

ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ

ଭାଷା - ଓଡ଼ିଆ

ପୁନା ଅରୁଣିମା

(ନୂଆ ଅରୁଣିମା)

ଆଜାନୁଦି ଦିବି ଗୁଠିଆରଣେ ସୁରୁଆତ ଇସ୍ତୁଲ ଲାଗି ସାହେତା ବାହି
(ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକା)

ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର
ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଆଭିଯାନ
କର୍ମ ଚକ୍ର ଉପରେ
ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା

ଭାଷା-ଓରାଓଁ

ସୁନା ଅରୁଣିମା

(ନୂଆ ଅରୁଣିମା)

ଆଜ୍ଞାନତ୍ଵାଡ଼ି ଦିଦି ଗୁଠିଆରଗେ ସୁରୁଆତ ଇସ୍ତୁଲ ଲାଗି ସାହେତା ବାଦି
(ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ସହାୟକ ପୁସ୍ତିକା)

ପସ୍ତୁତି ସହାୟତା:

ଶିକ୍ଷା ଅଧିକାର

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ
ଭୁବନେଶ୍ଵର

ପସ୍ତୁତି

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ
ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଉପଦେଷ୍ଟା

ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର, ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.

କମିଶନର ତଥା ଶାସନ ସଚିବ
ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଉଷା ପାଢୀ, ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.

କମିଶନର ତଥା ଶାସନ ସଚିବ
ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ

ଆଶୂତୀ .ଏସ୍, ଆଇ. ଏ. ଏସ୍.

ସମାଜ ମଙ୍ଗଳ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା,
ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଭାଷାନ୍ତରଣ (ଭାଷା-ଓରାଓଁ)

ଶ୍ରୀ ଫକୀର କିସ୍ପତୀ, ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ, ଗୋପପୁର ପ୍ରା ବିଦ୍ୟାଳୟ

ଶ୍ରୀ ବାଳକୃ ବାଲୀ ପ୍ର.ଶି. ଲାଞ୍ଜିବେନା ପ୍ରା.ବି.

ଶ୍ରୀ ହିଲାରୁଣ ଡିକି, ସ.ଶି. ପିଅପାହାଡ଼ି ପ୍ରା.ବି.

ଶ୍ରୀ ବିଲୁ ଡିକି, ଭାଷା ଶିକ୍ଷକ, ବରକାନୀ ପ୍ରା.ବି.

ଶ୍ରୀ ମଙ୍ଗରାଜ ଓରାମ୍, ଭା.ଶି. ଭୁମରେତା ପ୍ର.ଉପ୍ରା. ବି.

ଶ୍ରୀ ସୁନିଲ୍ ଏକ୍ସା, ସ.ଶି. ଚାନ୍ଦିନୀ ପ୍ରା.ବି.

ପ୍ରସ୍ତୁତି ସହାୟତା

ଲଳିତା ପଟ୍ଟନାୟକ, ଯୁନିସେପ୍

ସମୀକ୍ଷକ

ପ୍ରଫେସର ଉଦୟ ନାଥ ଦାଶ

ଡଃ. ମୋହିତ ମୋହନ ମହାନ୍ତି

ସଂଯୋଜନା

ଡଃ ବସନ୍ତ ମଞ୍ଜରୀ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ,

ଉପନିର୍ଦ୍ଦେଶିକା, ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜନଜାତି ଓ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ଶିକ୍ଷା ଓପେପା, ଓଡ଼ିଶା

ଦୁର୍ଗେଶ ନନ୍ଦିନୀ ସାହୁ, ଉପଶାସନ ସଚିବ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ନନ୍ଦିତା ନାୟକ, ବରିଷ୍ଠ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପରିଚାଳକ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ସତ୍ୟେଶ କୁମାର ପଣ୍ଡା, ରାଜ୍ୟ ଯୋଗାଯୋଗ ପରିଚାଳକ, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ମଧୁମିତା ଦାସ, ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଯତ୍ନ ଓ ଶିକ୍ଷା କନ୍ସଲ୍ଟାଣ୍ଟ୍, ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ସଂଯୋଜନା ସହାୟତା

ଶ୍ରୀମତୀ ଚିନ୍ମୟୀ ସାହୁ

ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ବାନାର୍ଜି

ପ୍ରକାଶକ :

ମହିଳା ଓ ଶିଶୁ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଶ୍ରୀମତୀ ଉଷା ଦେବୀ, ମନ୍ତ୍ରୀ
ମୁକ୍ତା ଆଉର ଖାଦ୍ ବିକାଶ, ଓଡ଼ିଶା

ଦୂରଭାଷ : କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ - (୦୬୭୪) ୨୫୩୦୬୫୦
ଇ.ପି.ଏବଏଲ୍-୨୩୨-୨୧୯୬
ବାସଗୃହ - (୦୬୭୪)-୨୫୩୬୬୮୧
ସଂଖ୍ୟା
ତାରିଖ

ମୁଖବାନ୍ଧ

ଖାଦାରହି ଜିୟା ଆକୃନ୍ତା ବାରାଷ୍ଠ ଜେର ଗୁରୁତ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହିକେ । ଇଦ୍ ମାନାଲି ଜିୟାତା ମୂଲି ପାତନା ସାମାୟ, ଆଦିଗେ ୧୯୮୬ ଜାତୀୟ ଶିକ୍ଷା ନିତୀନୁ ସୁରୁଆତ୍ - ଇସକୂଲ ଶିକ୍ଷାବନ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆତ୍ମା ଚିଚକା ରାଇ । କାରାନ୍ ଖ'ଖା ଇସକୂଲ ଶିକ୍ଷାହି ଗୁଣାତ୍ମକ ବିକାଶ ମାନାଗେ ଇ ସୁରୁଆତ୍ - ଇସକୂଲବତ୍ ଶିକ୍ଷା ହି ନାହି ମାଜିଆ ନିର୍ଭାର ନାନି । ଓଡ଼ିଶା ହି ୩୩୮୦୦ ସମନ୍ୱିତ୍ତ ଖାଦ୍ ବିକାଶ ଯୋଜନା ପ୍ରକଳ୍ପନୁ ସୁରୁଆତ - ଇସକୂଲ ଶିକ୍ଷା ନାଲାଖ୍ ମାନାଲି । ଅଜନଞ୍ଜି କେନ୍ଦ୍ରନୁ ବାରନା ୩ ବାରାଷ୍ଠ ତି ୬ ବାରାଷ୍ଠ ଖାଦାର ହି ଦାରକାରି ଚାହିଦା ଆଉର ଇଛା ଆନୁସାର ନାଲାଖ୍ ତେଆର ନାନାଗେ ଅଜନଞ୍ଜି ଦିଦି ଗୁଠିଆର ଯାଆ ସମ୍ବଚ ଚେଷ୍ଟା ନାନୁର । ଆନୁହୁଁ ଆନେକ୍ ସାମାୟନୁ ଖାଦାର ହି ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ବନ୍ ବିଚାରନୁ ମାଲଧାରନାତି ଖାଦାର ହି ଇଛା କାମାରନା ହି ଲକ୍ଷ ଇଥରିଇ । ସୁରୁଆତ - ଇସକୂଲ ନାଲାଖ୍ନୁ ଆୟ ଆବା, ଅଭିଭାବାକ୍ ଆଉର ଗୋଷ୍ଠି ତା ଆଲାର ହି ଭୂମିକା ଜେର ଗୁରୁତ୍ୱ ପୂର୍ଣ୍ଣ । ଆବତାର ହି ସହଯୋଗ ତି ଇଦ୍ ବାଡିଆଁ ସାହାଜ, ଆଉର ସୁନ୍ଦାର ମାନା ଅଜ ସୁରୁଆତ - ଇସକୂଲ ଶିକ୍ଷା ମାଧ୍ୟାମନୁ ଖାଦାସ ହି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ୍-ଶିକ୍ଷା ଲାଗି ତେଆର ମାନି, ଲେକିନ୍ ପାରିବାରତା ଆଲାର ହି ସଚେତନତା ଆଭାବ୍ ତି ସୁରୁଆତ - ଇସକୂଲ ବନ୍ ଗୁରୁତ୍ୱ ମାଲ୍ ଚିଇନାର୍ ଆଦ୍ ଖାଦାର ହି ଭାବିଷାତ ଜୀବାନ୍ ବନ୍ ପ୍ରଭାବିତ୍ ନାନି ।

ହୁରମି ବିଷାୟନ୍ ଖାନୁନୁ ଉଇଆ କି ଇ ପୁନା ଅରୁଣିମା ବାହି ତେଆର ମାଞ୍ଜକି ରାଇ । ଖାଦାର ହି ହୁରମି ବିକାଶ୍ ଦୃଷ୍ଟି ତି ଡାଣ୍ଡି, କାଥନି, ନାଚ, ଆଉର ଆଭିନୟ ଡାଣ୍ଡି ମାଧ୍ୟାମ ତି ବାରା ମାହିନା ଲାଗି ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ବିଷାୟ ବାସ୍ତୁ ମାଞ୍ଜକା ନାଲାଖ୍ ଗୁଠିତ ଇନ୍ଦୁ ମିସିରକି ରାଇ ଇବତ୍ତା ଗୁଠିତ ଖାଦାର ଲାଗି ଏକାନ୍ଦେ ଦାଅ ମାନ ଆଉର ସୁରୁଆତ - ଇସକୂଲ ହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧାନ୍ ମାନ ଆଦିଗେ ଆଜନବାତି ଦିଦି ଗୁଠିଆର ଗେ ତାଲିମ୍ ଚିଇନା ହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରାଇ ।

ମୁକ୍ତା ଆଉର ଖାଦ୍ ବିକାଶ୍ ବିଭାଗ୍ ନୁ ଇ ଚେଷ୍ଟାନ୍ ଏନ୍ ଆନ୍ତରିକତା ସାହିତ୍ ସାଧୁବାଦ୍ ଜାନାବାଆଦାନ । ଇଦି ହି ଭିତରେ ଜେନ ଆଭିଜ୍ଞ ମାଷାର ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱବିତ୍, ମୁକ୍ତା ଆଉର ଖାଦ୍ ବିକାଶ ବିଭାଗ୍ ତା ନାଲାଖ୍ ନାନୁ ଆଲାର୍ ସହଯୋଗ ନାଞ୍ଜକାଆନାର ଆରିନ୍ ଏଇହାଏ ଜେର ଧାନ୍ୟାବାଦ୍ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ
ମୁକ୍ତା ଆଉର ଖାଦ୍ ବିକାଶ ବିଭାଗ

ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର, ଆଇ.ଏ.ଏସ.

କମିଶନର-ତଥା-ଶାସନ ସଚିବ

ମୁକ୍ତା ଆଉର ଖାଦ୍ ବିକାଶ ବିଭାଗ ଓଡ଼ିଶା ସାରକାର

ପୂର୍ବାଭାଷ

ସାମ୍ବନ୍ଧିତ ଖାଦ୍ ବିକାଶ ଯୋଜନାକୁ ଆନ୍ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ଅଣ୍ଡେ ମୁଖ୍ୟା ରୁପନ୍ ହୁରମି ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ନାଲାଖ ମାନାଲି । ଇଦ୍ ଅଣ୍ଡେ ଖାଦ୍ କେନ୍ଦ୍ରିକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ । ୩ ତୁ ୬ ବାରାଖ ହି ଖାଦ୍‌ରଗେ ହୁରମି ଉଲ୍ଲୁ ୩ ଘଣ୍ଟା ହି କାର୍ଯ୍ୟକାରାମ୍ ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ମାନି ।

ଖାଦ୍‌ରହି ହୁରମି ରାକାମ୍ ବିକାଶ ଗେ ଆକ୍ରନ୍ତା ଖାଦ୍ ବାହୁତ ଜାରୁରି ହିକେ । ଖାଦ୍‌ସ୍ ହି ଜୀବନ୍ କାଲ ଭିତରେ ପାହିଲ ୬ ବାରାଖନ୍ ବିକାଶହାର ଜାଲଦି ମାନି । ଖାଦ୍‌ର ହି ହୁରମି ବିକାଶ୍ ଯେ ଇସାମାୟନ୍ ନାହି ଆଉର ଭାଷାହି ବିକାଶ ଗେ ବାଗ୍‌ଗେ ଧାନ ଚିଚକି ରାଇ । ଇ ସାମାୟନ୍ ଆବତାର ପ୍ରାଥମିକ୍-ଇସ୍କୁଲ କାଲାଗେ ତାଜ୍ଞାନ୍ ତେଆର ନାନା ଅଜ୍ଞାନାର ।

ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ଦିଦି ହି ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ନୁ ବାହୁତ କହାଁ ଦାୟିତ୍ ରାଇ । ଇ ସାମାୟନ୍ ଖାଦ୍‌ସ୍ ପାରିବାରତା ଆଲାରିନ୍ ଆୟାରକି ପାହିଲେ ଉରୁଖଦାସ୍ । ଆବା ଆୟ ଆଉର ପାରିବାରତା ଆଲାର ହି ଖା'ଖା ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ଦିଦି ଖାଦ୍‌ସ୍ ହେଦେନ୍ତା ଆଲ, ନେ ହାରକି ସ୍ୱରୁଆତ୍ ଖାଦ୍ ସାମାୟନ୍ ଖାଦ୍‌ସ୍ ହି ସେଠା ଆଉର ଜିମେବାରି ହଚକା ରାଆଦାସ୍ । ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ତି ବାରାଚକା ଖାଦ୍‌ସିନ୍ କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ନିରାପାଦ୍ ନୁ ଉଜନା ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ଦିଦି ହି ଜିମେବାରି ହିକେ । କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ଦାଅ ପରିବେଶ ଚିଚକ୍ରନ୍ ଖାଦ୍‌ସ୍ ପୁନା ଆଡାନ୍ ମେସରାଆକ୍ରନ୍ ରାଆନାଗେ ସାହାଜ ମାନି । ଖାଦ୍‌ରଗେ ଖେଲ, ହାଁସ, ଖୁସି, ଅଭିନାୟ, ଡାଣ୍ଡି, କାଥନି, ନାଚ୍ ଇଦ୍‌ତା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଜାରିଏ ଦାଅଲେ ଶିକ୍ଷା ଚିଚନାର ।

ସ୍ୱରୁଆତ - ଇସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷାକାର୍ଯ୍ୟ କ୍ରାମବାନ୍ ଖାଦ୍ କେନ୍ଦ୍ରିକ୍ ନାନାକିରି ଦାଅ ନାନାଗେ ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରାମ୍ ଗୁଠି ତେଆର ନାଞ୍ଜକି ରାଇ । ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ନୁ ଖାଦ୍‌ରଗେ ଅଣ୍ଡେ ରାକାମ୍ ହି ସାର୍ଟି-ପେଣ୍ଟ ଚିଚକା ରାଇ । ଇଦି ହି ଦ୍ୱାରା ଆବତାର ଖୁସିତି ହୁରମି ଉଲ୍ଲୁ ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ବାରଅର । ଆନ୍ଦେମ୍ ହୁରମି ଖାଦ୍‌ର ଲାଗି ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଚିଚନା ହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ରାଇ । ୩ ତୁ ୪ ବାରାଖ ଆଉର ୪ ତି ୬ ବାରାଖ ଖାଦ୍‌ର ଲାଗି ଦୁଇ ପ୍ରାକାର ହି ଅଭ୍ୟାସ ବାଦି ମାଞ୍ଜକି ରାଇ ଇଦିଦି ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍‌ର ହି ସ୍ୱସ୍ଥ ଆହତା ପେଣ୍ଟି ହି ବିକାଶ ନାନା ସାଙ୍ଗେ ରାଙ୍ଗ ଆକାର ଜିନିଷ ଆକ୍ଷର ଇଦ୍‌ତାହି ଜ୍ଞାନ ଉଜଆଗେ ସାହାୟ୍ୟ ନାନି । ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ନୁ ଭାଗ ହଅନା ଖାଦ୍‌ରଗେ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଚିଚନା ଗେ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମାଞ୍ଜକି ରାଇ, ଆବତାର ଗେ ଇସ୍କୁଲନ୍ ନାମେ ଲିଖାବାଆନା ସାମାୟନ୍ ଇଦ୍ ସାହାୟ୍ୟ ନାନ ।

ନାମହାସ ଖାଦ୍ ନାଲାଖନ୍ ଆୟ ଆବା ପାଦିଆର ଆଉର ଆଲାର ହି ସହଯୋଗ ତେର ଦାରକାର୍ ରାଇ । ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ନୁ ଇଦ୍‌ତା ହି ସାହାୟ୍ୟ ଆଉର ସହଯୋଗ ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍‌ର ହି ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲନ୍ ହୁରମି ଉଲ୍ଲୁ ବାରଅର । କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ମାନା ତାରନା ନାଲାଖ ଯେସେ ଡାଣ୍ଡି, ନାଚ, କାଥନି, ଖେଲ, ଆଭିନାୟ ଇଦ୍‌ତା ଗୁଠି ଏଡପାନ୍ ଯା ଦାସରା ସାମାୟନ୍ ଖାଦ୍‌ର ଦ୍ୱାରା ନାନତାଆ ଅଜ୍ଞାର । ନାଲାଖ କାର୍ଯ୍ୟକାରାମ୍‌ନ୍ ସାମିଲ ମାନ୍ନା ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍‌ର ହି ଭିତରେ ତା ରାଆନା ଗୁଣ ହି ବିକାଶ ନାନାଗେ ତାମାନ୍ ସାହାୟ୍ୟ ନାନା ଉଜାଁ । ହୁରମି ଲେଖେ କାର୍ଯ୍ୟକାରମ୍‌ଗେ ପାଦିଆର ହି ଭିତରେ ସଚେତନ ସୃଷ୍ଟି ମାନ୍ନା ସାଙ୍ଗେ କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ନାଗାଦ୍ ଚାଲାବାଆଗେ ସୁବିଧା ମାନି ।

ପୁନା ଅରୁଣିମା-ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ଦିଦି ଗେ ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ସାହେତା ବାହିତ୍ ଅଣ୍ଡେ ସାମ୍ପାଦି ନାହି ହିକେ । ବାହିନ୍ ପାହିଲା ବାଗନ୍ ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ହି ମହତ୍ତ୍ ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ଦିଦି ହି ଭୂମିକା, ଏଅଥାଠୁ ଆଡ଼ି ଦାରକାରି ମୂଲି ସୂଚନା ଚିଚକି ରାଇ । ବାହି ହି ଦସରା ଭାଗନ୍ ୧ ୨ ଠୁ ଅଧାୟନ୍ ୧ ୨ ମାହିନା ଗେ ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ହି ସୂଚନା ଚିଚକା ରାଇ । ହୁରମି ମାହିନା ନୁ ଡାଣ୍ଡି, କାଥନି, ଖେଲ, ନାଚ, ଆଭିନାୟ ଗୁଠିତ୍ ରାଇ । ଦୁରମି ମାହିନା ଲାଗି ବିଷୟ ବାସ୍ତୁ ହଆକରି କାର୍ଯ୍ୟକାରାମ୍ ତେଆର ମାଞ୍ଜକି ରାଇ । ଆଜ୍ଞାନ ବାଡ଼ି ଦିଦି ଆଉର ସାହାୟିକା ମାହିନା ଭିତରେ ହୁରମି ନାଲାଖ ନୁ ଖାଦ୍‌ରନ୍ ଶିଖାବାଆ । ଇଦିଗେ ପାଦାନ୍ ହାଖାରନା ଜିନିଷ୍ ଯା କାମ ଦାମ୍‌ତି ହାଖାରନା ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ଜିନିଷ୍ ଗୁଠିନ୍ ବେଭାର ନାନାକିରି ବେଚନ୍ ଜିନିଷ୍ ତେଆର ନାନର । ଆଭିଭାବାକ୍, ମୁକ୍ତାସ୍‌ସ୍ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠା, ପାଦିଆର ଆଉର କମିଟି ସାଦାସ୍ୟାର ହି ସହଯୋଗ ନୁ ଏଅଁଦାଠୁ ଜିନିଷ୍ ବେଦା ଅଜ୍ଞାର । ଇଦିଦି ଦ୍ୱାରା ଖାଦ୍‌ର ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ଶ୍ରେଣୀ ନୁ ବାରଆ ଗେ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରାକାଶ ନାନର ।

ପୁନା ଅରୁଣିମା ବିଷୟନ୍ ଆଜ୍ଞାନ ବାଡ଼ି ଦିଦିରହି ତାଲିମ୍ ହଅନା ଅଣ୍ଡେ ପୁନା ନାଜ୍ ହି ଉପାୟ ମାଞ୍ଜକି ରାଇ । ୧ ୨ ଠୁ ଡି.ଭି.ଡି. ଜାରିଆନ୍ ପୁନା ଅରୁଣିମା ହି ନାଲାଖ ତେଆର ମାଞ୍ଜକି ରାଇ । ହୁରମି ମାହିନା ଲାଗି ଅଣ୍ଡେ ଡି.ଭି.ଡି. ମାଞ୍ଜକି ରାଇ ଆନ୍ ପ୍ରାୟ ହୁରମି ନାଲାଖ୍ ଏବାରକା ରାଇ ଯା ସୂଚନା ଚିଚକା ରାଇ । ଆ ନାଲାଖ୍ ନୁ ଦିଦି ଆଉର ସାହାୟିକା ମାହିନା ଭିତରେ ନୁ ପୁରା ନାନାର । ସୁପାର୍ ଭାଜଜର ସେକ୍ଟର ମିଟିଙ୍ଗ ନୁ ଖା'ଖା ତା ମାହିନା ନୁ ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ନାଲାଖ୍ ଗୁଠିନ୍ ଏଦନା ହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ନାନ । ଦିଦି ଆବତାନ୍ ଆପାନ ଖାତାନ୍ ଲିଖଅ ଉଜଅ । ଆନ୍ ରାହାଚକା ଆବେଶନାମା ଗୁଠିନ୍ ଆଲୋଚନା ନାନ ଆଉର ଆ ଲେଖମ୍ ନାଲାଖ୍ ତେଆର ନାନାକିରି ଖାଦ୍‌ରନ୍ ଶିଖାବାଆ । ଡାଣ୍ଡି ଗୁଠିନ୍ ଦିଦି ଆପାନ ମୋବାଇଲ୍ ଫୋନ୍ ନୁ ରେକର୍ଡ୍ ନାନାକିରି ହଅ ଅଜ୍ ଆଉର ଆଜ୍ଞାନ ବାଡ଼ିନ୍ ଖାଦ୍‌ର ହେଦେ ଆସ୍‌ସା କିରି ନାଚ, ଡାଣ୍ଡି, ଆଭିନୟ ଶିଖାବାଆ ।

ସ୍ୱରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ନାଲାଖନ୍ ଗୁଣାମ୍‌କ ସେବା ଚିଆକିରି ହୁରମି ଉଲ୍ଲୁ ନାଲାଖ୍ ନାନାକିରି ଇ ବାହିନ୍ ଆଜ୍ଞାନ ବାଡ଼ି ଦିଦି ନାଗାଦ୍ କିରି ପାତଅ ଆଉର ନାଲାଖ୍ ତେଆର ନାନା । ଇଦ୍ ତାମହାଏ ଲାଗିନ୍ ଅଣ୍ଡେ ବାଡ଼ିଆଁ ସାହାୟିକା ବାହି ମାନା ଅଜ୍ ।

ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର
(ଶାଶ୍ୱତ ମିଶ୍ର)

ଉଷା ପାତୀ, ଆଇ.ଏ.ଏସ୍.

କମିଶନର ତଥା ଶାସନ ସଚିବ,

ବିଦ୍ୟାଳୟ ଓ ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର

ଭାଷା ଜ୍ଞାନ, ଚିନ୍ତା, ସୃଜନଶୀଳତା ହିଁ ଆଧାର । ସଂସ୍କୃତି ହିଁ ସୁରକ୍ଷା ଲାଗି ଇତିହାସ ଗୁରୁତ୍ୱା ଦେଇ ବାଗରେ । ଖୋଦାରହି ଆୟ ଭାଷାହି ମାଧ୍ୟମକୁ ପାଠନା ତତ୍ତ୍ୱାଏ ସୃଜନ ଶୀଳତା ହିଁ ବିକାଶ ବାଡ଼ା ବାଆନା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସୁଯୋଗ କାମଲ । ତତ୍ତ୍ୱାଏ ଭିତରେତା ଗୁଣବନ୍ଦ ଫାଇଲିଲ । ଖୋଦାରହି ସଂସ୍କୃତି, ପରମ୍ପରା, ପାରିବେଶ ଆଉର ଆନୁଭୂତି ବିଷୟହି ନାଲାଖ ଗୁଛ ତାମହାଏ । ଭାଷା ଜାରିଆନୁ ପ୍ରକାଶିତ ମାଞ୍ଜୁକୁନ୍ ଆବତାର ଆପାନ୍ ଆପାନ୍ ହିସାବନ୍ ଆକର୍ଷିତ ମାନନାହି ଯୋଜନା ରାଇ । ଖୋଦାରହି ଇ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱବନ୍ ଖୋଦନ୍ ଉଇଆ କିରି ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକରଣ (ଓ.ପେ.ପା) ମୁକ୍ତ ଆଉର ଖାଦ୍ କଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ୱାରା ତେଆର ମାଞ୍ଜୁକା ପୁନା ଅରୁଣିମାନ୍ ଭାଷାନ୍ତରିତୟା ରୁପାନ୍ତରିତ୍ ୧୦ ରୁ ଭାଷାନ୍ ନାଞ୍ଜୁକା ରାଇ । ୨୦୦୭ ମାସିହାତି ରାଜିନ୍ ୮ ୦୦ ଜିଲ୍ଲାନ୍ ୧୦ ୦୦ ଆୟଭାଷା ଜାରିଆନୁ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଚାଲରକୁନ୍ ହୁଁ ସୁରୁଆତ-ଇସ୍ତୁଲ ସ୍ତାରନ୍ ଇ ଆୟଭାଷା ଶିକ୍ଷା ହିଁ ଚାଲାବାଆନା ଦାରକାର ରାଇ । ପୁନା ଅରୁଣିମାହି ଭାଷାନ୍ତାରୟା ରୁପାନ୍ତରନ୍ ଆ ଆବଶ୍ୟକତା ବଡ଼ ପୂରଣ ମାଞ୍ଜୁକିରିଲ । ରାଜ୍ୟ ନୁ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଖୋଦାର ହି ସାଫାଲତା ଲାଗି ଓ ପେପା କାର୍ଯ୍ୟ ହିଁ ଇ ଚେଷ୍ଟ ସ୍ୱାଗତ ଯୋଗ୍ୟ ହିକେ ।

ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍ତୁଲ ଶିକ୍ଷାଲାଗି ତେଆରିଲ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ସାହାୟକ୍ ବାହିନ ଲେଖା ମାଞ୍ଜୁକିରିଲ । ଖୋଦାରହି ପାସାଦ ଖୋଲତାଣି, ନାଟ୍ , ଆଭିନୟ ଗୁଠିତ୍ ତାମହାଏ ଭାଷାନ୍ ମାଞ୍ଜୁକି ରାଇ । ଖୋଦାର ପାରିବେଶ, ସଂସ୍କୃତି, ଆଭିଜ୍ଞତାନ୍ ଆଧାର ନାନା କିରି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଠିତ୍ ୧୦ ୦୦ ଭାଷାନ୍ ଲିଖିତ୍ କିରିଲ । ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଖୋଦାରହି ପୁରା ବିକାଶ ଲାଗି ରାଆନ ଇ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୁଠି ତାମହାଏ ଚଂଚଳତା ମାଜାକିଆ ଚିନ୍ତା ଯା ଭାବନା ମାନବନ୍ ଆବତ୍ ନାନା କିରି ତାମହାଏ ସୃଜାନ୍ ଶାକ୍ତିନ୍ ବାତାବାଆ ଯା ବିକାଶ ନାନଗେ ଆନୁକୁଲ ବାତାବାରାଣ ନାନାଗେ ସୃଷ୍ଟି ନାନି “ ଯା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଗେ ” ତାମହାଏ ମାନନ୍ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି ନାନା ବାଆ କିରି ଆସରା ଆଉର ବିଶ୍ୱାସ ରାଇ । ଆଦି ଖୋଦାରହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅନୁସାର ତେଆରି ଇ ବାହିତ୍ ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍ତୁଲ ଦିଦି ଗୁଠିଆର ହି ଖାଦ୍ କେନ୍ଦ୍ରକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରମ ଗୁଠିନ୍ ଚାଲାବାଆଗେ ସାହାୟାକ୍ ନାନ ବାଆକିରି ଆସରାନାନା ଦାନ୍ ।

ସମନ୍ୱିତ ଖାଦ୍ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରାମନ୍ ୬ ୦ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପାଦାନ୍ ଭିତରେ ତୁ ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍ତୁଲ ଶିକ୍ଷା ଅଷ୍ଟେ ଆଲାଗା ହିକେ ଇଦ୍ ପ୍ରାଥମିକ ସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ହି ନାହିଁ ତେୟାର ନାନି । ପାଇରିତା ସନାଲେଖେ ବିତନା ଯେସେନ୍ ଉଲ୍ଲୁହି ପାରଦନା ସାଙ୍ଗେ ଜରସେ ଆଉର ଆଷ୍ଟ ସେକଲ ଆନେମ୍ ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍ତୁଲ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରନ୍ ଆୟ ଭାଷା ଶିଖରନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚେଷ୍ଟା ଖୋଦାରହି ପୁରା ବିକାଶ ଦିଗନ୍ ସାହେତା ନାନ । ‘ପୁନା ଅରୁଣିମା’ ବହି ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଖୋଦାରହି ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍ତୁଲ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରନ୍ ପୁନା ଦିଗ୍ ଦର୍ଶାନ୍ ଚିରନା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆବତାର ଲାଗି ଅଷ୍ଟେ ପୁନା ପାଇରି ବାରନା ହି ସମ୍ଭାବନା ସୃଷ୍ଟି ନାନନା ହି ଶୁଭେଚ୍ଛା କାମନା ନାନା ଦାନ୍

ଉଷା ପାତୀ
(ଉଷା ପାତୀ)

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକଙ୍କ କଲମଟି...✍

ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ହରମା ଖାଦ୍ୟର ହିଁ ମୌଳିକ ଆଧିକାର । ଆ ଅଙ୍ଗେ ଭାରତ ସାରକାର ‘ ଖାଦ୍ୟର ହିଁ ମାଙ୍ଗନା ଆଉଁର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଶିକ୍ଷା ଆଧିକାର ଆଧିନିୟମ ୨୦୦୯ ” ନୁ ନାଞ୍ଜକା ରାଆନାର । ଆଦ୍ ଏପ୍ରିଲ ମାହିନା ୧ ତାରିଖ ୨୦୧୦ ନୁ ହୁରମି ଦେଶନୁ ଲାଗୁ ମାଞ୍ଜକି ରାଇ । ୬ ଡି ୧୪ ବାରାଷ ତା ହୁରମି ଖାଦ୍ୟର ଗେ ସାମାନ ବାଛ ବିଚାର ମାଲ ମାନକିରି ଆଉଁର ଖାଦ୍ କୈହିକ୍ ପାହିଲା (୧ ଶ୍ରେଣୀ ଡି ୮ ଶ୍ରେଣୀ) ଶିକ୍ଷା ଚିଲନା ଲାଗି ଇ ଅଧିନିୟମ୍ ପ୍ରାତିଶ୍ଠିତ ବଧା । ଖାଦ୍ୟରହି ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ହିଁ ନାହିଁ ତଥାରି ଯା ଇ ଶିକ୍ଷା ଲାଗି ତାମ୍ ହାଏ ମାନ ନୁ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି ଲାଗି ସୁରୁଆତ-ଶିକ୍ଷା ହିଁ ଗୁରୁତ୍ଵ ଦେଇ ବାଗ୍ଗେ । ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରନୁ ଖାଦ୍ୟର ହିଁ ସାଫାଲତା ଗେ ସୁରୁଆତ୍ - ଇସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ବହୁତ ଦରକାରୀ । ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା ଯେତେକ ମାନଛୁଆ ମାଞ୍ଜକି ରାଇ ଖାଦ୍ୟରହି ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ଲାଗି ଆଗ୍ରହ ଆ ଆନୁସାରେ ବାତରିଲ, ଇବତା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଚିଲନା ଲାଗି ଦରକାର ତାରତେ ୧୯୭୫ ମାସିହାତି ଇ ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍କୁଲ ଖଲରାଆକି ବାରତିକି ରାଇ ଇ ଇସ୍କୁଲ ନୁ ନାଲାଖ ନାନୁ ଦିଦି ଯା କର୍ମ ଆଲାର ଅଷ୍ଟେ ଆଦର୍ଶ କାର୍ଯ୍ୟପୂର୍ତା ଆଉଁର ପକ୍ଷତି ବାରେନୁ ବାତା ବାଆ ଗେ ୨୦୦୪ ମାସିହାନୁ ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ କତୃପକ୍ଷ, ଇସ୍କୁଲ ଆଉଁର ଗଣଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ ଆଉଁର ମୁକ୍ତା, ଖାଦ୍ୟ ବିକାଶ ବିଭାଗହି ମିଳିତ୍ ତେଷକି ତେଆର ମାଞ୍ଜକା “ ଅରୁଣିମା ” - ଅଷ୍ଟେ ସୁରୁଆତ୍ - ଇସ୍କୁଲ ନାଲାଖ ବାହି ଆଉଁର ଶିଖରନା ନାଲାଖ ବେକ୍ ହିକେ । ଖଆଖାଁ ସାମାଏନୁ ଇ ବାହିନୁ ଆବଶ୍ୟକତା ପାରିବାର୍ଜନ୍ ନାନକିରି ତେଆରି ମାଞ୍ଜକିରିଲ ଅଷ୍ଟେ ପୁନା ନାଲାଖ ସହାୟକ “ ବାହି ପୁନା- ଅରୁଣିମା ” । ଚାଲତି ବାରାଷ ଇ ବାହିନୁ ଭାଷାନ୍ତାର ଯା ରୁପାନ୍ତାରନୁ ନାଲାଖ ସର୍ବଶିକ୍ଷା ଆଭିଯାନ୍ ହିଁ ଅଷ୍ଟେ ପୁନା ପଦକ୍ଷେପ ମାଞ୍ଜକି ରାଇ ।

ରାଜିନୁ ୮୦ ଜିଲ୍ଲାନୁ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଖାଦ୍ୟର ଗେ ସୁରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷାନୁ ଆକର୍ଷଣୀୟ ନାନନା ସାଙ୍ଗେ ଆବତ୍ତାରିନୁ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷାଗେ ଆକର୍ଷିତ ନାନନା ଲାଗି ୧୦ ୦ ଭାଷାତି “ ପୁନା ଅରୁଣିମା ” ବନ୍ ରୁପାନ୍ତାୟୋ ଭାଷାନ୍ତାରିତ୍ ନାଞ୍ଜକା ରିଲ । ଆୟ ଭାଷା ଜାରିଆନୁ ଶିକ୍ଷା ଆର୍ଜନ ନାନାଗେ ସୁଯୋଗ ଇ ବାଗି ତା ଖାଦ୍ୟର ଗେ ଶିକ୍ଷା ମାଷ୍ଟର, ଶିକ୍ଷାକ୍ଷେତ୍ର, ପାରିବେଶ, ସଂସ୍କୃତି, ତାଣ୍ଡି, କାଥନି ନଚ୍, ଖେଲ ବିଷାୟ ଗୁଠିଦ୍ ହୁଏତ ଖାଦ୍ୟର ହିଁ ମାନନୁ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟି ମାନ । ଭାଷା ଜ୍ଞାନ ଚିନ୍ତା ସୃଜନ ଶିଳତା ହିଁ ଆଧାର ମାଞ୍ଜକାତି ଆଉଁର ସଂସ୍କୃତି ହିଁ ସୁରକ୍ଷା ମାନ ଡି ଆୟ ଭାଷା ଜାରିଆନୁ ଶିଖରନା ଅନ୍ଦରଥ । ଇ ଅନୁନତ ବାର୍ଷ ହିଁ ଖାଦ୍ୟରହି ଜୀବନ୍ କ୍ଷେତ୍ରନୁ ପୁନା ଆବାସ୍ଥାହିକେ । ୧୨ ମାହିନା ଲାଗି ଖାଦ୍ୟରହି ମାନ ଛୁଆ ଖେଲ, ତାଣ୍ଡି, କାଥନି ନଚ୍, ଆଭିନାୟ ଯାହାକି ପ୍ରତିଫଳିତ ନାନ ତାମହାଏ ସଂସ୍କୃତିକ, ଆନୁଭୂତି, ପାରିବେଶ, ଗୁଠିଦ୍ ଅନ୍ ହେଦେ ମାଞ୍ଜକି ରାଇ । ଇ ଛଟେ ତାତି ରାଆନା ବାହିନୁ ଆପାନ୍ ଭାଷାତି ଲିଖୁର କି ରାଇ ।

ଖାଦ୍ୟର ହିଁ ପୁରା ବିକାଶ ଲାଗି ଇଦ୍ ଉପଯୁକ୍ତ ହିକେଲ ନାଲାଖ ଗୁଠିହି ମାଧ୍ୟମନୁ ଚାଲ ଚାଂଚଲ, ମାଜାକିଆ ଚିନ୍ତା ନାନନା ଗୁଠିଦ୍ ମାନ ବନ୍ ଆୟତ ନାନ୍ତି । ଭିତରେ ତା ଗୁଣ ଗୁଠିଦ୍ ବିକାଶ ମାନାଗେ ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି ନାନ୍ତି ଯା ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଶିକ୍ଷା ଲାଗି ତାମହାଏ ମାନନୁ ଆଗ୍ରହ ସୃଷ୍ଟିନାନ୍ତି ଆଦି ଖାଦ୍ୟରହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆନୁସାରେ ତେଆର୍ ମାଞ୍ଜକା ଇ ବାହିନ୍ କର୍ମ କ୍ଷେତ୍ରନୁ ବେଭାର ନାନବାରି ବିଦି ଗୁଠିଆର ଖାଦ୍ୟର ହିଁ ମାନ ବନ୍ ଆସ୍ଥା କିରି, ଚାରିଆ ଚାରତା ଆବାସ୍ଥା ଯା ବିକାଶ ହିଁ ମୂଲି ଆଭିମୁଖ୍ୟନ୍ ଗୁରୁତ୍ଵ ଚିଆକିରି ନାଲାଖ ଗୁଠିନ୍ ବାଦ୍ଲାଆ ଅଙ୍ଗର ।

ମୁକ୍ତା ଆଉଁର ଖାଦ୍ୟ କାଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ ଦ୍ଵାରା ତେଆରି ‘ ପୁନା ଅରୁଣିମା ’ ହିଁ ଭାଷାନ୍ତାର ଲାଗି ମାନ୍ୟବର ମୁଖ୍ୟ ମନ୍ତ୍ରୀ, ମୁଖ୍ୟାଶାସନ ସଚିବ୍, ଶାସନ ସଚିବ ଇସ୍କୁଲ ଆଉଁର ଗଣ ଶିକ୍ଷା ବିଭାଗ, ମୁକ୍ତା ଆଉଁର ଖାଦ୍ୟ କାଲ୍ୟାଣ ବିଭାଗ୍ ଅନୁସୂଚିତ୍ ଜାତି ଆଉଁର ଜନଜାତି ଇତ୍ୟାଦିନ୍ ଉସାହ, ପ୍ରେରଣା ଆଉଁର ପରାମର୍ଶ ଚିଆ ତାର ନାତି ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକାରୀ (ଓ.ପେ.ପା) ତାରାପତି ଆବତ୍ତାରିନ୍ ହାର୍ଦ୍ଦିକ୍ ଧାନ୍ୟବାଦ୍ ଚିଆଦାନ୍ ।

କାମ ସାମାୟ ଭିତରେନୁ ତେଆରି ଇ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ବାହିହି ବେଭାର ନାନନା ସାମାଏନୁ ଆଗାର୍ ଇହିମ୍ ଭୁଲ୍ ଏଥରଥ ଯା ନାଲାଖ ଗୁଠିନୁ ଆଧିକ୍ ବାତରନା ଲାଗି କିଛି ଗାଠାନ୍ ମୂଲକ ପ୍ରସ୍ତାବ ରାଥ ଆ ବିଷାୟ ନୁ ବାତାବାର୍ଜକ୍ ବାହି ଭିତରେ ଏମ୍ ଭୁଲ୍ବନ୍ ଶଂଶୋଧାନ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗମ୍ ।

ଉଖା ଭିତରେ ତା ମାଲା ବାଆନାବନ୍ ଦୂର ନାନାଗେ ଅରୁଣିମା ଯୈସେନ୍ ଆଶାହି ସଂଚାର ନାନାଲି ଆଉଁର ପୁନା ବିଡି ଆରଗ୍ନାହି ସହାନ୍ ଚିଆଲି ଆନେମ୍ ଇ ବାହି ଆନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ଖାଦ୍ୟର ଗେ ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍କୁଲ ଶିକ୍ଷା କ୍ଷେତ୍ରନୁ ପୁନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ନାମା ଚିଲନା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ସାରକାର ହିଁ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ହିଁ ସାର୍ବାଜାନିନ୍ କାରଣ ନାନା ସାପାନ୍ ବନ୍ ସାକାର ନାନା କ୍ଷେତ୍ରବନ୍ ସହାୟକ ନାନ ବାଆକିରି ଏଘାଏ ଆଶ୍ରା ଆଉଁର ଭାରସା ।

କୃଷ୍ଣ ଗୋପାଳ ମହାପାତ୍ର

ରାଜ୍ୟ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅଧିକାରୀ

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରାଧିକାରଣ

ଭୁବନେଶ୍ଵର

୧୪/୧୧/୨୦୧୨

ସୂଚୀ ଆବଦ୍ଧୀ

୧. ସାଧାରାନ୍ ସୂଚନା
୨. ଆଜ୍ଞାନ ଓଡ଼ି / ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍କୁଲ କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ଖାଦ୍ୟଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ ହି ଉଦ୍ଦେଶ
୩. ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍କୁଲ୍ ଶିକ୍ଷାହି ଗୁରୁତ୍ଵା ଆଉର୍ ଉପଯୋଗ ନାନ୍ନା
୪. ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହିନ୍ ବେଭାର୍ ନାନାଗେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଠିନ୍
୫. ପୁରା ଖାଦ୍ୟ ବିକାଶହି ଆଲାଗ ଆଲାଗ ଦିଶା
୬. ଆଜ୍ଞାନଓଡ଼ି / ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍କୁଲ କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ବାର୍ଦ୍ଧକା ଖାଦ୍ୟରହି ସ୍ଵଭାବ
୭. ଆଜ୍ଞାନଓଡ଼ି / ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍କୁଲ କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ଖାଦ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଏକ୍ସେର୍ ନାନର୍ ଆଉର୍ ଏକ୍ସେର୍ ମାଲ୍ ନାନର୍
୮. କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ଯୋଜନା
୯. ବାୟାସ୍ ଅନୁସାର ବିକାଶ ହି ସୂଚକ
୧୦. ସୁରୁଆତ୍ - ପ୍ରାଥମିକ ପାଠ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ହି ପ୍ରାସାଙ୍ଗ ଉତ୍ତିକ ବିଷାୟ ବାସ୍ତୁ
୧୧. ଆଜ୍ଞାନଓଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ସୁରୁଆତ୍ ପ୍ରାଥମିକ ପାଠ ଗେ ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ ହି ବିବରଣୀ।
୧୨. ପାରିବେଶ ସାମ୍ପାରି / ଥଡ୍ଡେଦାମ୍ / ଦାମ୍ ମାଜଲକା ଜିନିଷ ବେଭାର୍ ନାନା କିରି ଶିଖିରନା ନାଲାଖ୍ ଆଉର୍ ଜିନିଷ।
୧୩. ପାଇରିତା ତାଣ୍ଡି

୧୪. ପାଇର୍ ଘାନା ତାଣ୍ଡି ଆଉର୍ ଜାନାମ୍ ତାଣ୍ଡି
୧୫. ଜାତୀୟ ସଂଗୀତ ଆଉର୍ ବନ୍ଦେ ଉତ୍ତଳ ଜନନୀ
୧୬. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ (ମାହିନା-୧)
୧୭. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୨)
୧୮. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୩)
୧୯. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୪)
୨୦. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୫)
୨୧. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୬)
୨୨. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୭)
୨୩. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୮)
୨୪. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୯)
୨୫. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୧୦)
୨୬. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୧୧)
୨୭. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ୍ - (ମାହିନା-୧୨)
୨୮. ଖୁ'ଡ଼ିତା ଆଲାର ହି ସାହେତା ଆଉର୍ ମାଦେତ୍ ଗେ ଦିଦି ହି ଭୂମିକା
୨୯. ପ୍ରାମାଣ ଆବଦ୍ଧାହି ନାମୁନା।

ସାଧାରଣ ସୂଚନା

ଆଜ୍ଞାନଘାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ସୁରୁଆଡ଼-ଇସକୁଲ ହିଁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ରାଲାବାଆଗେ ଦିଦିଗେ ତାନିକ ସାଧାରାନ୍ ସୂଚନା କିଇଆ ଚିଚ୍କା ରାଇ ।

୧. ଇ ବାହିନୁ ୧୨ ମାହିନାଗେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ଚିଚ୍କାରାଇ । ହାର ମାହିନାହି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମାନ୍ ଦୁଇଠୁ ଖାନ୍ନାନ୍ ଲିଖିରକା ରାଇ । ପାହିଲା ଖାନ୍ନା ୩-୪ ବାରାଷ୍ ଆଉର୍ ଦୁସରା ୪-୬ ବାରାଷ୍ ହିଁ ଖାନ୍ନାଗେ ଚିଚ୍କାରାଇ । ସାଧାରାନ୍ତଃ ଅଷ୍ଟେ କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ୩ ତୁ ୬ ସାଲ୍ ତା ଖାନ୍ନା ରାଆନାର୍ ।

୨. ହାର ମାହିନା ୧୦-୧୫ଠୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ଚିଚ୍କାରାଇ । ଉଦେଶ ରାଇଯେ ମାହିନା ଭିତରେ ତା ହୁରମି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ମାନ୍ ।

୩. ବାରାଷ୍ ଆନୁସାର ବାଡ଼ରକା ସୁତାକନ୍ ୩-୪ ବାରାଷ୍, ୪-୫ ବାରାଷ୍ ଆଉର୍ ୫-୬ ବାରାଷ୍ ଖାନ୍ନା ଗେ ଅଲ୍ଗା ଆଲ୍ଗା ସୁତାକ୍ ଚିଚ୍କାରାଇ । ଖାନ୍ନା କାମସେ କାମ୍ ଇ ଦାକ୍ଷତାଗୁଠିନ୍ ହାସାଲ୍ ନାନାଅଙ୍ଗର୍ । ଆଉର୍ ବାହୁତ ଖାନ୍ନାହିଁ ଇନ୍ଦୁତି ବେଶ୍ ଦାକ୍ଷତା ହାସାଲ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗର୍ ଆଉର୍ ଏ'ଦାଅଙ୍ଗର୍ ।

୪. ହାର ତିନ୍ ମାହିନା ତା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ମୁଖୁରକା ଖଖା ଖାନ୍ନା କାମସେ କାମ୍ ସୁତାକନ୍ ଚିଚ୍କା ରାହାଚକା ଦାକ୍ଷତା ଗୁଠିନ୍ ଏଦା ଅଙ୍ଗର୍ । ଏରାକେକା ଏକାମ୍ ଆଲାର୍ ଖାନ୍ନା ଗୁଷ୍ଟେ ଇ ଦାକ୍ଷତାଗୁଠିନ୍ ଏରା ଅଙ୍ଗର୍ । ବାରାଷ୍ତାନ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ମୁଖୁରକା ଖଖା ଖାନ୍ନା ଏନ୍ଦ୍ରେ ଏନ୍ଦ୍ରେ ଦକ୍ଷତା ହାସାଲ୍ ନାନାଅଙ୍ଗର୍, ଆଦିନ୍ ଇ ବାହିନୁ ଚିଚ୍କା ରାଇ ।

୫. ଦିଦି ଧାନ ଚିଅ ଯେ ରୋଜଢଲ୍ଲୁ ଜୈସେ ଖୁଲାକାଥାବାଉଁ, ଆଭିନାୟ ତାଣ୍ଡି, କାଥନୀ, ଖେଲ୍ ଆଉର୍ ଗାଠାନ୍ ମୁଲାକ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ମାନାଅଙ୍ଗର୍ ଆଉର୍ ଅଷ୍ଟେ ସାହି ବିଷାଏନ୍ ଖାନ୍ନାଗେ ହୁରମି ବିଷାୟନ୍ ଶିଖାବାଆ ଅଙ୍ଗର୍ ।

୬. ଏଅଁଦା ତାକ୍ ମାନା ଉଜି ଦିଦି ହୁରମି ହାପ୍ତାନ୍ ଖାନ୍ନାରିନ୍ ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝାଗେ/ପାଦା କୁଦାଗେ ହଅ । ପାରିବେଶାନ୍ ପାରାକ୍ଷା ନିରାକ୍ଷା ନାନାଗେ ସୁଯୋଗ ଚିଅତ୍ । ଖାନ୍ନାରିନ୍ ତାଙ୍ଗାଏ ସଚ୍ ବିଚାରାନ୍ ବାଆ ଉସାହିତ ନାନତ୍ ।

୭. ହାର ମାହିନାତା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ଖାନ୍ନାହିଁ ବିକାଶହିଁ ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ଦିଶାନ୍ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଉଇଆକି ତେଆର୍ ନାଞ୍ଜକା ରାଇ । କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ବନ୍ ନାନ ବାରି ଦିଦି ଖାନ୍ନାହିଁ ଶାରୀରିକ, ଭାଷାଗ୍ୟାନ୍, ବୌଦ୍ଧିକ, ସାମାଜିକ, ଆବେଗିକ୍ ଆଉର୍ ସ୍ଥିଜାନାତ୍ମକ ବିକାଶମାନନ୍ ଧ୍ୟାନ୍ ଚିଅ । କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ବନ୍ ଖାନ୍ନା ହିଁ ପାସାଦ୍ ଆଉର୍ ରିଝ୍ ଲାଗ୍ନା ବେଶେ ନାନର୍ । ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ହିସାବ୍ନ୍ ପାଡ଼ାବା ଆଗେ ବିଲକୁଲ୍ ଚେଷ୍ଟା ମାଲ୍ ନାନର୍ ।

୮. ଅଷ୍ଟେ ମାହିନାତା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ମୁଖୁରକା ଖଖା ଭି, ପାଛେତା ଏକାମ୍ ମାହିନାନ୍ ଦାରକାର୍ ମାଞ୍ଜକା ଆନୁସାର ଆ ଭିତରେ ତା ଏଅଁଦାଠୁ ଦହରଆ ଅଙ୍ଗର୍ । ଆନେକଗୁଠି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ହର୍ମାଖାନ୍ନାଗେ ଅଙ୍ଗନ୍ ମାନା ଅଙ୍ଗର୍ ।

୯. ଇଆ ଚିର୍କା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ଭେ ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ଜିନିଷ ହି ଦାରକାର୍ ରାଇ ।
 ଖାଦାର୍ ଗେ କେନ୍ଦ୍ରୁ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଚିର୍କା ରାଇ । ଦିଦି ତାନିମ୍ ଶିଖିର୍କା
 ସାମାୟନ୍ତୁ ଶିଖିର୍କା ଉପକରଣ ଆଉର୍ ଜିନିଷାନ୍ ତେଆର୍ ନାନର୍ ଯା ଜୁମା
 ନାନଅର୍ । ପାଦାତ୍ତା ଆଲାର୍ ହି ସାହେତାନ୍ତୁ ଭି ଜିନିଷ ତେଆର୍ ନାନା
 ଅଙ୍ଗର୍ ।
୧୦. ଦିଦି ତାଙ୍ଗାଏ ପାରିବେଶ୍ ତା ସୁବିଧା ଆଉର୍ ଖାଦାରହି ସଚବିଚାରାନ୍
 ଏରାକୁକ୍ ଆଲାର୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ନାନାର୍କି ଖାଦାରିନ୍ ବିଷାୟ ବାସ୍ତୁବାରେନ୍ତୁ
 ତେଙ୍ଗା ଅଙ୍ଗର୍ ।

୧୧. ଖାଦାରହି ଶବ୍ଦଭଣ୍ଡାର ତେର୍ ମାଲ୍ଲୁ । ଆବଡ଼ାରିନ୍ କାଥନୀ ବାଅବାରି
 ଛୋଟେଛୋଟେ ବାକ୍ୟନ୍ ସାଫାସେ ବାଅର୍ । କାଥନୀ ଆନୁସାର ରାଗ୍
 ବାଦଲା ବାଅର୍ ଆଉର୍ କାଥନୀ ହି ଭାବ୍ ଆନୁସାରେ ଆଭିନାୟ ନାନର୍ ।
 କାଥନୀ ତେଙ୍ଗାବାରି ଛାପା, କାଥନୀ କାଡ଼, ମୁଖାଇବଡ଼ା ହି ବାଗ୍ଗେ
 ବେଭାର ନାନର୍ । ମାଝି ମାଝିନ୍ତୁ ପ୍ରାଣ୍ଣା ମେନାକୁନ୍ ଖାଦାରହି ଧାନ ତାଙ୍ଗାଏ
 ତାରାଟାନ୍ଅର୍ ଆଉର୍ କହାଁଖାଦାରିନ୍ କାଥନୀନ୍ ବାଆଗେ ଉସାହିତ୍ ନାନର୍ ।
୧୨. ଦିଦି ଖାଦାର୍ ମାଜଆ ଯାତାନଶୀଲ୍ ଆଉର୍ ଦୁଲାର୍ ବାଲାର୍ ମାନ ।
 ଆବଡ଼ାରିନ୍ ଶାସାନ୍ ମାଲ୍ ନାନର୍ କି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ୍ ହିସାବନ୍ତୁ ପାଟ୍ନା ଆଉର୍
 ଲିଖ୍ନା ନାଲାଖନ୍ତୁ ମାଲ୍ ଲାଗା ବାଅର୍ । ଆକର୍ଷିତ୍ ତାଙ୍ଗନ୍ତୁ
 କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ଗୁଠିନ୍ ଚାଲାବାଅର୍ ।

ଆଜ୍ଞାନଓଡ଼ି / ସୁରୁଆଡ-ଇସ୍କୁଲ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଖାଢ଼ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଆଜ୍ଞାନଓଡ଼ି / ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଶିଶୁ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ

ଜୀଓନ୍ କାଳ ଭିତରେ ସୁରୁ ଛାଅ ବାରଷ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମାୟ ହିକେ । ଇ ସାମାୟନୁ ଖାଢ଼ାରହି ମାନସିକ ବିକାଶ ବାହୁତ୍ ଜାଲଦି ମାନି । ସୁରୁଆଡ଼ ଖାଢ଼ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମାଧ୍ୟମକୁ ପୁରାପୁରି ହିସାବନୁ ଖାଢ଼ାରିନ ଇସ୍କୁଲ କାଳାଗେ ତେଆର ନାଞ୍ଜିକିରିଇ ।

ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି / ସୁରୁଆଡ଼-ଇସ୍କୁଲ୍ କେନ୍ଦ୍ର ସୁରୁଆଡ଼ଖାଢ଼ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଖାଢ଼ାରହି କିଇଆଲିଖିତକା ଗୁନ୍‌ଗୁଠିନ ବିକାଶ ନାନି ।

- କଡ଼େମ୍ ସ୍ୱାସ୍ଥ ଆଭ୍ୟାସ
- ତାଢ଼ାଏ ରୋଜ୍‌ଉଲ୍ଲାତା ନାଲାଖ୍ ନାନନାହି ଦାକ୍ଷାତା
- କହାଁ ଆଉର ସାନ୍ତି ମାଂସପେଶାୟ ଦାକ୍ଷାତା

- କଡ଼େମ୍ ଶାରୀରିକ୍ ଗାଠାନ
- ଭାଷା ଜାରିଆନୁ ତାଢ଼ାଏ ବାଆନା ହି ଶାକ୍ତି ହାଖସ୍ ।
- ପାରିବାର, ସାମାଜ୍ ଆଉର ପାରିବେଶ୍ ବାରେନୁ ଜ୍ଞାନ ।
- ଜ୍ଞାନ ଆଖାଗେ ଇଛା ଆଉର ସ୍ୱିଜ୍ଞାନଶିଳତା ।
- ଆଳାରହି ଖିସ୍‌ଖୁର୍ ଆଉର ଚିନ୍ତାଧାରାନ ବୁଝୁରନା, ବାଆ ଅଜ୍ଞାନା ଆଉର ଆଏତ୍ ନାନୁହି ଶାକ୍ତି ।
- ତାଢ଼ାଏ ଆଧିକାର ଆଉର ଦୁସାରହି ଆଧିକାର ବାରେନୁ ସାଚେତାନ ମାନନ ।

ସୁରୁଆଡ଼ - ପାହିଲା ଶିକ୍ଷାହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଖାଢ଼ାରହି ହୁରମିବିକାଶ୍ ଆଉର ଇସ୍କୁଲ୍ କାଳାଗେ ତେଆର

ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍କୁଲ୍ ଶିକ୍ଷାହି ଗୁରୁତ୍ଵା ଆଉର୍ ଉପୟଗ ମାନନା ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାର ଗୁରୁତ୍ଵ ଓ ଉପଯୋଗିତା

- ସୁରୁଆତ୍ ଖାଦ୍ ଆବାସ୍ତାନୁ ଖାଦ୍‌ରହି ମାନସିକ୍ ବିକାଶ୍ ବାହୁତ୍ ଜାଲଦି ମାନି । ଜାଘାନ୍ କାଲତା ଦୁସରା ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଆପେକ୍ଷା, ଇ ସାମାୟନ୍ ଖାଦ୍‌ରଗେ ସାହି ପାରିବେଶ୍ ଆଉର୍ ଖୁସି ଚିତ୍‌କୁନ୍, ଆଦ୍ ଆବ୍‌ଡାର୍ ହି ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵହି ବିକାଶ୍‌ଗେ ଆଧିକ୍ ବେଶ୍ ମାନି ।
- ସୁରୁଆତ୍-ଖାଦ୍ ଶିକ୍ଷା ଖାଦ୍‌ରିନ୍ ଇସ୍କୁଲ୍ ସ୍ତାର୍ ତି ଶିକ୍ଷାଗେ ତେଆର୍ ନାଞ୍ଜିରିଇ ଆଉର୍ ପ୍ରାଥମିକ୍ ଶିକ୍ଷାହି ସାର୍ବଜନୀକାରାଶ୍ ପ୍ରାକ୍ରିୟାବନ୍ ଆଗେ ବାଡ଼ାବାଅର୍ ।
- ସୁରୁଆତ୍ - ଇସ୍କୁଲ୍ ଶିକ୍ଷା ପାଛଲି ପାର୍ଯ୍ୟାୟହି ଶିକ୍ଷା ଆଉର୍ ତାଘାଏ ସାପାଲତା ହି ନାହିଁ ଗାଠାନ୍ ମାନି ।
- ଇ ଲାଗିନ୍‌କି ଇ ପାର୍ଯ୍ୟାୟନ୍ ଖାଦ୍‌ରହି ସ୍ଵାଭାବ ଆଉର୍ ମାନସିକ୍ ସ୍ଥିତି ବାହୁତ୍ ନାରାମ୍, ତାଜାନ୍ ବାହୁତ୍ ସାହାଜନ୍ ବେଶ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ଆଉର୍ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଶିଖରା ତିଆ ଉଜି ଆଉର୍ ଖାରାପ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ଗେଛା ନାନା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ଖାଦ୍‌ରିନ୍ ସୁରୁଆତ ଖାଦ୍ କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ନିରାପାଦ୍‌ନ୍ ଆୟାକୁନ୍ ନାଲଖନାନ୍ ଆୟଗାର, ତାମହାଏ ନାଲାଖ୍ ନାନାଗେ ସୁଯୋଗ୍ ହାଖ୍ ନାର୍ ଆଉର୍ କହାଁ ଦିଦି ବାଗାର୍ ତାମହାଏ ଦେଖ୍‌ଭାଲ୍ ନାନାତୁ ଛୁର୍‌ରାକି ଛୁର୍‌ମିଉଲ୍ଲୁ ଇସ୍କୁଲ୍ ବାରା ଅଙ୍ଗନାର୍ ।
- ହାଜାର ହାଜାର ଆଗେ ତା ବିକାଶ ଲାକ୍ଷ୍ୟାହି ହାସିଲ୍ ନାନାଗେ ଆଉର୍ ଖାଦ୍‌ରହି ଆଧିକାରାନ୍ ସାହି ସୁରକ୍ଷା ଚିକ୍ତନା ଗେ ସୁରୁଆତ୍-ଖାଦ୍ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକାରାମହି ଭୂମିକା ବାହୁତ୍ ଦାରକାରା ହିକେ ।

ଅଭ୍ୟାସ୍ ବାହିନ୍ ବେଭାର ନାନାଗେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଠିନ୍ ଅଭ୍ୟାସ ପୁସ୍ତିକା ବ୍ୟବହାର ନିମିତ୍ତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ

- ★ ପୁନା ଅରୁଣିମାନ୍ ଏରାରିକି ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ (୩-୪ ବାରାଷ ଖାଦାର ଗେ) ଆଉର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ (୪-୬ ବାରାଷ ଖାଦାରଗେ) ତେଆର୍ ନାଞ୍ଜିକାରାଇ ।
- ★ ହାରେକ୍ ଖାଦାରଗେ ସାହି ଆଭ୍ୟାସ ବାହିନ୍ ଦିଦି ଖାଦାରହି ନାମେ ଆଉର୍ ବାକି ତାଥାଗୁଠିନ୍ ଭାରଥ ଚିଅ । ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଗୁଠିନ୍ ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଏଡ଼ପା ହଥାଗେ ମାଲଚିଅ । ଖାଲି କେନ୍ଦୁନ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ନାଲାଖ୍ ନାନାଗେ ଚିଅ ଆଉର୍ କୁମାନାନା କି ଦିଦି ତାଫାଏ ହେଦେ ଉଇଅ ଆଉର୍ ଏକାବାରି ଆଭ୍ୟାସ୍ ନାଲାଖ୍ ମାନ, ଆବାରି ଖାଦାରଗେ ଚିଅ ।
- ★ ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ତି ୫୫ ପୃଷ୍ଠା ଆଉର୍ ଭାଗ-୨ ତି ୬୦ ପୃଷ୍ଠା ରାଇ । ମାହିନାନ୍ କାମସେକାମ୍ ୫ ପୃଷ୍ଠା ଲେଖା ନାଞ୍ଜିକୁନ୍ ବାରାମାହିନାନ୍ ବାହିବନ୍ ମୁଞ୍ଜର କାଲ । ଇଦିନ୍ ହାରେକ୍ ସମାର ଉଲ୍ଲା ଅଷ୍ଟେ ପୃଷ୍ଠା ନାନାଗେ ଚିଅ ।
- ★ ପୃଷ୍ଠା ଗୁଠିନ୍ ଲିଖିରକା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଦିଗେ ରାଇ । ଦିଦି ଆ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆନୁସାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ନାଲାଖ୍ ନାନାଗେ ବାଅ । ଏସାନ୍ ଦାରକାର ଖାଦାର ଖାଲି ଶିଶା ବେଭାର ନାନର, ଫଳଟେନ୍ ଯା ଡର୍ ପେନ୍ ବେଭାର ମାଲ୍ ନାନର ।
- ★ ହାରେକ୍ ମାହିନାନ୍ ଚିଚକାରାହଚକା ନାଲାଖ୍ ଗୁଠିନ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହିହି ଏକା ପୃଷ୍ଠାବଡ଼ ନାନର ଆଦ୍ ଲିଖିରକି ରାଇ । ଆ ଆନୁସାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଖାଦାରଗେ ଚିଅ ।
- ★ ଏଅନ୍ଦାଗୁଠି ଛାପାନ୍ ରାଙ୍ଗ୍ ଚିଆଗେ ଦାରକାର ମାନ । ଆଦିଗେ ଖାଦାର ଛୋଟେ ରାଙ୍ଗ୍ ବାକ୍ସା (କ୍ରେୟନ) ବେଭାର ନାନର । ଦିଦି ହାରେକ୍ ଉଲ୍ଲା ନାଲାଖ୍ ଗୁଠି ନାନନା ପାହିଲେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଗୁଠିନ୍ ପାଡ଼୍ ଆଉର୍ ତାଙ୍ଗାନ୍ ତେଆର୍ ନାନ ।
- ★ ଆଭ୍ୟାସ ନାଲାଖ୍ ଗେ ଖାଦାରିନ୍ ସାପା ସାପା ବାଅ । ହର୍ମା ଖାଦାରିନ୍ ପୃଷ୍ଠାହି ପାହିଲା ନାଲାଖାନ୍ ନାନାଗେ ସାହେତା ନାନ ।
- ★ ଖାଦାର ରାଙ୍ଗ୍ ଚିଇନ୍ଦୁମ୍ ଚିଇନ୍ଦୁମ୍ ଭୁଲ୍ ନାନରହଲେ, ଆବଡ଼ାରିନ୍ ମାଲ କେବକେ, ବୁଧାବଆକେ । ଖାଦାର ଏକାମନେ ନାନସ୍ ଆସିନ୍ ବେଶଖାରାପ୍ ମାଲ ବାଆନ୍ଦୁନ୍ ସାବସି ଚିଅର । ଆସ୍ ଆଉର୍ ଅଫନ୍ ଚେଷ୍ଟା ନାନସ୍ ହଲେ ଠିକ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ ଇ କାଥାନ୍ ବାଅ । ଅଷ୍ଟେ ଖାଦାସହି ଆଭ୍ୟାସ୍ ନାଲାଖାନ୍ ଦସରା ଖାଦାରହି ନାଲାଖ୍ ଗାନେ ତୁଲ୍ନା ମାଲ୍ ନାନର ।
- ★ ଆଭ୍ୟାସ ବାହିନ୍ ଚିଚକାରାହଚକା ନାଲାଖ୍ ବନ୍ ଏରାକି, ଦିଦି ଆଲେଖେମ୍ ଦସରା କାର୍ଯ୍ୟକାରାମ୍ବନ୍ ତେଆର୍ ନାନାକୁନ୍ ଖାଦାରଗେ ଚିଆ ଅଙ୍ଗ ।

ପୁରା ଖାଦ୍ୟ ବିକାଶ ହିଁ ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ଦିଶା ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶିଶୁ ବିକାଶର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଦିଗ

ଆଜ୍ଞାନଓଡ଼ି/ସୁରୁଆତ-ଇସ୍ତୁଲ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ବାରଚ୍ଚା ଖାଦାରହି ସ୍ଵଭାବ ଅଜ୍ଞାନଓଡ଼ି/ପ୍ରାକ୍ ବିଦ୍ୟାଳୟ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଆସୁଥବା ଶିଶୁମାନଙ୍କର ସ୍ଵଭାବ

- ଆବଡ଼ାର ଆପାନ୍ ବାରେ ଆଖନାର/ଦସରାରହି ସର୍ବିଷର ବୁଝି ପଲ୍ନାର
- ଆବଡ଼ାର ଖେଲ ଆଉର କାମଧାନ୍ଧା ଜାରିଆତି ଆଧୁକ ଶିଖରନାର
- ଆବଡ଼ାର ମାଜାକିଆ । ପୁନା ଜିନିଷାନ୍ ଆଖାଗେ ତାମହାଏ ଢେର ଇଛା
- ସାବାସି ହାଖକୁନ୍ ଶିଖରାଆଗେ ଢେର ଆଧୁକ ଇଛା ନାନ୍ନାର
- ଆବଡ଼ାରହି ଏକ ମାନ୍ ଖୁର୍ କାମ ସାମାୟ ଗେ ରାଇ
- ଆବଡ଼ାର ଚଲ୍ଚିଆଲ ଆଉର ପୁର୍ତ୍ତାହିକ୍ନାର । ଲାମା ସାମାୟ ଶାନ୍ତନୁ ଅକ୍ମା ପଲ୍ନାର
- ଆବଡ଼ାର କାଥାନ୍ ମେନ୍ନା ଆଉର ବାଆନାଗେ ବେଶ୍ ଲାଗି
- ଆବଡ଼ାର ଦସରାରହି ଏରାକି ନାନ୍ନାର
- ଆବଡ଼ାର ପୁନା ସୃଷ୍ଟି ନାନ୍ନାର
- ଆବଡ଼ାର ପରିବେଶବନ୍ ପରୀକ୍ଷାନିରୀକ୍ଷା ନାନାକିରି ଶିଖରନାର
- ଆବଡ଼ାର ଦୁଲାର ବାଲାର, ଯାତାନ୍ ଦାରକାର ନାନ୍ନାର
- ଏକାମ୍ ରାକାମ୍ ହି ମାର୍ପିର୍ ଆଉର ସମାଲୋଚନାନ୍ ହାଡ଼ନାର
- ଆବଡ଼ାରହି ଖିସଖୁର୍ ଢେର ଲିକନ୍ ବାଗ୍ଟେ ସାମାୟ ମାଲ୍ ରାଇ
- ତାମାନ୍ ବେଶ୍ ହାଖନା ଆଲାରିନ୍ ସାହଜ୍ତି ଆଖନାର
- ଆବଡ଼ାର ଆପାନ୍ ଭିତରେନ୍ନୁ ବିଚ୍ଚୁନ ଆଉର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଲାଗକୁନ୍ ଖୁସିମାନ୍ନାର
- ଆବଡ଼ାର ତାମହାଏ ସ୍ଵାଧୀନତା ଆଉର ସ୍ଵତନ୍ତ୍ରତାନ୍ ବନ୍ ପାସାନ୍ ନାନ୍ନାର
- ଉମାର ଆଲାରହି ମାନା ନାନ୍ନା ଆଉର ବାଧାତିନାନ୍ ନାଗାଦ ମାଲ୍ ହାଖନାର
- ଆବଡ଼ାର ମୁନ୍ ଖାଦାର, ତାମାନ୍ ସାହାଜ୍ନୁ କାମଆ ଅଜାତ

ପୁରା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵ ବିକାଶଗେ ସୁଯୋଗ ଚିଚ୍ଚୁନ, ଖାଦାରହି ବିକାଶ ନାଗାଦ୍ ମାନ

ଆଜ୍ଞାନୁଷ୍ଠାନ/ସୁରୁଆତ-ଇସ୍କୁଲ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଖାଦ୍ୟଶିକ୍ଷା :

ଏକ୍ସପ୍ଟ ନାନର୍ ଆଉର୍ ଏକ୍ସପ୍ଟ ମାଲ୍ ନାନର୍

ଅଜ୍ଞାନୁଷ୍ଠାନ/ପ୍ରାକ୍-ବିଦ୍ୟାଳୟ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଶିଶୁଶିକ୍ଷା : କ'ଣ କରିବା ଓ କ'ଣ କରିବେ ନାହିଁ

ଏକ୍ସପ୍ଟ ନାନର୍

ଏକ୍ସପ୍ଟ ମାଲ୍ ନାନର୍

- ଖାଦ୍ୟାବିନ୍ ଦୁଲାର ବାଲାର ଆଉର୍ ପ୍ୟାର ତିଅତ୍
- ତାମହାଏ ନା'ମେ ଧାରାକି ମେଖଅତ
- ଖାଦ୍ୟାବିନ୍ ସାଙ୍ଗେ ଆଲଖା ଆଲଖା କାଥୁଆବାଉଁ ନାନତ୍
- ହୁର୍ମି ଖାଦ୍ୟାବିନ୍ ସାମାନତି ଏରତ
- ତାଜ୍ଞାନ ପ୍ରଶ୍ନା ମେନାଗେ ଆଉର୍ ପୁରା ବାକ୍ୟନ୍ ବାଆଗେ ଉସାହିତ ନାନର୍
- ତାଘାଏ କାଥୁଆ ଆଉର୍ ପ୍ରଶ୍ନବନ୍ ଗୁରୁତ୍ ତିଅତ୍
- ଖାଦ୍ୟାବିନ୍ ଆପାନ୍ ନାଲାଖ ନାନାଗେ ଉସାହିତ ନାନତ୍
- ତାଘାଏ ନାଲାଖାନ୍ ଧାନ୍ ଆଉର୍ ସାବାସି ତିଅତ୍ ।
- କାଠିନ୍ ନାଲାଖ ନାନା ପୁଲକୁନ୍ ତାଜ୍ଞାଗେ ସାହାଜ୍ ନାଲାଖ ତିଅତ୍
- ଭୁଲ ନାଞ୍ଜକୁନ୍ ତାଜ୍ଞାନ ମାଲ୍ କେବାକି ତାଘାଏ ସାଙ୍ଗେ ଆଲୋଚନା ନାନତ୍ ଆଉର୍ ଠିକ୍ ବେତାର ହି ନାମୁନା ଏଦଅତ୍
- ଖାଦ୍ୟାବିନ୍ ମାରପିଟ୍ ଯା ଇନ୍ଦିମ୍ ଦାଷ୍ଟ ଏକା ଉଲୁହୁଁ ମାଲ୍ ତିଅତ୍
- ତାଜ୍ଞାନ ସିଧା ପାତୁନା ଆଉର୍ ଲିଖିନା ନାଲାଖନ୍ ମାଲ୍ ଲାଗାବାଅତ୍
- ତାଘାଏ ମାନ୍ଦୁ ଇଲତକା ମାଲ୍ ତେଆର୍ ନାନତ୍
- ଖାଦ୍ୟାବିନ୍ ଆଉର୍ ଗାନେ ତୁଲନା ମାଲ୍ ନାନର୍
- ତାଘାନ୍ ସମାଲୋଚନା ଯା ମାଲ୍ ଆଲଖର୍
- ତାଘାଏ ରାଆନ୍ତି ତାଘାଏ ଦୁର୍ବାଲତା ଯା ଭୁଲଗୁଠିନ୍ ଦସ୍ତରା ହେଦେ ମାଲ୍ ବାଅତ୍
- ତାଜ୍ଞାନ ଭୁଲ୍ ଉତ୍ତର ତିଆକି ଠିକ୍ବନ୍ ମାଲବାତା ବାଅତ୍
- ତାଘାଏ ଶାକ୍ତି ବାହାରେ ରାହାଟ୍କା ନାଲାଖ ତାଘାଏ ମାଲଆ ମାଲ୍ ଲାଦତ୍
- ତାଘାଏ ଖୁସଖୁର୍ ମୁରୁଖ୍ ଚାଆଲ୍ ଲେକିନ୍ ଆସ୍ତାୟୀ ଆଦିଗେ ନାମ୍ ବିଚଳିତ ଯା ମାଲ୍ ଖିସାରଅତ୍

ଖାଦ୍ୟାବିନ୍ ଆଧିକାର : ଉଚ୍ଚନା, ସୁରକ୍ଷା, ଭାଗିଦାରିତା ଆଉର୍ ବିକାଶ

ଏକ୍ଷେର ନାନର

- ଶିଖିରନା ନାଲୀଖବନ୍ ତାଙ୍ଗାଗେ ଖୁସ୍ ଲାଗଅ ଲେଖେ ନାନର
- ଖାଲି ବୁଦ୍ଧିହି ବିକାଶ ବାରେ ଧାନ୍ ମାଲ୍ ତିଆକୁନ୍ ଖାଦିହି ପୁରା ବିକାଶ ମାଜୁଆ ଧାନ ତିଅର
- ଡାଣ୍ଡି, କାଥନୀ, ନାର, ଖେଲ, ଆଭିନୟ ଆଉର ନାଲୀଖ ଜାରିଏ ଶିଖାବାଅର
- ପାରିବେଶ୍ ଆଉର ଘାଟନା ଗୁଠିହି ପାରାକ୍ଷାନୀରିକ୍ଷା ନାନାକି ଆଖାଗେ ବାଗ୍ରେ ସାମୟ ତିଅର
- ଖାଦାର ଖାଦାରହି ପାରସ୍ପାରିକ୍ ସାମ୍ବାନ୍ଧବନ୍ ଉତ୍ସାହିତ ନାନର
- ହୁରମିବାରି କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ଏଡ଼ପାଉତିତରେ ମାଲ୍ ଉଜ୍ଜାକି, ବାହରିତାରା ବେଝିଆଗେ ବାଗ୍ରେ ସାମୟ ତିଅର
- ଖାଦାରଗେ ବେଚନା ଜିନିଷ୍ ତେଆର ନାନାଗେ ସାମୟ ତିଅର
- ଏଡ଼ପାନ୍ ଆଉର କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ଖାଦାରଗେ ବେଶ୍ ଲାଗନା ଲେଖେ ପାରିବେଶ୍ ତେଆର ନାନର
- ଖାଦାରହି ସ୍ଵାତାନ୍ତା ଆଉର ସ୍ଵାଧୀନତା ହି ସାମ୍ମାନ୍ ତିଅର

ଏକ୍ଷେର ମାଲ୍ ନାନର

- ଖାଦାସ୍ ତାନିମ୍ ନାନା ଅଜାତାରନା ନାଲୀଖାନ୍ ତାଙ୍ଗାଗେ ମାଲ୍ ତିଅତ୍
- ଖାଦାସ୍ ଭୁଲ୍ କାଥୁଆ ବାଆତକୁନ୍ ତାଙ୍ଗାନ୍ ଜାବାରଜାଣ୍ଡି ମାଲ୍ ନାନର
- ଖାଦାସ୍ ଇନ୍ଦ୍ରିମ୍ ନାଲୀଖ ନାନ୍ନା ମାଲ୍ ଚହ୍ନାତକୁନ୍ ତାଙ୍ଗାନ୍ ଜାବାରଦାଣ୍ଡି ମାଲ୍ନାନତ୍
- ଖାଦାସିନ୍ ଅଜାତାନିମ୍ ଢେର ନାଲୀଖ୍ ଇୟା ପାଠ୍ ମାଲ୍ ତିଅତ୍
- ଖାଦାରିନ୍ ଲାଗି ବାହୁବିଝର ଏକ୍ଷରା ମାଲ୍ ଉଜ୍ଜଅତ୍
- ଆୟ ଆବାରହି ଆଧା ଆସ୍ରାନ୍ ଖାଦାରହି ଜାରିଆତି ହାସାଲ୍ ନାନାଗେ ମାଲ୍ ନାନତ୍

ଖାଦାର ନାମ୍ହାଏ ଦାୟିତ୍ଵ, ବୋଝ୍ ମାଲ୍ଲି । ଖାଦାର ନାମ୍ହାଏ ଭାବିଶାତ୍

କେନ୍ଦ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯୋଜନା

ସମୁନ୍ଦିତ ଖାଦ୍ୟବିକାଶ ଯୋଜନା ମାଧ୍ୟମକୁ ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍ତୁଲ୍ ପାଠ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ମାନାଲି । ଇବ୍ତ୍ତା ପାଠ ୩ ଡି ୬ ବାରାଷ୍ଟ ଖାଦ୍ୟରଗେ ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ଜାରିଆନୁ ଚିଚ୍ଚିରାଇ । ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍ତୁଲ୍ ପାଠ ଅଣ-ଔପଚାରିକ୍ ଲେଖେ, ଖେଲ, ନାଚ, ଡାଣ୍ଡି, ଛାପାନାଲାଖ୍ ଜାରିଆନୁ ନାଲାଖ୍ ମାନି । ଇବ୍ତ୍ତା ଖାଦ୍ୟସ୍ତ୍ରି ଶାରୀରିକ, ମାନସିକ, ସାମାଜିକ, ଖିସ୍ତୁବ, ବୁଦ୍ଧିହି ବିକାଶ ସାଜେ ହୁରମି ବିକାଶ ମାନି । ଆଦିଗେ ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍ତୁଲ୍ ପାଠ ମାଜଆ ବାଗ୍ଗେ ଗୁରୁତ୍ତ୍ ଚିଜନା କାଥଥା ।

ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍ତୁଲ୍ ଆଜ୍ଞାନଘ୍ଡ଼ି ଦିଦି ଖାଦ୍ୟରଗେ ଏନ୍ନେ ପାରିବେଶ ସୃଷ୍ଟିନାନ୍ ଯେ ଆବ୍ତାର କେନ୍ଦ୍ର ବାରାଗେ ତାମହାଏ ଇଜ୍ଜା ସୃଷ୍ଟି ମାନ୍ । ଖାଦ୍ୟ ଆଜ୍ଞାନଘ୍ଡ଼ିନୁ ୩ ଘଣ୍ଟାତାକ୍ ରାଆନାହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦିଦି ଆଗେତୁମ୍ କାମଥ ।

ଆନୁଷ୍ଠାନିକ୍ ହିସାବନୁ ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍ତୁଲ୍ ପାଠ ଆଖନା ଖାଦ୍ୟ ପାହିଲା ପାଠ୍ ସୁରୁ ମାନ୍ ବାରି ଠିକ୍ ଶିକ୍ଷା ହାଖ୍ଥାଗେ ଯୋଗ୍ୟ ମାନ୍ନାନ୍ । ୩ ବାରାଷ୍ଟି ମାଜଆ ହୁରମି ଖାଦ୍ୟ ଠିକ୍ ହିସାବନୁ ଇବ୍ତ୍ତା ପାଠ୍ ଚିଆଗେ ହାରେ କ୍ ଆଲାରହି ଜେର୍ ଦାୟିତ୍ତ୍ ରାଇ । ଇବ୍ତ୍ତାର ଆୟ ଆବା, କୁଚୁମ୍ ତା ସାଦାସ୍ୟ, ଆଜ୍ଞାନଘ୍ଡ଼ି ଦିଦି, ସାହାୟୀକା ଆଉର୍ ପାଦାତା ଆଲାର । ହୁରମି ଆଲାରହି ସାହାଯାଗ୍ ଆଉର୍ ଚେଷ୍ଟା ଆଜ୍ଞାନଘ୍ଡ଼ିହି ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍ତୁଲ୍ ପାଠ୍ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ୍ ହୁରମିତି ବେଶ୍ କେନ୍ଦ୍ର ମାନ । ଇ କେନ୍ଦ୍ର ମାଜଆ ଆକୃଷ୍ଟ ମାନର୍ ।

- ଦିଦି କେନ୍ଦ୍ର ଅଷ୍ଟେ ସୁନ୍ଦାର ପାରିବେଶ ନାନ୍ନା ଦାରକାର୍ ଆନୁ ଖାଦ୍ୟ ବାରଥାଗେ ଇଜ୍ଜା ପ୍ରକାଶ ନାନର୍ ।
- କେନ୍ଦ୍ର ଏଡ୍ପା ଭିତ୍ରେ ଆଉର୍ ବାହାରେ ଚରିଅତାରା ସାଫା ଉଜଅର୍ ।
- କେନ୍ଦ୍ର ହୁରମି ଖେଲ ଜିନିଷ, ଜିନିଷାପାତାର ଅନ୍ନାଆନ୍ନୁ ଗୁଠିନ୍ ସାଜାବାଆକି ଉଜଅର୍ ।
- ଚର୍ଚ୍ଚି, ପୋଷ୍ଟରଗୁଠିନ୍ ସାଜାବାଆକି ଭିତନୁ ଟାଙ୍ଗର୍ ।
- ନାଲାଖ୍ ବାହିନୁ ଚିଚ୍ଚା ଖାସ୍ତା ଅନୁସାର ହୁରମି ଉଲ୍ଲା ନାଲାଖ୍ଗୁଠିନ୍ ନାନା ମୁଞ୍ଜର୍ ।

ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍ତୁଲ୍ ପାଠ୍ ବାରେ ଜେର୍ ଆଲ୍ ସାଚେତାନ୍ ସୃଷ୍ଟି ନାନ୍ନା ଦାରକାର୍ । ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ଦିଦି ସାଜେ ଆୟଆବା, ଛଟେ କୁକ୍ନେର୍, ଆଜ୍ଜ ଆଜ୍ଜି, ନାନା ନାନି, ଇବ୍ତ୍ତାର ପାତ୍ନା ପ୍ରକ୍ରିୟାନୁ ଭାଗ୍ ନାଞ୍ଜକୁନ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଉପସ୍ଥାନ ବାଡ୍ଡରନାସାଜେ ଗୁଣାମ୍ବକ ମାନ ବାଡ୍ଡରଥ ।

ଖାଦ ପାରାବ :

ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ୧୪ ନାଭେୟାର ଉଲ୍ଲା ଖାଦା ପାରାବ ପାଲାନ ନାନନାହି କିଇତା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନାନଅର ।

- ଦିଦି ଆଉର ସାହାୟୀକା କେନ୍ଦ୍ରକୁ ପୁଁପ ଆଡ଼ଖାତି ସାଜାବାଅର ।
- ଖାଦାରହି ଆୟଆବା, ଅଭିଭାବାକ, ଗୁଷ୍ଠୀ, ପାଦାତା କାଲ୍ୟାନ ସାମିତି ସାଦାସ୍ୟା ଆଲାର, ଖୁର୍ତ୍ତମେୟାର ଆୟ କମିଟୀ ଆଉର ଯାଅ କମିଟୀ ହି ସଭ୍ୟାଗୁଠିରିନ୍ ଯୋଗ ଚିଆଗେ ଦିଦି ଆଗେତି ଅନୁରୋଧ ନାଞ୍ଜକି ରାଅ ।
- ହୁରମି ଆଲାରହି ଉପସ୍ଥିତକୁ ଖାଦାର ନାର, ତାଣ୍ଡି, ଖେଲକୁଦ୍ ଗୁଠିନ୍ ବେଚର ।

ଅଭିଭାବାକ୍ ସାଭା :- (ମାର୍ଚ୍ଚ, ଆଉର ସେପ୍ଟେୟାର ମାହିନାହି ୧ ତାରିଖକୁ ମାନ)

ଅନବାରାଷକୁ ୩ ବେର ଅଭିଭାବାକ୍ ସାଭା ମାନ । ଖାଦାରହି ଆୟଆବା/ଅଭିଭାବାକ୍ ଗୁଠିଆରିନ୍ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ବାରାଆଗେ ଆନୁରୋଧ ନାନ । ଇ ସାଭାକୁ ଯାଅ କମିଟୀ, ଆୟ କମିଟୀହି ଆଲାର ଯୋଗ ଚିଅର । ସାଭାକୁ ସୁରୁଆଡ଼-ଇସ୍କୁଲ୍ ବାରେ ଆଲୋଚନା ମାନ । ଇନ୍ଦୁତି ଅଭିଭାବାକ୍ ଆଲାର ଆପାନ ଖାଦାରିନ୍ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ତାଜଆଗେ ଆଗ୍ରହ ମାନର । ଖାଦାରହି ଉପସ୍ଥାନ, ଠିକ୍ ସମାୟକୁ କେନ୍ଦ୍ରକୁ ବାରନା, ଆକ୍ଷାର ଚିହ୍ନନା, ଉଚ୍ଚାରାନ ନାନନା, ଆଜ୍ଞା ଚିହ୍ନନା, ରାଜ୍ଞ ଚିହ୍ନନା, ଗାରଖାଣ୍ଡନା, ତାଣ୍ଡି, ନାର, କାଅନୀ, ଇବଡ଼ାନ ବାଆ ଅଜ୍ଞାର ଆଉର ନାନା ଅଜ୍ଞାର ।

ଇବଡ଼ା ବିଷାୟନ୍ ଅଭିଭାବାକ୍ ଆଲାର ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ଦିଦିନ୍ ତେଜ୍ଞାର । ଅଭିଭାବାକ୍ ଆଲାର ସାଜେ ନାଗାଦ୍ ସାମ୍ପାକି ଉଇକୁନ୍ ଆବଡ଼ାର ଆପାନ ଖାଦାରିନ୍ ହୁରମିଉଲ୍ଲା କେନ୍ଦ୍ରକୁ ତାଜଅର ଆଉର ସୁରୁଆଡ଼-ଇସ୍କୁଲ୍ ପାଠ୍ହି ଉଦେଶ୍ ବୁଝରା ଅଜ୍ଞାର ।

ଇଦିହି ଛଡ଼ା ଖାଦାର ଶିଖ୍ଟରକା କିଇତା ବେଶ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ଗୁଠିହି ବାରେକୁ ତେଜ୍ଞାର -

- ସାଫସୁତରା ରାଆନା ।
- କୁକୁ ବାଗାରନା ।
- ଅରଖାନ ଖାଣ୍ଡନା ।
- ବାଇ, ମୁଇଁ ଇବଡ଼ାନ ସାଫା ଉଇନା ।

- ମଅଖନା ପାହିଲେ ହେଖେ ନଅଡ଼ନା ।
- ପାଏଖାନାହି ବେଭାର ।
- ଆଜ୍ଞାନତ୍ୱାଡ଼ି ହି ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍ତୁଲ୍ ଶ୍ରେଣୀତା ଖାଦାର ଭାଗହୁଅନା ସୁପାଳ ଜୈସେ- ଶାନ୍ତି ଶୃଙ୍ଖଳା ରାକ୍ଷା ନାନା, ବେଶ୍ ବେଭାର, ସାଙ୍ଗେ ଗାନେ କାଥୁଆବାଉଁ, ପାଇରିତା ଜାଲଖୁଆ, ଗାରାମ୍ ବିଜତାରକା ଅନ୍ନାମଅଖନା ଇବ୍ତା ବାରେନ୍ତୁ ଆଲୋଚନା ନାନର ।
- ଖାଦାରହି ନାଲାଖ୍ ନାନା ଦାକ୍ଷାତା, ଦୁର୍ବାଳତା, ଆତ୍ମବାରେ ଆଲୋଚନା ନାନର ଆଉର ଏଡ଼ପାନ୍ତୁ ଖାଦାରିନ୍ ବେଶ୍ ଅଭ୍ୟାସ ଶିଖାବାଆଗେ ଉସାହିତ ନାନର ।

ଆଜ୍ଞିହିଉଲ୍ଲା : (ହୁର୍ମି ମାହିନାତା ୨ ତାରିଖ)

ଖାଦାରହି ଆଜ୍ଞ ଆଜ୍ଞି, ନାନା ନାନୀ ଆଉର ଖୁଡ଼ିତା ପାଚ ପାର୍ଗିରିନ୍ ହୁର୍ମି ମାହିନାତା ୨ ତାରିଖନ୍ତୁ ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍ତୁଲ୍ହି କେନ୍ଦ୍ରନ୍ତୁ ବାରାଗେ ଅନୁରୋଧ ନାନର । ଆଉଲ୍ଲା କିଜତା ଲିଖ୍ଟରକା ନାଲାଖଗୁଠିନ୍ ନାନର ।

- ଆଜ୍ଞ ଆଜ୍ଞି, ନାନା ନାନୀ ଆଉର ପାଚ ପାର୍ଗିରିନ୍ କେନ୍ଦ୍ରନ୍ତୁ ବାରାଗେ ଆଗତୁରା ଅନୁରୋଧ ନାନର ।
- ଖାଦାର ଗୁସାନ୍ ଇନ୍ଦ୍ରିମ୍ ସମସ୍ୟା ରାହାରକ୍ତୁନ୍ ଆଦିନ୍ ଏକାସେ ସାମାଧାନ୍ ନାନର ଆଦିହି ଆଲୋଚନା ନାନର ।
- ଆବଡ଼ାର ଡ଼ାଣ୍ଡି, କାଥୁନୀ ଇବ୍ତାଗୁଠିନ୍ ତେଙ୍ଗର ।
- ଆବଡ଼ା ଆଞ୍ଚଲ୍ ତା, ପାଦାତା ସାଂସ୍କୃତି, କାରିଗାରୀ ବିଶେଷ, ଜାଙ୍ଗାଲ୍ ଆଉର କ୍ଷେତିବାରୀ ବିଷାୟନ୍ତୁ ଖାଦାରିନ୍ ତେଙ୍ଗର ।

ଖେଳନା ବେଙ୍ଗ:

ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍ତୁଲ୍ତା ଖାଦାର ତେର ଖେଳପ୍ରିୟ । ଆବଡ଼ାର ଖେଲ୍ ଜାରିଆନ୍ତୁ ବାହୁଡ଼ି ଜାଲଦି ଶିଖରା ଅଙ୍ଗନାର । ଖେଲନ୍ତୁ ଆବଡ଼ାରହି ଶାରିରୀକ ଆଉର ଦେହେତା ଖେଁସ ହଚଲ୍ ହି ବିକାଶ, ବୁଦ୍ଧିହି ବିକାଶ, ପ୍ରେମଭାବ, ଭାଷା ଆଉର ସାମାଜିକ୍ ହି ବିକାଶ ମାନି ।

ବେଚନା ଅଷ୍ଟେ ଜାରିଆ ହିକେ ଯାହାଦ୍ୱାରା ଖାଦାର ବେରୁଗେ ନାଗାଦ୍ ହାଖନାର, ହୁର୍ମି ଆଜ୍ଞାନତ୍ୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରନ୍ତୁ ଖେଲ୍ ଉପାକାରାଣ ରାଆନା ଦାରକାର । ଏଅନ୍ତାଠୁ ଖେଲ୍ ଉପାକାରାଣ ବନ୍ ଦିଦି ନିଜେ ତେୟାର ଆଉର ଜୁମା ନାନ । କିଛି ଖେଳନା ବନ୍ ଦିଦି ଖୁଡ଼ିତୁ ଜୁମା ନାନ ଆଉର କିଛି ସାରକାରତି ହାଖ । ଦିଦି ଖୁଡ଼ିଆର, ଆଉର

ଏକା'ମ୍ ଆଲଗୁସଲେକ୍ ପୁନା ଇୟା ପାଜା ଖେଳନା ଅନ୍ଧାକି ଉଇଅ । ଇବଡ଼ାଗୁଠିନ୍ ଖାଦାର୍‌ଗେ ବେରୁଗେ ଚିଅ । ଦିଦି ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ସାମାୟନ୍ତୁ ଶିଖିରକା ଖେଳନାଗୁଠିନ୍, ଆଦାରକାରା ବାସ୍ତୁ ଯା କାମ୍ ଦାମ୍‌ହି ଜିନିଷତି ତେଆର୍ ନାନ । ଖେଳନା ବେକ୍‌ନ୍ତୁ ହୁର୍ମିବାରୀ ଖେଳ ଉପକାରାଣ ଉଇକି ରାଅ ଆଉର୍ ଖାଦାର୍‌ଗେ ବେରୁଗେ ଚିଅ । ସୁରୁଆଡ଼-ଇସ୍ତୁଲନ୍ତୁ ଖେଳନାଗୁଠିତି ଆକର୍ଷଣ ନାଞ୍ଜକୁନ୍ ଆୟ ଆବାର ଖାଦାରିନ୍ କେନ୍ତୁନ୍ତୁ ତାଇଆଗେ ଇଚ୍ଛା ନାନର୍ ।

ସୁରୁଆଡ଼-ଇସ୍ତୁଲ୍ ଶ୍ରେଣୀନ୍ତୁ ଭିନ୍ନକ୍ଷମ୍ ଖାଦାର୍‌ଗେ ଶିକ୍ଷା

ଆଜ୍ଞାନଓଡ଼ି କେନ୍ତୁନ୍ତୁ ୩ ଚି ୬ ବାୟାସ ଖାଦାର୍‌ଗେ ସୁରୁଆଡ଼-ଇସ୍ତୁଲନ୍ତୁ ଶିକ୍ଷା ହାଖର୍ । ଆବଡ଼ାଉହି ଭିତ୍‌ରେନ୍ତୁ ଏଅନ୍ଦା ଝାନ୍ ଖାଦାର୍ ଜାନାମ୍ ସାମାୟନ୍ତୁ ଯା ଖ' ଖା ଭିନ୍ନକ୍ଷମା ମାଞ୍ଜକା ରାଆନାର୍ । ଶାରୀରିକ ଯା ମାନସିକ ରୁପନ୍ତୁ ଆ ବାୟାସ୍ ତା ଖାଦାର୍ ହି ତୁଲନାତି ହୁର୍ମିନାଲାଖ ନାନ୍ନା ଯା ଶିଖିରକା ସାୟାବ୍ ମାଲ୍ଲି । ଇବଡ଼ା ଖାଦାର୍ ଦସରାଉହି ସାଙ୍ଗେ ଖାପ୍ ମଅଖତାକି ନାଲାଖ ନାନ୍ନାହି ସାମାସ୍ୟାନ୍ତୁ ଖାତାରନାର୍ । ଏଅନ୍ଦା ଖାଦାର୍ ଆପାନ୍ କାମ୍ ଜୈସେ ନିଜେ ମଅଖନା, ଝାଡ଼ା, ଉମୁଲନା କାନା, ଠିକ୍ ଭାବରେ ଅକନାଗୁଠିନ୍ ନାନା ପଲନାର୍ । ଏଅନ୍ଦା ଖାଦାର୍ ସ୍ଵାଭାବିକ୍ ଭାବେ କାଥୁଆ ଲା'ଗଗା ବାଲନାର୍, ଏକା ପଲନାର୍, ଏ'ରା ପଲନା, ମେନା ପଲନାର୍ ।

- ଆଜ୍ଞାନଓଡ଼ି ଦିଦି ଏନ୍ଦେ ଖାଦାରିନ୍ ଚିହ୍ନଟ ନାନା କିରି ଆଲାଗ୍ ଭାବେ ଧାନ୍ ଚିଅ । ଦସରା ସାଙ୍ଗେ ସୁରୁଆଡ଼-ଇସ୍ତୁଲ୍ ଶ୍ରେଣୀନ୍ତୁ ସାମିଲ୍ ନାନ ।
- ଦିଦି ଏନ୍ଦେ ଖାଦାରିନ୍ ହୁର୍ମି ନାଲାଖ୍ ଆଉର୍ ଅଫନ୍ ବାଅ ଆଉର୍ ନାନତଅ ।
- ଖାଦାର୍ ନାଲାଖ୍ ବନ୍ ନାନବାରି ଆଦିନ୍ ନିଜେ ଇୟା ଦସରା ଖାଦାର୍‌ହି ସାହେତାତି ନାନର୍ ।
- ହୁର୍ମି ଖାଦାର୍ ସାଙ୍ଗେ ଅକ୍ଳାକି ସାଫେମ୍ ବେରନା, ନାଲାଖ୍ ନାନାଗେ ଉସାହିତ ନାନର୍ ।
- ଏକାମ୍ ନାଲାଖ୍ ମାଲ୍ ଶିଖିରକୁନ୍, ବାରବାର ଶିଖାବାଅର୍ ଆଉର୍ ତାଜାନ୍ - ଏଡ଼ପାନ୍ତୁ ନାନା ଅନ୍ତାଗେ ତାଜିୟ ତାୟାରିନ୍ ବାଅର୍ ।
- ଦସରାର ସାଙ୍ଗେ ଖାଦାର୍ ଆ ଖାଦାସିନ୍ ସାହେତା ନାନାଗେ ଉସାହିତ ନାନର୍ ।
- ଆ ଖାଦାସିନ୍ ଆଲାଗ୍ ଭାବେ ଧାନ୍ ଚିଅର୍ । ହୁର୍ମିର ସାଙ୍ଗେ ଅକତଅ ଆଉର୍ ବେରତଅ ।

ସୁରୁଆଡ଼-ଇସ୍ତୁଲ୍ ଖାଦାର୍‌ଗେ ଯୁନିଫରମ୍ :

ଯୁନିଫରମ୍, ସୁରୁଆଡ଼-ଇସ୍ତୁଲ୍ ଖାଦାର୍ ମାଜୁଆ ସୁ-ପ୍ରଭାବ ଚିଡ଼ଇ । ଇବ୍ ଆବଡ଼ାରିନ୍ ଶୁଙ୍ଖଳିତ ନାନି, ଆପାନ୍ ପାରିତାୟ ଆଉର୍ ଆତ୍ମବିଶ୍ଵାସ ପାରଦା'ଗେ ସାହେତା ନାନି । ଯୁନିଫରମ୍ ଆଉନାଗେ ଖାଦାର୍ ଆଜ୍ଞାନଓଡ଼ି ଖାଦ୍ ହିସାବନ୍ତୁ ଆନୁଭାବ୍ ନାନ୍ନା । ଯାହାଦ୍ଵାରା ଖାଦାର୍ କେନ୍ତୁହି ନିୟାମ୍ ଆନୁସାରେ ନାଲାଖ୍ ନାନ୍ନା ସାହାଜ ମାନେ ନାନ୍ନା ।

ଶିକ୍ଷା ନାଲାଖାନ୍ ଚଳାବାଆନା

- ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍କୁଲ୍ ଶିକ୍ଷା ନାଲାଖାନ୍ ଚଳାବାଆନା ହୁର୍ମି ଉଲା ହାସ୍ତା ଆଉର ବାରାଷ୍ଟ ଗେ ଆଗେମ୍ ଯୋଜନା କାମଅର ।
- ଖାଦାରହି ବାରାଷ୍ଟ ଆଉର ବାଜାରନା ହି ପାହାର୍ ଆବନ୍ ଖାନ୍ନାନ୍ ଉଇଆଳି ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍କୁଲ୍ ଶିକ୍ଷା ନାଲାଖା ହି ଯୋଜନା କାମଅର ।
- ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍କୁଲ୍ ନାଲାଖା ଗୁଠିନ୍ ବେତନା ସୁବିଧା ଉଇନା ହି ଯୋଜନା ନାନର ।
- ସୁରୁଆତ୍ ଇସ୍କୁଲ୍ ଶିକ୍ଷା ନାଲାଖାନ୍ ଠିକ୍ ହିସାବନ୍ ଯୋଜନା ଆଉର ଚଳାବାଆନା ଦିଦି କିଜବା ବିଷାୟ ଗୁଠିନ୍ ଧାନ୍ ଦିଅ ।

ଧାନ୍ ଚିଆକି ବିଷୟ ନାନା :

- ଖାଦାରହି ବାଜାରନା ହି ଦାରକାରି
- ଖାଦାରହି ବାରାଷ୍ଟ ଆଉର ବାଜାରନା ହି ପାହାର୍ ।
- ପୁରା ବାଜାରନା ହି ଲାଗି ମେସେରକା ନାଲାଖା ।

ସାମାନତା ଉଇନାହିଁ ବ୍ୟବସ୍ଥା :

- ଏକ୍ ଝାନିଆ ଆଉର ଦାଲ୍ ନାଲାଖା
- ଭିତରେ ଆଉର ବାହାରି ନାଲାଖା
- ଜାଲଦି ଆଉର ଧୁରା ନାଲାଖା
- ଖୁଲା ଆଉର ପାଞ୍ଚି ନାଲାଖା

ପାଦ୍ ଆନୁସାର ବାଜାରନା :

- କହାଁ/ପ୍ରାକୃତ ଧାରନା ତି ସାନ୍ନି/ରୂପ ମାଲକା ହିଧାରନା ।
- ଆଖନା ତ୍ରି ମାଲ୍ ଆଖନା ।
- ସାହାଜ୍ ପ୍ରତ୍ୟୟ/ଧାରନାତି କାଠିନ୍ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଧାରନା ।

କିଜତା ଲିଖୁରକା ଧାରାନ୍ ଏରା :

- ପ୍ରାକୃତ ଜାୟା ହି ଆନୁଭୂତି ମାଜିଆ ରାଆନା ନାଲାଖା
 - ନିଜେ ଆଖନା ଆନୁଭୂତି ସମ୍ପର୍କିତ୍ ଜାନିଷ୍ ଆଉର ଘାଟନା ହି ବେଭାର
 - ପ୍ରାକୃତ ଆନୁଭୂତିନ୍ ଫାଏଲ୍ ଆନା ଲେଖେ ଫଟୋ ଆଉର ଜିନିଷ ହି ମାଧ୍ୟମ୍ ତି ଶିକ୍ଷା
 - ଆକ୍ଷାର୍ ଆଉର ଶାବ୍ ଲେଖେ ଚିହ୍ନା ରାଆନା ଜିନିଷ ଗୁଠିହି ପାରିଚିତ୍ ମାନ୍ନା ।
- ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍କୁଲ୍ ଶିକ୍ଷା ନାଲାଖା ହି ଯୋଜନାଲାଗି ଦିଦି ଗୁଠିଆର୍ ଯେ ସୂଚନା**
- ଖାଦାରହି କାଆନ୍ ମେନା ଆଉର ତାମହାଏ ସାଜେ କଥାବାଉଁ ଲାସ୍ତା ।
 - ଆପାନ୍ ଭାବନା ଆଉର ଆନୁଭୂତିନ୍ ଫାଏଲ୍ ଆଗେ ତାମାନ୍ ପ୍ରାଶ୍ନ ମେନାଗେ ଖାଦାରିନ୍ ଖୁସ୍ ନାନର ।
 - ଖାଦାରିନ୍ ନାଲାଖାନ୍ ଭାଗ୍ ହିଆଗେ ଖୁସ୍ନାନର ଆଉର ତାମହାଏ ଚେଷ୍ଟାନ୍ ପ୍ରଶଂସା ନାନର ।
 - ହୁର୍ମି ଖାଦାର୍ ଯୌସେନ୍ ନାଲାଖାନ୍ ଭାଗ୍ ହିଆ ଅଜର୍ ଆଦିଗେ ଧାନ୍ ଚିଅର । ବିଶେଷ୍ କରି ରୂପରୂପ ରାଆନା ଖାଦାରିନ୍ ଆଧିକ୍ ଧାନ୍ ଆଉର ସୁଯୋଗ ତିଆର ।
 - ଆଧିକ୍ ବାଜିଆଁ ମନୋବୃତ୍ତି ବେଭାର ଆଉର ଆଭ୍ୟାସ୍ ନାଲାଖା ଫାଏଲ୍ ଆଗେ ଖାଦାରିନ୍ ସାହାଯ୍ୟ ନାନର ।
 - ନାଲାଖା ଚିଜନା ସାମେନ୍ନୁ ଖାଦାରିନ୍ ଅଙ୍ଗନ୍ନୁ ଅଣ୍ଟେ ଅଣ୍ଟେ ସାହାକ ଆଉର ସାଫାକିରି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ତିଆର ।
 - ଖାଦାରଗେ ପୁରାପୁରି ଜ୍ଞାନ ବାଜା ବାଆଗେ ହୁର୍ମି ଦିଗ୍ ଆଉର ବିଷାୟନ୍ ଖାନ୍ନୁ ଉଇଆ କରି ନାଲାଖା ହି ପରିଚଳନା ନାନର ।

ବାୟାସ୍ ଆନୁସାର ବିକାଶ ହି ସୁରୁକ୍

ବୟସାନୁ ରୂପ ବିକାଶଗତ ସୂଚକ

ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ	୩ - ୪ ବାରାଷ	୪ - ୫ ବାରାଷ	୫ - ୬ ବାରାଷ
ଦେହେ ଆଉର୍ ଆଙ୍ଗ ଚାଲାବାଆନା ହି ଦାକ୍ଷାତା (କହଁ ମାଂସପେଶୀ ହି ଚାଲନା)			
ଏକନା	<ul style="list-style-type: none"> • ସିଧା ମାନା କିରି ଅଣ୍ଟେ ସିଧା ଗାରନ୍ନୁ ଏକାଅଙ୍ଗର ଆଉର୍ ଏକନା ଗାତିନ୍ ବାଦ୍ଲାଆ ଅଙ୍ଗର । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଭାରସାମ୍ୟ ଉଚ୍ଚଆ କିରି ସାହାଜନ୍ନୁ ଆଗେ ତାରା ଆଉର୍ ଖଖାତାରା ଏକା ଅଙ୍ଗର । ବାଗ୍ଗେ ଦକ୍ଷତା ସାଙ୍ଗେ ଏକନା ହି ଗାତିନ୍ ଆୟାତ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗର । 	<ul style="list-style-type: none"> • ଆଛା ଭାରସାମ୍ୟ ଉଚ୍ଚଆ କିରି ସିଧା ଆଉର୍ ଚେଡ଼ା ଡାହାରେନ୍ନୁ ତାଲ୍ ଆନୁସାର ପାଦ୍ତି ପାଦ୍ ମିଲା ବାଆକିରି ଏକା ଅଙ୍ଗର । ସାହାଜନ୍ନୁ ଏକନା ଗାତିନ୍ ବାଦ୍ଲା ଅଙ୍ଗର ।
ବଂଗନା	<ul style="list-style-type: none"> • ସିଧାସଲଖ ବଂଗା ଅଙ୍ଗର ଆଉର୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମୁତାବକ୍ ଦେର୍ ସାହାଜନ୍ନୁ ମାଲୁହଲେ ହୁଁ ବଙ୍ଗନାନ୍ ବାନ୍ଦ ନାନା ଅଙ୍ଗର । 	<ul style="list-style-type: none"> • ବଙ୍ଗନାହି ଗାତିନ୍ ବାଦ୍ଲା ଅଙ୍ଗର ଆଉର୍ ବଙ୍ଗନା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତେଗ୍ଗଆ ତେଗ୍ଗଲ ନାଲାଖ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗର । 	<ul style="list-style-type: none"> • ସିଧା ଆଉର୍ ଚେଡ଼ା ଡାହାରେନ୍ନୁ ବଙ୍ଗା ଅଙ୍ଗର, ବଙ୍ଗନା ହି ଗାତିନ୍ ଆୟାତ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗର ଆଉର୍ ଛଟେ ବଙ୍ଗନା ପ୍ରତିଯୋଗିତାନୁ ଭାଗ ହୁଆ ଅଙ୍ଗର ।
ଭାରସାମ୍ୟ ଉଚ୍ଚନା	<ul style="list-style-type: none"> • ବାହୁଡ୍ କାମ୍ ସାମାୟ ଗେ ଅଣ୍ଟେ ଖେଡ୍ଡେ (ମୁଖ୍ୟା ଖେଡ୍ଡେ)ନ୍ନୁ ଭାରସାମ୍ୟ ଉଚ୍ଚଆ ଅଙ୍ଗସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> • ଆଧୁକ୍ ସାମାୟ ଗେ ଅଣ୍ଟେ ଖେଡ୍ଡେ (ମୁଖ୍ୟାଖେଡ୍ଡେ)ନ୍ନୁ ଭାରସାମ୍ୟ ଉଚ୍ଚଆ ଅଙ୍ଗସ୍, ଆଉର୍ ଦୁଇଅ ଖେଡ୍ଡେନ୍ନୁ ଅଣ୍ଟେ କାମ୍ ଚାଅଡ଼ା ତାକ୍ତା ମାଲଆ ଏକା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> • ବାଗ୍ଗେ ସାମାୟତାକ୍ ଅଣ୍ଟେ ଖେଡ୍ଡେନ୍ନୁ ଭାରସାମ୍ୟ ଉଚ୍ଚଆକିରି ଲଜଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଦୁଇଅ ଖେଡ୍ଡେନ୍ନୁ ଅଣ୍ଟେ ଦେରଙ୍ଗା ରାହାଚ୍କା କାମ୍ ଚାଅଡ଼ା ତାକ୍ତା ମାଲଆ ଏକା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ତେଗ୍ଗନା	<ul style="list-style-type: none"> • ଦୁଇଫୁର୍ ମେଛା ଆଡ୍ଡୁନ୍ନୁ ତେଗ୍ଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଆଗେ ତାରା ବାଗ୍ଗେ, କାମ୍ ଗେଛା ତେଗ୍ଗା ଅଙ୍ଗସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> • ୨-୩ ଫୁଟ୍ ମେଛା ଆଡ୍ଡୁନ୍ନୁ କିଜଆ ତେଗ୍ଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଆଗେତାରା ଛେକେଚ୍କା, (ଗାୟାର, ସିଂପ୍, ବାକ୍ସା) ଲବ୍ଡା ମାଲଆ ତେଗ୍ଗା ଅଙ୍ଗସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> • ୩-୪ ଫୁଟ୍ ମେଛା ଆଡ୍ଡୁନ୍ନୁ କିଜଆ ତେଗ୍ଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ମୁରୁକ୍ ସାହାଜନ୍ନୁ ଛେକେଚ୍କା ଗୁଠି ମାଲଆ ତେଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ।

ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ	୩ - ୪ ବାରାଷ	୪ - ୫ ବାରାଷ	୫ - ୬ ବାରାଷ
ଆରଗନା ଆଉର ଏରନା	<ul style="list-style-type: none"> ଆଧିକ ସାମାନ୍ୟ ମାଲ ରାହାରକା ଅଣ୍ଟେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଡୁତି ଅଣ୍ଟେ ଆଡୁନୁ ତେରଗା ଅଙ୍ଗସ୍ । ସାହେତା ହୁଆକିରି ହାରେକ୍ ସିଡ଼ି ମାଲଆ ଦୁଇଅ ଖେଡ଼େନୁ ସିଡ଼ି ଆରଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ଏରା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଦୁଇଅ ଖେଡ଼େନୁ ବ୍ୟବହାର ନାନା କିରି ବାଗଗେ ସାମାନ୍ୟତାକ୍ ତେରଗା ଅଙ୍ଗସ୍ । ଅଣ୍ଟେ ସିଡ଼ିନୁ, ଅଣ୍ଟେ ଖେଡ଼େତେ ଆମାକି ସିଡ଼ି ମାଲଆ ଆରଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ଏରା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ସାହାକ୍ନୁ ଅତେ ଗେଛା ଜାଲଦି ତେରଗା ଅଙ୍ଗସ୍ । ଆପାନ ବିଶ୍ୱାସ୍ ହି ସାହିତ୍ ସିଡ଼ିନୁ ଜାଲଦି ଜାଲଦି ଆରଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ଏରା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ତିଲୁଆ ଝୁଲୁରନା	<ul style="list-style-type: none"> କହାଁ ଆଲାରହି ସାହେତାନୁ ଅକ୍ନା ଆବାସ୍ତାନୁ ତିଲୁଆନୁ ଝୁଲୁରା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ବିନା ସାହେତାତି ଅକ୍ନା ଆବାସ୍ତାନୁ ଆଉର ସାହେତା ହୁଆ କିରି ଇକ୍କା ଆବାସ୍ତାନୁ ତିଲୁଆନୁ ଝୁଲୁରା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ବିନା ସାହେତା ତି ଇକ୍କାଆକ୍ନୁ ତିଲୁଆନୁ ଝୁଲୁରା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ହେବେଡ଼ନା	<ul style="list-style-type: none"> ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆନୁସାରନୁ ଅଣ୍ଟେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିଶାତି ବଲ୍ ହେବଡ଼ା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଅଣ୍ଟେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଇରକା ଆଡୁତି ବଲ୍ ହେବଡ଼ା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଠିକ୍ ହିସାବନୁ ୬-୭ ଫୁଟ ଗେଛା ଇରକା ଆଡୁତି ବଲ୍ ହେବଡ଼ା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ବେଟ ବଲ୍ ବେରଥା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ଥାପ୍ ତିଲୁଆନା	<ul style="list-style-type: none"> ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତାଲ୍ ସାଙ୍ଗେ ମେସରାଆକି ଥାପ୍ତି ଲାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ତାଲ୍ ଅନୁସାର ଥାପ୍ତି ଲାଆନା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତେରନା, ଝୁଲୁରନା ଲେଖେ ଆଙ୍ଗ୍ ଚାଲା ବାଆଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଅଣ୍ଟେ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି ହି ତାଲ୍ ତାଲନୁ ନାଚ୍/ଆଭିନାୟ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍/

ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ	୩ - ୪ ବାରାଷ	୪ - ୫ ବାରାଷ	୫ - ୬ ବାରାଷ
ଦେହେ ଆଉର ଆଙ୍ଗ ଚାଲାବାଆନା ହି ଦାକ୍ଷାତା ସାନ୍ନି ମାଂସପେଶୀ ହି ଚାଳନା			
ଗଥନା	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆଖି ତାର ଇୟା ମେରାନ୍ କହାଁଟକାନୁ ପାର ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆଖି ତାର ଇୟା ମେରାନ୍ ସାନ୍ନି ଟକାନୁ ପାର ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆଖି ତାର ଇୟା ମେରାନ୍ କାଷାଟ୍ ଡାଙ୍ଗ/କ୍ରମାନୁ ଚିଟ୍ଟକା ରାହାଟ୍ଟକା ଟକା ଭିତରେ ପାର ନାନା କିରି ନାମୁନା ତେଆର ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ଛାପାକାମନା/ରାଙ୍ଗ ଚିତ୍ତନା	<ul style="list-style-type: none"> ● ଖୁସିତି ଘାରଆ ଅଙ୍ଗସ୍, ଗାର ଚାନଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଗଲ୍ ଅଣ୍ଟେ ନାକାଲ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ରାଙ୍ଗ ଚିଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ବିନ୍ଦୁନ୍ ଜଡ଼ଥା କି ଛାପା କାମନା ଅଙ୍ଗସ୍, ବୁଝୁରନା ଅଙ୍ଗନା ଲେଖେ ଛାପା କାମନା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ଛାପାନୁ ବେଶଲେ ରାଙ୍ଗ ଚିଆ ଅଙ୍ଗସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ନାନେ ରାକାମ୍ ବୁଝୁରନା ଅଙ୍ଗନା ଲେଖେ ଛାପା ଆଉର ଆକାର ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ସୁନ୍ଦାର ହିସାବନୁ ରାଙ୍ଗ ଚିଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ଚା'ରନା ଆଉର ଖାଣ୍ଡନା	<ul style="list-style-type: none"> ● ବେ ହିସାବ୍ ତି କାଗାଜ୍ ଆବନ୍ ମୁଡ଼ୁଆ ଅଙ୍ଗସ୍, ଚାରରା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ବାଗ୍ଗେ ସାଫା ସେ ମାଲ୍ ମାଞ୍ଜକୁନ୍ ହଲେଭି କିହା ଛାପାତି ଲାସ୍ସା ଲାଗା ବାଆକିରି ଲାଟ୍ଟକାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର, ଆୟତକ୍ଷେତ୍ର ଆଉର ତ୍ରିଭୁଜ ଗାହି ସାରାଲ୍ ଆକାର ଗୁଠିନ୍ କାଗାଜ୍ତି ସିଧା ଖାଣ୍ଡା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● କାରଜାନ୍ ଛୋଟେ ଛୋଟେ ନାନାକିରି ଆଉର ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ଆକୃତି ଆନୁସାର ଚାରରା ଅଙ୍ଗସ୍/ଖାଣ୍ଡା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ସୁନ୍ଦାର ସେ ଛୋଟେ ଛୋଟେ ଛାପା ଭିତରେ ଲାଟ୍ଟକାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
କାଗାଜ୍ ମୁଡ଼ୁନା	<ul style="list-style-type: none"> ● କିହା ଆଲାର୍ ଗୁଣ୍ଡେ ସାହେତା ହୁଆକିରି ହେଖେ ଆଉର ଆଙ୍ଗଲି ହି ସାହେତାନୁ ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ର/ଆୟତ କ୍ଷେତ୍ର ଲେଖେ କାଗାଜ୍ବନ୍ ମୁଡ଼ୁଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● କିହା ଆଲାର୍ହି ସାହେତା ତି ବାଗ୍ଗେ କାଷାଟ୍ ଆକାର ନୁ କାରଜାନ୍ ମୁଡ଼ୁଆ ଅଙ୍ଗସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ● କାରଜାନ୍ ଆଧୁକ କାଷାଟ୍ ଆକାର ଆନୁସାର ଦାଅଲେ ମୁଡ଼ୁଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ଖାଜ୍ଜ ନାଲାଖ	<ul style="list-style-type: none"> ● ଖାଜ୍ଜନ୍ ଗୁଣ୍ଡା ନାନସ୍, ସାନଅସ୍, ଚାନଆ କିରି ଆଲାର୍ ନାନସ୍ ଆଉର, ଆଉର ଅଙ୍ଗନ୍ ଅଣ୍ଟାନୁମ୍ ସାନଆ କି ଗଲ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ସାନଟାକା ଖୁଜ୍ଜତି ନାନେ ରାକାମ୍ ସାହାଜ୍ ଆକୃତି ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ରାଙ୍ଗ, ପୁଁପ୍, ଆର୍ଖା, ଚିଆକି ସାଜାବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ସାନଟାକା ଖାଜ୍ଜ ତି ନାନେ ରାକାମ୍ ବୁଝୁରନା ଅଙ୍ଗନା ଆଉର କାଷାଟ୍ ଆକାର, ଜିନିଷ୍ ତେଆର ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ ।

ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ	୩ - ୪ ବାରାଷ	୪ - ୫ ବାରାଷ	୫ - ୬ ବାରାଷ
ଭାଷା ଗୁଠିହି ଦାକ୍ଷତା			
ମେନାକି ବୁଝୁରନା	<ul style="list-style-type: none"> ● ଅଙ୍ଗନୁମ୍ ଅଣ୍ଟେ ସାରାଲ୍ ସୂଚନା ବନ୍ ଅନୁସରଣ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଅଙ୍ଗନୁମ୍ ୨ ଡି ୩ ଗୁଟି ସାହାଜ୍ ସୂଚନା ଅନୁସାରାଣ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଅଙ୍ଗନୁମ୍ ୩ ଠୁ ଇକ୍ଷା ଆଡୁକ୍ ବାଗ୍ଗେ ସୂଚନା ଆନୁସାରାଣ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
କାଥନୀ ତେଙ୍ଗନା	<ul style="list-style-type: none"> ● ଅଣ୍ଟେ ଛୋଟେ ଆଉର୍ ସାହାଜ୍ କାଥନୀ ହି ମୁଖ୍ୟା ଆଂଶ୍ ଗୁଠି ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ନାଗାଦକ୍ତୁନ୍ କାଥନୀ ବନ୍ ଧାରାବାହିକ୍ ଭାବେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ପୁରାପୁରି ଆଉର୍ ଧାରାବାହିକ୍ ଭାବେ ନାଗାଦକ୍ତୁନ୍ କାଥନୀ ଅଣ୍ଟେ ତେଙ୍ଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ଶାଘ୍ ଭାଷ୍ଟାର୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ଦେହେଁ ହି ମୁଖ୍ୟା ଆଙ୍ଗ୍ ଗୁଠି, ଏଡ଼ପା ଆଉର୍ ପାରିବେଶ୍ ନୁ ରାଆନା ସାଧାରାଣ୍ ଜିନିଷ୍ ଗୁଠିନ୍ ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ନାମେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଦେହେଁ ହି ଆଧିକାଂଶ୍ ଆଙ୍ଗ୍ ଆଉର୍ ପାରିବେଶ୍ ନୁ ରାଆନା ଜିନିଷ୍ ଗୁଠି ହି ନାମେ ଆଉର୍ ବେଭାର ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଦେହେଁ ହି ଆଧିକାଂଶ୍ ଆଙ୍ଗ୍, ଏଡ଼ପା ଆଉର୍ ପାରିବେଶ୍ ନୁ ରାଆନା ଆନେକ୍ ଜୀବଜାନ୍ତୁ/ଜିନିଷ୍ ଗୁଠିହି ନାମେ, ବେଭାର୍ ଆଉର୍ ନାଲାଖ୍ ଗୁଠି ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ସର୍ ବିଚାରାନ୍ ବାଆନା	<ul style="list-style-type: none"> ● ତାଙ୍ଗାଏ ସର୍ ବିଚାରାନ୍ ଶାଘ୍, ଖାଣ୍ବାକ୍ୟ ଆଉର୍ ସାହାଜ୍ ବାକ୍ୟନ୍ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । ● ଅଣ୍ଟେ ଛୋଟେ ଆଉର୍ ସାହାଜ୍ ଖାଘ୍ ତାଣ୍ଡି/ଆଭିନୟ ତାଣ୍ଡିନ୍ କାମ୍ ସେକାମ୍ ଆଭିନୟ ନାନାକିରି ପାଡ଼ା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଏକ୍ ଆମ୍ ସର୍ ବିଚାରା/ଆନୁଭୂତିନ୍ ପୁରା ବାକ୍ୟନ୍ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । ● ଅଣ୍ଟେ ଛୋଟେ ଆଉର୍ ସାହାଜ୍ ଖାଘ୍ ତାଣ୍ଡି/ଆଭିନୟ ତାଣ୍ଡିନ୍ ନାଗାକ୍ ନାନାକିରି ପାଡ଼ା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ସର୍ ବିଚାରାନ୍ କାଷାଟ୍ ବାକ୍ୟନ୍ ବୁଝୁରା ଅଙ୍ଗନା ଲେଖେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଦାଲ୍ ହି ଆଲୋଚନାନ୍ ଭାଗ୍ ହୁଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । ● ଅଣ୍ଟେ ସାହାଜ୍ ଆଉର୍ ଆ ତୁକ୍ କହାଁ ଖାଘ୍ ତାଣ୍ଡି/ଆଭିନୟ ତାଣ୍ଡିନ୍ ଠିକ୍ ନାଗାକ୍ ନାନାକିରି ପାଡ଼ା ଅଙ୍ଗସ୍ ।

ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ	୩ - ୪ ବାରାଷ	୪ - ୫ ବାରାଷ	୫ - ୬ ବାରାଷ
ପାଢ଼ନାହିଁ ତେଆରି	<ul style="list-style-type: none"> ଚିହ୍ନିଚିହ୍ନି ଛାପାକୁ ରାଆନା ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ ଚିହ୍ନି ଅଙ୍କସ୍ ଆଉର ଆଦିହି ନାମେ ବାଆ ଅଙ୍କସ୍ । ଅକ୍ଷେମ୍ ଏଥେରକା ଛାପା ଗୁଠିନ୍ ଜଡ଼ିଆ ଅଙ୍କସ୍ । ପାରିବେଶକୁ ରାଆନା ସାଧାରଣ ଆଢ଼ାକ୍ ଆଉର ଜିନିଷ ଭିତରେ ପାରାକ୍ ଆବନ୍ ଆଖଅସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଛାପାକୁ ରାଆନା ଜିନିଷ ଆଉର ଚରିତ୍ରାନ୍ ସାଦ୍ଦି ବାକ୍ୟକୁ ତେଜା ଅଙ୍କସ୍ । ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ଛାପା ଆଉର ଆକାର୍ ଗୁଠିନ୍ ଜଡ଼ିଆ ଅଙ୍କସ୍ ଆଉର ଛାପାକୁ ରାହାଚକା ଠିକ୍ ଆକାର୍ ଆବନ୍ ଚ'ଜା ଅଙ୍କସ୍ । ଆଢ଼ାକ୍ ଏକା ତାରିତେକ୍ ବାରଆଲି ଆଉର ଆଢ଼ାକ୍କୁ ଚିହ୍ନିଚିହ୍ନି ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ ଆଖଅସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ଛାପାବନ୍ ଏରାକୁନ୍ ବିଷାୟ ବସ୍ତୁନ୍ ଆଖଅସ୍ ଆଉର ଅକ୍ଷେ ମାନ୍ ତି ସଚକା କାଥନୀ ତେଆର ନାନା ଅଙ୍କସ୍ । ତାଘାଏ ନାମେ ହି ଲିଖିଚକା ରୂପ ଆବନ୍ ଚିହ୍ନି ଅଙ୍କସ୍ ଆଉର ଛାପା ସାଜେ ଶାକ୍ ଗୁଠିହି ଲିଖିଚକା ରୂପ ଆବନ୍ ଜଡ଼ିଆ ଅଙ୍କସ୍ । ଆଢ଼ାକ୍କୁ ଜୀବଜାନ୍ତୁ, ପାଶୁ, ଅଡ଼ା ଆଉର, ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ ଆଖଅସ୍ ଆଉର ଆଲାର୍ହି ରାଗତି ଆବଡ଼ାରିନ୍ ଚିହ୍ନି ଅଙ୍କସ୍ ।
ଲିଖନାହିଁ ତେଆରି	<ul style="list-style-type: none"> ଖୁଲା ଖୁଲି ଘାରଆ ଅଙ୍କସ୍ ଆଉର ଏଅଁଦା ଗୁଠି ବିନ୍ଦୁନ୍ ଜଡ଼ିଆ ଅଙ୍କସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ନାମୁନା ଆଉର ଆକାର୍ ଢାଞ୍ଚନ୍ ଚିଚକା ରାହାଚକା ବିନ୍ଦୁ ଗୁଠିନ୍ ଧାରାବାହିକ୍ ହିସାବନ୍ ଜଡ଼ିଆ ଅଙ୍କସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ବିନ୍ଦୁ ଜଡ଼ିଆକିରି ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ଆକାର୍, ନାମୁନା, ପାଶୁଅଡ଼ା, ଜୀବଜାନ୍ତୁ ଆଉର ଜିନିଷ ଏଦଆ ଅଙ୍କସ୍ ।

ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ	୩ - ୪ ବାରାଷ	୪ - ୫ ବାରାଷ	୫ - ୬ ବାରାଷ
ସାମାଜିକ - ଖିସ୍ ଖୁର୍ ହି ଦକ୍ଷତା			
ସମ୍ବେଦାନ ଶୀଳତା	<ul style="list-style-type: none"> ● ତାହାଂଏ ସର୍ବିତ୍ତରନ୍ତୁ ଘାଟ୍ନା ଗୁଠିନ୍ ବିତ୍ତର ନାନସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଧୀରେ ଧୀରେ ଦସ୍ତରା ହି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ୍ ଆଉର୍ ସର୍ବିତ୍ତର ବନ୍ ବୁଝିରା କୁନ୍ ନାଲାଖ୍ ନାନା ଅଜାସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଦସ୍ତରାରେ ସାମ୍ବେଦାନଶୀଳ ମାନଭାବ୍ ଏଦଥା ଅଜାସ୍ ।
ଆପନ୍ ନାଲାଖ୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ତାନ୍ ଏକ୍ଲେ ଏକ୍ଲେ ମଅଖା ଅଜାସ୍ ଆଉର୍ ଦସ୍ତରାହି ସାହେତାନ୍ତୁ ପାଏଖାନା ବେଭାର ନାନା ଅଜାସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଏକ୍ଲେ ମଅଖା ଅଜାସ୍, ଦସ୍ତରା ହି ସାହେତାନ୍ତୁ କିଚିରି ଆଭା ଅଜାସ୍ ଆଉର୍ ଏଭା ଅଜାସ୍ ଆଉର୍ ପାଏଖାନା ବେଭାର ନାନା ଅଜାସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ତାନ୍ ଏକ୍ଲେ ଅନ୍ନା, ମଅଖନା, ଆତ୍ନା, ପୁନ୍ତୁରନା, ପାଏଖାନା, ନାଲାଖ ନାନା ଅଜାସ୍ ଆଉର୍ ଦସ୍ତରାରେ ଗେ ନାଲାଖ୍ ନାନା ଅଜାସ୍ ।
ଖିସ୍ ଖୁର୍ ହି ପରି ପ୍ରକାଶ୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ଏଅଁଦା ଠୁ ମୁଖ୍ୟା ଖିସ୍ ଖୁର୍ ଏଦଥା ଅଜାସ୍ । ତାହାଂଏ ଖିସ୍ ଖୁର୍ ଯୋର, ଆଉର୍ କାମ୍ ସାମାୟ ଲାଗି ରାଇ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ପାରିସ୍ଥିତିନ୍ ଏରାକୁନ୍ ତାହାଂଏ ଖିସ୍ ଖୁର୍ ଏଦଥା ଅଜାସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ପ୍ରାକାର୍ ହି ପାରିସ୍ଥିତି ଆନୁସାରନ୍ତୁ ଠିକ୍ ଖିସ୍ ଖୁର୍ ଏଦଥା ଅଜାସ୍ ଆଉର୍ କାଚିକ୍ ଖିସ୍ ଖୁର୍ଆନ୍ ଆୟାତ୍ ନାନା ଅଜାସ୍ ।
ଖେଲ୍ ଆଉର୍ ଖାଦ୍ୟ-ଖାଦ୍ୟ ହି ସାମ୍ପାକ୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ଦସ୍ତରା ଖାଦ୍ୟ ଗାନେ ସାଜେ ମାନ୍ନା ବେଶ୍ ହାଖଦାସ୍ ଆଉର୍ ଛୋଟେ ଦାଲନ୍ତୁ ମିଶ୍ରାକୁନ୍ ବେର ଅଜାସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଦସ୍ତରା ଗାନେ ସାଜେ ମାନାକୁନ୍ କଁହା କଁହା ଦାଲନ୍ତୁ ବେରରେ ବେଶ୍ ହାଖସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଦସ୍ତରା ଖାଦ୍ୟ ଗାନେ ସାଜେ ମାନା କୁନ୍ ଖେଲ୍ ହି ଯୋଜନା ନାନା ଅଜାସ୍, ଆପାନ୍ ସାଜେ ରଜା ଅଜାସ୍ ଆଉର୍ ଆପାନ୍ ପାଲି ଖାତାରନା ଗୁଟି ହାପସ୍ ।
ସ୍ଵାଧୀନତା ଆଉର୍ ଆଲାର୍ ସୁବିଧା ।	<ul style="list-style-type: none"> ● ସ୍ଵାଧୀନ ଭାବେ ନାଲାଖ୍ ନାନାଗେ ଚେଷ୍ଟା ନାନସ୍ । ଲେକିନ୍ ପୁରାପୁରି ହିସାବନ୍ତୁ ଦସ୍ତରାରେ ଗୁଣ୍ଡେ ସାହେତା ହଅର୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ସ୍ଵାଧୀନ ଭାବେ ନାଲାଖ୍ ନାନାକିରି ତାହାଂଏ ଦାକ୍ଷାତା ବାରେନ୍ତୁ ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି ନାନାଅଜାସ୍ ଆଉର୍ ଦସ୍ତରାରେ ଗୁଣ୍ଡେ କାମ୍ ମାଦେତ୍ ଆସରା ନାନସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ସ୍ଵାଧୀନ ଭାବେ ନାଲାଖ୍ ନାନାଗେ ଚେଷ୍ଟା ନାନସ୍ ଆଉର୍ ଦସ୍ତରାରେ ବାଧାନ୍ ମାଲ୍ ମେନସ୍ ।

ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ	୩ - ୪ ବାରାଷ	୪ - ୫ ବାରାଷ	୫ - ୬ ବାରାଷ
ବୁଦ୍ଧି ଦାକ୍ଷତା			
ଏରନା ଆଉର ମାନେ ଉଚ୍ଚନା	<ul style="list-style-type: none"> ● ଅଙ୍ଗନୁମ୍ ଇରକା ରାହାଚକା ୩-୪ ୠ ଜିନିଷବନ୍ ମାନେ ଉଚ୍ଚଅସ୍ ଆଉର ଏବ୍ସେରକା ଜିନିଷ ଗୁଠି ଆଖଅସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଅଙ୍ଗନୁମ୍ ଇରକା ରାହାଚକା ୪-୫ ୠ ଜିନିଷବନ୍ ମାନେ ଉଚ୍ଚଅସ୍ ଆଉର ଏବ୍ସେରକା ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ ଆଖଅସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଅଙ୍ଗନୁମ୍ ୫-୬ ୠ ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ ମାନେ ଉଚ୍ଚଆକି ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍, ଆଉର ଏବ୍ସେରକା ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ ଆଖଅସ୍ ।
ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ଭାର୍ ନାନା	<ul style="list-style-type: none"> ● ଅଣ୍ଟେ ଧାରଣା, (ରାଙ୍ଗ ଯା ଆକାର) ଆନୁ ସାରନ୍ କଡ଼ୁଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଅଣ୍ଟେ ଆଉର ଅଙ୍ଗନ୍ ଦୁଇଠୁ ଧାରଣା (ରାଙ୍ଗ, ଆକାର ଯା ଦୁୟର) ଆନୁସାରନ୍ ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ କଡ଼ୁଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍, ସାନ୍ନିତି କହ୍ନି କ୍ରମନ୍ ସାକାବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● କାମ୍ ସ କାମ୍ ଦୁଇଠୁ ଦାରଣା (ରାଙ୍ଗ, ଆଉର ଆକାର) ଆନୁସାରନ୍ ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ କଡ଼ୁଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ । ସାନ୍ନିତି କହ୍ନି ଯା କହ୍ନିତି ସାନ୍ନି କ୍ରମନ୍ ସାକାବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ଧାରାବାହିକ ଚିତ୍ରାନ୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ୩/୪ ୠ ଜିନିଷ ରାହାଚକା ନାମୁନା ବନ୍ ଆଉର ଅଙ୍ଗନ୍ ତେଆର୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଧାରାବାହିକ ହିସାବନ୍ ଜିନିଷ, ଛାପା, କାଥନା ଆଉର, ଘାଟନା ବନ୍ ମାନେ ଉଚ୍ଚଆକିରି ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଧାରାବାହିକ ହିସାବ ନୁ ଆଗେ ତାରା ସର୍ଥା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ଖଅଖା, ଖଅଖା ଘାଟନା ଗୁଠିନ୍ ମାନେ ନାନାକିରି ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।
ସାମାସ୍ୟା ହି ସାମାଧାନ୍	<ul style="list-style-type: none"> ● ହୁରମି ଜିନିଷ ଆଉର ତାଙ୍ଗାଏ ଆଂଶ ଭିତରେ ସାମ୍ପାକି ଆଖଅସ୍ ଆଉର ସାହାଜ୍ ସାମାସ୍ୟାନ୍ ସାମାଧାନ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ହୁରମି ଜିନିଷ ଆଉର ତାଙ୍ଗାଏ ଆଂଶ ଭିତରେ ସାମ୍ପାକି ଆଖଅସ୍ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ବାଗଗେ କାଷାଟ୍ ସାମାସ୍ୟା ହି ସାମାଧାନ୍ ହି ତାହାରେ ଅଥରା ଅଙ୍ଗସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ସାମାସ୍ୟାନ୍ ବୁଝରା ଅଙ୍ଗସ୍, ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ସାମାସ୍ୟା ସାମାଧାନ୍ ହି ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ଡ଼ାହାରେ ବେଦା ଅଙ୍ଗସ୍
ସୁରୁଆଟ୍ - ଗାଣିତିକ୍ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଧାରଣା	<ul style="list-style-type: none"> ● କହ୍ନା-ସାନ୍ନି, ବାଗଗେ-ଅଡ଼େ ଇବ୍ଡ଼ା ଗୁଠିହି ମୂଲି ପ୍ରତ୍ୟୟ ଆନୁସାରନ୍ ଜିନିଷ ଗୁଠିହି ଭିତରେ ପାରାକ୍ ଆଖଅସ୍ ଆଙ୍ଗସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆକାର, ମେଛା ଆଉର ପାରିମାଣ ଆନୁସାର ୩ ଡି ୪ ୠ ସ୍ତାରନ୍ କ୍ରମାନୁସାର ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ ସାକାବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆକାର, ମେଛା ଆଉର ପାରିବେଶ ଆନୁସାର ୪-୫ ୠ ସ୍ତାରନ୍ କ୍ରମାନୁସାର ଜିନିଷାନ୍ ସାକାବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।

ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ	୩ - ୪ ବାରାଷ	୪ - ୫ ବାରାଷ	୫ - ୬ ବାରାଷ
ପାରିବେଶ୍ୱତା ପ୍ରତ୍ୟୟ ହି ଧାରଣା	<ul style="list-style-type: none"> ● ୧ ଡି ୫ ଗୁଡ଼ି ସାଂଖ୍ୟା ଲିଖିତ୍ୱା ରୂପ୍ ଆବନ୍ ଆତରେ ଜିନିଷ୍/ଛାପା ସାଙ୍ଗେ ଜଡ଼ିଆ ଅଙ୍ଗସ୍ । ● ପାରିବେଶ୍ ସାମ୍ପାକ୍ ଆଉର ଦାରକାର୍ ମୁତାବାକ୍ ଆଡୁ ଆଉର ସାମାୟ ବିଷାୟନ୍ ମୂଲି ଧାରନା ଏଦ୍ ଆ ଅଙ୍ଗସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ୫ ଗୁଡ଼ି ସାଂଖ୍ୟା ଗାନ୍ଥା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ସାଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନାନ୍ ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍ । ● ଆଡୁ, ସାମାୟ ଆଉର ପାରିବେଶ୍ ତା ସାମ୍ପାକ୍ ତାଥ୍ୟାନ୍ ବୁଝୁରା ଅଙ୍ଗସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ● ୧୦ ଗୁଡ଼ି ସାଂଖ୍ୟା ଗାନ୍ଥା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ସାଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନାନ୍ ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍ । ● ଆଡୁ, ସାମାୟ ଆଉର ପାରିବେଶ୍ ସାମ୍ପାକ୍ ରାଆନା ତାଥ୍ୟା ଆବନ୍ ବେଶଲେ ବୁଝୁରା ଅଙ୍ଗସ୍ । ଆଉର ଇଦିନ୍ ବେତାର୍ ନାନାକିରି ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।

ମୁଖ୍ୟ ବିଭାଗ	୩ - ୪ ବାରାଷ	୪ - ୫ ବାରାଷ	୫ - ୬ ବାରାଷ
ସୃଜନଶୀଳତା ଆଉଁର ସୁନ୍ଦାର ବୁଝୁରନା			
ସୃଜନଶୀଳ ସର୍ବ ବିଚାର	<ul style="list-style-type: none"> ● ଅଣ୍ଡେ ପ୍ରାଣୀ ହିଁ ଉତ୍ତର ୧-୨ ଧାଡ଼ିଟି ଚିଆ ଅଙ୍କାସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ସରଥା କିରି/ଚିତ୍ରା ନାନା କିରି ଅଣ୍ଡେ ପ୍ରାଣୀ ହିଁ ଉତ୍ତର ୨-୪ ଧାଡ଼ିନ୍ତୁ ଚିଆ ଅଙ୍କାସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ସରଥା କିରି । ଚିତ୍ରା ନାନା କିରି, ପ୍ରାଣୀ ଉତ୍ତର ବାଗରେ ନାଗାଦ୍ ଲେ ଚିଆ ଅଙ୍କାସ୍ ଆଉଁର ଏକ୍ ଡି ଆଧୁକ୍ ଡାକାନ୍ତୁ ଅଣ୍ଡେ ସାମାସ୍ୟା ହିଁ ସାମାଧାନ୍ ନାନା ଅଙ୍କାସ୍ ।
ସୃଜନଶୀଳ ଛାପନା	<ul style="list-style-type: none"> ● ଖୁସି ଆଉଁର ଖୁଲା ଖୁଲି ହିସାବନ୍ତୁ ଘାରଥା ଅଙ୍କାସ୍ ଆଉଁର ଗୋଲ୍ ଚାନ୍ଥା ଅଙ୍କାସ୍ 	<ul style="list-style-type: none"> ● କ୍ରେୟନ୍ ସାହେତା ଡି ବୁଝୁରନା ଅଙ୍କାନା ଲେଖେ ଛାପା କାମଥା ଅଙ୍କାସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ପ୍ରାକାର ବୁଝୁରା ଅଙ୍କାନା ଛାପା ଆଉଁର ଆକାର ନାନା ଅଙ୍କାସ୍ ।
ସୁନ୍ଦାର ବୁଝୁରନା	<ul style="list-style-type: none"> ● ପ୍ରାକୃତିକ୍ ପାରିବେଶାନ୍ ଦାଅ ହାଖସ୍ ଆଉଁର ମାନ୍, ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ୍, ପାପଲା ଇବ୍ତା ଗୁଠିନ୍ ଏରାକୁନ୍ ଖୁସିମାନସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ପ୍ରାକୃତିକ୍ ପାରିବେଶନ୍ତୁ କୁଦାଗେ ଦାଅ ହାଖସ୍ ଆଉଁର, ମାନ୍, ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ୍, ପାପଲା ଇବ୍ତା ଗୁଠିନ୍ ଏରାକୁନ୍ ଖୁସିମାନସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ପ୍ରାକୃତିକ୍ ପାରିବେଶନ୍ତୁ କୁଦାଗେ ଦାଅ ହାଖସ୍, ଖୁସ୍ ମାନସ୍ ଆଉଁର ଆଲାର୍ ଆଲାର୍, ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ୍, ଆତ୍ଖାନ, କୁମା ନାନସ୍ ।
ଶିଖୁରଥାଗେ ଆପାନ୍ ଇଛା			
ଶିଖୁରା ଆଗେ ଆପାନ୍ ଇଛା	<ul style="list-style-type: none"> ● ଆପାନ୍ ପାରିବେଶ୍ ଆବନ୍ ଖେଲ୍ ମାଧାମ୍ ନୁ ଆଖଥା ଗେ ଇଛା ନାନସ୍ ଆଉଁର ପୁନା ଜିନିଷ୍ ଏରାକି ଖୁସି ମାନସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ପାରିବେଶ୍ ଆବନ୍ ଖେଲ୍ ମାଧାମ୍ ନୁ ଆଉଁର ପାରିବେଶ୍ ନିରାକିରି ଆଖଥା ଗେ ଇଛା ନାନସ୍ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● ପାରିବେଶ୍ ଆବନ୍ ପାରିବେଶ୍ ନିରାକିରି ନାନାଗେ ବାଗ୍ରେ ଇଛା ଏଦ୍ ଅସ୍, ମାଲ୍ ଆଖନ୍ ପାରିବେଶ୍ ହିଁ ବାରେ ଆଖଥା ବେଦସ୍ ।

ସୁରୁଆର୍-ପ୍ରାଥମିକ ପାଠ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତ୍ୱି ପ୍ରାସାଙ୍ଗ୍ ଭିତ୍ତିକ ବିଷୟବାସ୍ତୁ ପ୍ରାକ୍-ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ପ୍ରସଙ୍ଗ୍ ଭିତ୍ତିକ ବିଷୟବସ୍ତୁ

ଖାଦ୍ୟରଗାନେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତ୍ୱି ଯୋଜନା ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ବିଷୟବାସ୍ତୁ ଯା ପ୍ରାସାଙ୍ଗ୍ ମାଳିଆ ରାଆନା ହି କାଥ୍ୱା ନାନାଅଙ୍ଗ୍ । ଖାଦ୍ୟର ଆନୁଭୂତିହି ଭିତରେ ଆଉର୍ ବୁଝୁରନା ଦାକ୍ଷୀତା ବିରୁର ହୁଆକିରି ଅଣ୍ଟେ ବିଷୟ ଯା ବାସ୍ତୁ ବାରେନୁ ତାଙ୍ଗାନ୍ ପୁରା ଆଖନା ଗେ ତିଆ ପାଡ଼ାରାଅ ।

ଇ ବାହିନୁ ଚିର୍କା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତ୍ୱି ଖାଦ୍ୟହି ହେବେ ପାରିବେଶନୁ ରାଆନା ବାସ୍ତୁ, ଜାଉଜାନ୍ତୁ ଆଉର୍ ଘାଟନାଗୁଠି ମାଳିଆ ଆଧାରିର୍ । ଦିଦି ହୁଁ ତାନ୍ ଖାଦ୍ୟରହି ପାରିବେଶନୁ ହାଖାରକା ବାସ୍ତୁ, ବିଷୟ ଆଉର୍ ପ୍ରାସାଙ୍ଗ୍ ମାଳିଆ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତ୍ୱି ନାନା ଅଙ୍ଗର୍ । ଇ କାଥ୍ୱା ନାନବାରି ଦିଦି କିଲିଆ ଲିଖୁରକା ବିଷୟବାରେ ଧାନ ଚିଅ ।

- ବିଷୟ ବାସ୍ତୁ ଗୁଠିନ୍ ଖାଦ୍ୟର ସାହି ହେବେତା ପାରିବେଶତି ଚାଆଜର୍ ।
- ଖାଦ୍ୟ ତାଙ୍ଗାନ୍ ନିଜେ ଆଉର୍ ତାଙ୍ଗାଏ ପାରିବାରାନ୍ ଆଖନା ଆଉର୍ ଦସ୍ୱରାହି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗିକ୍ ଜଅଡ଼ନା ମାଳିଆ ଧାନ ଚିଅର୍ ।
- ଏକାଆଦିମ୍ କାଥ୍ୱାବାସ୍ତୁ/ବିଷୟବାସ୍ତୁ ହି ବାରେ ପୁରା ବାତାବାଆଗେ ଆଦିମ୍ ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତ୍ୱି (ଜୈସେ- ଖେଲ, କାଥ୍ୱା, ଡାଣ୍ଡି, ନାଚ, ଛାପା, ପାଡ଼ନା, ପୁତ୍ୱି ବେଚନା ଇବ୍ତ୍ତାନ୍) ମାଧ୍ୟମନୁ ଏଦ୍ୱା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ଖାଦ୍ୟରହି ଆଗେ ବାଡ଼ାରନାନ୍ ବିରୁରାନ୍ ହୁଆକି ଏକଦାନୁମ୍ ଅଣ୍ଟେ କାଥ୍ୱାବାସ୍ତୁ ଇୟା ପ୍ରାସାଙ୍ଗ୍ ଅଣ୍ଟେ ଯା ଦୁଇ ହାପ୍ରାତାକ୍ ଚାଲିବାଅ ।

ଉଦାହାରାନ୍ ସାରୁପ୍ ଖାଦ୍ୟହି ତାଙ୍ଗାଏ ଦେହେ ବାରେନୁ ବାତାବାଆଗେ ହଲେ, ଦିଦି ହେହେ ବାରେନୁ ଖୁଲି କାଥ୍ୱାବାର୍ତ୍ତା ନାନ, ଦେହେବାରେ ସାମ୍ୟରାଆନା ଡାଣ୍ଡି, ଆଭିନୟ ନାନ, ଚାର୍ଟ୍ ଏଦ୍ୱାକ୍ତାନ୍ ଦେହେ ବାରେ ବାଅ,

ଦେହେହି ହେଖା ଖେଡ଼େ ମିଲିବାଆ ଅଙ୍ଗର୍ । ଖାଣ୍ଡକା କାର୍ତ୍ତବୋର୍ତ୍ତ ଖାଣ୍ଡବନ୍ ଜଅଡ଼ାକି ଆଲ୍ କାମ୍ ଆ ଅଙ୍ଗାଅସ୍ । ପୁତ୍ୱି ଖେଲ୍ ନାନଅସ୍, ଛାପା ପାଡ଼ଅସ୍ ଇବ୍ତ୍ତା ଇବ୍ତ୍ତାନ୍ । ଆର୍ଥାତ୍ ନାନେରାକାମ୍ ହି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତ୍ୱି ମାଧ୍ୟମନୁ ଅଣ୍ଟେ କାଥ୍ୱାବାସ୍ତୁ ଇୟା ବିଷୟବାରେ ପୁରା ତେଜ । ଇ ବାହିନୁ ୧୨ ମାହିନା ଗେ ବିର୍କା ରାହାଚକା କାର୍ଯ୍ୟ କାରୀତ୍ୱି ପ୍ରାସାଙ୍ଗ୍ / କାଥ୍ୱାବାସ୍ତୁ ଭିତ୍ତିକ୍ । କହାଁତ ଇ ବାହିନୁ କିଲିଆଚିତକା ବିଷୟ / ପ୍ରାସାଙ୍ଗ୍ / ଘାଟନା ଚିର୍କା ରାଲ ।

- ☆ ଏନ୍, ଏଘାଏ ପାରିବାର ଆଉର୍ ଗୁଣ୍ଡା
 - ☆ ହେବେତା ପାରିବେଶ
- ଏନ୍ ଇନିମ୍, ଏଘାଏ ଦେହେ ଆଉର୍ ଖେଡ଼େହେଖା ପାରିବାର ଆଉର୍ ସାମ୍ୟାନ୍, ପାରାବ୍ ତିହାର ଆଉ ଜାତୀୟାନ ତିହାର ଅନ୍ନା ମଅଖ୍ନା, କିଚରି ଆଉର୍ ଏଡ଼ପା ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ନାଲୀଖ୍/ବେଉସା ।
- ମାନ୍, ପୁଁପ୍ ଆଉର୍ ଖାଞ୍ଜପା, ଶାଗ୍-ଶାବଜି, ପାଶୁ, ଅଡ଼ା ଆଉର୍ କିଡ଼ା ମାକ୍ତା / ଗାଡ଼ି ଘଡ଼ା ଏଡ଼ପାତାରାହାଚକା ଜିନିଷ ଚିଭି, ରିଡ଼ିଅ, ଫନ୍ ।

- ☆ ପ୍ରାକୃତି / ତାଆକା ଆନ୍ତୁ
 - ☆ ଦେହେ ଆଉର୍ ସୁରାକ୍ଷା
- ବିଲଡ଼ି, ଚାନ୍ଦ ଆଉର୍ ବିନ୍କ, ଆନ୍ତୁ, ତାଆକା ଆଉର୍ ଚିଚି, ଆକାଶ ଆଉର୍ ବାଦାଲି, ବିଡ଼ନା, ଚେଁପ୍ ଆଉର୍ ପାଳିଆ ରତୁ ।
- ଦାଅ ଆଉପାସ୍, ଦେହ୍ ଆଉପାସ୍, ସାଫା ଆଉର୍ ସାଫାସୁତୁରା, ବେମାର୍ ମାଲିକଲଚକା ପାରିବେଶ ।

ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ସୁରୁଆଡ଼ - ପ୍ରାଥମିକ ପାଠ ଶାଳାରୁ ଆଲାରୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହିଁ ବିବରଣୀ ଆଙ୍ଗନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରେ ପ୍ରାକ୍ ପ୍ରାଥମିକ ଶିକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ବିବରଣୀ

■ ■ଶାରୀରିକ ଆଉଁଶ ହେଷ୍ଟା ହେଡ୍ଡେ ଚାଲାଇବାନା ହିଁ ବିକାଶ ଗେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

● ସୁଲ ମାଂସ ପେଶୀୟ ସଂଚାଳନ ଆଉଁଶ ବିକାଶ

ଶାରୀର ହିଁ କହଁ ତାଥା ସୁଲ ମାଂସପେଶୀ ଯେସେ - ଖେଡ୍ଡେ, ହେଷ୍ଟା, ଜାଫ୍, କାଡ଼ମା, ବାରୁଣ୍ଡି ହାଡ୍ଡି ଆଉଁଶ ଶାରୀର ହିଁ ମାଝି ଭାଗ ଇବ୍ଡା ହିଁ ସଂଚାଳନ ମିଶାରନା ଆଉଁଶ ବିକାଶ ଗେ କିଇଆ ଲିଖ୍ଡରକା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରାଇ ।

● ଚାଲାରନା	● ଡେଗ୍‌ଗୁମ୍ ବଂଗ୍‌ନା
● ବଂଗ୍‌ନା	● ଲାଥୁଆ କିର୍ ଲାଆନା
● ଡେଗ୍‌ନା	● ଏପ୍‌ନୁ ଡେଗ୍‌ନା
● ଧାରନା	● ଜିଲୁଆ ବେରନା
● ହେବେଡ୍‌ନା	● ସମନ୍ଦୁୟ ରାକ୍ଷା ନାନା କି ନାଲୀଖାନ ନାନତ
● ଆରଗନା	● ତାଲ ଲାଗାବାଆକି ନାଲତ

● ସୁଷ୍ଟ ମାଂସ ପେଶୀୟ ସଂଚାଳନ ଆଉଁଶ ବିକାଶ

ସୁଷ୍ଟ ମାଂସ ପେଶୀୟ ଯେସେ ଆଙ୍ଗଳି ଆଉଁଶ ମୁଠ୍ ଠା ହିଁ କିର୍‌ନା ଆଉଁଶ ନିୟାନ୍ତାଣ ଯା ଖାନ ଆଉଁଶ ଖେଷ୍ଟା ହିଁ ସମନ୍ଦୁୟ ଗେ କିୟା ଲିଖ୍ଡରକା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ରାଇ ।

- କାଗାଜ ଚିର୍‌ନା ଆଉଁଶ ଆଠାଲୀଆନା
- କାଗାଜାନ ଖାଣ୍ଡା କି ଆଲ୍‌ଗା ଆଲ୍‌ଗା ଆକୃତି ନାନା

- ପୁଲ୍ ଗୁଞ୍ଜା କାମ୍‌ଅଡ଼
- ସୁତାନୁ କାମ୍ ନାନତ
- ଝୁଲାନୁ ବୋତାମ୍ ଲାଗାବାଅଡ଼
- ଡିଜେନ୍ ଡିଆର୍ ନାନତ
- ଘାରଅର୍ ଆଉଁଶ ଲିଖ୍‌ଅର୍
- ଖାଜ ଚିକ୍‌ଟାକି ଆକାର କାମ୍‌ଅର୍
- ଧୂଳି ଆଉଁଶ ଆସ୍ତୁନୁ ବେଚର
- ଛଟେ ଜିନିଷାନ ବେଦ୍‌ଅଡ଼
- ଅଷ୍ଟେ ଡାବାଡି ଆଉଁଶ ଅଷ୍ଟେ ଡାବାନୁ ଆସ୍ତୁ ତୁଞ୍ଡ ।

■ ବୁଦ୍ଧି / ଜ୍ଞାନ ହିଁ ବିକାଶ ଲାଗି ନାଲୀଖ

ଏକା ମାନସିକ ପ୍ରକ୍ରିୟାତି ନାମ୍ ବାହରି ପାରିବେଶତା ଜ୍ଞାନ ବ୍ୟବହାର ନାନ୍ଦାତ୍ ଆଦିନ୍ ମୌଖିକ ଜ୍ଞାନ ମାଲ୍ ବାଅଡ଼ । ଇଭିତ୍‌ରେନୁ ଏରନା, ମେନ୍ନା, ଶିଖ୍‌ରନା, ମାନେ ଉଇନା, ଚିତ୍ତାନାନା, ସାମାସ୍ୟା ହିଁ ସାମାଧାନ ଇବ୍ଡା ଗୁଠି ବୌଦ୍ଧିକ ନାଲୀଖ ଭିତ୍‌ରେ ରାଇ । କିଇତା ନାଲୀଖ ଧାକ୍ଷା ଜାରିଆନୁ ଖାକାର ତାମ୍‌ହାଏ ବାହରି ପାରିବେଶ ସାଙ୍ଗେ ପାରିଚିତ୍ ମାନା ଆଉଁଶ ବୁଝରା ଅଙ୍ଗନାର ।

● ପାଁର୍ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ହିଁ ବିକାଶ ଲାଗି ନାଲୀଖ

ଆଲାରୁ ଆଲାରୁ, ଜିନିଷ, ଆକ୍ଷାର, ଚିହ୍ନା ଆଉଁଶ ମେଲ୍ କାମ୍‌ନା, ଆଲାରୁ ଆଲାରୁ ଶାବାଦ୍ ଆଉଁଶ ତାମ୍‌ହାଏ, ଭିତ୍‌ରେ ତୁଲନା ନାନା, ଆଲାରୁ ଆଲାରୁ ଜିନିଷ ବନ୍ ଅର୍‌ସରା କି ଆଖ୍‌ନା, ଗାଞ୍ ଆଉଁଶ ଏୟାନ ଚିହ୍ନା ଆଉଁଶ

ଆଖିନା, ଆଲଗ ଆଲଗ ଗାଈ ।

● ସୁରତାନା ଆଉର ଏରନା ବୁଝୁରନା

ଛାପା ଆଉର ଜିନିଷ ଭିତରେ ତାଫାତ୍ ଏରନା, ଏବସେରକା ଭାଗ ଆଉର ଜିନିଷାନୁ ଆଖା ଅଙ୍ଗର, ସୁରତାନା ଖେଲ, ଶାବ ଖେଲ, କାଥନୀ ତେଙ୍ଗନା ତାଣ୍ଡି ପାଡ଼ନା ।

● ଭାଗ ଭାଗ ନାନା

ଛାପା, ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ୍ ଆଉର ଜିନିଷ ଏବନା, ରାଙ୍ଗ ଆକାର ଆଉର ଆକୃତି ଆନୁସାର ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ ଆଲଗ ଆଲଗ ନାନର । ଅଣ୍ଟେ ଜିନିଷ ତି ଆଉର ଅଣ୍ଟେ ଜିନିଷ ଏକାସେ ଆଲଗ ଆଦିନ୍ ଆଖଅର । ନାଲାଖ ଆନୁସାର ଜିନିଷଗୁଠିନ୍ ଆଲଗ ନାନର ।

● ଧାରାବାହିକ୍ ସଅର

ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ୍, ଆତଖା ଗୁଠିନ୍ ବେଭାର ନାନା କିରି ନାମୁନା ଇୟା ତିଜାଇନ୍ ନାନର । କାଥନୀନ୍ ଧାରାବାହିକ ଭାବେ ବାଅର । ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ବନ୍ ମାନେ ଉଇଆ କିରି ନାଲାଖ ନାନର, ଛାପାକାର୍ତ୍ତ ଜଅଡ଼ା କିରି କାଥନୀ ବାଅର, ରୋଜଦିନ୍ତା ନାଲାଖ ଅଣ୍ଟେ ଖଖା ଅଣ୍ଟେ ମାନେ ଉଇଅର ।

● ସାମାସ୍ୟାହି ସାମାଧାନ

ପଜଲ ନାନା, କାରାନ୍ ଆଉର ଫଳାଫଳ ଆଖିନା ଜିନିଷ ଗୁଠିନ୍ ଏବନା, ସାହାଜ ସମସ୍ୟାନ୍ ସାମାଧାନ ନାନା ।

● ମୂଉଲି ପ୍ରତ୍ୟୟହି ବିକାଶ

ରାଙ୍ଗ, ଆକାର ଆଉର ଆକୃତି ପ୍ରତ୍ୟୟ, ରାଙ୍ଗ ନାନା, ଖୁଲା କାଥାବାର୍ତ୍ତା, କାଥନୀ ତେଙ୍ଗନା, ଖୁଲା ବେରନା, ଛାପା କାମନା, କାଗାଜ ଚାରନା

ଆଉର ଏସନା, ରାଙ୍ଗ ମିଶା ବାଆ କିରି ପୁନା ପୁନା ରାଙ୍ଗ କାମନା ।

● ପ୍ରାକ୍ ଗାଣିତିକ୍ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଧାରଣା

ଆଭିନାୟ ତାଣ୍ଡି କାଥନୀ ତେଙ୍ଗନା, କାଥୁଆ ବାର୍ତ୍ତା ଲାଗୁ, ଖୁଲା ବେରନା, ଭାଗଭାଗ ନାନା, ଆଉର ସାଜା ବାଆନା, ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା, ସଂଖ୍ୟାଗୁଠି ବେରନା, ୧ ତି ୧୦ ଗୁଟି ଗାନନା, ଧୂଲି ବେରନା, ଆକାର, ଆକୃତି, ଲାମ୍ବା, ଓଜାନ୍, ମେଛା, ଏଅଁଦା ଆଉର ଗେଛାବିଷାୟନୁ ଜ୍ଞାନ୍, ନାମ୍ବାର, ପଜଲସ୍, ଆଡ଼ା, ସାମାୟ ଆଉର ଘାଣ୍ଟା ହି ବାରେ ସାମାୟ ଆଉର ନାପ୍ ବାରେ ଆଖିନା ।

● ପାରିବେଶତା ପ୍ରତ୍ୟୟ ବିଷାୟନୁ ଆଖିନା

ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା, ଖୁଲା କାଥୁଆ ବାର୍ତ୍ତା, ପାଶୁ ଅଡ଼ା, କିଡ଼ା ମାକଡ଼ା, ମାନ୍ ମାସ୍, ଶାଗ୍ ସାବଜି, ଆଉର ଖାଞ୍ଜପା ଚାର୍ଟ, ଆନ୍ଧୁ ଆଉର ଧୂଲି ବେରନା, ପାଦାତା ବାଜାର କୁଦ୍ନା, ଆପାନ୍ ପାରିବାର ଆଉର ଗୋଷ୍ଠି ବିଷାୟନୁ ଆଖିନା, ତିହାର ପାରାବ୍ ମାନ୍ନା । ପୁତ୍ଲି ନାର, ଛାପା କାର୍ତ୍ତ ।

■ ଭାଷାହି ବିକାଶ ହିନାଲାଖ

କିଇତା ନାଲାଖ ଜାରିଆନୁ ଭାଷା ହି ବିକାଶ ମାନା ଅଙ୍ଗ

● ମେନ୍ନା ଦାକ୍ଷାତା

କାଥନୀ ତେଙ୍ଗନା, ଖୁଲା ଆଉର କାଥୁଆ ବାର୍ତ୍ତା, ତାଣ୍ଡି ଆଉର ଆଭିନାୟ ତାଣ୍ଡି, ଶାବ ଚିହ୍ନନା ଆଉର ପ୍ରାକାର ଭେଦ୍, ଆଭିନୟ ।

● ବାଆନା ଦାକ୍ଷାତା

କାଥନୀ ତେଜନା, ଖୁଲା କାଥୁଆ ବାଉଁଶ, ଆଭିନୟ, ପୁରୁଲି ନାଚ, ଛାପା ପାଢ଼ନା, ଯାତ୍ରା, ଖୁଲା ବେତନା, ପ୍ରାକୃତିକ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା ।

● ଶାବ୍ଦ ବୁଝୁରନା

ଛାପା ପାଢ଼ନା, ପ୍ରଶ୍ନ ଉତ୍ତର, ନାଲୀଖ, କାଥନୀ ତେଜନା, ଶାରୀରତା ଆଙ୍କିଛି ନାଆମେ ତେଜନା, ପାରିବେଶତା ଜିନିଷ ହି ନାଆମେ ବାଆନା ।

● ସୁରୁଆତ୍ ପାଢ଼ନା

କାର୍ତ୍ତି ଖେଲ, ଛାପା ପାଢ଼ନା, ଯୋଡ଼ି ଶାବ୍ଦ, ବାଣ୍ଟିନା ନାନା, କାର୍ତ୍ତି ଏଦ୍ନା, ଭାବ୍ ଭାବ୍ ଆଉର୍ ସାଜାବାଆନା

● ସୁରୁଆତ୍ ଲିଖନା

ଛାପା କାମ୍ନା, ରାଜନାନା, ଘାରନା, ବିନ୍ଦୁ ଯଥଡ଼ନା, ଡିଜାଇନ୍ କାମ୍ନା, କାଗାଜ ଚାରନା, ଲାସ୍‌ସା ଚିତ୍ତନା, କାଗାଜ୍ ଏସ୍‌ନା ।

■ ସାମାଜିକ ବିଷୟକୁ ଆଖନା ଆଉର୍ ବିକାଶ ।

କିଚିତା ନାଲୀଖ ଜାରିଆନୁ ସାମାଜିକ ବିଷୟକୁ ଆଖନା ଆଉର୍ ବିକାଶ ନାନା ମାନ ।

- ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ର ସାଙ୍ଗେ ପାରିଚିତ ମାନ
- ଖାଦ୍ୟର ଭିତରେ କାଥୁଆ ବାଉଁଶ
- ଆପାନ ପ୍ରତେୟ ଆଉର୍ ଆପାନ ବିଶ୍ୱାସ୍
- ନାଗାଦ୍ ଆଉଁସ୍ ହି ବିକାଶ
- ଖୁସ୍ ଖୁସ୍ ହି ପାରିପ୍ରକାଶ ଆଉର୍ ଆୟତ ନାନା ।
- ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା ମାନନା

● ତିହାର ପାରବ ମାନନା

● ଖାଦ୍ୟର ଗେ ନା'ମେ କାର୍ତ୍ତି

● ଶ୍ରେଣୀ ଏଡ଼ପାନ୍ ସାଜାବାଆନା

● ପ୍ରାକୃତିକ୍ କୁଦ୍ନା

● ପାଏଖାନା ହି ବେଭାର୍

● ଆଭିନୟ

● ଆଭିନୟ ଡ଼ାଣ୍ଡି

● କାଥନୀ ତେଜନା

● ଡ଼ାଣ୍ଡି ପାଢ଼ନା

● ଖୁଲା ବେତନା

● ଦାଲ୍ ଦାଲ୍ ବେତନା

● ପୁରୁଲି ଖେଲ୍

● ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆନୁସାର ନାଲୀଖ ନାନା

● ଛାପା କାମ୍ନା

● ଛାପା ଯଥଡ଼ାକି କାଥୁଆ ତେଜନା

● ଆଏନା ଆଗେ ନାଲୀଖ ନାନା

● କୁଦ୍ନା

■ ସ୍ୱିଜାନଶୀଳତା ଆଉର୍ ସୁନ୍ଦାର ବୁଝୁରନା

● ଛାପା କାମ୍ନା

● ରାଜ ଚିତ୍ତନା

● ମୂର୍ତ୍ତି କାମ୍ନା

● କେନ୍ଦ୍ର ଏଡ଼ପା ସାଜାବାଆନା

- କାଗାଜ ଚାର୍‌ନା ଆଉଁର ଲାସ୍‌ସା ଚିଢ଼ନା
- ଛାପ୍‌ନା
- ଆଭିନୟ
- କାଗାଜ ନାଲାଖ୍
- ଖାଜ ନାଲାଖ୍
- ଧାନ୍ୟା

- କାଥ୍‌ନୀନ୍ ପୁରା କାମ୍‌ନା
- ଗୁଡ଼ି ଉଡ଼ା ବାଆନା
- ପ୍ରାକୃତିକ୍ ସୁନ୍ଦାରବନ୍ ଏରନ୍‌ ବୁଝୁରନ୍‌
- ଏଦ୍‌ନା

■ ଶିଖିରନ୍‌ ଇଚ୍ଛା ଆଉଁର ମାନ୍‌ ବାଢ଼ାବାଆନା

- ଦାଲ୍‌ନୁ ଆଲୋଚନା
- ଖାଦ୍‌ରିନ୍‌ ଆଲାଗ୍‌ ଆଉଁର ସ୍ଵଭାବ ବାଢ଼ାବାଆନେ ଉସାହିତ ଖେଲ୍‌, ନାଚ୍‌, ଡାଣ୍ଡି କାଥ୍‌ନୀ ।
- ଖାଜ୍‌ ସାମ୍‌କର୍
- ଖେଲ୍‌, ନାଚ୍‌, ଡାଣ୍ଡି, ଜାରିଆନୁ ଶିଖୁରନ୍‌ ।

ପାରିବେଶ ସାମ୍ରାଜି / ଅତେଦାମ୍ / ଦାମ୍ ମାଇଲକା ଜିନିଷ ବେଭାର ନାନାକିରି ଶିଖିରନା ନାଲାଖ ଆଉର ଶିଖିରନା ଜିନିଷ କାମ୍ନା

ପରିବେଶ ସମ୍ବଳ/ସ୍ୱଚ୍ଛ ମୂଲ୍ୟ/ବିନା ମୂଲ୍ୟ ବସ୍ତୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଶିକ୍ଷଣ ସାମଗ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି

ଦିଦି ତାଙ୍ଗାଏ ଏରିଆନୁ ହାଖରାଆତ୍ରାଅ ବାସ୍ତୁ ଆଉର ସାମ୍ରାଜି ବେଭାର ନାନାକି ଶିଖିରନା ଜିନିଷ ଆଉର ଶିଖିରନା ନାଲାଖ ଆବନ୍ ତେଆର ନାନା ଅଙ୍ଗ । କିଇଆ ଏଅଁଦାଠୁ ପ୍ରାକୃତିକ ଆଉର ପାରିବେଶ୍ତି ହାଖାରକା ଜିନିଷହି ବେଭାର ବାରେନୁ ସୁଚନା ଚିର୍କିରାଇ ।

- **ରୁଗୁଡ଼ି / ସାନ୍ନି ପାଖନା ଖାଁଡ଼** - ରାଙ୍ଗ, ଆକାର ଆଉର ଅଜାନ୍ ଆଖନା; ରାଙ୍ଗ ଆକାର, ଅଜାନ୍ ଆଉର ଅଁସରକା ରାକାମ୍ତି ଭାଗ ଭାଗ ନାନ୍ନା । ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ଆକାରନୁ ସାଜାବାଆନା; କାଗାଜ ମାଲିଆ ଲାସ୍‌ସା ଚିଆକୁନ୍ କୋଲାଜ ନାଲାଖ ନାନ୍ନା; ତାବାନୁ ରୁଗୁଡ଼ି ଉଇକୁନ୍ ଖାରକ୍ତଅ; ଆମ୍ନୁ ପାଖନା ହେବଡ଼ାକୁନ୍ ଆଠ୍ଠାଜ୍ ଆଉର ହାଲକା ତେଆର ନାନ୍ନା । ବାଟକାରା ଲେଖେ ବେଭାର ନାନ୍ନା । ଏଡ଼ପା ଆଉର ବାଗିଚା ସାଜାବାଆନାକୁ ବେଭାର ନାନ୍ନା; ଗାନ୍ନା ।
- **ଖାଜ ଆଉର ଚତର** - ଖାଜ ଚିକଟାନା; ଗୁଲି, ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ହି ଆକାର, ପୁତ୍ଲି, ଟାଠି, ଏଡ଼ପା, ଚାକି, ଗିନାତୁଭା, ଆସ୍ତା, ପାଶୁଅଡ଼ା ଇବଡ଼ା ଗୁଠିନ୍ ତେଆର ନାନର । ବାଟକାରା ତେଆର ନାନର, ମାଚିସତି ଇଟା ତେଆର ନାନର ।
- **ବିହନି / ଖେସ୍‌ସ ଡିଖ୍‌ଲ୍** - ବିହନି ଚିହ୍ନା, ରାଙ୍ଗ ଆଉର ଆକାର ଚିହ୍ନାବାଆକି ସାଜାବାଆନା, କହିଁ ସାନ୍ନି ଆଖନା, ଗାନ୍ନା, ତାବାନୁ ଉଇଆକି ଝୁମକା କାମନା, ମଅଖନା ଆଉର ମାଲ୍ ମଅଖନା ବିହନି ହି ତାଫାଡ଼

ଆଖନା । କାଗାଜ ମାଇଆ ଲାସ୍‌ସା ଚିଆକିରି କଲାଜ କାମ୍ ନାନ୍ନା, ବିହନିନ୍ ଏରା କି ମାନ୍, ଖାଞ୍ଜପା ଆଉର ପୁଁପ୍ ହି ବାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା ନାନ୍ନା । ଆମ୍ନୁନୁ ଚାଏଁଦା କି ଗାଜା ନାନ୍ନା, ତାବାନୁ ବିହନିନ୍ ଉଇଆକି ଶାବାଦ୍ ହି ତାଫାଡ଼ ଆଖନା ।

- **ଆଡ଼ଖା** - ରାଙ୍ଗ ଆଉର ଆକାର ପ୍ରାକାର ବନ୍ ଆଖନା, ଆତଖା ଚିହ୍ନା, ଭାର ଭାର ନାନ୍ନା, ଗାନ୍ନା, ମାଲା ଗୁଥନା, ବାସ୍ତା ନୁଁସୁଜ୍‌ନା, ଆକାର ଏରାକି ମାନ୍, ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ୍ ବିଷାୟ ନୁ ବର୍ଣ୍ଣନା ନାନ୍ନା । ଆଡ଼ଖା ଛାପା କାମନା, ଭିଡ଼ ଆଉର ଏଡ଼ପା ସାଜା ବାଆନା, ମଅଖନା ଆଉର ମାଲ୍ ମଅଖନା ଆଡ଼ଖା ଭିତରେ ନୁ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଆଖନା, ଆଡ଼ଖାତି ଖେତା, ସଡ଼ା କାମନା, ଆତଖା ରାଶି ତି ରାଙ୍ଗ କାମନା, ହେଖେ ରାଙ୍ଗନା, ନାଡ଼ିଆ ଆଡ଼ଖାତି ଘାଡ଼ି, ପେଁଶେ ଆଉର ଫିର୍ ଫିରି କାମନା ।
- **ପୁଁପ୍** - ରାଙ୍ଗ, ବାସ୍ତା, ଆକାର ପ୍ରାକାର ଚିହ୍ନା, ପୁଁପ୍ ତି ମାନ୍ ଆଉର ଖାଞ୍ଜପା ଗୁଠିହି ବର୍ଣ୍ଣନା ନାନ୍ନା । ମାଲା ଗୁଥନା, ପୁଁପ୍ ଗୁଛା କାମନା, ପୁଁପ୍ତି ଏଡ଼ପା ସାଜା ବାଆନା, ପୁଁପ୍ତି କଲାଜ କାମ୍ ନାନ୍ନା, ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗୀ ନାନ୍ନା ।
- **ଖାଞ୍ଜପା ଆଉର ଶାବକୀ** - ରାଙ୍ଗ, ଆକାର ପ୍ରାକାର ଆଖନା । ଏମ୍ ଆଖନା, ଖେନା ଆଉର ପାଞ୍ଜକା ଆଖନା, କିଉକା ଆଉର ବେଶ୍ ଖାଞ୍ଜପାନ୍ ଚିହ୍ନା, ଶାବକୀ ତି ଛାପା ନାଲାଖ ନାନ୍ନା, ଖାଞ୍ଜପା ତି ମାନ୍, ପୁଁପ୍ ଆଉର ବିହନି ବିଷାୟ ନୁ ବାଆନା ।

- **ଠାଇଟକା / ଠାଇଟକା ବିଡ଼ା** - ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ଲାୟାହି ଠାଇଟକା ସାଜା ବାଆନା ଆଉର ନାପନା । ଗାନ୍ନା ଠାଇଟକାନୁ ରାଙ୍ଗ ଚିଇନା । ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ସାଂଖ୍ୟାହି ବିଡ଼ା କାମନା । କହାଁ ତି ସାନ୍ନି ହିସାବନୁ ସାଜା ବାଆନା । ଧାନୁ ଆଉର ତାର କାମନା, ଧୁଲିନୁ ଠାଇଟକା ଗାଡ଼ିଆକି ଏଡ଼ପା କାମନା, ଠାଇଟକା ଯଅଡ଼ା କି ଆକାର / ଡିଜାଇନ୍ କାମନା, ମାଟିସ୍ ଠାଇଟକାତି କଲଜ କାମ ନାନ୍ନା, ପରର ଠାଇଟକା ତି ବତଲ୍ ତା ଆନ୍ନୁ ଚିପନା, ଠାଇଟକାନ୍ ଡିଜାଇନ୍ କାମଆକି ଆନ୍ନୁନ୍ନୁ ଭାସା ବାଆନା ।
- **ନାଡ଼ିଆ ଖୁରପି** - ଦୁଇଠୁ ଖୁରପି ତି ବାଜା ଆସନା, ଖୁରପି ତି ଆନ୍ନୁ ଚେଡ଼ନା, ନିକ୍ତି କାମନା, ଚେଲିଫୋନ୍ ହି ବେଭାର ନାନ୍ନା, ଖୁରପିନୁ ଚାଇକା ଧୁଲି ତି ରୁଲହା କାମନା, ଖୁରପିନୁ ରାଙ୍ଗ ଚିଇନା, ଖେଲନା ଆଉର ପୁରଲି କାମନା ।
- **ଧୁଲି** - ଏଡ଼ପା କାମନା, ଧୁଲି ମାଇଁଆ ସିଧା ଆଉର ଚେଜା ଗାର ଖାଣ୍ଡନା, ପୁଁପ, ଆଡ଼ଖା ଗୁଠି କାମନା, ଧୁଲିନୁ ରାକାମ୍ ରାକାମ୍ ରାଙ୍ଗ ଚିଇନା, କାଗାଜନୁ ଲାସ୍‌ସା ଚିଆକିରି ରାଙ୍ଗ ଧୁଲି ତି ଡିଜାଇନ୍ କାମନା । ଧୁଲି ଗାଦାନୁ ଡେଗନା, ଧୁଲିନୁ ଲାତା ଆରଖନା, ଧୁଲିନ୍ ଚାଏଁଦା କି ଖୁରପି ଇୟା ତାବା ତି ନାନେ ରାକାମ୍ ହି ଆକାର କାମନା । ଧୁଲି ଚେଡ଼ନା, ପୁରଲିନୁ ଧୁଲି ଇୟା ଆରା ଗୁଣ୍ଡା ଭାରନା; ତାବାନୁ ଭାରଆକି ଓଜାନ୍ ନାନ୍ନା ।
- **ଆନ୍ନୁ** - ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବତଲନୁ ଚିପତି ଆନ୍ନୁ ଭାରନା, ଆନ୍ନୁ ନାପନା, ପାଣ୍ଡି ତି ଆନ୍ନୁ ହଅନା, ଆନ୍ନୁନୁ ରାଙ୍ଗ ମିଶା ବାଆକିରି ରାଙ୍ଗ କାମନା, ଆନ୍ନୁନୁ ହାଇଲକା ଆଉର ଓଜାନ୍ ଜିନିଷାନ୍ ଭାଷା ବାଆକି ପାରିକ୍ଷା ନାନ୍ନା ।

- **ପାଜା କାଗାଜ** - ଖାବାର କାଗାଜ୍ ତି ଛାପା ଖାଣ୍ଡକି ଉଇନା, କାଗାଜ୍ ଏସନା, ଚାରନା ଆଉର ଚୁକ୍‌ଡ଼ା କାଗାଜ୍‌ନୁ ଲାସ୍‌ସା ଲାଗାବାଆକି ଛାପନା, ଡିଜାଇନ୍ କାମନା, କାଗାଜ୍‌ନୁ ରାଙ୍ଗ ଚିଇନା, ଖୁଲା ଖୁଲି ଭାବେ ଘାରନା, ଛାପା କାମନା । କାଗାଜ୍ ହି ଗୁଡ଼ି, ଚଙ୍ଗା ଆଉର ଠୁଙ୍ଗା କାମନା, କାଗାଜ୍ ତି ଡଙ୍ଗା, ପାଙ୍ଗା କାମନା, ପେଣ୍ଟ୍ ସାର୍ଟ୍ ଗୁଠି କାମନା, ଆଙ୍ଗଲି ପୁତଲି କାମନା, ବଲ୍ କାମନା, ଆନ୍ନୁନ୍ନୁ ଚାଏଁଦା କି ଡିଡ଼ା କାମନା, ନାନେ ରାକାମ୍ ଚାରନା, ମୁକୁଟ୍ କାମନା ।
- **ଚା'ରକା କିଚିରି** - ରାଙ୍ଗ ଚିହ୍ନା, ବଲ୍, ରିଙ୍ଗବଲ୍, ପୁତଲି, କିଚିରି ପୁତଲି, ପୁତଲି ହି ପେଣ୍ଟ୍ ସାର୍ଟ୍ କାମନା, 'ବିନ୍ ବେଗ୍' କାମନା, ନାରାମ୍ ଆଉର ଚାନ୍ ହି ଧାରନା ଆଖନା ।
- **ମଜା** - ମଜାତି ପୁତଲି ଆଉର ବଲ୍ କାମନା ।
- **ଘା'ସି** - ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ହି ଘା'ସି ଚିହ୍ନା, ଘା'ସି ଚାଡ଼ନା, ଘା'ସି ଇଦନା, ଘା'ସି ମାଇଁଆ ବ୍‌ଗର ନାଖରନା ତି କୁଛ ଆଖନା, ଘାସି ହି ବିଡ଼ା କାମନା, ଘାସି ତି ଅଡ଼ା ଖତା କାମନା, ଧୁଲି ଏଡ଼ପା ମାଇଁଆ ଘା'ସି ସାଜାବାଆନା ।

ସୁଚନା:

- ଦିଦି ତାଘାଏ ହେଦେନୁ ହାଖରାତ୍ ରାଅନା ଜିନିଷାନ୍ ପରିଶ୍ରମ୍ ନାନ, ପାଦା ତା ଆଲାର୍ ହି ସାହେତା ତି ପୁନା ପୁନା ଶିଖରନା ଚି.ଏଲ୍.ଏମ୍ ଆଉର ଶିଖରନା ନାଲାଖ ହି ଉପାୟ କାମଆଗେ ଚେଷ୍ଟା ନାନ ।

ପାଇରିତା ଡାଣ୍ଡି

ଶୁଭ ପାଇରି

ଖେର ଚିଠିଆ, କାଠା କା କା ବାଆଟା

ଚଥାତ କୋ ଛଟେ ଭାଇୟା ବିଇଡ଼ି ଆରଗିୟା କେରା ।

ବାଗିଚାନ୍ତୁ ଗେୟା ପୁଁପ୍ ପୁଇଁଦା,

କାଲାଏତରେ ଛଟେ ବାହିନ୍ ପୁଁପାନ୍ ତଖାକି ଅହାଏ ।

କୁକୁ ମାଇଁଆ ଉଡ଼ିଆରି ଅଡ଼ା ଖା ଖା,

ମେରଖାନ୍ତୁ ଆରଗି ପୁଡ଼ି ନାହାଏ ଚାୟୋ ବିଇଡ଼ି ।

ଛଟେ ରାଆଦାନ୍ କାଥାନ୍ ବାଲେଦାନ୍,

ଏଜା ରୁଦ୍ଧି ଚିକେ ଧାରମେ ଜହାର ନିଜାନ୍ ନାନେଦାନ୍ ।

ହରମାରିନ୍ ଜହାର

ଜହାର ଜହାର ଆୟନ୍ ଜହାର

ଜହାର ଜହାର ବାବାସିନ୍ ଜହାର,

ଜହାର ନାନ୍ଦାନ୍ ଗୁରୁ ବାବାସିନ୍ ... ଭାଲା (୧)

ଜହାର ଜହାର ଧାରତି ଆୟନ୍ ଜହାର

ଜହାର ଜହାର ମେରଖା ରାଜିନ୍ ଜହାର

ଧାର୍ମେ ବାବାସିନ୍ ଜହାର ନାନ୍ଦାନ୍ ... (୨)

ଜହାର ଜହାର ମନ୍ନେ ମାସାନ୍ ଜହାର

ଜହାର ଜହାର ଆସ୍ତୁ ତାଆକାନ୍ ଜହାର,

ଜହାର ନାନ୍ଦାନ୍ ହରମାରିନ୍ ... (୩)

- (ଇଦିହି ଭିତ୍ରେନ୍ତୁ ଅଣ୍ଡେ ପାଇରିତା ଡାଣ୍ଡି, ହୁରମି ଉଲ୍ଲା ନାଲାଖ୍ କାମ୍ ସୁରୁଆତନ୍ତୁ ଇଦିନ୍ ପାଡ଼ର । ଇଦିନ୍ ନାଗାଦ୍ କିରି ପା'ଡ଼ା ମୁଞ୍ଚୁରକାତି ଆଉର ଅଣ୍ଡା ଡାଣ୍ଡିନ୍ ପା'ଡ଼ର ।)

ପାଇର୍ ଘାନା ଡାଣ୍ଡି ଆଉର ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା ତା ଡାଣ୍ଡି
ସ୍ଵାଗତ ସଙ୍ଗୀତ ଓ ଜନ୍ମ ଦିନ ଗୀତ

ପାଇର୍ଘାନା ଡାଣ୍ଡି

ବାରେତାରେ ବାରେତା ଛଟେ ବାହିନ୍ ବାରେତା

ଚୁନୁମୁନୁ ନେଥେରା ଲାଗିରେ ... (୨)

ବାରେତାସରେ ବାରେତାସ ଛଟେ ଭାଇଆସ ବାରେତାସ,

ଚୁନୁମୁନୁ ଏଥେରା ଲାଗଦାସରେ ... (୨)

ନାହ୍ଲାଏ ଦିଦି ଚହ୍ଲା ନାନ୍

ନାମ୍ ହରମାତ୍ ପୁଁପାନ୍ ଚିଅତ୍ରେ ... (୨)

ପୁନା ପୁନା ନାମ୍ ସାଙ୍ଗେ ହାଇକାତ୍

ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ନାଲତ୍ ବେଚତ୍ରେ

ମାଜାସିରେ ନାଲତ୍ ବେଚତ୍ରେ ॥

(ବାରାଷ୍ଟ ହି ଭିତ୍ରେ ଏକା'ମ୍ ଉଲ୍ଲା ପୁନା ଖାଦାର ବାରଅର୍
ହଲେ ଇ ପାଇର୍ଘାନା ଡାଣ୍ଡିନ୍ ପା'ଡ୍ରେ ।)

ଜାନାମ୍ ଡାଣ୍ଡି

ଇନ୍ନା ରାମୁସି ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା

କେନ୍ଦୁନୁ ମାଞ୍ଜା ହାଲ୍ଲାରେ ॥

ଶୁଭ ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା, ଶୁଭ ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା

କେନ୍ଦୁନୁ ମାଞ୍ଜା ହାଲ୍ଲାରେ ॥

କହ୍ନା ଗୁଠିଆର୍ ଆଶିଷ୍ଟ ଚିଅର୍,

ସାଙ୍ଗେ ସାଥ୍ରେ ଚହ୍ଲା ନାନରରେ ।

ଶୁଭ ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା, ଶୁଭ ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା,

କେନ୍ଦୁନୁ ମାଜା ହାଲ୍ଲାରେ ॥

(କେନ୍ଦୁନୁ ଖାଦାରହି ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା ପାଲାନ ସାମାୟନୁ ଜାନାମ୍
ଡାଣ୍ଡିନ୍ ପା'ଡ୍ରେ ।)

ଜାତୀୟ ସଙ୍ଗୀତ

ଜନ - ଗଣ - ମନ - ଅଧିନାୟକ ଜୟ ହେ

ଭାରତ ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା,
ପଞ୍ଚାବ, ସିନ୍ଧୁ, ଗୁଜୁରାଟ, ମରାଠା
ଦ୍ରାବିଡ଼ ଉତ୍କଳ ବଙ୍ଗ,
ବିନ୍ଧ୍ୟ ହିମାଚଳ - ଯମୁନା ଗଙ୍ଗା

ଉତ୍କଳ - ଜଳଧି - ତରଙ୍ଗ
ତବ - ଶୁଭ ନାମେ ଜାଗେ
ତବ - ଶୁଭ ଆଶିଷ ମାଗେ
ଗାଏ ତବ - ଜୟ ଗାଥା,

ଜନ - ଗଣ - ମଙ୍ଗଳ - ଦାୟକ, ଜୟ ହେ

ଭାରତ - ଭାଗ୍ୟ ବିଧାତା,
ଜୟ ହେ, ଜୟ ହେ, ଜୟ ହେ,
ଜୟ ଜୟ ଜୟ ଜୟ ହେ ।

ଦେଶ ବନ୍ଦନା

ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ

ଚାରୁ ହାସମୟୀ ଚାରୁ ଭାଷମୟୀ
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ... ।

ପୂତ-ପୟୋଧି-ବିଧୌତ-ଶରୀରା,
ତାଳ ତମାଳ - ସୁଶୋଭିତ - ତୀରା,
ଶୁଭ୍ର ତଟିନୀ କୁଳ - ଶୀକର - ସମୀରା
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ... ।

ଘନଘନ ବନଭୂମି ରାଜିତ ଅଙ୍ଗେ
ନୀଳ ଭୂଧରମାଳା ସାଜେ ତରଙ୍ଗେ,
କଳକଳ ମୁଖରିତ ଚାରୁ ବିହଙ୍ଗେ,
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ... ।

ସୁନ୍ଦର ଶାଳି - ସୁଶୋଭିତ - କ୍ଷେତ୍ରା
ଜ୍ଞାନ - ବିଜ୍ଞାନ - ପ୍ରଦର୍ଶିତ - ନେତ୍ରା
ଯୋଗୀ ରଷିଗଣ - ଉଚ୍ଚ - ପବିତ୍ରା
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ... ।

ଖାନ୍ଧା - ୧

ଖାନ୍ଧା - ୨

୩ - ୪ ବାରାଷ

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

● ପାଇର ଘାନା

ଆଜ୍ଞାନବାଡ଼ି ଦିଦି କେନ୍ଦ୍ରୁ ବାରରକା ହୁରମି ଖାଦାରିନ୍, ଖାଦାର ହି ଜାରିଏ ପୁଁପ୍ ଚିଅ ଆଉର ପାଇରଘାନା ତାଣି ପାଆଡ଼ା କି ପାଇର ଘଅର ।

● କେନ୍ଦ୍ର ସାଙ୍ଗେ ପାରିଚିତ୍

ଆଜ୍ଞାନ ବାଡ଼ି ଦିଦି ପୁନା ବାରରକା ଖାଦାରିନ୍ ହୁଅିକି କେନ୍ଦ୍ରତା ନଳକୁଆଁ, ପାଇଖାନା, ଖେଲପଡ଼ିଆ ଗୁଠି ସାଙ୍ଗେ ପାରିଚାୟେ ନାନତଅର । ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଖାଦାରହି ଜାରୁରାତ୍ ଆବନ୍ ଧାନ୍ ଚିଇତେ ହୁଏ ପାରିଚିତ୍ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମନ୍ ନାନତଅର । ଯୈସେନ୍ କା ଖାନ୍ ମାଲ୍‌ଇରୁ ଖାଦାରିନ୍ ଜିନିଷାନ୍ ଅଁସରତଅର । ଖେରଦା ମାଲ୍‌ମିନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ଜୋରସେ ବଅର, ଯାତ ଠାର ନାର - ନାନର । ଦେହେ ଆକ୍ଷାମ୍ ଖାଦାରିନ୍ କାଆନା ବାରନା ଗେ ଧାନ୍ ଚିଅତ୍ ।

● ନାଆମେ ଖେଲ

ଆଜ୍ଞାନ ବାଡ଼ି ଦିଦି ହୁରମି ଖାଦାରିନ୍ ଆଧା ଗୋଲ୍ ନାନାରକି ଅକତଅ । ପାହିଲେ ଦିଦି ତାଙ୍ଗାଏ ନାଆମେ ତେଜ ଆଉର ହେଦେତା ଖାଦାସ୍‌ହି ନାଆମେ ମେନ । ଏଙ୍ଗାଏ ନାମେ _____ । ନିଙ୍ଗାଏ ନାମେ ଏଦେରା ? ଏନ୍ଦେମ୍ ହୁରମି ଖାଦାରିନ୍ ନାଆମେ ତେଜା ଗେ ଉସାହିତ ନାନର । ଆଦି ହି ଖଖା ହୁରମି ଖାଦାର୍‌ଗେ ଅଣ୍ଟେ ଅଣ୍ଟେ ନାଆମେ ରାଆନା ନାମୁନା କାର୍ତ୍ ଖାଜ ।

ସମାର

ହୁରମି ଖାଦାର ଗେ ନାଆମେ କାର୍ତ୍‌ନ୍ ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ଛାପା ରାଅ ।

● ପାଇରଘାନା

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିରକା ରାଇ

● ଖେଲ - ରେଲ ଗାଡ଼ି ଏଙ୍ଗାଏ ନାମେ

ଦିଦି ହାରା ରାଜ ଆଉର ଖେଁସ ରାଜ୍‌ହି ଦୁଇଠୁ ରାଜ କାର୍ତ୍ କାମ୍‌ଅ । ଖାଦାରିନ୍ ଧାଡ଼ିନ୍ ଖୁବ୍‌ହା ଖୁବ୍‌ହାନ୍ ଧାର୍‌ଆକି ରେଲଗାଡ଼ି ଲେଖା ଇଜ୍‌ତଅ । ଦିଦି ବାଅ ହାରାରାଜ୍ କାର୍ତ୍ ଇଦ୍‌କୁନ୍ ନିମ୍ ରେଲଗାଡ଼ି ଲେଖେ ବଜକେ ଆଉର ଖେଁସ କାର୍ତ୍ ଇଦ୍‌କୁନ୍ ନିମ୍ ଇଜ୍‌କେ । ହାରା ଆଉର ଖେଁସ କାର୍ତ୍ ଅବନ୍ ଦିଦି ଦୁୟ ହେଖେନ୍ ଧାର୍‌ଆକୁନ୍ ତାଣିନ୍ ପାଆଡ଼ । (ଛୁକ୍ ଛୁକ୍ ରେଲଗାଡ଼ି ଏଙ୍ଗାଏ ନାମେ) ଜାଲ୍‌ଦି ବାରାଗାଡ଼ିନ୍ ଅକକର । ଆଗେନ୍ ଚେସାନ୍ ଖାତରଅ । ଇଞ୍ଜିନ୍ ଅନ୍ ମଅଖ । ନାମ୍ ହୁଁ ଅନ୍‌ଅତ୍, ମଅଖତ (ଛୁକ୍ ଛୁକ୍ ଛୁକ୍) । ହାରା କାର୍ତ୍ ଇଦ୍‌କୁନ୍ ଖାଦାର ବଜର । ଖେଁସ କାର୍ତ୍ ଇଦ୍‌କୁନ୍ ଖାଦାର ଇଜ୍‌ଅର । ଏନ୍ଦେମ୍ ଖେଲ ଚାଲ୍‌ରଅ ।

● କାଅନୀ ତେଜନା “ମାଜ୍‌ହି ହି ମିଠେ ମଖ୍‌ନା”

ଉନ୍ଦୁଲ୍ ମାଜ୍‌ହି ହି ମାମୁଁସ୍ ତାଙ୍ଗାଏ ଏଡ୍‌ପା ବାରଚାସ୍ । ସାଙ୍ଗେନ୍‌ମ୍ ମିଠେ ଅହାସ୍ । ତାଜିଅ ମିଠେ ତାବାନ୍ ଉଇଆ । ମିଠେନ୍ ଏରାକି ତାଙ୍ଗାଏ ବାଇତି ଲାଲେ ଖାତ୍‌ରାଲିଆ । ଏକାବାରି ତାଜିୟ ପୂଜା ଏଡ୍‌ପା କରଚା ମାଜ୍‌ହି ନୁଖ୍‌ରାକି ମିଠେ ତାବାନ୍ ହେଖେ ନୁଖିଆ ଆଉର ଅଙ୍ଗାତାନିମ୍ ଦୁଇଠୁ ମିଠେ ଅହାଗେ ତେଷ୍ଟା ନାଞ୍ଜା । ତାବାହି ବାଇ ଛଟେ ରାଆନାତି ଏଡ୍‌ରେ ବାଗେଗ ମିଠେ ଉରଖ କା ? ଇ

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ବାରାନାମ୍ କୁଦ୍‌ଦତ୍”

ବାରାନାମ୍ ଏକତ୍,
ବାହାରେ ବାହାରେ ଏକତ୍ ।
ଭିତ୍ରେ ଭିତ୍ରେ ଏକତ୍,
ଏକ୍ତେ ଏକ୍ତେ ନାମ ଅଫନ୍,
ଗୋଲ୍ କାମ୍‌ନୁମ୍ ଏକତ୍ ॥

ଖାଦାରିନ୍ ଆଧା ଗୋଲ୍‌ନୁ ଇକ୍‌ଦଅତ୍ । ମାଲତାଚିର୍କା ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡିନ୍ ପାଆଡ଼ାକି ଖାଦାର୍ ସାଙ୍ଗେ ଆଭିନାୟ ନାନର୍ ।

● କାଥନୀ ତେଙ୍ଗ୍‌ନା ‘ମାଙ୍ଗି ହି ମିଠେ ମଖ୍‌ନା’
ସ୍ତମ୍-୨ ନୁ ଚିର୍କା ରାଇ ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି ‘ବାରା ନାମ୍ ବେଚତ୍’
ସ୍ତମ୍-୨ ନୁ ଚିର୍କା ରାଇ ।

● ରାଜା ବାରେ ଆଖ୍‌ନା-

ଖାଦାରିନ୍ ଚାଇରୁ ମୁଉଲି ରାଜା କାର୍ତ୍ (ଖେଁସ, ନିଲିଆ, ହାଲ୍‌ଦିଆର, ହାରା) ଏଦ୍‌ଆକି ରାଜାବାରେ ତେଙ୍ଗ୍‌ଅତ୍ ।

ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହିତା ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୧,୨ ଆଉର୍ ୩ ବନ୍ ନାନର୍ ।

ବେଲାନୁ ତାନ୍ ଆଜ୍‌ସ୍ ଇ ଡାହାରେନୁ କାଆଲିଆସ୍ । ମାଙ୍ଗିନ୍ ଏରାକି ବାଆଚାସ୍ - ମାଙ୍ଗି, ନିନ୍ ଅଣ୍ଟେ ମିଠେ ଅନ୍‌ରେ ହଲେ ମିଠେ ଉର୍‌ଖ । ଆଜ୍‌ସ୍‌ହି କାଥ୍‌ଥାନ୍ ମେନାକିରି ମାଙ୍ଗି ଯେଁସେନ୍ ଅଣ୍ଟେ ମିଠେ ହେଖ୍ଟେନୁ ଧାରାଚ୍‌କି ରାଇ, ମିଠେ ସାହାଜନୁ ଉର୍‌ଖା । ଆଉର୍ ଅଫନ୍‌ହେଖ୍ଟେ କରତାକିରି ଆଉର୍ ଅଣ୍ଟେ ମିଠେ ଅନ୍‌ଆଉଙ୍ଗିଆ । ଆକ୍‌ନୁ ମାଙ୍ଗି ଦୁଇଠୁ ମିଠେ ହାକାକିରି ତେର୍ ଖୁସି ମାଞ୍ଜା । ଆଜ୍‌ସ୍ ବାଚାସ୍ - ବୁଦ୍ଧି ରାହାଚ୍‌କୁନ୍ ଉପାୟ ହାଖ୍‌ରି ।

ପ୍ରଶ୍ନ

- ✦ ନେ ହାରା ମିଠେ ଅନ୍‌ହା ?
- ✦ ମାଙ୍ଗି ମିଠେ ମଅଖନ୍ ବାଆକିରି ଏକ୍‌ଦେର୍ ନାଞ୍ଜା ?
- ✦ ମାଙ୍ଗିନ୍ ଏରାକିରି ଆଜ୍‌ସ୍ ଏକ୍‌ଦେର୍ ବାଚାସ୍ ?
- ✦ ମାଙ୍ଗି ଏକାସେ ଡାବାତି ମିଠେ ଅନ୍‌ହା ?

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ବାରାନାମ୍ ବେଚତ୍”

ବାରାନାମ୍ ବେଚତ୍, ବାରାନାମ୍ ବେଚତ୍,
ଦୁୟ ହେଖ୍ଟାନ୍ ଟେକ୍‌ଅତ୍ ।
ଦୁୟ ହେଖ୍ଟାନ୍ ଟେକ୍‌ଆ କିରି ମେର୍‌ଖାନୁମ୍ ଏରତ୍ ।
ବାରାନାମ୍ ବେଚତ୍ ।

● ଆତ୍ମ ବେଚନା

ଦିନି କେନ୍ଦ୍ରକୁ ଅଣ୍ଟେ ଗାମ୍‌ଲାନୁ ଆତ୍ମ ଉଲ୍‌ଲ । ଆତ୍ମନ୍ ଛଟେ ଛଟେ, କହଁ କହଁ ତାବା ଗୁଠିକୁ ତୁନ୍ଦର ପୁଇଁଦର । ଆପାନ୍ ପାରିବେଶକୁ ହାଖରନା ରାଙ୍ଗ ଯୈସେ - ଆଲତା, ନୀଳ, ବାଳକା ଇବ୍‌ଡାନ୍ ଆତ୍ମକୁ ଭିରାବାଆଖୁନ୍ ନାନେ ରାକାମ୍ ହି ରାଙ୍ଗ କାମ୍ ଅର ।

● ଖୁଲା କାଥା ବାଉଁ

ଦିନି ପାରିବାର୍ତ୍ତା ଛାପାନ୍ ଏଦ୍‌ଆଖୁନ୍ ପାରିବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରାଣ୍ଣା ନାନ । ଯୈସେକା-

- ★ ଇ ଭିତ୍ରେ ତୁ ବାବାସ୍ ନେହାରା ?
- ★ ଇ ଭିତ୍ରେ ତୁ ଆୟ ନେହାରା ?
- ★ ଇ ଭିତ୍ରେ ତୁ ଭାଇସ୍ ନେହାରା
- ★ ଇ ଭିତ୍ରେ ତୁ ବାହିନ୍ ନେହାରା ?
- ★ ଭାଇ ବାହିନ୍ ବାଗାର୍ ସାଙ୍ଗେ ନିମ୍ ଏନ୍ଦେର୍ ଖେଲ୍ ବେଦ୍‌ଦାର ?
- ★ ଇଦିନ୍ ଆୟା କି ଦିନି ଖାଦାର୍ ଉଭାର ଚିଆଅଙ୍ଗନା ଲେଖେ ଆଉର୍ ଏଅଁଦା ୠ ପ୍ରଶ୍ନ ମେନ ।

📖 ଖାଦାର ଅଭ୍ୟାସ ବାହି ତା ଭାଗ ୧ତା ପୃଷ୍ଠା ୪ ବନ ନାନର ।

କୁକ୍କାନ୍ ନାମ୍ ଅଁସରଅତ୍, କାତମାନ୍ ନାମ୍ ଖଅଙ୍ଗତ୍,
ଖେଡ୍ଡେ ଆଙ୍ଗଲିନ୍ ହେଖେଡ୍ଡେ ଅଁସରଅତ୍, କିଇଆନାମ୍ ଏରତ୍ ।
ବାରାନାମ୍ ବେଚତ୍ ।

ଖୁବ୍‌ହାନ୍ ନାମ୍ ଅଁସରଅତ୍ ମାଙ୍ଗିଆ ନାମ୍ ଏରଅତ୍
ମାଙ୍ଗିଆନାମ୍ ତେଗ୍‌ଆ କିରି ଚକା ମାଡ଼ି ଅକ୍‌କତ ।
ବାରାନାମ୍ ବେଚତ୍ ।

ଖେଡ୍ଡେନ୍ ଲାୟା ବାଆକି ବୁଡ୍‌ଆ ଆଙ୍ଗଲିନ୍ ମୁଠାଆକି
ମୁଉକାନ୍ କୁକ୍କାନ୍ ଲାଗାବାଆକି ଖେଡ୍ଡାନ୍ ସିଧା ଉଇଅତ୍ ।
ବାରାନାମ୍ ବେଚତ୍ ।

ନାମ୍ ଚକାମାଡ଼ି ଅକ୍‌କାକି କୁକ୍କାନ୍ କିଇଆ
ନାନା କି ଅକ୍‌କତ୍, ନାମ୍ ପାଡ୍‌ଆ ଗେ ଯହାର୍ ନାନା କି ।
ବାରାନାମ୍ ବେଚତ୍ ।

● ବଲ୍ ହେବେଡ୍‌ନା ଆଉର୍ ଧାର୍‌ନା

- ★ ଦିନି ଖାଦାରିନ୍ ଅଣ୍ଟେ ଧାଡ଼ିକୁ ଇକ୍‌ତାକିରି ଅଣ୍ଟେ ଆଡ୍‌ଡାନ୍ / ବାଲଟି ଭିତ୍ରେ ବଲ୍ ହେବ୍‌ଡା ଗେ ତେଙ୍ଗ ।
- ★ ଦିନି ଅଣ୍ଟେ ଖାଦାସିନ୍ ବଲ୍ ହେବ୍‌ଡାଗେ ତେଙ୍ଗ ଆଉର୍ ଦସ୍‌ରା ଖାଦାସିନ୍ ଧାର୍‌ଆ ଗେ ଆନ ।

● ଖୁଲୁମ୍ ଖୁଲୁ ଘାରଅର୍

ଦିଦି ଖାଦାରଗେ ରାଜିନ ଚକ୍ ଖାଡ଼ି ଚିଅ ଆଉର୍ ଖେଖେଲ ଇୟା କାଲା ପାଚାନୁ ଖୁଲୁମ୍ ଖୁଲୁ ଘାରଆ ଗେ ଆନ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହିତା ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୪ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● ସୁର୍ତାନା ଖେଲ

ପାହିଲେ ଦିଦି ପାରିବାରତା ଅଷ୍ଟେ ପୁରା ରାଆନା ଛାପା (ଆୟ, ବାବା, ଭାଇ, ବାହିନ୍) ଖାଦାରିନ୍ ଏଦ୍ଅ । ଆଦିହି ଖଖାନୁ ଆ ଛାପା ଭିତ୍ରେ ନେଖାଏମ୍ ଅର୍ତ୍ତର୍ ହି ମାଲ୍ ରାଅନା ଛାପାନ୍ ଏଦ୍ଅ । ତାଲେ ମେନ ଛାପାନୁ ନେ ମାଲ୍କି ? (ଏନ୍ନେମ୍ ଦିଦି ଦସ୍ରା ଛାପାନ୍ ବ୍ୟବହାର ନାନ)

● ଧୂଳି ବେଚନା

ଦିଦି ନାନେ ରାକାମ୍ ହି ତାବା, ଛାଅ, ନାଡ଼ିଆ ଖୁର୍ପି ହଆକି ଖୁଲୁମ୍ ଖୁଲୁ ଧୂଳି ବେଚାଗେ ବଅ । ଧୂଳି କାଟିକ୍ ଚାଏଁଦ୍ଆକି କାଦାର ନାନେ ରାକାମ୍ ହି ଆକୃତି ନାନର୍ । ଖାଦାର ହି କାମନା ବେଚନାନ୍ ଦିଦି ଧାନ ତି ଏର । ଯୈସେନ୍ କା - ଖାଦାର ଧୂଳିନ୍ ମାଲ୍ ହେବଡ୍ତର୍ ଇୟାତ ତାହ୍ଲାଏ ଖାନୁ, ଖେବ୍ଦା, ବାଇନୁ ଧୂଳି ମାଲ୍ କରଅ ।

● ରାଜ୍ ବାରେ ଆଖନା

ଖାନ୍ଧା (ସ୍ତମ୍)-୧ ନୁ ଚିର୍କା ରାଇ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହିତା ଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧, ୨, ୩ ଆଉର୍ ୪ ନାନର୍ ।

● ଆନ୍ନୁ ବେଚନା

(ଖାନ୍ଧା) ସ୍ତମ୍ - ୧ ନୁ ଚିର୍କା ରାଇ ।

● ଖୁଲୁ କାଥ୍ଆବାର୍ତ୍ତା

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିର୍କା ରାଇ । ଇଦିହି ସାଙ୍ଗେ ସାନ୍ନି ଆଉର୍ କହ୍ନାଁ ପାରିବାର୍ ହି ଛାପା ଏରାକି ସାନ୍ନି ଆଉର୍ କହ୍ନାଁ ପାରିବାର୍ ବନ୍ ଚିହ୍ଲାବଅର୍ ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ନାହ୍ଲାଏ ମୁନାସ୍ ମାମ୍ନୁଁ ଏଡ୍ପା କଅସ୍”

ମାମ୍ନୁଁ ଏଡ୍ପା କଅସ୍ ନାହ୍ଲାଏ ମୁନାସ୍
କାଚିକୁଡ଼ି ତାଘାନ୍ ସାଜନାନା
ମାମ୍ନୁଁ ଏଡ୍ପାନୁ ନେ ରାଇ ଆଜ୍ସ
ଆଜ୍ସ୍ ଏକ୍ଦାସ୍ ଡାଣ୍ଡାଟିକ୍ନୁମ୍,

● ଆଏନା ଖେଲ

ଦିଦି କେନ୍ଦୁ କହଁ ଆଏନା ଉଇଅ କି ବାବାସ୍ ଏକାସେ କାଏରାର ଦାସ୍, ଆୟ ଏକାସେ ଆଲ୍‌ଖ୍, ଆଦିନ ନାନାଗେ ଆନ । ଦସ୍‌ରାର ହି ନାଲଖାନ୍ ଏରାକୁନ୍ ଆନ୍ନେମ୍ ନାନାକି ଆଏନାନ୍ ଖାଦାର ଏରଥର ।

● ସିଧା ଆଉର ଟେଡ଼ା ଗାରନ୍ତୁ ଏକ୍‌ନା

ଦିଦି ଖେଖେଲନ୍ତୁ ସିଧା ଆଉର ଟେଡ଼ା ମେଡ଼ା ଗାର ଖାଣ୍ଡାକୁନ୍ ଗାର ମାଲ୍‌ଆ ଠିକ୍ ହିସାବନ୍ତୁ ଏକାଗେ ବଅ । ଖାଦାସ୍ ହି ଏକବାରି ହରମାର ଥାପ୍‌ଡ଼ି ଲାଅର ଆଉର ଉସାହିଡ଼ ନାନର ।

● କାଥ୍‌ନୀ ତେଜ୍‌ନା 'ଲୁଭା ଆଲ୍ଲା'

ଉନ୍ତୁ ଅଣ୍ଡେ ଆଲ୍ଲା ତାହାରେନ୍ତୁ କୁଦାଲିଆ । ତାହାରେ କୁଟିନ୍ତୁ ଆହ୍‌ଡ଼ା ଖାଣ୍ଡେକ୍ ଖାତରକିଚା । ଆଲ୍ଲା ଆହ୍‌ଡ଼ା ଖାଣାବନ୍ ଧାର୍‌ଆ କି ଖୁସ୍‌ତି ବଂଗା । ତାହାରେ ନୁ ଅଣ୍ଡେ ଝାରିଆ ଖାତରା । ଝାରିଆ ମାଲ୍‌ଆ ପୁଲିଆ ରାହଚା । ପୁଲିଆ ମାଲ୍‌ଆ ଆଲ୍ଲା ଝାରିଆ ପାର ମାନାଲିଆ । ଇ ବେଲାନୁ ଆଲ୍ଲା କିଇତା ଆସ୍ତୁନ୍ ଇରିଆ ଚିଚଚା । ଆସ୍ତୁନ୍ତୁ ତାଘାଏ ଏଖାନ୍ ଇରିଆ । ଆଲ୍ଲା ତାଘାଏ ଏଖାନ୍ ଏରାଖୁନ୍ ସରଚା - ଆଉର ଅଣ୍ଡେ ଆଲ୍ଲା ଆହ୍‌ଡ଼ା ଅଣ୍ଡେ ଧାର୍‌ଆ କି ଝାରିଆ ଭିଡ଼ରେ କାଆଲି । ତାଘାଏ ଲୋଭ ମାଜା । ମାନେମାନେ ସରଚା ଦସ୍‌ରା ଆଲ୍ଲା ଗୁସ୍ତେ ଆଉର ଖାଣ୍ଡେକ୍ ଆହ୍‌ଡ଼ା ଉନ୍ତୁରକୁନ୍ ଏଘାଏ ଦୁଇଖାଁଡ଼ା ଆହ୍‌ଡ଼ା ମାନ'କ ।

ବଙ୍ଗର ନାଖାରଦାସ୍ ଠୁମ୍ ଠୁମ୍
ଅକ୍‌ଦାସ୍ ଆଜ୍‌ସ୍ ପିଣ୍ଡାନ୍ତୁ
ଏଁପ୍ ଢେରଦାସ୍ ଢେରାନ୍ତୁ ॥
ମାମ୍‌ଣ୍ଟୁ ଏଡ଼ପାନ୍ତୁ ନେ ରାଇ ଆଜ୍‌ଜି
ଏଡ଼ପାନ୍ ଇରରି ଆଜ୍‌ଜି ଖାର ଖାର
ଗବାରିନ୍ ହିବ୍‌ଡ଼ି ସାର ସାର
ମାମ୍‌ଣ୍ଟୁ ଏଡ଼ପାନ୍ତୁ ନେ ରାଇ ମାମ୍‌ଣ୍ଟୁସ୍
ମାମ୍‌ଣ୍ଟୁ ସ୍ ଚଅଦାସ୍ ପାଇରିମ୍
ଗହଲା ଉଇଆ କାଦାସ୍ ଚାଣହିମ୍ ॥
ମାମ୍‌ଣ୍ଟୁ ଏଡ଼ପାନ୍ତୁ ନେ ରାଇ ତାଆଚି
ଆସ୍‌ମା ମିଇଖ୍ ତାଆଚି ପାଇରିମ୍
ମଅଖା ଗେ ମିଇଖ୍ ହରମାରିନ୍ ।

● ବେର୍‌ନା 'ପାଣ୍ଡିତାସ୍ ବାଚାସ୍'

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ବୁଝାବାଆକି ବଅ ଆଉର ତାଜାନ୍ ଏରାକି ନାଲଖାନ୍ ନାନାଗେ ତେଜ୍ ।

ଯୈସେକା - ପାଣ୍ଡିତାସ୍ ବାଚାସ୍ ଆୟ ଏକାସେ କାଏରାରିଇ, ଖାଦାର ଆୟ ହି କାଏରାର୍‌ନାହି ଆଭିନାୟ ନାନର । ଆଜ୍‌ସ୍ ଏକାସେ ଏକଦାସ୍ ବାକ୍‌କୁନ୍ ଖାଦାର ନାଲଖାନ୍ ମାଲ୍ ନାନର ।

ଏନ୍ଦେମ୍ ସର୍ତ୍ତା କି ଭୁ ଭୁ ଭୁକ୍ତା । ତାଙ୍ଗାଏ ବାଇନୁ ରାହାରକା ଆହଡ଼ା ଆସ୍ତୁନୁ
ଖାତୁରା କେରା । ଆକୁନ୍ ଆଲ୍ଲା ଏନ୍ଦେର ନାନ । ତାନିକ୍ ଦେରି ତାକ୍ ଆସ୍ତୁନ୍
ଇରିଆ ଆଉର ମାନ ଦୁଃଖନ୍ ଏତ୍ପା ବଂଗା ।
(ବାଗେଗ ଲୋଭ ନାଞ୍ଜକୁନ୍ ହୁର୍ମି କାଇ)

● ପ୍ରଶ୍ନ

- ✦ ଆଲ୍ଲା ତାହରେନୁ ଏନ୍ଦେରାନ ଇରିଆ ?
- ✦ ଝାରିଆ ମାଇଆ ଏନ୍ଦେରା ରାହତା ?
- ✦ ଆସ୍ତୁ ଭିତ୍ରେ ଆଲ୍ଲା ଏନ୍ଦେରା ଇରିଆ ?
- ✦ ଆହଡ଼ା ଖାଣ୍ ବନ୍ ଏରାଖୁନ୍ ଆଲ୍ଲା ଏନ୍ଦେର ନାଞ୍ଜା ?

(ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ସର୍ତ୍ତାଗେ ସାମାୟ ଚିଅ ଆଉର କାଧନୀ ହି ମୁଲି କାଧଧାନ
ତେଙ୍ଗ)

● ଖାଜ ନାଲାଖ

କେନ୍ଦ୍ର ହି ବାହାରେ ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଖାଜ ସାନ୍ଥାକି ନାନେ ରାକାମ୍ ହି
ଜିନିଷ ଯେସେ - ଗୁଲି, ତେକ୍ଚି, ଆସ୍ମା, ପାଜା, ବେଲ୍ନା, ବେଲ୍ନା ଡାଣ୍ଡା,
ଜାତା, ଖାଞ୍ଜପାଗୁଠି କାମ୍ଥା ଗେ ଆନ୍ ।

● କାଧନୀ ତେଙ୍ଗନା 'ଲୋଭୀ ଆଲ୍ଲା'

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିରକା ରାଇ

ପ୍ରଶ୍ନ -

- ✦ ଆଲ୍ଲା ଏସାନ୍ କୁଇଲିଆ ?
- ✦ ଆଲ୍ଲା ଝାରିଆ ଭିତ୍ରେ ଏନ୍ଦେରା ଇରିଆ ?
- ✦ ଆହଡ଼ା ଖାଣ୍ବନ୍ ଏରାକି ଆଲ୍ଲା ଏନ୍ଦେର ନାଞ୍ଜା ?

(ଦିଦି କାଧନୀନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ତେଙ୍ଗା ଗେ ବଥ)

ଖାନ୍ଧା - ୧

ଖାନ୍ଧା - ୨

୩ - ୪ ବାରାଷ

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

● ଖୁଲା କାଥୁଆବାଉଁ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଆପାନ ଦେହେ ଏଦ୍‌ଥା / ଛାପା ଏଦ୍‌ଥା କି ଦେହେତା ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ଆଜ୍‌ହି ନାମେ ତେଜା । (ଭିନ୍ନକ୍ଷମ ଖାଦାରିନ୍ ଦେହେତା ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ଆଜ୍‌ଚନ ଅଁସରତା କି ଠାର୍ ନାର୍ ଜାରିଆତି ନାମେ ତେଜା ଗେ ବଥ) ।

☞ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୫ ନାନର ।

● ବଂଗର୍ ନାଖର୍ନା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଛଟେ ଛଟେ ଦାଲନ୍ ଭାଗ ନାନ ଅଫନ୍ ନୁ ଅଣ୍ଟେ ଦାଲ ତା ଖାଦାରିନ୍ ଇଜ୍‌ତଥ । ପ୍ରାୟ ୨୦/୩୦ ପୁଟ୍ ଗେଛାନୁ ହାରେକ୍ ଖାଦାର୍‌ଗେ ଅଣ୍ଟେ ଅଣ୍ଟେ ବଲ୍/ପୁଁପ୍/ଖାଦାର ହିଁ ଚାହାଁର୍ ଜିନିଷାନ୍ ଉଇଥ । ଖାଦାର ଅଫନ୍ ନୁମ୍ ବଂଗତେ କଅର୍ ଆଉର୍ ଆପାନ ଆପାନ ଜିନିଷାନ ଧାର୍‌ଥା ଖୁନ୍ କିରା କି ଆପାନ ଆଡୁାନୁ ଇଜ୍‌ଅର୍ ।

● ଖାଣିଆ ଛାପାନ୍ ଜଡ୍‌ଅର୍ (ପଜଲ୍)

ଦିଦି ଅଣ୍ଟେ ପୁରା ଦେହେ ହିଁ ଛାପାନ୍ ୩/୪ ଖାଣା ଖାଣାକି ଖାଦାରିନ୍ ଜଡ୍‌ଥା ଗେ ଚିଅ । ଏନ୍ନେମ୍ ଖାଣ୍ ଖାଣ୍ ଖାଣାକି ଜଡ୍‌ଥା ଗେ ବଥ ।

● ଖୁଲା କାଥୁଆବାଉଁ

ଦିଦି ଅପାନ୍ ଦେହେନ୍ ଏଦ୍‌ଥା କି/ଛାପାନ୍ ଏଦ୍‌ଥା କି ଦେହେତା ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ଆଜ୍‌ହି ନାମେ ତେଜାଗେ ବଥ (ଜୈସେନ୍ କା ଖାନ୍ ମେଣ୍ଡରା, ଖାନ୍, ଅରଖ, ଆଜ୍‌ଲି, ମୁଉକା, କୁହୁନି, ଖୁବ୍‌ହା, ଚଣେ, ତାଡ୍‌ଖା, ପାଲ୍)

☞ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା ୫/୬ ବନ୍ ନାନର ।

● ସମନ୍ୱୟ ରାକ୍ଷା ନାନୁ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ସିଧା ଗାରନ୍ ଉଜ୍‌ତଥ । କୁକୁନ୍ ହେଖେନ୍, (ବିନ୍‌ବ୍ୟାଗ) ଧାର୍‌ଥା ଖୁନ୍ ୧୦/୨୦ ପୁଟ୍ ଗେଛାନୁ ଗାର୍ ଚିଆଖୁନ୍ ଗାର ଗୁଉଟି ଏକାଗେ ବଥ ।

● ଧାନ୍ ପ୍ରଶ୍ନ

ହୁରମି ଆଖ୍‌ଦାନ୍ ଦେହେ ମାଜ୍‌ଆ ରାଆଦାନ୍ ବାଆ ତ ଖାଦାର ଏନ୍ ନେ ହାରା ହିକ୍‌ଦାନ ? (କୁକୁ)

ବାଇ ଭିତରେ ରାଆଦାନ୍, ଯାହା ଏନ୍ ମଅଖ୍‌ଦାନ ଗୁଣ୍ଡା ନାନଦାନ, ବାଆ ଏନ୍ ନେ ହିକ୍‌ଦାନ ? (ପାଲ୍)

● ବଲ ହେବେଡ଼ନା

ଦିଦି ହାରେକ୍ ଖାଦାରିନ୍ ଅଣ୍ଡେ ଆଡ଼ା ଇୟାତ ବାଲ୍ଟିନ୍ ଭିତରେ ବଲ୍ ହେବେଡ଼ା ଗେ ବଅ ।

● ଅଭିନୟ ଡାଣ୍ଡି ‘ଇଦିମ୍ ଏଫାଏ କୁକୁ’

ଖାନ୍ଧା-୨ ନୁ ଡାଣ୍ଡି ଚିର୍କା ରାଇ ।

● ରାଜା ଚିଇନା

ଦିଦି ଦେହେ ତା ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ଆଙ୍ଗ୍ ହି ଛାପା ଖେଖେଲନୁ କାମଅ ।
ଖାଦାରିନ୍ ରାଜା ଆଉର ଖାଡ଼ି ଚିଆକି ଖୁଲୁମ୍ ଖୁଲା ରାଜା ଚିଆଗେ ବଅ ।

👉 ଖାଦାର୍ ଆଉପାସ ବାହିତା ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୬ ବନ୍ ନାନର

● କାଅନୀ ତେଜାନା “ବାନ୍ଦରା ଆଉର ଚୁପି ବାଲା”

ବିଡ଼ନା ଉଲ୍ଲାତା କାଅଥା । ଅଣ୍ଡେ ଚୁପି ବାଲାସ୍ ତାଉଡ଼ା ନୁ ଚୁପି ଉଇଆକି ବିଇସାଗେ ହଅଲିଆସ୍ । ବିଡ଼ନା ନୁ ଏକା ଏକା ଖାଡ଼ଦିକା ଲାରିଗଥା । କାଲତେ କାଲତେ ଅଣ୍ଡେ ବାଡ଼ା ମୁଲିନୁ ଆଣସିଆସ୍ । ଆସ୍ ଥା ବାଡ଼ା ମୁଲିନୁ ତାଉଡ଼ାନ ଉଇଆକି କାଟିକ୍ ଉଢ଼ିଆସ୍ । ମାନୁ ଏଖ୍ତା ଠାଣ୍ଡା ତାଆକା ତି ଚୁପି ବାଲାସ୍ ଖାନ୍ଦାସ୍ କେରାସ୍ । ଆ ବାଡ଼ା ମାନୁନୁ ଢେର ବାଗେଗ ବାନ୍ଦରା ରାହତା । ଚୁପି ବାଲାସ୍ ହି ଖାନ୍ଦରନାନ୍ ଏରାକିରି ବାନ୍ଦରା ଗୁଠି ତାଫାଏ ତାଉଡ଼ା ତି ହୁରମି ଚୁପିନ୍

● ଅଭିନୟ ଡାଣ୍ଡି “ଇଦିମ୍ ଏଫାଏ କୁକୁ”

ଇଦିମ୍ ଏଫାଏ କୁକୁ ।

ବିଡ଼ନା, ବାଖୀନ୍, ହୁରମିନ୍ ସାହିରେ,

ଧାରତକୁନ୍ ଏକାବାରି କୁଲ୍ଲା

ଏନ୍ ଧାରତକୁନ ଏକାବାରି କୁଲ୍ଲା ।

ଇଦିମ୍ ଏଫାଏ ଖାନୁ ।

ଖାନୁ ଖୁଲ୍ତକୁନ, ଏରଦାନ୍ ହୁରମି,

ମାଲ୍ ରାଇ ଏନ୍ଦେରା ହୁଁ ବାକି

ଏଫାଏ ମାଲ୍ ରାଇ ଏନ୍ଦେରା ହୁଁ ବାକି ।

ଇଦିମ୍ ଏଫାଏ ମୁଇ ।

କାଇ ବାରଇ ଇନ୍ଦୁମ ତାଆକା, ଉଞ୍ଜନା ଗୁଉଟି ଜିଆ

ଉଞ୍ଜନା ଗୁଉଟି ଜିଆ ।

ଇଦିମ୍ ଏଫାଏ ବାଇ ।

ଯାହା ଏନ ମଅଖଦାନ୍, ଚାବ୍ଇ ପାଲ୍ଲା, ହୁରମିନ୍ ନାନି ଗୁଣ୍ଡା

ହୁରମିନ୍ ନାନି ଗୁଣ୍ଡା ।

କୁକୁନୁ ଆଉକି ତାଆଡ଼ି ନୁ ଉକ୍ତିଆ । ଏଅଁଦା ସାମାୟ ଖଖା ଚୁପି ବାଲାସ୍ ଏଜ୍ରାସ୍ ।
 ଇରିଆସ୍ ତାଉଡ଼ା ନୁ ଅଣ୍ଡେ ହୁଁ ଚୁପି ମାଲ୍ଲା । ଏଦେର କେରା ? ମାଲ୍ଲାଆ ଇରିଆସ୍
 ହୁରମି ବାନ୍ଦରା ତାଙ୍ଗାଏ ଚୁପିନ୍ ଆଉକି ମାନ୍ନୁ ଉକ୍ତି ରାଇ । ଆସ୍ ଗର-ଗରା
 ମାନାକି ଏଙ୍ଗାଏ ଚୁପି ଚିଆ ବାଚାସ୍ । ବାନ୍ଦରା ଗୁଠି ମାଲ୍ ମେଞ୍ଜା । ଚୁପି ବାଲାସ୍
 ଅଣ୍ଡେ ବୁଦ୍ଧି ନାଞ୍ଜାସ୍ । ତାଙ୍ଗାଏ କୁକୁତା ଚୁପିନ୍ ଅଥରାକି ହିବ୍ଡ଼ିଆସ୍ ଚିଚାସ୍ ।
 ଇଦିନ୍ ଏରାକି ବାନ୍ଦରା ଗୁଠି ଆଇତକା ଚୁପିନ୍ ଅଥରାକି କିଇଆ ହିବ୍ଡ଼ିଆ ଚିଚା ।
 ଚୁପି ବାଲାସ୍ ଖୁସ୍ ମାନା କି ହୁରମି ଚୁପିନ୍ ତାଉଡ଼ାନୁ ଉଇଆ କି ବିସାଗେ ହରସ୍ ।
 (ବୁଦ୍ଧି ରାହାଚକୁନ୍ ଉପାୟ ବାରଇ)

● ପ୍ରଶ୍ନ

- ✦ ଚୁପି ବାଲାସ୍ ଏସାନ୍ କା ଲାଗିଆସ୍ ?
- ✦ ବାନ୍ଦରା ଗୁଠି ଏସାନ୍ ରାହାଚା ?
- ✦ ବାନ୍ଦରା ଗୁଠି ଚୁପିନ୍ ହୁଆକି ଏଦେର ନାଞ୍ଜା ?
- ✦ ଚୁପି ବାଲାସ୍ ତାଙ୍ଗାଏ ଚୁପିନ୍ ଏକାସେ ହାଖୁଆସ୍ ?

● ଖେଲ ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁ ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁ ସାମାୟ ଏଦେରଗେ ?

ଅଣ୍ଡେ ଖାଦାସ୍ ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁ ମାନା କିରି ଅନତାରା ରାଅସ୍ । ଦସରା
 ଖାଦାର ଧାଡ଼ିନୁ ଦସରା ତାରା ଇଜଅର । ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁ ସିନ୍ ଖାଦାର ମେନର
 ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁ ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁ ସାମାୟ ଏଦେର ଗେ ? ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁସ୍ ବାଅସ୍ -

ଏଙ୍ଗାଏ ଦୁଇଠୁ ଖେବଦା ।

ଆତ୍ଖା ଅଣ୍ଡେ ଖାତ୍ରକୁନ୍ କିରକୁନ୍,

ମିନି ହୁରମିନ୍ ଖେବଦା,

ମିନି ହୁରମିନ୍ ଖେବଦା ।

ଇଦିମ୍ ଏଙ୍ଗାଏ କୁଲ୍ ।

ଯାହା ଏନ୍ ଅନଦାନ୍, ଯାହା ଏନ୍ ମଅଖଦାନ୍

ହୁରମି ହିଁ ଇସାନିମ୍ ଭେଟ୍

ଏଙ୍ଗାଏ ହୁରମି ହିଁ ଇସାନିମ୍ ଭେଟ୍ ।

ଖେଡ୍ଡେ ଏଙ୍ଗାଏ ଦୁଇ ।

ଏକା ଅଇଦାନ୍ ଚାରିଅ ତାରା

ଏଙ୍ଗାଏ ଖେଡ୍ଡେନୁ ଭାର ଚିଆକିରି ।

👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା-୭ ବନ ନାନର

● ଖେଲ ଲାକଡ଼ାମାମୁଁ ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁ ସାମାୟ ଏଦେରଗେ ?

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିଚକା ରାଇ ।

ଚୁଉଡ଼ା ଗେ ରେ ଭାଇ ଚୁଉଡ଼ା ଗେ । ଖାନ୍ଧାର ଚୁଉଡ଼ିନା ହି ଅଭିନୟ ନାନର । ଏନ୍ନେମ୍ ଚଅନା, ମୁହିଁ ମୁଝରନା, କାଡ଼ିକା ଘସନା, ଏମନା, ପେଣ୍ଟ ସାର୍ଟ ଆତନା ଇବଡ଼ା କାଥୁଆନ ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁସ୍ ବାଅସ୍ । ଏକାବାରି ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁସ୍ ଅନାଗେ ବାଅସ୍, ଆବାରି ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁସ୍ ଖାନ୍ଧାରିନ୍ କୁଦାବାଅସ୍ । ନେକାନ ଅଁସରଅସ୍ ଆସ୍ ଲାକଡ଼ା ମାମୁଁ ମାନସ୍ । ଏନ୍ନେମ୍ ଖେଲ୍ ବେଚାରକି ଖାନ୍ଧାର ହୁରମି ନାଲାଖ୍ ହି ଅଭିନୟ ନାନର ।

● ଆଭିନୟ ଡାଣ୍ଡି “ପାଇରିମ୍ ଚଅନ କାଡ଼ିକା ଘସଅନ”

ଖାନ୍ଧା-୨ ନୁ ଚିରକା ରାଇ ।

● କାଗଜାନ ଏସଅଡ୍, ଚାରରଅଡ୍ ଆଉର ସାଜା ବଅଡ୍

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଛଟେ ଛଟେ ଦାଲ୍ ନୁ ଭାଗ୍ ନାନ । ଅଣ୍ଟେ ଦାଲ୍ ଗେ କାଗାଜ୍ ଚିଆକିରି ଟୁକ୍‌ରା ଟୁକ୍‌ରା ଚାରରା ଗେ ବାଅ । ଦସରା ଦାଲଗେ କାଗାଜାନ ଏସଅକି କାଗାଜ ପାଞ୍ଜା କାମୁଆଗେ ବଅ । ଆଉର ଅଣ୍ଟେ ଦାଲ୍ ଗେ ଖେଖେଲନ୍ କାମରକା ଆକାରନ୍ କାଗାଜ୍ ଟୁକ୍‌ରା, ପୁଁପ, ଆଡ଼ଖା, ରୁଗଡ଼ି ଇବଡ଼ାନ୍ ଚିଆକିରି ସାଜା ବାଅର ।

● କୋଲାଜ୍

ଦିଦି ଅଣ୍ଟେ ଆଲ୍ ହି କହାମ୍ ଛାପା ଚିଅ । ରାଜିନ୍ ଟୁକ୍‌ରା କାଗାଜାନ ଲାସ୍‌ସା ଚିଆକିରି ଦେହେ ଛାପାନ୍ ଲାଗକା ଗେ ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ବାଅ ।

● ଆଭିନୟ ଡାଣ୍ଡି “ପାଇରିମ୍ ଚଅକି କାଡ଼ିକା ନାନନା”

ପାଇରିମ୍ ଚଅକି କାଡ଼ିକା ନାନନ,

ଅନନା ଆଗେତୁ ହେଖ୍ଟାନ୍ ନଡ଼ନ ।

ପାଟିଆ ମାଇଁଆ ଖୁସ୍‌ନୁ ଅକ୍‌ନ,

ଆୟ ଯାହା ଚିଅ ଅନନ ମଅଖନ ।

ମଅଖନା ଚିଜାନ୍ ମାଲ୍ ହେବଡ଼ନ,

ବାଗେଗ ରାଅ ହଲେ କିର୍ତ୍ତନ ଚିଅନ ।

ମଅଖନା ଚିଜନ୍ ତିଜ୍‌ଲି ମାଲ୍ ଅକତନ

ପାଖଡ଼ିଆ କି କିଚିରି ସାପା ନାନଅନ ।

ଏଘାଏ ଅରଖାନ୍ ପାରଦଅନ ମାଲା

ବେମାର୍ ହି ଏଡ଼ପା ଅରଖ ମାଇଲା ।

ବାଇନୁ ମାଲ୍ ସାଜନ୍ ମାଇଲା ଆମ୍ବୁନ

କୁଡ଼ତଅନ ଛାଣଅନ କି ଅନନ ଆମ୍ବୁନ ।

ପାଇରି ପୁଡ଼ବାରି ବ୍ୟାୟାମ୍ ନାନନ,

ସାଙ୍ଗେର, ସାଙ୍ଗେ କୁଦନ ବେଚନ ।

ଏକାବାରି ଏଘାଏ ଏକା ନାଲାଖ,

ବେଲା ସାରି ମୁଞ୍ଜନ୍ ଆ ନାଲଖାନ୍ ।

 ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ପୃଷ୍ଠା-୭ ବନ୍ ନାନର ।

● **ଏକଦା ଆଲାଗ୍, ଚାଜର**

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଏଅଁଦା ଠୁ ଛାପା କାର୍ତ୍ତ ଏଦଥ । ହୁରମି କାର୍ତ୍ତନ୍ତୁ ଚାଇର ଠୁ ଛାପା ରାଅ । ଆନ୍ତୁ ନେଖାଏ ଖେବଦା ମାଲ୍ ରାଅ, ଇୟା ମୁଇଁ ମାଲ୍ ରାଅ, ଇୟା ବାଇ ମାଲ୍ ରାଅ, ଇୟା ଖାନ୍ତ ମାଲ୍ ରାଅ । ଆ ଭିତରେ ନୁ ନେ ଆଲାଗ୍ ହିକେ ଆଦିନ୍ ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଚାଜାଗେ ବାଅ ।

 ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ପୃଷ୍ଠା-୮ ବନ୍ ନାନର ।

● **କାଥନୀ ତେଜନା “ନେ କହଁ”**

ଉୟୁଲ୍ ହେଖ୍ଟେ, ଖେଡ୍ଡେ ଆଉର କୁଲ୍ ଭିତ୍ରେ ନୁ ଝାଗଡ଼ା ମାଞ୍ଜା । ହେଖ୍ଟେ ବାଆଚା - ଏନ୍ କହଁ । ଖେଡ୍ଡେ ବାଆଚା ଏନ୍ କହଁ । କୁଲ୍ ବାଆଚ - ଏନ୍ କହଁ । କାରାନ୍ ଏନ୍ ମଅଖନାନ୍ ହାଜାମ୍ ନାନା କିରି ନିମାଗେ ତାକାତ୍ ଚିଇଦାନ ଖାନେ ନିଇମ୍ ନାଲାଖ୍ ନାନା ଅଜଦାର । ଆଦିଗେ ଏନ୍ ଯାତେର ତି କହଁ । ଇଦିନ୍ ମେନା କିରି ହେଖ୍ଟେ ବାଆଚା - ମାଲା ମାଲା ଏନ୍ ଯାତେର ତି କହଁ । କାରାନ୍ ଏନ୍ - ମାଣ୍ଡି ଆସ୍ମା ଗୁଠିନ୍ ବାଇ ହେବେ ହୁରକୁନ୍ ଯାଇ କିରି କୁଲ୍ଗେ ମଅଖନା ହାଖ୍ରି । ଏନ୍ ଆଗାର ମଅଖାଗେ ମାଲ୍ ଚିଅନ୍ ହଲେ କୁଲ୍ତ କିଇଡ଼ା ନୁ ରାଅ । ଆଦିଗେ ଏନ୍ କହଁ । ଆଦିହି ଖଖାନ୍ତୁ ଖେଡ୍ଡେ ବାଆଚା - ମାଲା ମାଲା ଏନ୍ କହଁ । କାରାନ୍ ଏନ୍ କୁଦଦାନ୍ ନୁଗଦାନ୍ ଖାନେ ଆଲାଗ୍ ଅଖେ ଆଡ୍ଡା ତି ଦସରା ଆଡ୍ଡା କାଆଲା

● **ଧାରାବାହିକ ଚିତ୍ରାନ୍**

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଆଭ୍ୟାସ ରାହାରକା ଛାପା କାର୍ତ୍ତ (୪-୫) ଠୁ ଚିଅ । ଉଲ୍ଲ ଗଜାନ୍ତୁ ଏକା ନାଲଖାନ୍ ଏକଦାହି ଖ ଖା ନୁ ମା'ନି ଆ ଅନୁସାର ସାଜା ବାଆଗେ ବଅ ।

● **ନେରେ ସିଡ଼ି ଖେଲ୍**

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରଗେ ବେଶ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ଆଉର ଖାରାପ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ରାହାରକା ଛାପା କାର୍ତ୍ତ ଚିଅ । ଗୁଟି ଚିଡ଼ିଆ କି ଖେଲ୍ ବେଚର । ଏସାନ ବେଶ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ଖାତ୍ରଅ ଆସାନ୍ ସିଡ଼ିନ୍ତୁ ଆରଗ ଆଉର ଏସାନ୍ ଖାରାପ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ଖାତ୍ରଅ ଆସାନ୍ ନେରେ ମଅଖ । ଏନ୍ଦେମ୍ ଖେଲ୍ ଚାଲରଅ ।

● **ଘେରକା ଆଡ୍ଡାନ୍ତୁ ଗାର୍, ଟେଡ଼ା ମେଡ଼ା ଗାର୍ ଖାଣ୍ଡର**

ଦିଦି ଖେଖେଲ୍ନ୍ତୁ ହାରେକ୍ ଆକାର ହି ଛାପା କାମ୍ଅ । ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଆ ଭିତ୍ରେ ଟେଡ଼ା ମେଡ଼ା ଗାର୍ ଖାଣ୍ଡା ଗେ ତେଜ ।

● **ନେ ଏସାନ୍ ରାଅ ଆଦି ନ୍ ଆଖନା**

ଦିଦି ଦେହେ ହି ଛାପାନ୍ ଏଦଥା କିରି ଏକା ଆଜ୍ ବର୍ ମାଇଁଆ ରାଇ, ଏକା ଆଜ୍ବର୍ କିଇଆ ରାଇ ଆଦିନ୍ ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ତେଜ ।

 ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ହି ଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା ୮ ବନ୍ ନାନର ।

ଅଙ୍ଗନାର । ଏନ୍ ଆଗାର କୁଦନା ନୁଙ୍ଗନା ମାଲ୍ ନାନନ୍, ହେଖ୍ଣେ ମାଣ୍ଡି ଇୟା ଆସ୍ମା ଅନ୍ଦରା ପଲ୍ଲ । କୁଲ୍ ହୁଁ ମଅଖାଗେ ପଲ୍ଲ । ଆଦିଗେ ଏନ୍ କହଁ । ଇଦିହି ଖଖାନୁ ହେଖ୍ଣେ ଆଉର ଖେଡ୍ଡେ ମିଶ୍ରାଖୁନ୍ ଏନ୍ଦେର ହୁଁ ନାଲାଖ୍ ମାଲ୍ ନାନା କିରି କୁଲାନ୍ ନାଗାଦ ଶିଖା ବାଆଗେ ସର୍ଚାର । ଆଦିଗେ ଦସ୍ତରା ଉଲ୍ଲାତି ହେଖ୍ଣେ ଆଉର ଖେଡ୍ଡେ ଏନ୍ଦେର ହୁଁ ନାଲାଖ୍ ମାଲ୍ ନାଆର । ଆଦିଗେ କୁଲ୍ ହୁଁ ମଅଖନା ମାଲ୍ ହାଖୁଆ ଆଉର ହାଜାମ୍ ନାନା କିରି ଦେହେଁ ଗେ ତାକାର୍ ଚିଆଗେ ପଲ୍ଲ । ଉନ୍ଦୁଲ୍ ହି ଖଖା ହେଖ୍ଣେ ହେଡ୍ଡେ ତାଘାଏ ଆଡ୍ଡାତି ଚିଆ ପଲ୍ଲ । ହେଖ୍ଣେ ଖେଡ୍ଡେନ୍ ବାଆତା - ଏନ୍ଦେର ନାନତ୍, ନାମ୍ ଏନ୍ଦେର କୁଦଦା ନୁଙ୍ଗା ପଲ୍ଲତ୍ କା ? ଖେଡ୍ଡେ ବା'ତା - ନାମ୍ ଏନ୍ଦେର ନାନତ୍ ? ଇଦିନ୍ ମେନା କିରି କୁଲ୍ ମୁସ୍ତକରଥା କି ବାଆତା - ଆରେ ଭାଇ - ହରମାତ୍ ମିଶ୍ରାକିରି ନାଲାଖ୍ ନାନତ୍ ହଲେ ହୁରମିତ୍ ଆପାନ୍ ଆପାନ୍ ଆଡ୍ଡାନୁ କହଁ ମାନତ୍ । ଖେଡ୍ଡେ କୁଦଦ ନୁଙ୍ଗା, ହେଖ୍ଣେ ନାଲାଖ୍ ନାନା କିରି ମାଣ୍ଡି, ଆସ୍ମା, ବାଇ ହେଦେ ଅନ୍ଦରଥ । ଏନ୍ ତାଙ୍ଗାନ୍ ହାଜାମ୍ ନାନାକିରି ତାକାର୍ ଚିଅନ୍ ହଲେ ହରମାର୍ କୁଦଦର ନୁଙ୍ଗର । ଆଦିଗେ ସାନ୍ନି କହଁ ତି ଝାରଡ଼ା ମାଲ୍ ମାନାକିରି, ହରମାର୍ ମିଶ୍ରାଖୁନ୍ ନାଲାଖ୍ ନାନତ୍ । ହେଖ୍ଣେ, ଖେଡ୍ଡେ ହୁଁ କୁଲ୍ ସାଙ୍ଗେ ରାଜି ମାଆ । ଆଉଲ୍ତେକ୍ ଆଉର ତାମ୍ ଝାଗଡ଼ା ମାଲ୍ ମାଆର ।

● କାଥନୀ ତେଙ୍ଗନା 'ନେ କହଁ'

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିଚ୍ଚା ରାଇ ।

ଦିଦି କାଥନୀ ତିକା ଖଖା କିଇତା ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଠିନ୍ ହୁରମି ଖାଦାରିନ୍ ମେନ ।

- ★ ନେ ନେ ଝାରଡ଼ା ମାଆର ?
- ★ କୁଲ୍ ଏନ୍ଦେର ବାଆତା ?
- ★ ହେଖ୍ଣେ ଏନ୍ଦେର ବାଆତା ?
- ★ ଖେଡ୍ଡେ ଏନ୍ଦେର ବାଆତା ?

ଇ କାଥନୀ ତି ନିମ୍ ଏନ୍ଦେରା ବୁଝୁରକାର ?

● ଖୁଲା କାଥାବାଉଁ

ଦିନି ୫ ଠୁ ପାଶୁ, ଅଡ଼ା କହଁ ଛାପା ପରର ଲୟା ହାଉଁ ବୋଉଁନୁ ଟାଙ୍ଗୁଆ / ଲାଟକାକୁନ୍ ଗାଏ, ଆଲ୍ଲା, ଖେର, ଗେଁଡେ, ବେରଖାହି ନାଆମେ ବଅ । ଖାନ୍ ମାଲ୍ ଲରୁ ଖାଦାରିନ୍ କାଉଁ ଆବନ୍ ଅସରତାକୁନ୍ ପାଶୁ ଅଡ଼ା ହି ନାମେ ବଅ ।

📖 ଖାଦାରିନ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୯ ବନ୍ ନାନର ।

● ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରଡ୍

ଦିନି ଖାଦାରିନ୍ ବାହାରିତାରା କୁଦା ଗେ ହଅ । ପାଶୁ ଅଡ଼ା ଗୁଠିନ୍ ଚିହ୍ନାବଅ ଆଉର ତାହ୍ଲାଏ ବୋଲି, ରାଙ୍ଗ୍ ଆବନ୍ ବାତାବଅ ।

ମାଲ୍ମିନୁ ଆଉର ମାଲ୍ କାଛନାଖରୁ ଖାଦାରିନ୍ ଠାରନାରତୁ ପାରିବେଶ୍ ବାରେନୁ ଅସରତାକି ବାତାବଅ । ମାଲ୍ଲରୁ ଖାଦାରିନ୍ ପାଶୁଅଡ଼ା ଗୁଠିନ୍ ଅସରତାକି ଆଉର ଆବତାହି ବାରେନୁ ତେଙ୍ଗା କି ଧାରଣା / ଜାନ୍କାରୀ ତିଅ ।

● ଖେଲ୍ ‘ମାଙ୍ଗାର୍ ନିଘାଏ ଆସ୍ତୁନୁ ବାରତକିରାଇ’

ଦିନି ଖାଦାରିନ୍ ଅଷ୍ଟେ ଗୋଲନୁ ଲଜତଅ । ମାଝିନୁ ଅଷ୍ଟେ ଖାଦାରିନ୍ ଲଜତଅ । ଆସିମ୍ ମାଙ୍ଗାର୍ ମାନସ୍ । ଦସରା ଖାଦାର୍ ଗୋଲ୍ ମାଝିନୁ ବାରଆକି ବଅର୍ - ମାଙ୍ଗାର୍ - ନିଘାଏ ଆସ୍ତୁନୁ ବାରତକାନ । ମାଙ୍ଗାର୍ ମାଞ୍ଜକା ଖାଦାସ୍ ନେକାନ୍ ଅସରଅସ୍ ଆସ୍ ମାଙ୍ଗାର୍ ମାନସ୍ ।

● ଖୁଲା କାଥାବାଉଁ

ଦିନି ୧୦ ଠୁ ପାଶୁ ଆଉର ଅଡ଼ାହି ଛାପାନ୍ ପରର ଲୟା ହାଉଁବୋଉଁନୁ ଲାଗାବାଆକି - ଗାଏ, ଆଲ୍ଲା, ଖେର, ବେରଖା, ଘଡ଼, ଲାକଡ଼ା ମିଞ୍ଜୁର ଏଡ଼ା, ବାନ୍ଦରା ଚିହ୍ନା ବାଆକି ନାମେ ତେଙ୍ଗ । ଜାତୀୟ ପାଶୁ, ଆଡ଼ାହି ଛାପାନ୍ ଏଦ୍ଆକି ନାମେ ବଅ ଆଉର ଚିହ୍ନା ବଅ ।

ଖାନ୍ ମାଲ୍ଲରୁ ଖାଦାରିନ୍ କାଉଁ ଆବନ୍ ଅସରତାକୁନ୍ ନାମେ ବାତା ବଅ । ଦିନି ଜାତୀୟ ପାଶୁ, ଅଡ଼ା, ବାରେନୁ ଧାରଣା ତିଅ ।

📖 ଖାଦାରିନ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୯ ବନ୍ ନାନର ।

● ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରଡ୍

ଦିନି ଖାଦାରିନ୍ ବାହାରିତାରା କୁଦ୍ଆଗେ ହଅ । ପାଶୁ ଅଡ଼ା ଗୁଠିନ୍ ଚିହ୍ନା ବଅ । ପାଶୁ ଅଡ଼ା ଗୁଠି ନେ ଏକାସେ ଶାବାଦ୍ ନାନି, ନେ ଏକ୍ସାନ୍ ରାଇ, ନେ ଏଦ୍ଆ ମୁଖ୍ ଆବଡ଼ାନ୍ ବାତାବଅ ।

ମାଲ୍ମିନୁ ଖାଦାରିନ୍ ଆଉର ମାଲ୍ କାଛନାଖରୁ ଖାଦାରିନ୍ ପାରିବେଶ୍ତୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅନୁଭୂତି ତିଅ । ଏରାପୁଲୁ ଖାଦାରିନ୍ ଯାତେ ଗେଛା ମାନା ଅଙ୍ଗ । ପାଶୁ ଅଡ଼ା ଗୁଠିନ୍ ଅସରତାକୁନ୍ ଆବଡ଼ାହି ଧାରଣା ତିଅ ।

● କାଥନୀ ତେଜନା 'ବେରଖା ହି ଆସ୍‌ମା ମଖନା'

ଖାଏରୀ ଆଉର ଭାଏରୀ ନାମେହି ଦୁଇଠୁ ବେରଖା ରାହଚାର । ଉନ୍ଦୁଲ ଦୁୟୋ ଉରବାସ୍‌ହି ଏଡ଼ପାନୁ ଆସ୍‌ମା ଅଷ୍ଟେ ହାଖୁଆର । ଦୁୟୋ ଆସ୍‌ମା ହୁଆକି ମାନୁ ମୂଲି କେରାର । ହଲେ ମଖର ଏକାସେ ? ଖାଏରୀ ବାଚା - ଏନ୍ କହଁ ଖାଣ୍ ହଅନ୍ । ଭାଗ୍ ଏକାସେ ନାନର ଚିତ୍ତା ନାନାନାର । ମାନୁ ମାଇଁଆ ବାହା ଅଷ୍ଟା ବେରଖା ଦୁୟୋ ହି ଝାଗଡ଼ାନ ଏରାଲିଆ । ବାହାହି ବାଇତୁ ଲାଲେ ଖାତରା । ଏକାସେ ଆସ୍‌ମା ମଅଖ ? ବାହା ମାନୁତୁ ଇତିଆ ଆଉର ବେରଖା ଦୁୟୋନ୍ ବାଚା-ନିମ୍ ଦୁୟୋ ଅଷ୍ଟେ ତାରାକୁ ଅହାକି ବାରା । ଏନ୍ ଆସ୍‌ମାନ ସାମାନ ଦୁଇଭାଗ୍ ନାନନ୍ ଚିଅନ୍ । ବେରଖା ଦୁୟୋ ତାରାକୁ ଅଷ୍ଟେ ଅହାକି ବାହାଗେ ଚିଚାର । ବାହା ଆସ୍‌ମାନ ଦୁୟୋ ଖାଣ୍ ନାନାକି ତାରାକୁହି ଦୁୟୋ ପାଖେ ଉଇଆ । କହଁ ଖାଣ୍ ତାରତା ଆସ୍‌ମା କିଲଆ କେରା ଆଉର ସାନ୍ନି ଖାଣ୍ ତାରତା ମାଇଁୟା କେରା । ବାହା ଝାଗ୍ ସେ କହଁ ଖାଣ୍ତି ଖାଣ୍ଟାକି ମଖାଚିଚା । ଦୁସରା ତାରତା ପାଲା ଅଥ୍‌ଥା ମାଞ୍ଜା । ବାହା ଆନୁତି ଖାଣ୍ଟେକ୍ ମଖାଚିଚା । ଏନ୍ନେମ୍ ମଖ୍‌ତେ ମଖ୍‌ତେ ହୁରମି ଆସ୍‌ମାନ ମଅଖା ଚିଚା ଆଉର ମାନୁ ମାଇଁଆ ବଂଗ ଆରଗିଚା । ଖାଏରୀ ଆଉର ଭାଏରୀ ଦୁୟୋ ମାନୁ ଦୁଃଖ୍ ମାନାରକି ଏଡ଼ପା କିରିଆର ।

● ଆଭିନାୟ ତାଣ୍ଡି 'ନେ ଏସାନ ରାଇ'

ଖାନ୍ଧା-୨ ନୁ ଚିରକା ରାଇ ।

● ନେଖାଏ ଖାଇ ନେ ?

ଦିଦି ୧୦ ଠୁ ପାଶୁ ଆଉର ଅଡ଼ା ଯୈସେକା - ଗାଏ, ଆଲ୍ଲା, ଖେର, ଗେଁଡ଼େ, ବେରଖା, ଲାକଡ଼ା, ହାଥୀ, ଏଡ଼ା, ବାହା, ଘଡ଼ ହି ଛାପା ଆଉର ଆବତାହି ଖାଇ ହି ଛାପାନ ଦୁଇ ଧାଡ଼ିନୁ ଉଇଆକୁନ୍ ଜୁଡ଼ି ଚାଆଜାଗେ ବଅ ।

👉 ଖଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ - ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୧୦ ବନ୍ ନାନର ।

● ନେ ଏହା ମୁଖ୍

ଦିଦି ଖାଇରିନ୍ ପାଶୁ ଅଡ଼ାହି ଛାପା ଆଉର ଆବତାହି ମଖନା ଜିନିଷ ହି ଛାପା ଏଦ୍‌ଅ ଆଉର ନେ ଏକଦାନ ମୁଖ୍ ବାତାବଅ ।

● କାଥନୀ ତେଜନା

'ବେରଖା ହି ଆସ୍‌ମା ମଖନା' ।

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିରକା ରାଇ ।

● ପ୍ରଶ୍ନ

- ★ ନେ ହାରା ଆସ୍‌ମା ଅନ୍ଦରକାଚାର ?
- ★ ଆବତାର ଆସ୍‌ମାନ ଏରାକି ଏନ୍ଦେର ନାଞ୍ଜାର ?
- ★ ବାହରା ଏନ୍ଦେରନୁ ଆସ୍‌ମାନ ଖାଚିଆ ?
- ★ ଆଖରିନୁ ବାହା ଏନ୍ଦେର ନାଞ୍ଜା ?

● ବାର୍ଗ ଅନୁସାରେ ଭାଗ୍ ନାନନା

ଦିଦି ଖାଇରିନ୍ ତିନ୍ ଦାଲନୁ ଭାଗ୍ ନାନ । ଆଉର ମାଝିନୁ ୫ ଠୁ ଏଡ଼ପାପାଶୁ, ୫ ଠୁ କାଙ୍ଗଲି ପାଶୁ, କାତୀୟ ପାଶୁ, ଅଡ଼ା ଛାପା ଚିଅ । ଅଷ୍ଟା ଦାଲ୍

● ଖେଲ୍ ‘ନେ ଏସାନ୍ ରାଇ’

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଦୁଇଭାଗ ନାନ । କହଁ ଖାଦାର୍ ଗେ ପାଶୁ ଅଡାହିଁ ଛାପା କାଡ଼୍ ଚିଅ ଆଉର୍ ଛଚେ ଖାଦାର୍ ଗେ ପାଶୁଅଡ଼ା ବାସା ଛାପା କାଡ଼୍ ଚିଅ । ଖାଦାରିନ୍ ପାଶୁଅଡ଼ା ଗୁଠିହି ଡେରାବାସାନ୍ ଚାଜା ଗେ ବାଅ । ଆବଡାର୍ ଛଚେ ଖାଦାର୍ ଧାରକ୍ ଡେରାବାସା ଚିତ୍ର କାଡ଼୍ ରାହାର୍ କା କାଡ଼୍ ସାଜେ ଚାଜାକି ଜଡ଼ଅର୍ ।

📖 ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୦ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● ଛାପା ନାଲାଖ

ପାଶୁ ଅଡାହିଁ କହଁ ଛାପା କାଗାଜ୍ ନୁ ଚିଆକି ଆଜାଳି, ଆଡ଼ଖା, ପୁଁପ, ଇୟା ଖାଞ୍ଜିପାନୁ ଛାପା ନାନାଗେ ବାଅ ।

📖 ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୧ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● ପଇଲ୍

ଦିଦି ନାନେ ରାକାମ୍ ଆକାର୍ ହି ଖାଶ୍ ଖାଦାରିନ୍ ଚିଆକୁନ୍ ଜଡ଼ଆକି ଅଡ଼ା କାମ୍ ଆ ଗେ ବାଅ ଆଉର୍ କାମ୍ ଆ ଗେ ସାହେତା ନାନ ।

ଗେ ଜାଜାଲି ପାଶୁ, ଅଷ୍ଟା ଦାଲ୍ ଗେ ଏଡ଼ପା ପାଶୁ ଆଉର୍ ଅଷ୍ଟା ଦାଲ୍ ଗେ ଜାତୀୟ ପାଶୁ ଅଡ଼ାହିଁ ଛାପା ଚାଆଜାଗେ ବଅ ।

● ଏକ୍ ଦା ମାଲ୍ଲା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ୧୦ ୠ ପାଶୁ ଅଡ଼ାହିଁ ଛାପାବନ୍ ଚିଅ । ଏକା ଆଜ୍ ମାଲ୍ଲା ମେନ ଆଉର୍ ଉଭାର୍ ଚିଜନାନ୍ ସାହେତା ନାନ ।

● ବିନ୍ଦୁ ଜଡ଼ନା

ଦିଦି ପାଶୁ ଅଡ଼ା ହି ସରଲ (ସାହାଜ୍) ଛାପାନ୍ ବିନ୍ଦୁ ଚିଆକି ଡେବ୍ ବାଡ଼ୁ ତିନାତାରା ଜଡ଼ଆଗେ ସାହେତା ନାନ ।

📖 ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ ୨ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୧ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● ବାଗ୍ ଗେ - କାମ୍

ଦିଦି ଏଅଁଦାଠୁ ପାଶୁ ଅଡ଼ା ଗୁଠିହି ଛାପା କାଡ଼୍ ଆବନ୍ ବାଗ୍ ଗେମ୍ ଆଉର୍ କାମ୍ ଚି ଆନୁସାରେ ଉଜଅ । ଏକ୍ ଦା ବାଗ୍ ଗେ ଆଉର୍ ଏକ୍ ଦା କାମ୍ ଚି ଚାଜାଗେ ଆନ ଆଉର୍ ଚାଜାନାନ୍ ସାହେତା ନାନ ।

📖 ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ତା ୧୨ ଆଉର୍ ୧୩ ପୃଷ୍ଠା ବନ୍ ନାନର୍ ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ନେ ଏସାନ୍ ରାଇ”

ଗାଏ ଏଡ଼ା ଗର୍ବ୍ ସାଲିନ୍ଦୁ

ଲାକଡ଼ା ଭାଲୁ ଜାଜାଲ୍ ଝାଡ଼ନ୍ଦୁ ଭାଲା

ତାହ୍ଲାଏ ଏଡ଼େପା କାତେ ସୁନ୍ଦାର ରାଇ ...(୨)

● କହଁ ସାନ୍ନି ଆଖନା

ଦିଦି ପାଶୁ ଅଡ଼ା ହି ଛାପାନ୍ ଏଦୁଆକୁନ୍ କହଁ ସାନ୍ନିହି ଧାରଣା ଚିଅ ।

ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୨ବନ ନାନର ।

● ଅସରନା କାର୍ତ୍ତ

ଦିଦି ଅସରନା କାର୍ତ୍ତ ଜାରିଆତୁ ନାରାମ - ଆଁଟ, ଚିକାନ୍ - ଖାଦାଡ଼,
ଖାଦାରିନ୍ ଅସରତାକି ଆଖତଅ ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି ‘ମୁଇଁଆ ଭାୟାରେ ମୁଇଁଆ ଭାୟା’

ମୁଇଁଆ ଭାୟାରେ ମୁଇଁଆ ଭାୟା

ଏନ୍ଦେର ନାନ୍ଦାଏ ଆଡ଼ଖା କିୟା ...(୨)

ଖେବଦା ଦୁୟନ୍ ଟେକରକାଦାଏ

ଇଡ଼ରା ଆଡ଼ରା ବଂଗର ନାଖାର ଦାଏ ...(୨)

ବଅଲ ଡାହୁଡ଼ା ଘାଁସି ମଖଦାଏ,

ଇଡ଼ରା ଆଡ଼ରା ଏରା ଲାଗଦାଏ ...(୨)

କାଟିକୁନ ଶାବାଦ୍ ମେନଦାଏ,

ଘଡ଼ ରାଇ ଘଡ଼ସାଲିନ୍

ବେରଖା ରାଇ ନାହ୍ନାଏ ଏଡ଼ପାନ୍ ଭାଲା
ତାହ୍ନାଏ ଏଡ଼େପା କାତେ ସୁନ୍ଦାର ରାଇ ...(୨)

ଅଡ଼ା ରାଇ ମାନ୍ ଡାଡ଼ିନ୍

ଇଞ୍ଜି ରାଇ ଆନ୍ତୁ ଭିଡ଼ରେନ୍ ଭାଲା

ତାହ୍ନାଏ ଏଡ଼େପା କାତେ ସୁନ୍ଦାର ରାଇ ...(୨)

ମୁନି ରାଇ ଆୟ କରାନ୍

ଏରାଲାଗି ତାନ୍ ମାମୁନ୍ ଭାଲା

ତାହ୍ନାଏ ଏଡ଼େପା କାତେ ସୁନ୍ଦାର ରାଇ ...(୨)

ଏଡ଼ପାନ୍ ରାଇ ଆଲା,

ଆ ଚିହ୍ନାରିନ୍ ନାନି ହାଲା ଭାଲା

ତାମହାଏ ଏଡ଼େପା କାତେ ସୁନ୍ଦାର ରାଇ ...(୨)

● କାଥାନୀ ତେଜନା “ସାହାସୀ ଏଡ଼ା”

ବାର୍ଷା ଉଲ୍ଲା ରାହତା । ଜାଙ୍ଗାଲନ୍ ଆଲାର ଗାଏ, ଏଡ଼ା ଖାଆପାଲିଆର୍ ।
ଅଷ୍ଟେ ଏଡ଼ା ବେଶାରାକେରା ଆଉର ଜାଙ୍ଗାଲ୍ ତାରା ବଂଗା । ବିଇଡ଼ି ପୁଡ଼ିଆକେରା ।
ଏଡ଼ା କାଲ୍ତେ କାଲ୍ତେ ଅଷ୍ଟେ ଲାକଡ଼ା ହି ମାଡ଼ାନ୍ କରତା କେରା । ଏଡ଼ା
ଆରାମ୍ ସେ ପାଗୁଲ୍ ମାଠାଆଲିଆ । ଇ ବେଲାନ୍ ଲାକଡ଼ା ବାରତା । ଲାକଡ଼ା
ଇରିଆ ଯେ, ତାଘାଏ ମାଡ଼ାନ୍ ନେ କୁରଚକିରାଇ । ଲାକଡ଼ା କାଟିକ୍ ଇଲଚିଆ
କେରା ଆଉର ବା’ଆତା ଘୁରୁ ଘୁରୁ ସିଂ, ଲାଫଡ଼ା ଲାଫଡ଼ା ଖେବଦା, ଲାକଡ଼ାନ୍
ବେଦ୍ତେ, ବେଦ୍ତେ ଏଘାଏ ଦାଡ଼ି ପାଞ୍ଜାକେରା । ଏଡ଼ା ହି କାଥୁଆନ୍ ମେନାକିରି
ଲାକଡ଼ା ଯୋର୍ ସେ ଇଲଚିଆ କେରା ଆଉର ଡାରହେ ବଂଗା । ସାହାସ୍ ଆଉର
ବୁଦ୍ଧି ରାହାଚକାଡ଼ି ଏଡ଼ା ଲାକଡ଼ାଡ଼ି ବାଛରା ।

୩ - ୪ ବାରାଷ

ଖସାକିଆ ନୁଖୁରଦାକାଦାଏ ... (୨)

ମୁଇଁଆ ଭାୟାରେ ମୁଇଁଆ ଭାୟା ।

● କାଥନୀ ତେଜନୀ “ଦାଲ୍ ହି ବାଲ୍”

ଅନୁଦାଲ୍ ପେରଝୁଁ ଉଡ଼ିଆରାଆ କି କାଆଲିଆ ଖେଖେଲନ୍ତୁ ଖୁଦି ଖାତରକାନ ଲରିଆର । ମ’ଖା ଗେ ଲଡିଆର । ଆସାନ ଶିକାରୀସ୍ ଜାଲି ଲରକାଚାସ୍ । ଜାତେର ଜାଲିନ୍ତୁ ବାଝରାର କେରାର । ଆବଡାର ଉଡ଼ିଆରାଆଗେ ଚେଷ୍ଟା ନାଞ୍ଜାର । ଲେକିନ୍ ଉଡ଼ିଆରାଆ ଗେ ପଲ୍ଲାର । ଆ ଦାଲନ୍ତୁ ଅଣ୍ଟେ ପାରଗି ପେରଝୁଁ ରାହାଚା । ଆଦ ବାଚା - ଅରତ ଅରତ ଉଡ଼ିଆରକୁନ୍ ନାମ୍ ପଲ୍ଲତ୍ । ଯାତେତ୍ ଅଘା ତାନୁମ୍ ଉଡ଼ିଆରକୁନ୍ ଅଙ୍ଗତ୍ । ଆସ୍ ହି କାଥୁଆ ମେନାକିରି ଆବଡାର ଜାଲି ସାହିତ୍ ଉଡ଼ିଆରାଆକି ଲଡିଆର । ଆ ପାର୍ତ୍ତୀନ୍ତୁ ଅଣ୍ଟେ ପେରଝୁଁ ପାରଗିସ୍ ହି ସାଙ୍ଗେ ଅସ୍ଗା ରାଆଲିଆ । ଅସ୍ଗା ଲରିଆ ଯେ ତାଘାଏ ସାଙ୍ଗିଆସ୍ ଜାଲିନ୍ତୁ ଫାସରକା ଦାସ୍ । ଆଦ ତୁରାକ୍ତ କାଲା କିରି ଜାଲିନ୍ ଖାଣ୍ଡିଚା । ପେରଝୁଁ ଗୁଠିଦ୍ ଉରଖା କି ବଂଗା ।

● ପ୍ରଶ୍ନ

- ★ ପେରଝୁଁ ଗୁଠିଦ୍ ଖେଖେଲନ୍ତୁ ଏହେରା ଲରିଆ ?
- ★ ପେରଝୁଁ ଗୁଠିଦ୍ ଖୁଦି ଏରାକି ଏହେର ନାଞ୍ଜାର ?
- ★ ପାରଗି ପେରଝୁଁସ୍ ଏହେର ବା’ଚାସ୍ ?
- ★ ପେରଝୁଁ ଗୁଠିଆର ଏକାସେ ବିପେତନ୍ତୁ ବାଛରାର ?

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

● ପ୍ରଶ୍ନ

- ★ ଆଲାର ଏସାନ ଗାଏ, ଏଡ଼ା ଖାଆପାଲିଆର ?
- ★ ଏଡ଼ା ବେଶାରାକେରା ଆଉର ଏହେର ନାଞ୍ଜା ?
- ★ ଏଡ଼ା ଏସାନ କରତା ?
- ★ ଲାକଡ଼ା ଏଡ଼ାନ ଏରାକି ଏହେର ବାଆଚା ?

● ଖେଲ “ସିକଟା ଭାୟା ସିକଟା ଭାୟା”

ଦିଦି ଅଣ୍ଟେ ଖାଦାସିନ୍ ସିକଟା କାମ୍ଅ । ହୁରମି ଖାଦାର କୁଦାବାଆ, କୁଦାବାଆ ସିକଟା ଭାୟା - ସିକଟା ଭାୟା ଏଡ଼ପା ଉଲିଆ କେରା ଖଖାତାରା ଏରା ବାଅର । ସିକଟା ମାଞ୍ଜକା ଖାଦାସ୍ ହାଠାତ୍ ପାଛଲି କିରାକି ଖାଦାରିନ୍ ଅସ୍ଅସ୍ ଆସ୍ ସିକଟା ମାନସ୍ । ଏହେମ୍ ଖେଲ୍ ଚାଲରଅ ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ଗୁଲି ଗାଏ”

ଗୁଲିରେ ଗାୟା ଗୁଲିରେ ଗାୟା

ଦୁବାଘା’ସି ମେନା ଲାଗିଆ ।

ଦୁବା ଘା’ସି ମେନ ହଲେ

ଉହୁମ୍ କାଠା ଦୁଧ୍ ଚିଅରେ ଉହୁମ୍ ... ।

ବାହେରା ବାରେଚା ପାଲଖାଞ୍ଜା ଧାରତା,

ଗାଏ ଗୁସାନ୍ ଦୁଧ୍ ନେଚା ।

ମୁହିଁ ମାଲା ମୁଝୁରକା, ହେଖେ ମାଲା ନହରକା

ନିଙ୍ଗାଗେ ଦୁଧ୍ ମାଲା ଚିଅନ୍ରେ ନିଙ୍ଗାଗେ ଦୁଧ୍ ... ।

ସୂଚକ

୩ ମାହିନା ମୁଖୁରକାତି ଖାଦ୍ୟ କିୟାଚିରକା ଦାକ୍ଷାତା ହାସାଲ୍ ନାନସ୍

୩ - ୪ ବାରାଷ୍

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ୍

- ସିଧାଗାରନ୍ନୁ ଧାନ୍ ଉଲଆକି ଏକା ଅଙ୍ଗସ୍, ବଙ୍ଗାଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଆପାନ୍ ଗାତିଆବନ୍ ବାଡ଼ାବାଆଗେ ଆଉର୍ କାମାବାଆଗେ ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- ଆପାନ୍ ନାମେ କାର୍ତ୍ତି ଚିହ୍ନସ୍ ।
- ଆପାନ୍ ନାମେ ଆଉର୍ ପାରିବାର୍ତା ହରମାର୍ହି ନାମେ ତେଙ୍ଗସ୍ ।
- ଦେହେ ହି ମୁଖ୍ୟ ଆଙ୍ଗ ଛଟେ ଆଙ୍ଗ ଗୁଠିହି ନାମେ ଆଉର୍ ନାଲାଖ ବାଅ ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- ଚାଏର୍ ଠୁ ମୂଳି ରାଙ୍ଗ ଆବନ୍ ଚିହ୍ନସ୍ ।
- ଅଣ୍ଡେ ଛଟେ କାଥନୀ ମେନସ୍ ଆଉର୍ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- ଅଣ୍ଡେ ଆଭିନାୟ ତାଣ୍ଡିନ୍, କୁଛ ଅଂଶ ଆଭିନାୟ ସାଙ୍ଗେ ପାଡ଼ା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- କାମ୍ବେ କାମ୍ ୫ ଠୁ ପାଶୁ ଅଡ଼ାହି ନାମେ ବାଅସ୍ ଆଉର୍ ଆବଡ଼ାନ୍ ହି ଚିହ୍ନାନାନ୍ ବଅସ୍ ।
- ନାରାମ୍-ଆଁଟ, ଖାଦାଡ଼-ଚିକାନ୍, ଆଉର୍ କହ୍ନା-ସାନ୍ନିହି ଧାରଣା ଜିନିଷାନ୍ ଚିହ୍ନାକି ଏଦ୍ଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- ଏଅଁନ୍ଦା ଠୁ ବେଶ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍, ଆଉର୍ ଖାରାପ୍ ଅଭ୍ୟାସ୍, ଛାପା କାର୍ତ୍ତି ଆବନ୍ ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍ ।

- ଧ୍ୟାନ୍ ଉଲଆକି ସାହାଜନ୍ନୁ ଆଗେତାରା, ପାଛେତାରା ଏକା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଗାତିନ୍ ରୋକା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- କେହ୍ତା ଦସ୍ତରା ଖାଦାର୍ ହି ନାମେ କାର୍ତ୍ତି ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- ଆପାନ୍ ପାରିବାର୍ତା ହୁର୍ମି ଆଲାର୍ ହି ନାମେ ଆଉର୍ କେହ୍ତା ଦସ୍ତରା ଖାଦାର୍ ହି ନାମେ ତେଙ୍ଗସ୍ ।
- ଦେହେତା ସାନ୍ନି ସାନ୍ନି ଆଙ୍ଗ୍ ଗୁଠିହି ନାମେ ଆଉର୍ ନାଲାଖାନ୍ ତେଙ୍ଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- ମୋଟା ଆଉର୍ ହାଲକା ରାଙ୍ଗାନ୍ ଚିହ୍ନସ୍ ।
- କାଥନୀନ୍ ଚିଆକି ମେନସ୍ ଆଉର୍ ଦୁଇଠୁ କାଥନୀ ତେଙ୍ଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- ଦୁଇଠୁ ଆଭିନାୟ ତାଣ୍ଡିନ୍ ଠିକ୍ ଜାଙ୍ଗନ୍ନୁ ପାଡ଼ାଅଙ୍ଗସ୍ ।
- କାମ୍ବେ କାମ୍ ୨୦ ଠୁ ପାଶୁ ଅଡ଼ା ହି ନାମେ ତେଙ୍ଗା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- ନାରାମ୍ - ଆଁଟ୍ ଖାଦାଡ଼ - ଚିକାନ୍, କହ୍ନା - ସାନ୍ନି, ବାର୍ଗେ - କାମ୍ ସାମାନ୍ତା ଧାରଣା ନାନସ୍ ଆଉର୍ ଜିନିଷ ଗୁଠି ଚିହ୍ନାକି ଏଦ୍ଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- ଅନେକ୍ ବେଶ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ଆଉର୍ ଖାରାପ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ଆବନ୍ ଆଖା ଅଙ୍ଗସ୍, ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଛାପାନ୍ ତାଙ୍ଗାଏ ପ୍ରାକୃତ ଜିୟାନ୍ନୁ ଇ କାଥ୍ଆନ୍ ଏଦ୍ଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ।

● ଖୁଲା କାଥାବାଢ଼ୀ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ମାନ୍, ପୁଁପ, ଆଡ଼ଖା ଖାଞ୍ଜପା ଆଉର ଶାଗସାବଜୀ ହି ଛାପା ଏଦ୍‌ଆକିରି ଇବ୍‌ଡ଼ାହି ନାମେ ତେଜ । ଇବ୍‌ଡ଼ା ହି ବାରେ କାଥାବାଢ଼ୀ ମାନର ।

● ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ହେଦେତା ପ୍ରାକୃତିକ ପାରିବେଶବନ୍ ଏଦ୍‌ଆଗେ ହଅ । ପ୍ରାକୃତିତା ସାନ୍ନି ସାନ୍ନି ମାନ୍, ଆଡ଼ଖା, ପୁଁପ, ଖାଞ୍ଜପା ଇବ୍‌ଡ଼ାଗୁଠିନ୍ ଜୁମା ନାନାକି ଅହାଗେ ବଅ । ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଇରକା ଖଖା ଏଦେରା ଏଦେରା ଇରିଆର ଯୈସେ - ଏକା ମାନ୍, ଏକା ଆଡ଼ଖା, ଏକା ପୁଁପ, ଇବ୍‌ଡ଼ାନ୍ ମେନ ଆଉର ତାମ୍ ନାମେ ତେଜର । ଭିନ୍ନଷମ ଖାଦାରିନ୍ ଆଡ଼ଖା, ପୁଁପ ଆଉର ଖାଞ୍ଜପାନ୍ ଅଁସରତା କି ତାନ୍ ନାମେ ବଅ । ଖାନ୍ ମାଲ୍ ଇରୁ ଖାଦାରିନ୍ ଜିନିଷାନ୍ ଅଁସରତା କି ବଅ ଆଉର ଆବାରେ ତେଜର ।

● ଖୁଲା କାଥାବାଢ଼ୀ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ମାନ୍, ପୁଁପ, ଆଡ଼ଖା, ଖାଞ୍ଜପା ଆଉର ଶାଗ୍ ସାବଜି ହି ଛାପା ଏଦ୍‌ଆକିରି ଇବ୍‌ଡ଼ାହି ନାମେ ତେଜ । ଇବ୍‌ଡ଼ାହି ବାରେ କାଥାବାଢ଼ୀ ମାନର ।

👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହିତା ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୧୪ ବନ୍ ନାନର ।

● ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିରକା ରାଇ ।

● ଆଜିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “ମାନ୍ ବାଆରୁ”

ଆମା ଖାଣ୍ଡା ଭାୟା, ଆମା ଖାଣ୍ଡା ଭାୟା
ନିଜାନ୍ ବିଡ଼ନାତୁ ବାଛାବଅନ... ରେ ।
ନିଜାନ୍ ଚେଁପତୁ ବାଛାବଅନ... ।
ଖାଞ୍ଜପା ଚିଅନ୍ ମଅଖେ, ପୁଁପ ଚିଅନ୍ ହଏ
ଧାର ମେ ସିନ୍ ପୂଜା ନାନେ... (୨)
ବିହିନି ତୁ ମାନ୍ ମାନି, ମାନ୍ ତୁ ପୁଁପରେ,
ପୁଁପ ତୁ ମାନି ନାନେ ଖାଞ୍ଜପାରେ ।

● ଅଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : ‘ମାନ୍ନ ବାଆରୁ’

ଖାନ୍ଧା-୨ ନୁ ଚିରକା ରାଇ ।

● ଖେଲ : ଆରଗନା ଆଉର ଏଉନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ହେଦେତା ସୁଲ ହଅ । ଖାଦାର ସୁଲ ତା ସିଡ଼ିନୁ ଆରଗର ଆଉର ଏଉର । ଖାସଡ଼ାନୁ ଆରଗର ଆଉର ଏଉର । ଇକାମାନ୍ ନାନବାରି ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ କାଟିକ୍ ଧାନ୍ ଚିଅ ।

● ଠାକୁ ଠାକୁ ବେରନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ବଅ - ଏନ୍ ଏକାସେ ବଅନ୍, ନିମ୍ ଆନ୍ନେମ୍ ନାନର । ଦିଦି ବଅ - ବାରା ନାମ ଯାତେତ୍ ବିହିନି ମାନତ୍ କାଅତ୍ । ହରମାର ବିହିନି ଲେଖେ ଆଭିନାୟ ନାନର । ବିହିନିନୁ ଆନ୍ନୁ ଖାଉରା ... ବିଡ଼ନା ଖାଉରା... ତୁରୁ, ନାମ୍ ଗାଜା ମାନତ୍ କାଅତ୍ । ଗାଜାତି ଦୁଇଠୁ ଆଉଖା ମାନତ୍ ... ଇଦିହି ଖାଖାନୁ ମାନ୍ନ ମାନତ୍ ... ତାଆକା ବାରୁରୁ ... ମାନ୍ନ ମାନାକି ଧୂରେ ଧୂରେ ହିଲ୍‌ରଅତ୍ । ... ଜୋର ସେ ହିଲ୍‌ରଅତ୍ । ଖାଦାର ଜୋର ଜୋର ସେ ହିଲ୍‌ରଅତ୍ ।

● ଛାପା ନାଲାଖ୍

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ୨/୩ ଠୁ ଦାଲ୍ ନାନ । ହୁରମି ଦାଲ୍‌ଗେ ଅଣ୍ଟେ କହାମ୍ ମାନ୍ନୁହି ଛାପା ଚିଅ ଆଉର ଆଭିରରେ ଆଙ୍ଗଲି ଛାପା, ପୁଁପ୍ ଛାପା, ଆଉଖା ଛାପା ଚିଆଗେ ଖାଦାରିନ୍ ଆନ ।

ଜାନ୍ନୁ ଟାଙ୍ଗା ଆଉର ତେଲା, କଙ୍ଗା

ବାରକିନୁ ମାନି ପାଲଖାଞ୍ଜା,

ଆମା ଖାଣ୍ଡା ଭାୟା, ଆମା ଖାଣ୍ଡା ଭାୟା,

ଉଜନା ରୁଟି ନାନେ ସେଝାରେ ।

● ଖେଲ : “ଲାଲାଜୀସ୍ ହି ଲାଡୁ ।”

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଦୁଇ ଦାଲ୍‌ନୁ ଭାଗ ନାନାକିରି ଦୁଇଧାଡ଼ିନୁ ଇଜତଅ । ମାଝିନୁ ଅଣ୍ଟେ ବଲ୍ ଉଇଅ । ଦୁଇ ଧାଡ଼ିତା ଖାଦାରଗେ ଦିଦି, ମାନ୍ନ, ପୁଁପ୍ ଆଉଖା ଆଉର ଶାଗ୍ ସାବଜୀ ହି ନାମେ ଚିଅ । ଦିଦି ପାପଡ଼ି ଲାଅ ଇୟା ତ ବାଜା ସାଡ଼ତଅ । ଇଦିହି ଖାଖାନୁ ଦିଦି ଏକାମ୍ ଅଣ୍ଟେ ପୁଁପ୍ ଇୟାତ୍ ଆଉଖାହି ନାମେ ମେନ । ଦୁଇ ଧାଡ଼ିତା ନେକାମ୍‌ଗେ ଆବଡ଼ା ନାମେ ଚିରକାରଅ ଆବଡ଼ାର, ବଞ୍ଜ୍‌ତେ ବାରଆକି ବଲବନ୍ ହଅର୍ । ନେ ଆଗେ ହଅର୍ ଆସ୍ ଜିତଅସ୍ ।

● କୋଲାଜ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଆଉଖା, ପୁଁପ୍, ଚିଅ । ଆଦିନ୍ ଗୁରୁରାକି କାଗାଜ ମାଝିଆ ଅଣ୍ଟେ ଆକାରନୁ ଲାସ୍‌ସା ଚିଆକି ଲାଞ୍ଜତାଗେ ତେଜ । ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ହି ବିହିନି ଜାମା ନାନାକିରି ଆଦିନ୍ ଲାସ୍‌ସା ଚିଅର୍ ଆଉର ଆବଡ଼ା ଛାପା ମାଝିଆ ଲାଞ୍ଜତର ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୫ ବନ୍ ନାନର ।

 ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହିତା ଭାଗ-୧ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୩ ବନ୍ ନାନର ।

● **ଲେସିଙ୍ଗ୍ ସେପ୍**

ମାନ୍, ଆଡ଼ଖା, ପୁଁପ୍, ଖାଞ୍ଜପା, ଆଉର ଶାବ୍ଜି ଛାପାହି ରେକଜିଙ୍ଗ୍ ରଥ ।
ଆଦ୍ ହାଡ଼ ବୋଡ଼ନ୍ ଛଟେ ଛଟେ ଭଜ ତି ତିଆର୍ ମାଞ୍ଜକି ରାଥ । ଆ ଭଜନ୍ ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଜୁତାହି ଲେସ୍ତି ତୁରତାଗେ ଆନ ।

● **ବାସ୍ନା ଆଉର ଏୟାନ୍ ଆଖର**

ଖାନ୍ଧା-୨ନ୍ ଚିର୍କା ରାଇ ।

● **ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “ଚିନି ତିନି ଗୁଲ୍ଲେ ତିନିଇ”**

ଚିନି ତିନି ଗୁଲ୍ଲେ ତିନିଇ,
ତିନି ଆଉର ତିନି ରାଶି...ରେ ।
ଡେତାଲି ତିସ୍ବା ଟାଟେଖା ତିସ୍ବା
ଆଉର ତିସ୍ବା ହିକେ ଆଁମଶ...ରେ ।
କାରେଲା ଖାଡ଼େକା ନିମ୍ ହିକେ ଖାଡ଼େଖା
ଭୂଇଁଲିମ୍ ହିକେ ବାବୁ ଖାଡ଼େଖା ।
ଗୋଲ୍ ମାରିରୁ ଖାଡ଼େଖା, ମାରିରୁ ହୁଁ ଖାଡ଼େଖା,
ମୁକୁନ୍ ଚିର୍କୁନ୍ ବାଇ ଖାଡ଼େଖା ।

● **ବୈଜ୍ଞାନିକ ଧାର୍ମା**

ଦିଦି ଅଷ୍ଟେ ଛଟେ ପେଟି ଯା ଜାବଲନ୍ ଖାଞ୍ଜ ଭଜଆକିରି ବିହିନି ଇଦ୍ ଅ ।
ଦିଦି ଆନ୍ ଥାନ୍ ଚିଆଗେ ଆନ୍ ଆଉର ମାନ୍ ଗାଜା ମାନ୍ ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଏଦ୍ ଅ ।

● **ଲେସିଙ୍ଗ୍ ସେପ୍**

ସ୍ତମ୍-୧ନ୍ ଚିର୍କା ନାଲାଖ୍ ବନ୍ ନାନର । ଇଦିହି ସାଙ୍ଗେ ଖାନ୍ଧାରିନ୍ କ୍ରମନ୍ ଲେସ୍ ତୁରତା କି ପୁରା ଆକାର ବନ୍ ମୁଞ୍ଜାଗେ ଦିଦି ମାଦେଡ଼ ନାନ ।

 ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହିତା ଭାଗ-୨ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୬ ବନ୍ ନାନର ।

● **ବାସ୍ନା ଆଉର ଏୟାନ୍ ଆଖର**

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ପ୍ରାକୃତିନ୍ ବିଦକା ପୁଁପ୍, ଆଡ଼ଖା, ଖାଞ୍ଜପା ଯୈସେ- ତୁଲସୀ
ଆଡ଼ଖା, ହଜା, ମାଲି ପୁଁପ୍ । ଗୋଲାପ ପୁଁପ୍ । ପୁଦ୍ନା, ବାଳକା ଆଡ଼ଖା ଲେୟୁ
ଆଡ଼ଖା ଆଉର ଗାନ୍ଧରି ଘାଁ'ସିଗୁଠିନ୍ ଦିଦି ନୁସୁଁଗାଗେ ଆନ ।

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ହଜା ଆଡ଼ଖା, ତୁଲସୀ ଆଡ଼ଖା, ନିମ୍ ଆଡ଼ଖା, ଭୂଇଁଲିଙ୍ଗ୍
ଆଡ଼ଖା, ମାଠା ଆଡ଼ଖା, ଲେୟୁ ଇବଡ଼ାଗୁଠିନ୍ ରୁଖାଆଗେ ଆନ ଆଉର ଖାନ୍ଧାର
ଆଦିହି ଏୟା ଡେଙ୍ଗର୍ ।

● ପଜଲ

ଦିଦି ମାନୁ, ପୁଁପ, ଖାଞ୍ଜପା, ଆଉର ସାବ୍ଜିଗୁଠିହି ଛାପାନ୍ ଖାଣ୍ଡାକିରି ଖାଦାରିନ୍ ଜଡ଼ିଆଗେ ତେଜ ।

● ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ଉଇନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ୫ ଠୁ ପୁଁପ, ଖାଞ୍ଜପା ଆଉର ଶାବ୍ଜି ହି ଛାପା କାଡ଼ି ତିଅ । ଆଦିନ୍ ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ନାନାଗେ ବଅ । ପ୍ରାକୃତିନ୍ ବିଦ୍‌କା ଆଡ଼ଖା, ପୁଁପ, ଖାଞ୍ଜପା ଆଉର ଶାବ୍ଜିଗୁଠିନ୍ ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ନାନାଗେ ବଅ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୪ ବନ୍ ନାନର ।

● ଧୂଲି ବେରନା

ଦିଦି ଖାଦାରଗେ ପୁଁପ, ଆଡ଼ଖା ତିଅ । ତାମାନ୍ ଧୂଲିନ୍ ଖୁଲୁମ୍‌ଖୁଲୁ ବେରୁଗେ ଆନ । ଖାଦାର ଧୂଲିନ୍ ବେଚର (ଏଡ଼ିପାକାମନା, ଆଡ଼ଖା ପୁଁପାନ୍ ସାଜାବାଆ କିରି ବେଚର ।)

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “ଚୈପ୍ ବାଇ”

ଖାନ୍ଧା-୨ନ୍ ଚିଚକା ରାଇ ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ଚିନି ତିନ୍‌ଇ ଗୁଲ୍ଲେ ତିନ୍‌ଇ”

ଖାନ୍ଧା-୧ନ୍ ଚିଚକାରାଇ ।

ଇଦିହି ସାଙ୍ଗେ ଦିଦି ତାମ୍‌ହାଏ ଇରିଆତା ପ୍ରାକୃତିନ୍ ବିଦ୍‌କା ହାରେକ୍ ରାକାମ୍‌ହି ଖାଞ୍ଜପାନ୍ ଗୁଣ୍ଡିଆଗେ ତେଜ ଆଉର ଆଦିହି ଏୟାବାରେ ମେନ ।

(ମାଲ୍ ଆକ୍‌ ଖାଞ୍ଜପାନ୍ ମାଲ୍ ଗୁଣ୍ଡର)

● ବାଗ୍‌ଗେ ଆଉର ଥରେବନ୍ ଆଖ୍‌ନା

ଦିଦି ପ୍ରାକୃତିନ୍ ବିଦ୍‌କା ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ, ଆଡ଼ଖା, ଶାଗ୍ ସାବ୍ଜି ଗୁଠିନ୍ ବାଗ୍‌ଗେ ଆଉର ଥରେ ଉଇଆକିରି ଖାଦାରିନ୍ ମେନ । ଏକଦା ବାଗ୍‌ଗେ ରାଇ ଆଉର ଏକଦା ଥରେ ରାଇ ?

📖 ଖାଦାରିନ୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା-୧୭ ବନ୍ ନାନର ।

● ଅଁସରାକି ଆଖ୍‌ନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ପ୍ରାକୃତିନ୍ ବିଦ୍‌କା- ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ, ଝିଙ୍ଗା, ଆଡ଼ଖା, ମାନୁ ଗୁପ୍‌ଗା, ଇବ୍‌ଡାନ୍ ଅଁସରାକି ଖାଦାରିନ୍ ମେନ । ଏକଦା ଖାଦାଡ଼ ଆଉର ଚିକାନ୍ ଲାଗ୍‌ଗାଲି । ଏକଦା ନାରାମ୍ ଆଉର ଅଁଗ୍ ଲାଗ୍‌ଗାଲି । ଆଦିନ୍ ଖାଦାର ତେଜର୍ ।

● କାଥନୀ ତେଜନା : “କାଛୁଆ ଆଉର ଲାମ୍ବା”

କାଛୁଆ ଆଉର ଲାମ୍ବା ଦୁଇୟ ସାହିୟା ରାହରୁ । ଦୁୟୟାନ୍ ସାଢ଼େମ୍ ବେରନାର । ଉୟୁଲ୍ ଲାମ୍ବା ବାଆରୁ ଇନ୍ନା ନାମ୍ ବଂଗନା ଖେଲ ବେଚତ୍ । ଦୁୟୟାନ୍ ମାଦ୍‌ଗିମାନ୍ ଗୁଷ୍ଟେକ୍ ଆରାୟ ନାଞ୍ଜାର । ନେହାର ପଖରା ପିଣ୍ଡି ହେଦେ ଆଗେ ଆଶ୍‌ସର ଆର୍ ଜିତ୍‌ଅର୍ । ତାମ୍‌ହା ଭିତ୍‌ରେ ବଂଜନା ସୁରୁ ମାଞ୍ଜା । ଲାମ୍ବା କାଛୁଆତି ଆଗେ ଆଗେ ବଜାଲି । ତାନ୍ ଖାଖାତାରା ଇରିଆକି କାଛୁଆ ଦେର ଖଖାନୁ ରାଇ । ଲାମ୍ବା ସରରୁ କାଛୁଆତ୍ ତ ଦେର ଗେଛାନୁ ରାଇ । ଏନ୍ କାଟିକ୍ ଆରାମ୍ ନାନ୍ଦାନ୍ । ଆଦ୍ ଅଣ୍ଡେ ମାନ୍ ଏଖ୍‌ନୁ ଉକ୍‌କିଆ । ଥାଣ୍ଡା ତାଆକାତି ଲାମ୍ବା ଖାନ୍ଦା କେରା । କାଛୁଆ ଧୂରେ ଧୂରେ ବାର୍‌ଆକି ଲାମ୍ବାତି ଆଗେ ମାଞ୍ଜାକେରା । ଲାମ୍ବା ଏଇରା କି ବଂଗାଗେ ସୁରୁ ନାଞ୍ଜା । ପଖରା ପିଣ୍ଡି ହେଦେ ଆଶ୍‌ସାକି ଇରିଆ ଯେ କାଛୁଆ ପିଣ୍ଡିନ୍ ଉକ୍‌କିରାଇ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-

- ★ ଲାମ୍ବା ଉୟୁଲ୍ କାଛୁଆନ୍ ଏଦେର ବାଆରୁ ?
- ★ ନେ ନେ ଦୁୟ ସାହିଆ ରାହରୁ ?
- ★ ଲାମ୍ବା ଏକାସେ ଇକି ?
- ★ କାଛୁଆ ଏକାସେ ଇକି ?
- ★ ଲାମ୍ବା ମାନ୍ ମୁଲିନ୍ ଏଦେର ନାଞ୍ଜା ?

● ଆଭିନାୟ ଭାଷି : “ଚୈପ୍ ବାଇ”

ଚୈପ୍ ବାଇ ଖାଜ୍‌ଜରେ ନିନ୍ ଅପରା ଅପରା କାଲାଏ, ଖାଜ୍ ବା'ଇ ବିହିନିରେ ନିନ୍ ଗାଜା ମାନ୍‌ମୁ କାଲାଏ । ଗାଜା ବାଇ ଆତ୍‌ଖାରେ ନିନ୍ ଗୁଣ୍‌ହେମ୍ ଗୁଣ୍‌ହେମ୍ ଖରାଏ, ଆତ୍‌ଖା ବାଇ ପୁଁପାନ୍‌ରେ ନିନ୍ ଜାଲ୍‌ଦି ଜାଲ୍‌ଦି ପାର୍‌ଦାଏ । ମାନ୍ ବାଇ ପୁଁପାନ୍‌ରେ ନିନ୍ ପୁଇଁଦା ପୁଇଁଦା କାଲାଏ, ପୁଁପ୍ ବାଇ ଖାଞ୍ଜାପାରେ ନିନ୍ ଖାଞ୍ଜତେ ଖାଞ୍ଜତେ କାଲାଏ, ଆୟ ବାଇ ଖାଞ୍ଜପାରେ ନିଜାନ୍ ଖାଦାର୍ ମଅଖର ।

● କାଥନୀ ତେଜନା : “କାଛୁଆ ଆଉର ଲାମ୍ବା”

ଖାନ୍ଧା-୧ନ୍ ଚିଚ୍‌କା ରାଇ ।

● ସାଂଖ୍ୟା ଗାନ୍‌ନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ପ୍ରାକୃତିନ୍ ବିଦ୍‌କା ପୁଁପ୍, ଖାଞ୍ଜପା, ଆତ୍‌ଖା, ସାବ୍‌ଜି ତିଅ । ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ୧ ୠ ଲେଖା ଆତ୍‌ଖା ଗୁଆଜା, ୨ ୠ ଲେଖା ପୁଁପ୍ ଗୁଆଜା, ୩ ୠ ଲେଖା ଖାଞ୍ଜପା ଗୁଆଜା । ଏନ୍‌ମ୍ ୫ ୠ ତାକ୍ ଗୁଆଜାଗେ ବଅ ।

● ଧାରାବାହିକ୍ ଚିତ୍ରନ

☆ ତାମାହୁଏ ଭିତ୍ରେନୁ ନ ଜିତ୍ତୁ ?

● ସାଂଖ୍ୟା ଗାନ୍ନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ପ୍ରାକୃତିନ୍ ବିଦ୍ଦା ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ୍, ଆତ୍ଖା, ରୁଗଡ଼ି ଆଉର୍ ଶାବ୍ଜି ବନ୍ ୧, ୨, ୩ କ୍ରମନ୍ ଉଇଅ । ଆଦିନ୍ ଖାଦାର୍ ଏରାକିରି ଏନ୍ନେମ୍ ସାଜାବଅର୍ ।

● କାଥନୀ ତେଜ୍ନା : “ପକ୍ ଉପକାର୍ ସୁଝରା ।”

ଖାନ୍ଧା-୨ ନୁ ଚିତ୍ତା ରାଇ ।

ପ୍ରଶ୍ନ:

- ☆ ଅଡ଼ା ଏ ସାନ୍ ରାଆଲିଆ ?
- ☆ ପକ୍ ଏକାନ୍ନେ ଆନ୍ନୁତି ଉର୍ଖିଆ ?
- ☆ ନେହାରା ଅଡ଼ାନ୍ ଲାଆଗେ କାଆଲିଆସ୍ ?

● ମେଛା ପୁଡ଼ା ଆଖ୍ନା:

ଦିଦି ମେଛା ମାନ୍ନୁ ଯୈସେ- ମାକ୍ମା ମାନ୍ନୁ, ତେଲା ମାନ୍ନୁ, ନାଡ଼ିଆ ମାନ୍ନୁ, ତାଲ ମାନ୍ନୁ, ପାକ୍ରି ମାନ୍ନୁ, କିନ୍ଦା ମାନ୍ନୁ । ପୁଡ଼ା ମାନ୍ନୁ ଯୈସେ- କାଠାଡ଼ ମାନ୍ନୁ, ଟାମ୍ପରାସ୍ ମାନ୍ନୁ, ଲେମ୍ବୁ ମାନ୍ନୁ, ଇବଡ଼ା ଗୁଠିହି ଛାପାନ୍ ଏଦ୍ଆ କିରି ମେଛା ପୁଡ଼ା

ଦିଦି ଖାଦାର୍ଗେ ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ହି କହ୍ନାଁ ସାନ୍ନି ପୁଁପ୍ ଆଉର୍ ଆରଖାଗୁଠି ଚିଅ । ଆଦିନ୍ ଖାଦାରିନ୍ କହ୍ନାଁତି ସାନ୍ନି ଆଉର୍ ସାନ୍ନିତି କହ୍ନାଁ ସାଜାବାଆଗେ ତେଜ୍ ।

✍ ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା-୧୮ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● କାଥନୀ ତେଜ୍ନା : “ପକ୍ ଉପକାର୍ ସୁଝରା”

ଜାଙ୍ଗାଲ୍ ଭିତ୍ରେନୁ ଅଣ୍ଟେ ଖାଡ଼ ରାହରୁ । ଖାଡ଼ କୁଁଟିନ୍ ଅଣ୍ଟେ କହାମ୍ ମାନ୍ନୁ ରାହାରୁ । ଆ ମାନ୍ନୁନ୍ ଅଣ୍ଟେ ଅଡ଼ା ଖତା ନାଞ୍ଜିକିରୁ । ଉନ୍ନୁ ଅଡ଼ା ଖତାଟି କିଇଆ ଇରିଆ । ଆନ୍ନୁନ୍ ପକ୍ ଅଣ୍ଟେ ଅହଲାରାଲାନିଆ । ଖାଡ଼ କୁଟି ତାରା ବାର୍ଆ ପଲ୍ଲୁଲିଆ । ପକ୍ହି ବିପେର୍ ବନ୍ ଏରାକିରି ଅଡ଼ାଗେ ଦାୟା ମାଞ୍ଜା । ତାନ୍ ହାଇକା ଆତ୍ଖା ଅଣ୍ଟେ ହୁଆକିରି ପକ୍ ହେଦେ ଚିଡ଼ିରୁ । ଆତ୍ଖା ଏରାକିରି ପକ୍ ଆତ୍ଖା ମାକ୍ଆ ଆରଗିରୁ । ଆତ୍ଖା ଅହଲାରାଆ ଅହଲାରାଆ କୁଟିନ୍ ଲାଗ୍ରିଆ କେରା । ପକ୍ ଆନ୍ନୁତି ଉର୍ଖିଆ କେରା । ଆଉଲ୍ତେକ୍ ପକ୍ ଆଉର୍ ଅଡ଼ା ସାଙ୍ଗେ ମାଞ୍ଜା । ଉନ୍ନୁତା କାଥୁଆ, ଅଣ୍ଟେ ସିକାରିସ୍ ଧାନ୍ତୀର ଧାର୍ଆକି ଅଡ଼ାଲିଆ କେରାସ୍ । ଆସ୍ ଆ ମାନ୍ନୁ ତା ଅଡ଼ାନ୍ ଲାଅଆଗେ ଧାନ୍ତୀର ଜଅଖରୁସ୍ । ଆ ବେଲାନ୍ନୁ ପକ୍ ଥରେ ଧରେ କାଲାକିରି ଶିକାରିସ୍ହି ଖେଡ୍ଡେନ୍ ରାଟ୍ନା ପାର୍ମିଆଚିରୁ । ଶିକାରିସ୍ ରୁମ୍କାରାସ୍ କେରାସ୍ । ହେଖ୍ଟେ ହିଲରା କେରା । ତୀର୍ ଅଡ଼ାନ୍ ମାଲ୍ ଲାଗ୍ରିକିରି ମାନ୍ନୁନ୍ ଠୋକିରି ଲାଗ୍ରିଆ କେରା । ଅଡ଼ା ପୁରକିରି ଉଡ଼ିଆରା କେରା ।

ବାରେ ତେଜ । ଖାଦାରିନ୍ ବାହାରେ ହଅ ଆଉର୍ ମେଛା ପୁଡୁ ମାନୁନ୍ ଏଦ୍‌ଆ କିରି ବାତାବଅ ।

● ହେଦେ ଗେଛା ଆଖନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ମାନୁ, ପୁଁପ୍, ଆଡ଼ଖା ଗୁଠିନ୍ ଏଦ୍‌ଆକିରି ନେ ହେଦେ ରାଇ, ନେ ଗେଛା ରାଇ ଆଦିନ୍ ମେନ । ଛାପା କାର୍ଡ, ଏଦ୍‌ଆକି ଭି ବାତାବଅ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୬ ବନ୍ ନାନର୍ ।

ପ୍ରଶ୍ନ:-

- ★ ଅଡ଼ା ଖାଡ଼ ଆନ୍ତୁନ୍ ଏହା ଇରିଆ ?
- ★ ଅଡ଼ା ପକ୍ ହେଦେ ଏହା ଚିଡ଼ା ?
- ★ ପକ୍ ଏକାସେ ଆନ୍ତୁତି ଉରଖା ?
- ★ ଶିକାରୀସ୍ ଏହେର୍ ନାନାଲିଆସ୍ ?
- ★ ପକ୍ ଶିକାରୀସିନ୍ ଏହେର୍ ନାଞ୍ଜା ?
- ★ ଶିକାରୀସି ହି ତୀର୍ ଏସାନ୍ ଲାଗିଆ ?
- ★ ଶାବାଦ୍ ମେନାକିରି ଅଡ଼ା ଏହେର୍ ନାଞ୍ଜା ?

● ଜାତୀୟ ପୁଁପ୍, ଖାଞ୍ଜପା ଆଉର୍ ମାନୁବାରେ ଆଖଅର୍ । ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ପାଦାମ୍ ପୁଁପ୍, ଟାଟଖା ଆଉର୍ ବାଡ଼ାମାନୁହି ଛାପା ଏଦ୍‌ଆକିରି ଜାତୀୟ ପୁଁପ୍, ଖାଞ୍ଜପା, ମାନୁବାରେ ବଅ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା-୧୯ ଆଉର୍ ୨୦ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● ଖେଲ : “ପୁଁପ୍ ପୁଁପ୍ ଏହେର୍ ପୁଁପ୍” ।

ଖାଦାର ଗୁଠିଆର୍ ଭିତ୍ରେ ତି ଅରତସ୍ ଆଲାଗ୍ ରାଅସ୍ । ଦସରା ଗୁଠିଆର୍ ଦାଲନ୍ ଅଷ୍ଟେ ପୁଁପ୍ ନାମେ ଚିଅର୍ ଯେସେ- ମାଦାର୍ । ଆବଡ଼ାର୍ ଯାତେର୍ ଆଲାଗ୍ ରାଆନା ଖାଦାସିନ୍ ମେନର୍ । ପୁଁପ୍ ପୁଁପ୍ ଏହେର୍ ପୁଁପ୍ ? ଆ ଖାଦାସ୍ ପୁଁପ୍ ହି ନାମେ ବଅସ୍ । ଇବଡ଼ାର୍ ମାଲା ବାଆକିରି ବାଆ ତାରଅର୍ । ଏକାବାରି ଆସ୍ ମାଦାର୍ ପୁଁପ୍ ବାଅସ୍ ଆବାରି ଖାଦ ଗୁଠିଆର୍ ହାଁ ବାଆକିରି ବଂଗର୍ । ଖାଦାସ୍ ବଂଗତେ କାଲାକି ନେକାନ୍ ଅଁସରଅସ୍ ଆସ୍ ଚେର୍ ମାନସ୍ । ଆନ୍ନେମ୍ ଖେଲ୍ ଚଲ୍ ।

● ଖୁଲା କାଥାବାଉଁ

ଦିଦି ନାନେରାକାମ୍ ଏଡ଼ପାହି ଛାପା (ଛାଉଁ ଏଡ଼ପା, ଝୁପଡ଼ି ଏଡ଼ପା, ଆଜବେଷ୍ଟର ଏଡ଼ପା, ଖାପରା ଏଡ଼ପା ଆଉଁ ଏଡ଼ପା ଆଡ଼ୁଗୁଠି ଯୈସେ, ବାରଣ୍ଡା, ଖାନ୍ନା ଏଡ଼ପା, ରୁନ୍ନା ଏଡ଼ପା) ଇବଡ଼ା ଛାପାନ୍ ଏଦ୍‌ଆ କିରି ଏଡ଼ପାହି ବାରେ ବାତାବାଅ ।

📖 ଖାଦାର ଆଉପାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୭ ବନ୍ ନାନର ।

● ଖେଲ 'ନିଘାଏ ଏଡ଼ପାନ ବେଦା'

ଦିଦି ଦୁଇଝାରହି ହେଖେନ୍ ଧାର୍‌ଆ କିରି ଏଡ଼ପା କାମ୍‌ଆଗେ ବାଅ । ଯୈସେନ୍ ବଂଗାଗେ ୫ ଠୁ ଖାଦାର ରାହରକୁନ୍ ୪ ଠୁ ଏଡ଼ପା କାମ୍‌ଅର୍ । (୪ ଠୁ ଏଡ଼ପା ଲାଗି ୮ ଝାନ୍ ଖାଦାର ରାଅର୍) ଦିଦି ଥାପଡ଼ି ଲାଆରକୁନ୍ ଏଡ଼ପା କାମ୍‌ଚକା ଖାଦାର୍ ଆନ୍ନେମ ଇଜକା ରାଅର୍ ଆଉଁ ଦସ୍‌ରା ଖାଦାର ତାମହାଏ ଚାରିଅ ତାରା କିନ୍‌ରାଅର୍ । ଥାପଡ଼ି ବାଦ ମାନ ହଲେ କିନ୍‌ରାଅର୍ନା ଖାଦାର ଏଡ଼ପା ଭିତ୍‌ରେ କର୍‌ଅର୍ । ଏକା ଖାଦାସ୍ ରାଅସ୍-କଅସ୍ ଥାସ୍ ଏଡ଼ପା କାମ୍‌ନାନ୍ ଲାଈକ୍‌କା ରାଅସ୍ ।

● କହାଁତି ସାନ୍ନି ହିସାବ୍‌ନ୍ ସାଜାବାଅର୍

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ସାନ୍ନି କହାଁ ଏଡ଼ପାହି ୩ ଠୁ ଛାପା କାଡ଼ି ଚିଆକି କହାଁତୁ

● ଖୁଲା କାଥାବାଉଁ

ଦିଦି ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ଏଡ଼ପାହି ଛାପା ଆଉଁ ଏଡ଼ପାତା ଜିନିଷ ପାତାର୍ (ଟେବୁଲ୍, ଚୌକି, ଖାଟିଆ, ପାଟିଆ, ବାଲଟି, ମଗ୍, ଡେକ୍‌ଟି, ଭାଣ୍ଡା, ଚୁକ୍‌କି, କେତେର ଇବଡ଼ାନ୍) ଛାପା ଏଦ୍‌ଆ କି ଖାଦାରିନ୍ ବାତାବାଅ ଆଉଁ ତାଘାଏ ବେଭାର୍ ବାରେ କିଇତା ପ୍ରାଶ୍ ମେନ ।

● ପ୍ରାଶ୍

☆ ୫ ଠୁ ଏଡ଼ପା ଜିନିଷ ପାତାର୍ ହି ନାମେ ବାଆ ।

☆ ୫ ରାକାମ୍ ଏଡ଼ପାହି ନାମେ ତେଜା ।

(ଛାଉଁ ଏଡ଼ପା, ଝୁପଡ଼ି ଏଡ଼ପା, ଖାପରା ଏଡ଼ପା, ଆଜବେଷ୍ଟର...)

● ଖେଲ (ଭିତ୍‌ରେ ବାହାରେ ଖେଲ)

ଦିଦି ଖେଖେଲ୍‌ନ୍ ଅଷ୍ଟେ ଗୋଲ କାମ୍‌ଅ, ଖାଦାରିନ୍ ଧାଡ଼ିନ୍ ଇଜ୍‌ତଅ ଆଉଁ ବାଅ ଏନ୍ ଭିତ୍‌ରେ ବାଚକୁନ୍ ନିମ୍ ଗୋଲ୍ ଭିତ୍‌ରେ ତେଗ୍‌କେ ଆଉଁ ବାହରେ ବାଚକୁନ୍ ଗୋଲ ବାହରେ ତେଗ୍‌କେ । ବାହରେ ବାଚକୁନ୍ ଏକା ଖାଦାସ୍ ଭିତ୍‌ରେ ତେଗ୍ ଅସ୍ ଆସିନ୍ ଦସ୍‌ରା ଖାଦାର ଯାହା ବାଅର ତାହା ନାନସ୍ । ଦିଦି ଖେଲ୍‌ନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ସାହେତା ନାନ ।

ସାନ୍ନି ହିସାବନୁ ସାଜାବାଆଗେ ବାଅ ଆଉର ଇନ୍ନୁ ସାଜାବାଆଗେ ତାନ୍ ସାହେତା ନାନ ।

☞ ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୮ ବନ ନାନର ।

● ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ବାହରି ପାରିବେଶନୁ କୁଦ୍ଦାଗେ ହଥାକି ନାନେ ରାକାମ୍ ଏଡ଼ପା ଗୁଠିନ୍ ଏଦ୍ଥ ଆଉର କେନ୍ଦ୍ରନୁ ବାରାକୁନ୍ ଏନ୍ଦ୍ରା ଇରିଆର, ଏନ୍ଦ୍ରା ମେଞ୍ଜାର ଆଦିନ୍ ମେନ ।

● ପଞ୍ଜଲ

ଦିଦି ଆଲ୍ଗା ଆଲ୍ଗା ଆକାରହି ଖାଣ୍ଡ ଖାନ୍ଧାରଗେ ତିଅ ଆଉର ଆବ୍ଡାନ ଜଡ଼ଥା କି ଏଡ଼ପା କାମ୍ଥା ବାଅ । ଇ ନାଲାଖ୍ନୁ ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ସାହେତା ନାନ ।

● ଧୂଳି ବେରନା

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଆଲ୍ଗା ଆଲ୍ଗା ଡାବା, ଡାବା ହି ଖୋଲ୍ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍, ନାଡ଼ିଆ ଖୁଲପି ଖାନ୍ଧାହି ଜିନିଷ ପାତାର, ତିଆକି ଖୁଲୁମ୍ ଖୁଲା ଧୂଳି ବେଚାଗେ ଆମ୍ବତିଅ । ଦିଦି ଇ ନାଲ୍ଖାନ୍ ନାନ ବାରି ଖାନ୍ଧାର ହି ଧ୍ୟାନ୍ ତିଅ/ ଜୈସେନ୍ କା ଖାନ୍ଧାର ଝାଗଡ଼ା ମାଲ ମାନର / ମାରପିର୍ ମାଲମାନ ।

● କୁଡ଼ି ଚାଜଡ଼

ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ୧୦ ୠ ଜିନିଷ୍ ପାତାରହି କାର୍ଡ ତିଅ ଜୈସେନ୍କା କାଡ଼େଇ-ପାଲଟା, ବାଲଟି-ମାଗ୍, ବାଲି-ଝରକା, ଚାଉଳି-ଟେବୁଲ୍, କପ୍-ପ୍ଲେଟ୍, ଏନ୍ଦ୍ରେମ୍ ମେଲ୍ ନାନାକି ଜଡ଼ଥା ଗେ ଆନ ।

☞ ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା-୨୧ ଆବନ ନାନର ।

● ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ବାହରି ପାରିବେଶନୁ କୁଦ୍ଦାଗେ ହଥା କି ନାନେ ରାକାମ୍ ଏଡ଼ପା ଗୁଠିନ୍ ଏଦ୍ଥ ଆଉର କେନ୍ଦ୍ରନୁ ବାରାକୁନ୍ ଏନ୍ଦ୍ରା ଇରିଆର, ଏନ୍ଦ୍ରା ମେଞ୍ଜାର ଆଦିନ୍ ମେନ ।

● କୋଲାଜ୍

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଦୁଇଦାଲନ୍ଦୁ ଭାଗ୍ ନାନାରକି ଦୁଇଠୁ କହଁ ଏଡ଼ପା ହି ଛାପା ତିଅ ଆଉର ଥଡ଼େକ୍ ରାଜିନ୍ କାଗାଜ ଇୟା ପାଜା କାଗାଜ ତିଅ । କାଗ୍ଜାନ୍ ଛଟେ ଛଟେ ଚୁକୁଡ଼ା ନାନା କିରି ଲାସ୍ସା ଲାଟ୍କର୍ ଆଉର ଏଡ଼ପା ଗୁଠିନ୍ ଲାଟ୍କଥର ।

☞ ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା ୨୨ ବନ୍ ନାନର ।

ଖାନ୍ଧା - ୧

୩ - ୪ ବାରାଷ

- ଛାପା ବାହି / ଚିତ୍ର ପାଠନ

ଅଣ୍ଟ ପାଦାହି ଛାପା ଏବଂ କୁନ୍ ଏହା ଏହା ଏରାଦାର ମେନ ଆଉର ବାଆଗେ ବାଅ ।

- ରାଜ୍ ଚିତ୍ରନା

ଜାତୀୟ ଝାଣ୍ଡାନୁ ରାଜ୍ ଚିଆଗେ ବାଅ । ଦିଦି ହୁରମି ଖାଦାରିନ୍ ଅକ୍ତାଆକୁନ୍, ହୁରମି ଖାଦାର ହି ସାମନାନୁ ଏଡ଼ପାହି ସାରାଲ୍ ଛାପା ନାନ ଆଉର ରାଜ୍ ଖାଡ଼ି ଚିଆକୁନ୍ ରାଜ୍ ନାନା ଗେ ବାଅ ।

ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୧୯ ବନ୍ ନାନର

- ଆଭିନୟ ଡାଣ୍ଡି - “ଏରାରେ ଏରା”

ଏରାରେ ଏରାରେ ନାହୁଏ ଜାତୀୟା ଝାଣ୍ଡାନୁ
ତିନ୍ ରାଜ୍‌ନୁ ରାଜ୍‌ର କି ରାଜ୍, ମାଝିନ୍ ଅଶୋକାରୁକା
ମାଜ୍‌ଆ ରାଜ୍ ସାତାରା ରାଜ୍‌ଦ୍
ହାରା ରାଜ୍ ରାଜ୍ କିକିଆ
ପାଣ୍ଡରୁ ରାଜ୍ ରାଜ୍ ମାଝିନ୍
ଏଅଁନ୍ଦା ସୁନ୍ଦାର ଏଥ୍‌ରାଲି ॥
ଏରାରେ ଏରାରେ ... ।

ଖାନ୍ଧା - ୨

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

- ଖାଜ୍ ନାଲାଖ୍

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଖାଜ୍ ସାନ୍‌ଆଗେ ବାଅ । ଆ ଖାଜ୍ ତି ଗୁଲି, ଟାଠି, ଗୁଠି କାମଆଗେ ଆନ ।

- ଜଅଡ଼ନା କାର୍ତ୍

ଦିଦି ଆକ୍ଷାର୍ ସାକ୍‌କେର୍ ସାକ୍‌କେ ଛାପା କାର୍ତ୍ ଖାଦାର ଗେ ଚିଅ ଆଉର କୁଡ଼ି ଚାଆଜା ଗେ ସାହେତା ନାନ ।

ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ତା ୨୩ ବନ୍ ନାନର ।

- ରାଜୋଲି

ଦିଦି ଖାଦାର ହି ସାମ୍‌ନା ଖେଖେଲ୍‌ନ୍ ଏଡ଼ପା ହି ଛାପା କାମ୍‌ଆକି, ଏଡ଼ପା ଭିତରେ ରାଜ୍‌ବାଆଗେ ବାଅ ।

(କୋଇଲା ଗୁଣ୍ଡା, ଇଜା ଗୁଣ୍ଡା, ଖେଏନା ଅତ୍‌ଖା, ଖାଇକା ଆତଖା, ତିକ୍‌ଖୁଲ୍ ଗୁଣ୍ଡା, ବାଲ୍‌କା ଗୁଣ୍ଡା ବେଭାର ନାନର)

- ଆଭିନୟ ଡାଣ୍ଡି “କାଉଆ ଚିଣ୍ଡିଆ କା”

କାଉଆ ଚିଣ୍ଡିଆ କାଆ, ଚଅଚାର୍ କେରାର୍ ଖାଦାର୍
ଝାର୍‌କା ଖଲ୍‌କି ଇରିଆର, ପାଇରି ମାଞ୍ଜା କେରା ।

● ଆଜିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ନାହାଏ ଝାଣ୍ଡା”

ନାମହାଏ ଝାଣ୍ଡା ତିନି ରାଜିଆ ରାଇ,
 ଉଡ଼ିଆରାଆ ଲାଗି ଧିରେ ଧିରେ ।
 ମାଜିଆ ସାନ୍ତାରା, ମାଝିନୁ ପାଣ୍ଡରୁ
 ହାରା ରାଜ୍ କିଇଆ ନୁ ରାଇ ।
 ପାଣ୍ଡରୁ ରାଜ୍ ଭିତରେ ଚାକା ଅଣ୍ଡେ ରାଇ,
 ଏଥିରା ଲାଗି ଚାକାଚାକ୍ ।
 ଭାରାତ୍ ନାମହାଏ ଜାନାମ୍ ମାଟି ହିକେ
 ଝାଣ୍ଡା ନାମହାଏ ମାଜିଆ ହିକେ ॥

● ସାଂଖ୍ୟା ଗାନନା

ଦିଦି ଅଣ୍ଡେ କହଁ ଏଡ଼ପାହି ଛାପା ଏଦୁଆକୁନ୍ ଏଅଁଦାଠୁ ବାଲି ରାଇ,
 ଏଅଁଦାଠୁ ଝାରକା ରାଇ, ଏଅଁଦା ଠୁ ରେଲିଂ ରାଇ ମେନ ।

👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୨୦ ବନ ନାନର ।

● ପାରାବ୍ ତିହାର୍ ମାନନା

କେନ୍ଦ୍ରନୁ ଏକା ମାହିନାନୁ ଏକା ପାରାବ୍ ଖାତରଅ । ଦିଦି ଆ ପାରାବ୍ ବାରେ
 ଖାଦାରିନ୍ ବାତାବାଅ ଆଉର୍ କେନ୍ଦ୍ରନୁ ପାଲାନ ନାନ ଜୈସେ - ଗାନେଶ ପୂଜା,

ଖେସଁ ବିଇଡ଼ି ଆରଗିଆ, ଝାରକା ତାରା ଆଲଖିଆ;
 ବିଲ୍ଲି କରତା ଏଡ଼ପାନୁ, ଏଅଁଦା ପାଇରତା ଏଥିରା ।
 ଇ ଝାରକା ତାରତି ଖୁଲା ତାଆକା ବାରଇ
 ଏଡ଼ପା ଭିତରେ ବେଶ୍ ଲାଗଗି, ଦେହେ ଗେ ପୁର୍ତ୍ତଲାରଗି,
 ମାଞ୍ଜକୁନ୍ ଚେପ୍ ଝାଡ଼ି ଧୁକା ଭିତରେ ବାରଇ,
 ଏଡ଼ପା ଗଜା ଜାହଲା ରିଇ ଆମ୍ବୁ ଛିଟିକି ବାରି ॥
 ଏକାବାରି ପୁନି ବାରଇ, ଗୋଲ ଚାନ୍ଦ ଇଥିରିଇ;
 ଝାରକା ତାରା ଏରାରେ ଏରା ଚାନ୍ଦମାମା ଆଲଖୁ ॥

● ସାଂଖ୍ୟା ଖେଲ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଗୋଲନୁ ଅକତାଆକି ସାଂଖ୍ୟା ଗାନଆଗେ ଆନ । ୫ ଗୁଟି
 ଗାନରକା ଖଖା ଛାରୁଁ ଖାଦାର ରୁପ୍ ବାଅସ୍ । ଜୈସେନ୍ କି ପାହିଲା ଖାଦାସ୍
 ଏକ୍, ଦୁସରା ଖାଦାସ୍ - ଦୁଇ, ତିସରା ଖାଦାସ୍- ତିନି, ଚାଉଥା କାଦାସ୍ -
 ଚାଏର, ପାଁଚୁ ଖାଦାସ୍ - ପାଁଚ, ଛାରୁଁ ଖାଦାସ୍ ରୁପ୍ ବାଅସ୍ । ଆଉର୍ ଅଙ୍ଗନ୍
 ସାତୁଁ ଖାଦାସ୍ - ଏକ୍ ତି ସୁରୁ ନାନସ୍ । ଏନ୍ଦେମ୍ ଖେଲ ଚାଲରଅ । ନେ ବାଆ
 ପଲୁ ଆସିନ୍ ଦିଦି ସାହେତା ନାନ ।

● ମାନେ ଉଇନା ଆଉର୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା

ଦିଦି ଏଡ଼ପା ହି ଦୁଇଠୁ ଛାପା କାଡ଼୍ ହଅ । ପାହିଲା ଛାପାକାଡ଼୍ ତା
 ଏଡ଼ପାନୁ ବାଲି, ଝାରକା, ଟେବୁଲ, ଖାଟି, ଚାଉକି ରାଅ । ଦୁସରା ଛାପାନୁ ବାଲି

ରାକ୍ଷୀପୁନି, ଆଗାଷ୍ଟ ପାଦ୍ମରା, ଜାଲସା, ପୁନା ବାରାଷ, କାରାମ୍ ଯାତ୍ରା ସାରହୁଲ୍, ଗୁଠିନ ।

● କାଥନୀ ତେଜନା ‘ବାଇକଲ୍ଲା ଆଉର୍ ସିକ୍ଟା’

ଅଷ୍ଟେ ଜାଜୀଲନ୍ ବାଇକଲ୍ଲା ଆଉର୍ ସିକ୍ଟା ବାହୁତ ସାଙ୍ଗେ ମାନାଲିଆର୍ । ଉଦୁଲ୍ ସିକ୍ଟା ହି ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା ବାରତା । ଆସ୍ ବାଇକଲ୍ଲାନ ନେଅତା ନାଞ୍ଜା ଆଉର୍ ବାଆର୍- ‘ସାହିଆ ନେଲା ଏହ୍ଲାଏ ଏଡ୍ପା ବାରକେ । ଏନ୍ ଆହଡ଼ା ଆମଖ୍ ଇରତକା ରାଅନ୍, ସାଙ୍ଗେମ୍ ମଅଖତ୍ ।’ ଦସରା ଉଲ୍ଲା ବାଇକଲ୍ଲା ଏମା ଖାଜରାଖୁନ୍ ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା ମାନା ବାଆଗେ ପୁଁପ୍ ଗୁଛା ଧାରାଖୁନ୍ ସାହିଆ ଏଡ୍ପା କେରା । ସାହିଆ ଏଡ୍ପା କରଅବାର୍ ଆହଡ଼ା ବାସ୍ନାନ୍ ବାଇକଲ୍ଲା ଗେ ମୁରୁକ୍ କିଡ଼ା ଲାଗ୍ଗିଆ । ଆଦ୍ ତାଫାଏ ସାହିଆଗେ ପୁଁପ୍ ଗୁଛା ଚିଆକୁନ୍ କଡେମ୍ ରାଆଗେ ବାଆର୍ । ସିକ୍ଟା ବାଆର୍ - ‘ସାହିଆ, ବାରା ମଖଅତ୍’ ମାଲା ହଲେ ଆହଡ଼ା ଆମଖ୍ ଥାଣ୍ଡା ମାନ କାଲ୍’ । ଦୁୟୋର ମଅଖାଗେ ଉକ୍ତିଆର୍ । ସିକ୍ଟା ଅଷ୍ଟେ ଥାରିଆନ୍ ଆହଡ଼ା ଆମଖ୍ ଅହା । ବାଇକଲ୍ଲାହି ଠର୍ ସୁଇତୁ, ଆଦ୍ ଥାରିଆନ୍ତି ଆହଡ଼ା ମଅଖା ପଲ୍ଲା । ଲେକିନ୍ ସିକ୍ଟା ଟାଆଟା ଟାଆଟା ହୁରମି ଆମଖୁନ୍ ମଅଖା । ବାଇକଲ୍ଲା ସର୍ଗ୍-ରାହାରେ ସିକ୍ଟା ନିଜାନ୍ ଏନ୍ ତେଜାଦାନ୍ । ଆଦ୍ ବାଆଟା - ‘ସାହିଆ, ନେଲା ଏହ୍ଲାଏ ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା । ନିନ୍ ଏହ୍ଲାଏ ଏଡ୍ପା ବାରକେ । ‘ଏନ୍ ଆହଡ଼ା ଆମଖ୍ ଇରତକା ରାଅନ୍’ । ସିକ୍ଟା ଦସରା ଉଲ୍ଲା ବାଇକଲ୍ଲାହି ଏଡ୍ପା ପୁଁପ୍ଗୁଛା ହଆକୁନ୍ କେରା । ବାଇକଲ୍ଲା ଆହଡ଼ା ଆମଖୁନ୍ ଅଷ୍ଟେ

ନିହଲେ ଝରକା ମାଲ ରାଅ । ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଏଦ୍ପା କି ବାଅ ଇଛାପାନ୍ ଏକା ଜିନିଷ୍ ବଡ୍ ମାଲ୍ଲା ।

ଖାଦାରିନ୍ ଆଉପାସ ବାହିଭାଗ-୨ ତା ପୃଷ୍ଠା ୨୪ ବନ୍ ନାନର ।

● କାଥନୀ ତେଜନା “ବେଙ୍ଗା ଆଉର୍ ସିକ୍ଟା”

ପୁତ୍‌ବାର୍ ଅଷ୍ଟେ ବେଙ୍ଗା ପାଖୁନା କିଆନ୍ତି ଉରଖା କି ଫାଟ୍-ଫାଟ୍ ତେଗାଲିଆ । ଇ ବେଲାନୁ ହେଦେ ଲାତାନ୍ତି ସିକ୍ଟା ଉରଖାକି ବେଙ୍ଗା ହେଦେ ମାନାଖୁନ୍ କେରା । ସିକ୍ଟାନ୍ ଏରାକୁନ୍ ବେଙ୍ଗା ତାଫାଏ ଆଗେ ଆଉର୍ ଜରସେ ତେଗତା । ସିକ୍ଟା ବେଙ୍ଗାନ୍ ଏରାକୁନ୍ ଆଲ୍ଖା ଆଲ୍ଖା ବାଆଟା - “ତେଗଥା ତେଗଥା ଏଙ୍ଗାନ୍ ଜିଦ୍‌ଅନ୍ ବାଆକୁନ୍ ସଚାଲ୍‌ଦି” ବେଙ୍ଗା ? ଆକ୍ତିଦିନ୍ ଏନ୍ ଏଅଁହା ଜୋର୍ ବଜ୍‌ଦାନ୍ ? ବେଙ୍ଗା ବାଆଟା - “ନିନ୍ ଜୋରସେ ବଜାଦି ହଲେ ଏନ୍ ଜୋରସେ ତେଗଦାନ୍” ବେଙ୍ଗାହି କାଥୁଆନ୍ ମେନାଖୁନ୍ ସିକ୍ଟା ଗେ ବେଶ୍ ମାଲ୍ ଲାଗ୍ଗିଆ । ଆଦ୍ ବାଆଟା - ଠିକ୍ ରାଇ ଆକୁନ୍ ନେ ଜିତ୍‌ଅ ନେ ହାର୍‌ଅ ଏରତ୍ । ଗୁଟା ଆଗେନ୍ ଅଷ୍ଟେ ବାଡ଼ା ମାନ୍ ରାଇ ଆ ଗେଛା ବଜାଡ୍ । ନେ ଆଗେ ଆଶ୍‌ସର୍ ଏରତ୍ । ସିକ୍ଟା ହି କାଥୁଆନ୍ ମେନାକୁନ୍ ବେଙ୍ଗା ରାଜି ମାଞ୍ଜା । ଦୁୟୋର ହେଦେ ହେଦେ ଇଜାର । ବେଙ୍ଗା ବାଆଟା - “ଏକ-ଦୁଇ-ତିନ୍” । ବେଙ୍ଗା ଜୈସେନ୍ ତିନ୍ ବାଆଟାକି ରାଇ ସିକ୍ଟା ବଜନା ସୁରୁ ନାଞ୍ଜା । ବେଙ୍ଗା ଖାପୁନା ତେଗଥାକୁନ୍ ସିକ୍ଟା ହି ମେଦ୍‌ନ୍ ଉକ୍ତିଆ । ସିକ୍ଟା ଜାଲଦି ଆଶସନ୍ ବାଆକୁନ୍ ବଜାଲିଆ । ତାଙ୍ଗାଗେ ଲାଗ୍ଗିଆ ମେଦ୍‌ନ୍ ଏହା ଅଷ୍ଟେ ଖାଡ଼ରା । ବାଡ଼ା ମାନ୍ ଆଶ୍‌ସା ଆଶ୍‌ସି ସିକ୍ଟା

ପାଉଁଳା ମୁଖା ଆଡ଼ିନ୍ତୁ ଅନ୍ଧାକୁନ୍ ବାଆରୁ - 'ବାରା ସାହିଆ ମଅଖଡ଼', ସିକଟା ହି ବାଇଗା ଆଡ଼ିନ୍ତୁ ମାଲକରଅ । ଆଦିହି ବାଇତି ଲାଲେ ରୁରୁଖୁଆ ଆଉର ଖେବଦା କୁକୁନ୍ ଖାସରନ୍ତୁମ୍ ତାଙ୍ଗାଏ ଏଡ଼ପା କିରଥା ।

(ନେକାନ ହୁଁ ହାଏରାନ ନାନା ଠିକ୍ ମାଲି)

● ପ୍ରଶ୍ନ

- ★ ନେହାର ସାଙ୍ଗେ ରାହରୁର ?
- ★ ସିକଟା ଏଦେରନ୍ତୁ ଆହଡ଼ା ଆମଖୁ ଚିରୁ ?
- ★ ବାଇକଲା ଏଦେରଗେ ସିକଟା ହି ଏଡ଼ପା କିରକିରୁ ?
- ★ ବାଇକଲା ଏଦେରନ୍ତୁ ଆହଡ଼ା ଆମଖୁ ଚିରୁ ?
- ★ ସିକଟା ଏଦେରଗେ ବାଇକଲାହି ଏଡ଼ପା କିରକିରୁ ?

ତାନିକୁନ୍ ଧୀରେ ମାଞ୍ଜା । ବେଙ୍ଗା ଏଅଁଦା ଗେଛା ରାଇ ଏରନ୍ ବାଆକରି ଖଖା ତାରା ଇରିଆ । ଇ ବାରି ବେଙ୍ଗା ସିକଟାହି ମେଦ୍ ତୁ ଫାର୍ କିନା ଡେଗଥା କୁନ୍ ବାଡ଼ା ମାନ୍ ହେଦେ ଆଶସିଆ । ସିକଟାନ୍ ହରମାର୍ ସେୟାନା ବାଆନାର୍ ଲେକିନ୍ ବେଙ୍ଗା ତାଙ୍ଗାନ୍ ଜିଡ଼ତା ।

(ବୁଦ୍ଧି ନେଖାଏ ତାକାତ୍ ତାଙ୍ଗାଏ)

(କାଥନୀ ତେଙ୍ଗ ବାରି ଦିଦି ପପେଟ୍ ବେଭାର ନାନ)

● ପ୍ରାଶ୍ନ

- ★ ସିକଟା ଏସାନ୍ ରାଆଲିଆ ?
- ★ ନେ ନେ ବଙ୍ଗାନ୍ ହାରଜିଡ଼ ନାଞ୍ଜାର ?
- ★ ନେ ବାଡ଼ାମାନ୍ ହେଦେ ଆଗେ ଆଶସିଆର୍ ?
- ★ ବେଙ୍ଗା ଏକାନ୍ଦେ ବାଡ଼ା ମାନ୍ ହେଦେ ଆଶସିଆ ?

● ଖୁଲା କାଥାବାଉଁ

ଦିଦି ଗାଡ଼ିଘୋଡ଼ାହି କାଥାବାଉଁ ଚାର୍ଟ ଏଦଥ । ଖାଦାରିନ୍ ନାନେ ରାକାମ୍ ଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ଯେସେ ଡ଼ାହାରେ, ରେଲ୍ ପାହିଆ, ମେରଖା ଆଉର୍ ଆମ୍ବୁନ୍ ଚାଲରନା ଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ବାରେନ୍ତୁ ତେଙ୍ଗ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ତା ପୃଷ୍ଠା ୨୧ ବନ୍ ନାନର ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି

ଏସାନ୍ତି ବାର୍ତା କାକ୍ ହି ଗାଡ଼ି ...୨
 ଗାଡ଼ିରେ ଚାଲରା ଲାଗି ହାକାଡ଼୍ ହିକାଡ଼୍ ...୨
 ଏସାନ୍ତି ବାର୍ତା ସାଇକିଲରେ ଦୁଇଚାକା ...୨
 ସାଇକିଲରେ ଡ଼ାହାରେନ୍ତୁ କାଲା ଲାଗି ସାଲାଏ ସାଲାଏ
 ଏସାନ୍ତି ବାର୍ତା ବାସ୍ କେରା ଗାଡ଼ି ଚାଇର୍ ଚାକା ...୨
 ଗାଡ଼ିରେ ସାଡ଼ାକ୍ ନୁ କାଲାଲାଗି ଗୁଦୁଗୁଦୁ ...୨
 ଏସାନ୍ତି ବାର୍ତା ରେଲ୍ଗାଡ଼ି ବାର ଚାକା ...୨
 ରେଲାରେ ପାହିଆନ୍ତୁ କାଲା ଲାଗି ହୁଦୁହୁଦୁ ...୨
 ଏସାନ୍ତି ବାର୍ତା ଉଡ଼ାନ୍ ବାଜ ଉଡ଼ାନ୍ ବାଜ
 ଗାଡ଼ି ଲେଖେ ଖାରଖିରାଇ

● ଖୁଲା କାଥାବାଉଁ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ଆଉର୍ ଗ୍ରାଫିକ୍ ଛାପା ଏଦଥା କୁନ୍ ଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ଚିହ୍ନାବାଅ ଆଉର୍ ଏକଦା ଏସାନ୍ ଚାଲରି ଆଦିନ୍ ତେଙ୍ଗ ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି ‘ଏସାନ୍ତି ବାର୍ତା’

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିଚକା ରାଇ

● ଖେଲ୍ “ଦାଇ ଗୋ ଦାଇ ଏକାତାରା କାଆଦି”

ଖାଦାର ଗୋଲ୍ମାନାକୁନ୍ ଇଜ୍ଅର୍ ଆଉର୍ ଦିଦି ଗୋଲ୍ହି ମାଝିନ୍ତୁ ଇଜ୍ ଅ । ଖାଦାର ମେନର୍, ‘ଦାଇ ଗୋ ଦାଇ ଏକାତାରା କାଆଦିନ୍?’ ‘ଦାଇ ବାଅ - ପିଠ୍ କାଦାନ୍ ।’ ଆଦି ଖଖାନୁ ଖାଦାର ଏହେର୍ନ୍ତୁ କାଆଦିନ୍ ବାଅର୍ । ଦାଇ ଏକା ଗାଡ଼ି ଘୋଡ଼ା ହି ନାମେ ବାଅ, ଆ ଗାଡ଼ି ଗୋଡ଼ା ହି ଆଠ୍ଠାଜ୍ ଲେଖେ ଆଠ୍ଠାଜ୍ ନାନା କିରି ଖାଦାର ଗାଡ଼ି ଚାଲାବାଆନା ଲେଖେ ଆଭିନାୟ ନାନର । ଆଉର୍ ଅଫ୍ନ୍ ଖାଦାର ଦିଦିନ୍ ବାଅର୍, ଏମାଗେ ଏହା ଅନ୍ଦରଏ ? ଦିଦି ଏକା ଜିନିଷ ବାଅ, ଆଦିନ୍ ଏଅଁନ୍ତା ଠୁ ଅନ୍ଦରଅ ବାଆକୁନ୍ ଖାଦାର ମେନର୍ । ଦିଦି ଏଅଁନ୍ତାଠୁ ବାଅ ଆଡ଼ରେ ଲେଖେ ଭାଗ ମାନର ।

(୨ ବାରକୁନ୍ ୨, ୩ ବାରକୁନ୍ ୩)

ଖାନ୍ଧା - ୧

୩ - ୪ ବାରାଷ

ତାଆକା ଲେଖେ ଉଡ଼ିଆରିଇ
ଏସାନତି ବାରତା କାଙ୍କ ହି ତଙ୍ଗା
ତଙ୍ଗାରେ ଆମ୍ବୁନୁ କାଲାଲଗି ସୟଲ୍ ସୟଲ୍ ...୨

● ଖେଲ - ସିଗ୍ନାଲ୍ ଖେଲ -

ଖାଦାର ଧାଡ଼ି ମାନାକୁନ୍ ବଙ୍ଗର । ଅଣ୍ଡେ ଖାଦାସ୍ ହାରା ଝାଣ୍ଡା ଇଦକୁନ୍ ଧାଡ଼ିନୁ ରାଆନା ଖାଦାର, ଛୁକ୍ଛୁକ୍ ଛୁକ୍ ଶାବାଦ୍ ନାନରକି ରେଲଗାଡ଼ି ଲେଖା ଟେଡ଼ା ମେଡ଼ା ଗାରନୁ ବଂଗର । ଦସରା ଅଣ୍ଡେ ଖାଦାସ୍ ଖେଁସ ଝାଣ୍ଡା ଇଦକୁନ୍ ଗାଡ଼ି ବାନ୍ ମାନ । ଏନ୍ନେମ୍ ଖେଲ୍ ଚାଲରଅ ।

👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୨୨ ବନ୍ ନାନର ।

● ଖାଣ୍ଡିକା ଛାପାନ୍ ଯଡ଼ଅର (ପଜଲ୍)

ବସ୍ କାର, ଉଡ଼ାଯାହାଜ୍, ରେଲଗାଡ଼ି ହି ଛାପା କାର୍ଡ୍ ଗୁଠିନ୍ ୨/୩ ଭାଗନୁ ଖାଣ୍ଡିକା ରାଅ । ଆଦିନ୍ ଅନ୍ ଗୁସାନ୍ ଉଇକା ରାଅର । ଖାଦାର ଆ ଭିତ୍ରେ ତି ଚାଜା କି ଯଡ଼ଅର । ହାର୍ଡ୍ ବୋର୍ଡ଼ନୁ ଗାଡ଼ି ମାଟାର୍ ହି ହୁରମି ଭାଗ ଯେସେ - ଚାକା, ଗାଡ଼ି ହି ମାଲ୍ଆ ଭାଗ କିଇଆ ଭାଗ, ଆଗେ ତାରତା, ଖଖା ତାରତା ଗୁଠିନ୍ ଖାଣ୍ଡିକା ରାଅ । ଆବଡ଼ାନ୍ ଯଅଡ଼ଆକି ପୁରା ଛାପା କାମଅର ।

👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୨୩ ବନ୍ ନାନର ।

ଖାନ୍ଧା - ୨

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

● କୋଲାଜ୍

ଖାଦାର୍ଗେ କହ୍ନା ଆକାର ତଙ୍ଗା ହି ଛାପା ଚିଆକୁନ୍ ଆଦି ମାଲ୍ଆ କାଗଜ୍ ଚାର୍ଚ୍ଚାରକି ଲାସ୍ସା ଲାଗାବାଆଗେ ବାଅର ।

👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ପୃଷ୍ଠା ୨୫ ବନ୍ ନାନର ।

● କହ୍ନା ସାନ୍ନିବାରେ ଆଖନା

କହ୍ନା ଆଉର ସାନ୍ନି ଗାଡ଼ିଘୋଡ଼ାହି ଛାପା ଏଦ୍ଆକୁନ୍ କହ୍ନା, ସାନ୍ନି ହି ବାରେ ତେଜ୍ ।

● ଟ୍ରାଫିକ୍ ହି ନିୟାମ୍

ଦିଦି ଟ୍ରାଫିକ୍ ହି ଛାପା ଏଦ୍ଆକୁନ୍ ନାନେ ରାକାମ୍ ହି ବିଲ୍ଲି ହି ନାଲାଖ୍, ଟ୍ରାଫିକ୍ ପୁଲିସ୍ ହି ନାଲାଖ୍ ଆଉର ତାହାରେ ହି ନିୟାମ୍ ବାରେ ତେଜ୍ ।

(ତାହାରେ ହି ତେବ୍ବାତାରା ଏକ୍ନା, ତାହାରେ କାଟ୍ ବାରି ଆଗଲି ପାଛଲି ଏରନା)

👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୨୬ ବନ୍ ନାନର ।

● ଆଭିନୟ ତାଣ୍ଡି “ଏନ୍ ହିକ୍ଦାନ୍ ଗାଡ଼ି”

ଏନ୍ ହିକ୍ଦାନ୍ ଗାଡ଼ି, ତେବ୍ବା ତାରା କାଜ୍

ତାହାରେନୁ କାଲା ଲାଗି (ଭାଲା) ...୨

ଖେଁସ୍ ବିଲ୍ଲି ଇରକାନ୍ ଏନ୍ ଧୁରା ମାଞ୍ଜକାନ୍

ଖାନ୍ଧା - ୧

୩ - ୪ ବାରାଷ

- ଖେଳ “ଦିଦି ଗୋ ଦିଦି ଏସାନ କାଆଦିନ”

ଖାନ୍ଧା - ୨ ନୁ ଚିରକା ରାଇ ।

- ପ୍ରାକୃତିକ ଏରନା ବୁଝରନା

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ ବାହାରିତା ପାରିବେଶନୁ ହୁଆକିରି ହାରେକ ରାକାମ୍ ହି ଗାଡ଼ି ମାଟାର ବନ୍ ଆପାନ ଖାନୁତି ଏଦଥ ଆଉର ସାତାକ୍ ହି ନିୟାମ୍ ବାରେ ବାତା ବାଅ ।

- କାଥନୀ ତେଜନା “କୁନି ଆଉର ମୁନାସହି ଯାତ୍ରା ଏରନା”

କୁନି ନାମେ ହି ଅଷ୍ଟେ କୁକ୍ଟେ ରାହାଚା । ତାଘାଏ ଛଟେ ଭାଇସ୍ ହି ନାମେ ମୁନା ରାହାଚା । ଆବଡ଼ା ଦୁୟର ହୁରମି ବାରି ସାଂଘେମ୍ ଅକନାର, ସାଘେମ୍ ଆନୁର ଆଉର ରୁତନାର । ଉୟଲ ଆବଡ଼ାରହି ମାମୁଁସ୍ ବାରତାସ୍ ଆଉର ଆବଡ଼ାରିନ ସାଞ୍ଜେନୁ ଯାତ୍ରା ଏଦଥା ହଅନ୍ ବାଆକି ବାଆଚାସ୍ । କୁନି ଆଉର ମୁନାସ୍ ବାହୁଡ଼ ଖୁସି ମାଞ୍ଜାର । ତାମ୍ ଆପାନ ଆପାନ ସାଚଂପେଷ୍ଟ ବନ୍ ଆଞ୍ଜିଆର କୁହରାରକି ଉରଖୁଆର । ମାମୁଁସ୍ ଆବଡ଼ାରିନ ତାଘାଏ ମାଟାର ଗାଡ଼ିନୁ ହଅନ୍ ବାଆକି ସଅରକାଚାସ୍ । ଲେକିନ ଇରିଆସ୍ ଯେ ତାଘାଏ ମାଟାର ଗାଡ଼ିହି ଆଗେଚାକା ହୁଟରକି ରାଇ । ମାମୁଁସ୍ ବାଧ ମାନାକି କୁନି ଆଉର ମୁନାସିନ ତାମାସ୍ ହି ସାଇକେଲ୍ ନୁ ଅକ୍ତାକି ବସ୍ ଷ୍ଟେସାନ୍ ହଚାସ୍ । ଆଷ୍ଟେକ୍ ବସ୍ନୁ ଆକ୍ତା କିରି

ଖାନ୍ଧା - ୨

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

ଏନ୍ ଇଜକୁନ୍ ବାରି ହାଲଦିଆବିଲ୍ଲି ଇଥରି ।

ଘୁଉଁ ଘୁଉଁ ଘୁଉଁ ...

ଲାଘରା କେରା ହାରା ବିଲ୍ଲି

ଏନ୍ କାଆଦାନ ଆକ୍ତୁନ ...

- ଶ୍ରେଣୀ ଭାଗ ନାନନା

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ ଖେଖେଲ୍ନୁ, ବାଦାଲିନୁ ଆଉର ଆମ୍ବୁନୁ ଚାଲ୍‌ରନା ଗାଡ଼ି ହି ଛାପା କାଡ଼ି ଚିଅ ଆଉର ଆଲାର୍ ଆଲାର୍ ଚାଆକାଗେ ତେଜ ।

📖 ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୨୭ ବନ ନାନର ।

- କାଗାଜ ଏସନା

ଦିଦି ଖାନ୍ଧାର ଗେ କାଗାଜ ଏସ୍‌ଆକି, ତଜା, ରକେଟ୍ ଗୁଠି ତେଆର ନାନାଗେ ଶିଖା ବାଅ ?

- ଖେଳ “ସିଗନାଲ ଖେଲ୍”

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିରକା ରାଇ ।

- ଆଞ୍ଜିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “କେଁ କଟର ଶାଗାଡ଼ ଗାଡ଼ି”

ହାକାଡ଼ ହିକାଡ଼ ହାକାଡ଼ ହିକାଡ଼ ଚାଲ୍‌ରି ଶାଗାଡ଼ ଗାଡ଼ି ...୨

ଭୁଁ ଭୁଁ ଉଡ଼ାନ୍ ବାକ୍ ଆକାଶ୍‌ନୁ ଉଡ଼ିଆରା କାଲି ...୨

ସାଇକିଲ୍ କାଲି ସାର୍ ସାର୍ ମାଟାର ଗାଡ଼ି ଘାର୍ ଘାର୍ ...୨

ଭୁସ୍ ଭୁସ୍ ପାନି ଜାହାଜ ଆମ୍ବୁନୁ କାଲା ଲାଗି ।

ମାମୁଁସ୍ ଗାନେ ଗେଛା ସାହାର କୁଦା କେରାର । ଡାହାରେନୁ କାଲୋବାରୀ କୁନି ଆଉର ମୁନାସ୍ ଦୁଇ ପାଖେ ଏରତେ ଏରତେ କାଲା ଲାଗିଆର । ହାଠାତ୍ ମୁନାସ୍ କିଲ୍ଲୀକି ବାଆଟାସ୍ - ଆହୁଦେ ରେଲଗାଡ଼ି । “ଦିଦି ନିନ୍ ଏରାଏ ଏରାଏ ।” କୁନି ଆଉର ମୁନାସ୍ ରେଲଗାଡ଼ି ଏରାକି ଖୁସି ମାଞ୍ଜାର ।

ଆଦି ହି ଖଖାନୁ ତାମହାଏ ସାହାର ଆଡ଼ସିଆ । ତାମ୍ ବସତି ଏଭା କିରି ରିକ୍ସାନୁ ଯାତ୍ରା ଟଙ୍କା କେରାର । ଏତ୍ରେ କହଁ ଯାତ୍ରା ତାମ୍ ଆଗେ ମାଲ୍ ଇରକାଟାର । ଆଦିଗେ ତାମ୍ ଏରାକି ଢେର୍ ଖୁସି ମାଞ୍ଜାର । ମାମୁଁସ୍ ଆବଡ଼ାରଗେ ଢେର୍ ଖେଲନା ଖୁସିଚାସ୍ । ଫୁକା ଆଉର ପେଶେ ହିଁ ଖୁସିଚାସ୍ । ଯାତ୍ରା ଟଙ୍କାନୁ ପେଁଶେ ଆସ୍‌ସା ଆସ୍‌ସା କୁଦିଆର । ରାମ୍ ତିଲ୍‌ଫୁନୁ ଝୁଲ୍‌ରାର । ଶେଷନୁ ମାମୁଁସ୍ ସାଙ୍ଗେ ଜାଲଖୁଆ ଦକାନୁ ଜିଲ୍‌ପି, ଲାଡୁ, ମିଠେ ମଅଖା କିରି ବସ୍‌ନୁ ଅକ୍ଳାକି ଏଡ଼ପା କିରିଆର ।

● ପ୍ରଶ୍ନ

- ★ ମାମୁଁସ୍ ସାଙ୍ଗେ ନେନେ ଯାତ୍ରା ଏରା କେରାର ?
- ★ ମାମୁଁସ୍ ଆବଡ଼ାର ଗେ ଏହେରା ଏହେରା ଖୁସିଆସ୍ ଚିଜାସ୍ ?
- ★ ଆବଡ଼ାର ପାହିଲେ ଏହେର୍ ଗାଡ଼ିନୁ କେରାର ?
- ★ ଜାଲଖୁଆ ଦକାନୁ ନୁ ଆବଡ଼ାର ଏହେରା ମଅଖାର ?
- ★ ବସ୍‌ନୁ କାଲୋବାରୀ ଆବଡ଼ାର ଏହେରା ଇରିଆର ?

● ଖେଲ “ଏକଦାତ୍ ମାଲ୍ଲା”

ଦିଦି ଏଅଁନ୍ଦାଠୁ ମାଟାର ଗାଡ଼ି ହି ପୁରା ଛାପା ଆଉର ଏଅଁନ୍ଦାଠୁ ମାଟାର ଗାଡ଼ି ହି ଏକଆମ୍ ଅଷ୍ଟେ ଭାଗ ମାଲ୍ ରାଅ ଯୈସେ - ଚାକା, ହ୍ୟାଷ୍ଟେଲ୍, ଉଡ଼ାଜାହାଜ ହି ତେନା ଇବ୍‌ଡ଼ା ଗୁଠି ମାଲ୍ ଚିଆ କିରି ଛାପାନ୍ ଏଦ୍‌ଆ କି ତେଙ୍ଗ ଇ ଛାପାନ୍ ଏହେରାବତ୍ ମାଲ୍ଲା ? ଆଉର ଖ’ଖା ବାତା ବଅ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୨୮ ବନ୍ ନାନର ।

● ପ୍ରାକୃତିକ୍ ଏରନା ବୁଝରନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ବାହାରେତା ପାରିବେଶନୁ ହୁଆକିରି ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ହି ମାଟାର ଗାଡ଼ି ଗୁଠିନ୍ ଆପାନ୍ ଖାନୁତି ଏଦ୍‌ଆକି ଡାହାରେତା ନିୟାମବନ୍ ତେଙ୍ଗ ।

● ସାରାଲ ସାମାସ୍ୟା ହି ସାମାଧାନ (ଡୋମିନୋ)

ଦିଦି ମାଟାର ଗାଡ଼ି ହି ଡୋମିନୋ କାର୍ଡ ଗୁଠିନ୍ ଖାଦାର ଗେ ଚିଅ । ଦିଦି ଅଷ୍ଟେ ଖାଦାସିନ୍ କାର୍ଡ ଅନ୍ଦରାଆ କି ଉଇଆ ବାଅ ଆଉର ଆ କାର୍ଡନୁ ଏହେର ମାଟାର ଗାଡ଼ି ରାଇ ଆଦିନ୍ ମେନ । ଖାଦାସ୍ କାର୍ଡନୁ ରାଆନା ଦୁଇଠୁ ମାଟାର ଗାଡ଼ି ହି ନାମେ ତେଙ୍ଗନା ଖଖା ଶେଷ ମାଟାର ଗାଡ଼ି ହି ଛାପା ନେଖାଏ ହେଢେରାଇ ଆବଡ଼ାର ଇସାନ୍ ବାରା ଜଡ଼ୁଅତ୍ ବାଆକି ଦିଦି ବାଅ ।

● କାଥନୀ ତେଙ୍ଗନା: “ଲାଲୁସ୍ ହାଖୁଆସ୍ ଇନାମ୍”

ଅଷ୍ଟେ ଜାଜାଲ୍ ରାହୁ । ଜାଜାଲ୍ ମାଝିନୁ ଡାହାରେ ରାହାଗୁ । ଡାହାରେନୁ ହୁର୍ମିବାରୀ ଆଲାର୍ ଆଉର ଗାଡ଼ି ମାଟାର କାଲା ଲାଗିଆ । ଡାହାରେ ହେଢେ

ଖାନ୍ଧା - ୧

୩ - ୪ ବାରାଷ

● ରାଜା ଚିତ୍ତନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ହାରେକ ରାକାମ୍ ଗାଡ଼ି ମାଟାର ହି ଛାପାନ୍ ଚିଆକିରି, ରାଜାଚିଆ ଗେ ଆନ ।

👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା-୨୪ ବନ୍ ନାନର ।

● ଆଲାଗ ଛାପା ଚାଜା

ଦିଦି ଚାଇର୍ ପାର୍ ୦ ଛାପାକାର୍ଟ ଚିଅ । ଏକା ଛାପା କାର୍ଟ ଆଲାଗ୍ ହିକେ ଆଦିନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ଚାଜା ଗେ ବାଅ ।

👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୨୫ ବନ୍ ନାନର ।

● କାଥନୀ ତେଜନା “ଲାଲୁସ୍ ହାଖୁଆସ୍ ଇନାମ୍”

ଖାନ୍ଧା-୨ ନୁ ଚିର୍କା ରାଇ ।

● ଆଜିନାୟ ଡାଣ୍ଡି ‘ଆକ୍ଷାର ଡାଣ୍ଡି’

ଦିଦି ଇବଡ଼ା ଆକ୍ଷାର ଡାଣ୍ଡିନ୍ ପାଆଡ଼ ଆଉର୍ ଖାଦାରିନ୍ ପାଆଡ଼ା ଗେ ବାଅ । ଦିଦି ଏକା ଆକ୍ଷର ବନ୍ ଶିଖାବଅ ଆଦିନ୍ ବାର୍ ବାର୍ ପାଆଡ଼ା ଗେ ଶିଖାବଅ ।

ଖାନ୍ଧା - ୨

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

ଟାଟଖା ମାନୁ । ମାନୁ ହେବେ ଅଣ୍ଡେ ତାଜିଅ ଲାୟା ରାଆଲିଆ । ଆଦିହି ଦୁଇଝାନ୍ ଖାଦାର ରାହ୍‌ରୁର୍ । ଅର୍ତତସ୍ ହି ନାମେ ଲାଲୁ ଆଉର୍ ଅର୍ତତସ୍ ହି ନାମେ ବାଲୁ । ଉନ୍ଦୁଲ୍ ତାଜିଅ ଲାୟା ବାଆରୁ - ଏନ୍ କାଆଦାନ୍ ହାନୁ ଆଜସ୍‌ହି ଦକାନ୍ ତି ନେଫ୍, କେଲା ଆଉର୍ ଜାନ୍ତୁ ଅନ୍‌ଅନ । ନିମ୍ ବାହାରେ ଆମ୍‌କେ ଉର୍ଖା । ତାହାରେ ଆ ପାଖେ ଭୁଣୁନ୍‌ ବଡ଼ା ନେର୍ରେ ରାଇ । ତାଜିଅ କେରକା ଖଖା ଲାଲୁସ୍ ଆଉର୍ ବାଲୁସ୍ କୁଦାଉର୍ଖାର । ଗାଡ଼ି ମାଟାର ପେଁ ପେଁ ମାନାକିରି ତାହାରେନ୍ କା'ଲିଆ । ଲାଲୁସ୍ ତାହାରେ ଆପାଖେ କେରାସ୍ । ବଡ଼ା ନେର୍ରେ ଭୁଣୁ ହେବେ ତିଙ୍‌ରା ଲେଖେ ରୁଡ଼କିରୁ । ଲାଲୁସ୍ ବାଲୁକିରି ନେର୍ରେ ମାଲୁଆ ତେଗ୍‌ତେ କାଲୋବାରି ନେର୍ରେ ହି ନିନ୍ ଏସ୍‌ରା କେରା । ସଁ ସଁ ବାଆକିରି ନେର୍ରେ ବା'ରୁ ଆରେ ଲାୟା ନିଦାଏ ଏଅଁଦା ସାହାସ୍ । ନିଦାନ୍ ମଖନ୍ ଚିଅନ୍ । ଲାଲୁସ୍ ବାଆରୁସ୍- ଏଜାନ୍ ମୁକୁନ୍ ନିଦାଏ କୁଲ୍ ଉଡ଼ଅ କା ? ତାହାରେ ଆପାଖେ ଜାଜାଲନ୍ ହାରିନ୍ ରାଇ । ଏଦାଏ ସାଜେ ଧୁରେ ଧୁରେ ବାରାଏ । ନିଜାନ୍ ହାରିନ୍ ଏଦ୍‌ଅନ୍ ଚିଅନ୍ । ଲାଲୁସ୍ ତାହାରେନ୍ ତେଗ୍‌ତେ ତେଗ୍‌ତେ କେରାସ୍ । ନେର୍ରେ ଘସରାରେତେ ଘସରାରେତେ କାଲୋବାରି ଟାରାକ୍ ନେର୍ରେନ୍ ତିରଖୁରୁ' । ବଡ଼ା ନେର୍ରେ କେରୁ କେରା । ଲାଲୁସ୍ ଏଡ଼ପା କିରରାକି ତାଜିୟନ୍ ହୁରମି କାଥ୍‌ଥାନ୍ ତିଜିଆସ୍ । ଲାଲୁସ୍ ହି କାଥ୍‌ଥାନ୍ ମେନାକିରି ଖୁଡ଼ିଆର, ତାଜାନ୍ ଧାନିଆବାଦ୍ ବିରୁର୍ ।

ପୁର୍ବାରି ହୁରମି ଜାକୁ ଗୁଠିଆରହି ଅଣ୍ଡେ ସାଭା ମାଜା । ଭାଲୁ, ବାନ୍ଦରା, ହାଥୀ, ହାରିନ୍, ଲାୟା, ଲାକଡ଼ା, ସିଂ ହରମାର ବାରୁରୁ । ଜାଜାଲ୍ ତା ରାଜାସ୍ ଲାଲୁସ୍ ହି ଖେସେରନ୍ ଖେଁସ୍ ପିତା ହେଁରୁସ୍ । ହରମାର ଥାପଡ଼ି ଆସ୍‌ସିଆର । ହାଥୀ ତାଦାଏ ମେଦ୍‌ନ୍ ଅକ୍ତାକିଗଜା ଜାଜାଲ୍ କୁଡ଼ତାରୁ । ହରମାର ବାରୁର - ଲାଲୁସ୍ ବୁଢ଼ିଆର ।

ଖାନ୍ଧା - ୧

୩ - ୪ ବାରାଷ

- ଅ - ଅଡ଼ା ଚିଝାଲି
 ଆ - ଆମ୍ବୁନୁ ଇଞ୍ଜି ଅଗାଲି
 ଇ - ଇଞ୍ଜିନ୍ ବାକିଲା ମଖାଲି
 ଉ - ଉଲ୍ଲାବାରୀ ବିଇଡ଼ି ଏଥୁରା'ଲି
 ଏ - ଏଡ଼ପାନୁ ରାଇ ଅସ୍ୱଗା
 ଓ -
 କ - କକୁବାଇ କକ୍ରେ କି
 ଖ - ଖତା ଆଟି ମାଏନା ଖଖରନୁ
 ଗ - ଗଡ଼ା ଖେସ୍ୱେ ପାଞ୍ଜା
 ଘ - ଘଡ଼ ତାଘାଏ ବଂଗା
 ଚ - ଚତରନୁ ଖାଡ଼ରା ଖାଦ
 ଛ - ଛକ୍ନୁ ମିଠେ ଅୟା ଆଜ୍ଞ
 ଜ - ଜିଝାର ଜାଙ୍ଗାଲ୍ କେରାର
 ଝ - ଝତା ଝତା ଖାଞ୍ଜିପା ଅୟରାର

 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୨୭ ବନ୍ ନାନର ।

ଖାନ୍ଧା - ୨

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

ପ୍ରଶ୍ନ:

- ★ ଲାମ୍ବା ଖାଦାରହି ନାମେ ଏହେରା ରାହରୁ ?
- ★ ବଡ଼ା ନେରରେ ଲାଲୁସିନ୍ ଏହେର ବାଆର ?
- ★ ଲାମ୍ବା ଏକାସେ ବାଛରା ?

- ଟ - ଟଙ୍ଗାଏନୁ ମାଲ୍ଲା ଧାରେ ।
 ଠ - ଠରତି ବାକିଲା ଇଞ୍ଜି ମୁଖୁ ।
 ଡ - ଡଙ୍ଗା ଆମ୍ବୁନୁ କାଇ ।
 ଢ - ଢଙ୍ଗରାନୁ ଇସୁଙ୍ଗ ରାଇ ।
 ତ - ତଲଙ୍ଗ ଲେସ୍ୱରାଲି ।
 ଥ - ଥଡ଼େ ବାଗ୍ଗେନ୍ ମାଲ ଏରଦ୍ ।
 ଦ - ଦସ୍ୱରାର ହି ଜିନିଷ ମାଲ ଅସ୍ୱରଦାନ ।
 ଧ - ଧଧଲ୍ କୁଲାନ ଏରା ।
 ନ - ନହରା ନିଞ୍ଜାଏ ହେଷ୍ଟାନ ।
 ପ - ପରଗ ମାନୁନୁ ରାଇ ।
 ଫ - ଫକ୍ ଫକ୍ ବେଙ୍ଗା ଡେଗାଲି ।
 ବ - ବତଲନୁ ଦୁଧୁ ରାଇ ।
 ଭ - ଭରଷ୍ଟ ଆସାନୁ ପେସା ।
 ମ - ମଡ଼ାନୁ ଖେସ୍ୱେ ରାଇ ।
 ଯ -
 ର - ରପା ଇଦ୍‌ଆ ଚତରନୁ ।
 ଶ -
 ସ - ସଙ୍ଗା ଅୟରା ।
 ହ - ହଙ୍ଗାନୁ ଚଖିଆ ।
 ଲ - ଲଟାନୁ ଆମ୍ବୁ ଅୟରା ।

ସୂଚକ

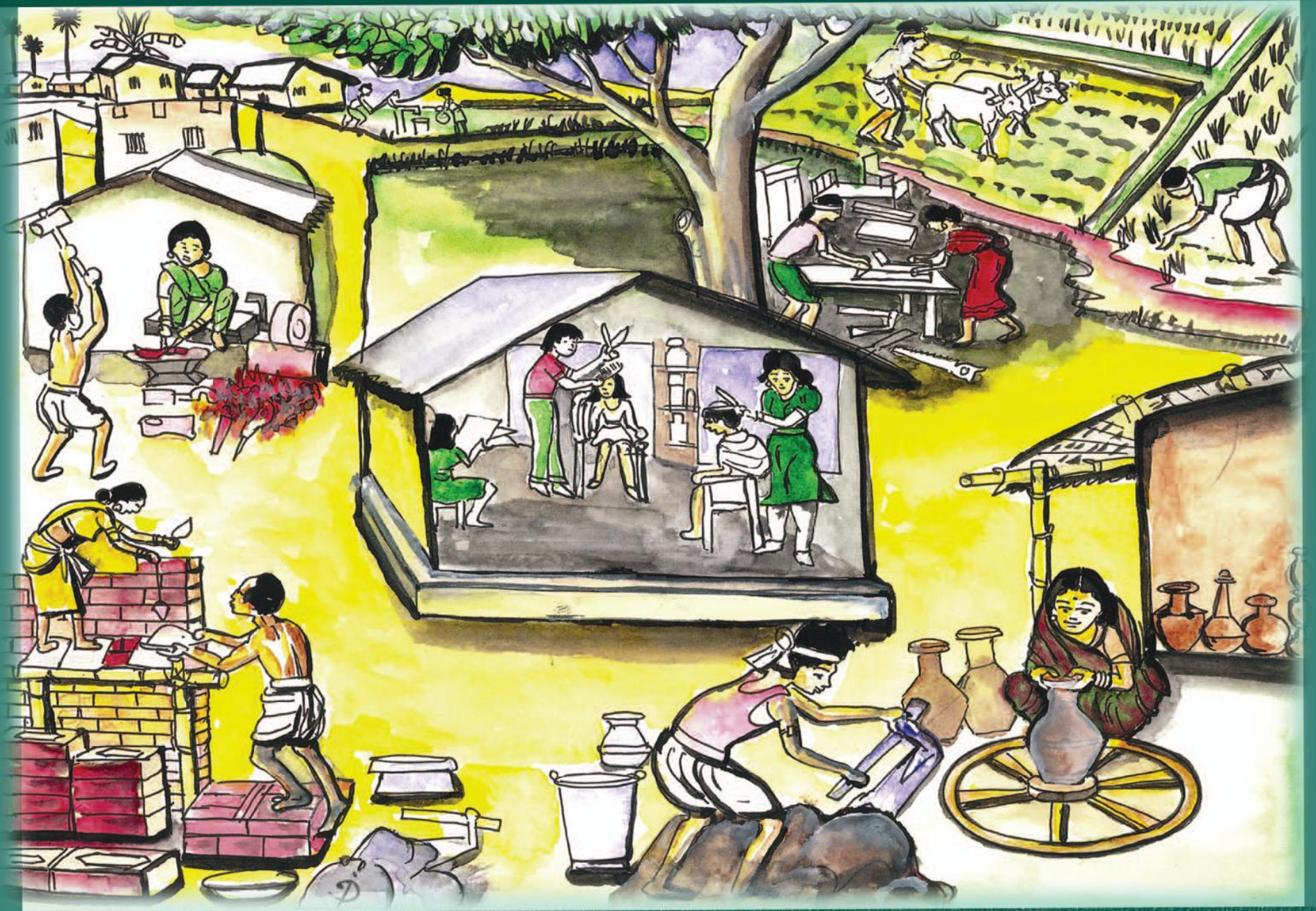
୬ (ମାସ) ମାହିନା ଖଖାନୁ ଖାଦ୍ୟ କିଛିଆ ଚିର୍କା ଦକ୍ଷତାନ୍ ହାସଲ୍ ନାନସ୍ ।

୩ - ୪ ବାରାଷ୍

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ୍

- ୫ ଠୁ ମାନ୍, ୫ ଠୁ ପୁଁପ୍, ୫ ଠୁ ଖାଞ୍ଜପା ଆଉର୍ ୫ ଠୁ ସାବ୍ଜା ହି ନାମେ ତେଜାଅଙ୍ଗର୍ ଆଉର୍ ଛାପା ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ବାସ୍ନାନ୍ ନୁସ୍ଜା କିରି ଇୟା ରୁଖ୍ଆ କିରି ୫ ଠୁ ଖାଞ୍ଜପା ଆଉର୍ ପୁଁପାନ୍ ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ୫ ଠୁ ଗାଡ଼ି ମାଟାର୍ ହି ନାମେ ତେଜା ଅଙ୍ଗର୍ । ବାଦାଲିନ୍ ଖେଖେଲ୍ନୁ ଆଉର୍ ଆନ୍ନନ୍ ରୁଲ୍ରନା ଗାଡ଼ି ମାଟାର୍ ହି ନାମେ ତେଜା ଅଙ୍ଗର୍ ଆଉର୍ ଛାପାନ୍ ଏରାକି ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ଆପାନ୍ ତେବ୍ବା ଆଉର୍ ତିନା ହେଡ୍ଡେ ହେଖ୍ସାନ୍ ଏଦ୍ଆ ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ୩ ଠୁ ଜିନିଷାନ୍ ସାନ୍ନିତି କହ୍ନା କ୍ରମନ୍ ସାଜାବାଆ ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ମେଛା-ପୁଡ୍ଡା, ଥଡ୍ଡେ-ବାଗ୍ଗେ, ନାରାମ୍-ଟାନ୍ ଆଖ୍ନା ହି ଛାପାନ୍ ଚିହ୍ନାକିରି ଏଦ୍ଆ ଅଙ୍ଗାତାରସ୍ ।
- କେର୍କା ତିନ୍ ମାହିନାତା ବାର୍କା କାଥ୍ନୀନ୍ ତେଜା ଅଙ୍ଗାତାରସ୍ ।
- କେର୍କା ତିନ୍ ମାହିନା ତାଏକା ଆମ୍ ଅଣ୍ଡେ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡିନ୍ କୁଛ୍ ଆଭିନାୟ ସାଙ୍ଗେ ଡାଣ୍ଡି ପାଆଡ଼ା ଅଙ୍ଗା ତାରସ୍ ।

- ଆତି କାମନ୍ ୧୦ ଠୁ ମାନ୍, ୧୦ ଠୁ ପୁଁପ୍, ୧୦ ଠୁ ଖାଞ୍ଜପା, ଆଉର୍ ୧୦ ଠୁ ସାବ୍ଜା ହି ନାମେ ତେଜାଅଙ୍ଗର୍ ଆଉର୍ ଛାପା ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ବାସ୍ନା ନୁସ୍ଜା କିରି ଇୟା ରୁଖ୍ଆ କିରି ଆତିକାମନ୍ ୬ ଠୁ ଖାଞ୍ଜପା ଆଉର୍ ପୁଁପାନ୍ ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ଆତି କାମନ୍ ୮ ଠୁ ଗାଡ଼ି ମାଟାର୍ ହି ନାମେ ତେଜା ଅଙ୍ଗର୍, ବାଦାଲିନ୍ ଖେଖେଲ୍ନୁ ଆଉର୍ ଆନ୍ନନ୍ ରୁଲ୍ରନା ଗାଡ଼ି ମାଟାର୍ ହି ନାମେ ତେଜା ଅଙ୍ଗର୍ ଆଉର୍ ଛାପା ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ଡାହାରେ ହି ତେବ୍ବା ଆଉର୍ ତିନା ତାରା ଏଦ୍ଆ କିରି ଏକାତାରା ଏକା ପାଡ଼ାରାଅ ଆଦିନ୍ ତେଜା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ୪/୫ ଠୁ ଜିନିଷାନ୍ ସାନ୍ନିତି କହ୍ନା କ୍ରମନ୍ ସାଜାବାଆ ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ମେଛା-ପୁଡ୍ଡା, ଥଡ୍ଡେ-ବାଗ୍ଗେ, ନାରାମ୍-ଟାନ୍ ଆଉର୍ ହେବେ ଗେଛା ଆଖ୍ନାହି ଛାପା ଇୟା ଜିନିଷାନ୍ ଚିହ୍ନାକିରି ଏଦ୍ଆ ଅଙ୍ଗର୍ ।
- ୫ ଠୁ ଆକ୍ସାର୍ ଚିହ୍ନାକିରି ଆକ୍ସାର୍ ସାଙ୍ଗେ ଡାଣ୍ଡି ପାଆଡ଼ା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- କେର୍କା ତିନ୍ ମାହିନାତା ବାର୍କା କାଥ୍ନୀନ୍ ତେଜା ଅଙ୍ଗର୍ ।
- କେର୍କା ତିନ୍ ମାହିନାତା ଏକାମ୍ ଅଣ୍ଡେ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡିନ୍ ଠିକ୍ ଆଭିନାୟ ଡାଙ୍ଗି ଡାଣ୍ଡି ପାଆଡ଼ା ଅଙ୍ଗର୍ ।

ଖାନ୍ଧା - ୧

୩ - ୪ ବାରାଷ

● ଖୁଲା କାଥୁଆବାଉଁ

ଦିଦି କାଥୁଆବାଉଁ ଚୁର୍ଚ୍ ଖଦ୍‌ଆକୁନ୍ ପାଦାନ୍ତା ସାହେତା ନାନୁ ଆଲାର୍ ଯୈସେ- ବାଡ଼ାଇ, ଧୁବା, ଭାଣ୍ଡାରି, ଲହରା, କୁମ୍‌ହାର, ଚୁମାର, ଦାଜ୍‌ଜି ଇବ୍‌ଡ଼ାରହି ନାଲାଖ୍ ବାରେନ୍ନୁ ତେଙ୍‌ଅ ।

● ସର୍ନା ଖେଲ୍

ଦିଦି ପାଦାନ୍ତା ସାହେତା ନାନୁର ଆଲାର୍ ବେଭାର୍ ନାନନା ଜିନିଷ୍ ଗାହି ଛାପା କାଡ଼ି ଯୈସେ- ମାରତୁଲ୍, ଆରି, କାଜ୍‌ଚି, ଇବ୍‌ଡ଼ା ଗୁଠିନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ଖଦ୍‌ଆଖୁନ୍ ଇବ୍‌ଡ଼ାହି ବେଭାର୍ ନାନନା ଆଜିନାୟ ନାନାଗେ ଅରତ ଅରତରିନ୍ ମେଖାକୁନ୍ ନାନାଗେ ବାଅ । ଦସରା ଖାଦାର୍, ଆ ଖାଦାସ୍ ନେଖାଏ ଆଲାର୍‌ହି ଆଜିନାୟ ନାନାବାଅସ୍ ଆସ୍‌ହି ନାମେ ବାଅର୍ ।

● ତେବ୍‌ବା ତିଇନା ଆଖ୍‌ନା

ଦିଦି ପାଦାନ୍ତା ସାହେତା ନାନୁ ଆଲାର୍ ବେଭାର୍ ନାନନା ଜିନିଷ୍ ଗାହି ଛାପାନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ତେବ୍‌ବା ହେଖାତି ଅଷ୍ଟେ ଆଉର୍ ତିଇନା ହେଖାତି ଅଷ୍ଟେ ଛାପା ଧାରାଗେ ବାଅ । ତେବ୍‌ବା ହେଖାନୁ ଏନ୍ଦ୍ରା ଛାପା ରାଇ ଆଉର୍ ତିଇନା ହେଖାନୁ ଏନ୍ଦ୍ରା ଛାପାରାଇ ଆଦିନ୍ ବାଅର୍ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୨୭ ବନ୍ ନାନର୍ ।

ଖାନ୍ଧା - ୨

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

● ଖୁଲା କାଥୁଆବାଉଁ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଚୁର୍ଚ୍ ଖଦ୍‌ଆଖୁନ୍ ପାଦାନ୍ତା ସାହେତା ନାନୁ ଆଲାର୍‌ହି ଯୈସେ- ବାଡ଼େଇ, ଧୁବା, ଭାଣ୍ଡାରି, ଲହରା, କୁମ୍‌ହାର, ଚୁମାର, ଦାଜ୍‌ଜି ଇବ୍‌ଡ଼ାର ହି ନାଲାଖ୍ ବାରେନ୍ନୁ ତେଙ୍ ।

📖 ଖାଦାରହି ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୨୯ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● ଶ୍ରେଣୀ ଭାଗ୍ ନାନନା

ଦିଦି ନାନେ ରାକାମ୍ ପାଦାନ୍ତା ସାହେତା ନାନୁ ଆଲାର୍‌ହି ନାଲାଖ୍ ହି ଛାପାକାଡ଼ି ତେଅର ନାନଅର୍ । ଆଦି ସାଙ୍ଗେ ନାନେ ରାକାମ୍ ଛାପାକାଡ଼ି ଯୈସେ- ଗାଡ଼ିଘୋଡ଼ା, ପାଶୁ, ଆଡ଼ାହି କାଡ଼ି ମେଶାବାଆକୁନ୍ ଖାଦାର୍‌ଗେ ଚିଅ । ପାଦାନ୍ତା ସାହେତା ନାନୁ ଆଲାର୍ ହି ନାଲାଖ୍‌ହି ଛାପା କାଡ଼ିବନ୍ ଚୁଆଜାଗେ ବାଅ ।

● ସାଂଖ୍ୟା ଆଖ୍‌ନା ୧ ତି ୧୦ ଗୁଟି

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ୧ ତି ୧୦ ଗୁଟି ସାଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନାରାଆନା କାଡ଼ି ଆଉର୍ ଛାପାକାଡ଼ି । ୧ ଠୁ କାଜ୍‌ଚି, ୨ ଠୁ ମାରତୁଲ୍, ୩ ଠୁ ଆଡ଼ି, ୪ ଠୁ ଆରି, ୫ ଠୁ ଖାର୍‌ପା ଇବ୍‌ଡ଼ାଗୁଟି ଚିଆକୁନ୍ ଇବ୍‌ଡ଼ାନ୍ ନେହାର ବେଭାର୍ ନାନନାର୍ ମେନ ଆଉର୍ ସାଂଖ୍ୟା ସାଙ୍ଗେ ଛାପାନ୍ ଯଡ଼ଆ, ଚୁ'ଜାଗେ ବାଅ ।

● ସାଂଖ୍ୟା ଆଖ୍ୟା ୧ ଓ ୫ ଗୁଡ଼ି

ଦିନି ସାଂଖ୍ୟା କାର୍ତ୍ତ ଯୈସେ- ୧ ଠୁ କାଳ୍ପି, ୨ ଠୁ ମାର୍ତ୍ତୁଲ, ୩ ଠୁ ଆଡ଼ି
ଚିଆକିରି ଲବଡ଼ାନ ନେହାର ବେଭାର ନାନନାର ଆଉର ଏଅଁଦା ଠୁ ଲେଖା କାର୍ତ୍ତନୁ
ରାଇ ଖାଦାରିନ ତେଜ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୨୮ ଆଉର ୨୯ ବନ ନାନର ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “କୁସାର ଭାୟାରେ କୁସାର ଭାୟା”

କୁସାର ଭାୟାରେ କୁସାର ଭାୟା କିନ୍ଦରାଦାଏ ଗୁକା

କାମ୍‌ଆଦାଏ ଆଡ଼ି ଆଉର ଭାୟା... ?

କାଉଡ଼ି ଅଣ୍ଡେ ହଅଏ କା... ?

ଆଡ଼ି ଅଣ୍ଡେ ଚିଅଏ କା... ?

ଲହରା ଭାଇ ଲହରା ଭାଇ ନାନାଦାଏ ନାଲାଖ

ଗାମ୍ ଗାମ୍ ଉରଖାଲି ଗାହାଦ

ଠିଙ୍ଗ୍ ଠସ୍ କଡ଼ାଦାଏ ପାନା

କମ୍‌ଆଦାଏ କୁଡ଼ି, ଚଙ୍ଗଏ, ଡାଁତାର ।

● ସୁଚନାନ୍ ଏରାକି ବେଚନା

ଦିନି ଖାଦାରିନ ଆଧାଗୋଲନୁ ଅକ୍ଳାଗେ ଆନ ଆଉର ଏଅଁଦାଠୁ ଆଡ଼ୁହି
ବାରେନୁ ତେଜାକି ହୁରମି ଖାଦାରିନ ସୁଚନା ଚିଅ ଯୈସେ-

● ଆଡ଼ୁନ ଆଖ୍ୟା

ଖାଦାର ନାନେରାକାମ୍ ଆଡ଼ୁନ ବାତାବାଆଗେ ଦିନି ଛାପା କାର୍ତ୍ତ ଏଦାବାଅ ।
ଯୈସେ- ଚେବୁଲ କିଆ, ଚେବୁଲ ମାଳିଆ, ମାନୁହି ଖଖାତାରା, ମାନୁହି
ଆଗେତାରା, ଆଲାର ହି ତେବ୍‌ବା ଆଉର ତିଜନା ତାରା ଏକା ଜିନିଷ୍ ରାଇ ଆଦିନ
ତେଜ୍‌ର ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୦ ବନ ନାନର ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “ନାମ୍ ଦେଶ୍‌ଗେ ନାଲାଖ୍ ନାନତ୍”

ଗୁରୁ ନାମ୍ ଦେଶ୍‌ଗେ ନାଲାଖ୍ ନାନତ୍ ଭାଲା

କୁଡ଼ି ଧାରଆ, ହାଜ୍‌ଆରଖା- ବିହିନି ଗୁଣ୍ଡଅତ୍-୨

କୁଦ୍‌ଧା କୁଦ୍‌ଧା ଖେସ୍‌ସେ ଦାଲି ଆଲାରଗେ ଚିଅତ୍

ନାମ୍ ମାନତ୍ ଗୁଷ୍ଠି ।

ଗୁରୁ ନାମ୍ ଦେଶ୍‌ଗେ.....

ଗହଲା ପାକ୍‌ସିନ୍ ଉଜଅତ୍ ଯାତାନୁ- ଦେଶ୍‌ ସେବାନୁ ଚିଅତ୍ ବାଲି ।

ନାମ୍ ମାନତ୍ ବାଡ଼ାଇ । ଗୁରୁ ନାମ୍ ଦେଶ୍‌ଗେ.....

ରାଇ ଆଉର ତୁଲି ହାଆକି, ଇ ଦେଶ୍‌ହି ଛାପା କାମ୍‌ଅତ ।

ଇ ଦେଶ୍‌ନାମ୍ ମାନତି ସଚଅତ୍ ।

ଗୁରୁ ନାମ୍ ଦେଶ୍‌ଗେ...

- ★ ମାର୍ତ୍ତୁଲ ଛାପାନ୍ ଟେବୁଲ୍ ମାଲିଆ ଉଇଆ
- ★ ଖାରପା ଛାପାନ୍ କିଇଆ ଉଇଆ ।
- ★ କାଙ୍କ ଖାଣାନ୍ ‘ମିତା’ହି ତେବ୍‌ବାତାରା ଉଇଆ ।
- ★ ଆରାହି ଛାପାନ୍ ଟେବୁଲ୍ ହି ଆଗେ ତାରା ଉଇଆ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୦ ବନ୍ ନାନର ।

● ଅସରନା ଆଖନା

ଅଷ୍ଟେ ଥାଇଲା (Feely Bag) କାମାକି ଥାଇଲା ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ଆକାର ଆଉର୍ ଅସରକା ଜିନିଷ ଯେସେ- କାଙ୍କ ଖାଣ, କିର୍ରି ଖାଣ, ତେତାଲି ମାଞ୍ଜି, ଖାଞ୍ଜଗୁଲି, ଇବ୍‌ଡାହି । ଯାହା ନାହାଏ ପାରିବେଶ୍‌ତି ହାଖ୍‌ରି ଆବଡାଗୁଠିନ୍ ଥାଇଲାନୁ ଉଇଅର୍ । ଖାଦାରିନ୍ ଅର୍ତ ଅର୍ତରିନ୍ ମେଖାକୁନ୍ ଥାଇଲାନୁ ହେଷ୍ଟାନ ସାଜାକୁନ୍ ଥାଇଲାନୁ ରାଇ ଜିନିଷାନ୍ ମାଲ୍ ଏରାକି, ଖାଲି ଅସରଅର୍, ଆଦିହି ନାମେ ବାଆଗେ ଉସାହିର୍ ନାନର ।

● କାଥନୀ ତେଜନା : “ପାଞ୍ଜିକା କାରଲା ହି କାଥା”

ଅଷ୍ଟା ଖୁଉଡ଼ିନ୍ ପାଛା ରାହର । ଆଦ୍ ଉୟୁଲ୍ ତାହାରେନ୍ କାଲବାରି ଅଷ୍ଟେ କାରଲା ମାଞ୍ଜି ହାଖିଆ । ଆ କାରଲା ମାଞ୍ଜିନ୍ ବାଟକି ତାରା ଇଦ୍‌ଆକୁନ୍ ପାଞ୍ଜ ବାଆର- “ମାଞ୍ଜିରେ, ମାଞ୍ଜି ନେଲା ନିନ୍ ଗାଞ୍ଜାମାଲ୍ ମାନର୍ ହଲେ ଲହରା ଏଡ଼ପାତି କାଢ ତି ଖାଣ୍ଡନ୍ ଚିଅନ୍ ।

ଆଉର୍ ନାମ୍ ମାନଅର୍ କାରିଗାର ।
 ଗୁରୁ ନାମ୍ ଦେଶ୍‌ଗେ...
 ନାମ୍ ହର୍ମାତ୍ ଇ ଦେଶ୍‌ତା ଛଟ୍‌କା ଫାଉଜ୍ ।
 କାମଅର୍ ଇ ଦେଶାନ୍ ନାମ୍ ରାମ୍ ରାଜି । ନାମ୍ ମାନର୍ ସିପାହି ।
 ରୁଗୁନାମ୍ ଦେଶ୍‌ଗେ... ।

● ମାନେ ଉଇନା ଆଉର୍ ଏରନା ବୁଝରନା

ଦିଦି ପାଦାନ୍ତା ସାହେତା ନାନୁ ଥାଲାର ହି ୪-୫ ଠୁ ଛାପା ଖାଦାରିନ୍ ଏଦ୍‌ଅ, ଥାଇଆତି ଅଷ୍ଟେ ନୁଡ଼ିଆକୁନ୍ ଏକା ଥାଲାସ୍ ହି ଛାପା ମାଲ୍ଲା ମେନ୍‌ଅ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୧ ଆଉର୍ ୩୨ ବନ୍ ନାନର ।

● ଅସରନା ଆଖନା

ଖାନ୍ଧା ୧ନ୍ ଚିଚକା ରାଇ

● ଚକ୍‌ଲେଟ୍ ମଖନା ଖେଲ୍

ଦିଦି ୪ ଠୁ ୫ ଫୁଟ୍ ମେଛାନୁ ଏଅଁଦାଠୁ ଚକ୍‌ଲେଟ୍ ଟା’ଙ୍ଗଅ ଚିଅ ଆଉର୍ ଖାଦାରିନ୍ ଡେଗ୍‌ଆକୁନ୍ ବାଇତୁ ଚକ୍‌ଲେଟ୍ ଖାଗ୍ ଅହାଗେ ବାଅ ।

ସାଥେମ୍ ମାଞ୍ଜି ଏଲ୍‌ଗୁକି ଆ ଦୁସରା ଉଲ୍ଲା ଗାଜା ମାଞ୍ଜା କେରା । ଆଉର ଅଫନ୍ ପାଜ ବାରାକି ବାଆରୁ,- “ନେଲା ଆଗାର ଲାଡ଼ାଙ୍ଗ ମାଲ୍ ମାଞ୍ଜକି ରାଅ ହଲେ, ଲହରା ଏଡ଼ପାତି ତାଁତାର ଅଦରାଆକି ଖାଣନ୍ ଚିଅନ୍” ।

ସାଥେମ୍ ଦସରା ଉଲ୍ଲା ପାଜ ଇରିଆବାରି ଲାଡ଼ାଙ୍ଗନ୍ ପୁଁପ୍ ଖାଞ୍ଜପା ମାଞ୍ଜକିରାଇ ଆଉର ୫ ଠୁ କାରାଲି ପାଆନା କୁନ୍ ଖେଁସ୍ ଟାହ୍ ଟାହ୍ ଏଥରାଲି ପାଜ କାରାଲିନ୍ ଖାଆପା ଉକ୍ତିଆ । ଇ ବେଲାନୁ ଅଷ୍ଟେ କାଉଆ ଆ ଡାହାରେ ମାନାକି କ’ଲିଆ । ପାଞ୍ଜକା କାରାଲିନ୍ ଏରାଖୁନ୍ ଆଦିହି ବାଇତି ଲା’ଲେ ରୁରଖୁଆ । ଆଦ୍ ପାଜନ୍ ବାୟାରୁ- “ମୁସୀ ଏଙ୍ଗାଗେ ଅଷ୍ଟେ ପାଞ୍ଜକା କାରାଲି ଚିଇ ।” ମୁସୀ ବାଆରୁ- “ହଅଏ ଯେ, କାଲାଏ ନିନ୍ ଆଗେ ପୁନା କୁବିତି ଆମ୍ବୁ ଅନ୍ଦାକି ଠର’ଆନ୍ ନଡ଼ାଏ । କାଉଆ ଉଡ଼ିଆରା, ଉଡ଼ିଆରା କୁବି ହେବେ କେରା ଆଉର ବାଆରୁ- ଚି, କୁବି, ଚି, ଆମ୍ବୁ, ନଅଡ଼ନ୍ ଠର, ଜାଲ୍‌ଦି ଜାଲ୍‌ଦି ମଅଖନ୍ କାରାଲି ପାଞ୍ଜକା ।”

କୁବି ବାଆରୁ- ଆମ୍ବୁ ଚିଅନ୍ ଯେ, କାଲାଏ କୁମ୍‌ହାର ଏଡ଼ପାତି ଆଡ଼ି ଅଦରକେ । କାଉଆ ଉଡ଼ିଆର ଉଡ଼ିଆର କୁମ୍‌ହାର ଏଡ଼ପା କେରା ଆଉର ବାଆରୁ, ଚିଆ କୁମ୍‌ହାର ଚିଆ ଆଡ଼ି, ଅନ୍ଦନ୍ ଆମ୍ବୁ, ନଅଡ଼ନ୍ ଠର ଜାଲ୍‌ଦି ଜାଲ୍‌ଦି ମଅଖନ୍ କାରାଲି ପାଞ୍ଜକା” । କୁମ୍‌ହାରାସ୍ ବାଆରୁସ୍- ଚିଅନ୍ ଯେ, ଏଫାଏ ହେବେ ଖାଞ୍ଜ ମାଲ୍ଲା, କାଲା ଖାଞ୍ଜ ଅଦରକେ, ଏନ୍ ଆଡ଼ି ତେଆର ନାନାକୁନ୍ ନିଙ୍ଗାଗେ ଚିଅନ୍ । କାଉଆ ଆଉର ଉଡ଼ିଆର, ଉଡ଼ିଆର ଲହରା ହେବେ କେରା ଆଉର ବାଆରୁ- “ଚିଆ ଲହରା ଚିଆ କୁଡ଼ି, ଆରଖନ୍ ଖାଞ୍ଜ, କାମସ୍ ଅଷ୍ଟେ ଆଡ଼ି ଅଦରଅନ୍ ଆମ୍ବୁ

● ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା

ଦିଦି ଇ ମାହିନାନୁ ଖାଦାରିନ୍ ସାହି କାଧିଆନ୍ ତେଙ୍ଗାଗେ ହାପ୍ତାନୁ ଅନ୍‌ବେର ଖୁଉଡ଼ିନ୍ ରାଆନା ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ପାଦାନ୍ତା ସାହେତା ନାନୁ ଆଲାରହି କାମ୍ ନାନନା ଆଡ଼ାନୁ କୁଇା ହଅ ।

☞ ଖାଦାର ଆଭାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୩ ବନ୍ ନାନର ।

● ଆଭିନାୟ

ମୁଲଖୁନା ଆଲାସିନ୍ ଏକାନ୍ନେ ବାଛା ବାଅଡ, ଆଦିନ୍ ଆଭିନାୟ ନାନାଗେ ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ବାଅ ।

ନିହ୍ନାଏ ଦେହେନ୍ନୁ ଚି’ଜି ଲା’ଗ କାଲ ହଲେ ଏଦେର ନାନର ? ଆଭିନାୟ ନାନାଗେ ବାଅ ।

● ବାକ୍ୟନ୍ ପୁରା ନାନଡ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ବାଡ଼ାଇ, କୁମ୍‌ହାର, ଚୁମାର, ଦାଜୀ, ଲହରା ଇବ୍‌ଡ଼ା ହି ଶାବ ବାଅର ଆଉର ଆର ଆ ଶାଦାନ୍ ହୁଆକୁନ୍ ବାକ୍ୟ ଗାଠାନ୍ ନାନାଗେ ବାଅ ଯୈସେ- କୁମ୍‌ହାର ଆଡ଼ି କାମଦାସ୍, ଚୁମାର ଖାରପା ଅଜଦାସ୍ ।

● ଖାଞ୍ଜ ନାଲାଖ

ନଅଡ଼ନ୍ ଠର ଜାଲ୍ଦି ଜାଲ୍ଦି ମଅଖନ୍ କାରାଲି ପାଞ୍ଜକା” । ଲହରାସ୍ କାଉଥାଗେ କୁଡ଼ି ଚିରସ୍ ।

ପ୍ରାଶ୍ନା-

- ★ କାଉଥା କୁଡ଼ି ହଥାକୁନ୍ ଏଦେର ନାଞ୍ଜା ?
- ★ ଖାଞ୍ଜ ହଥାକୁନ୍ କାଉଥା ନେ’କାଗେ ଚିରୁ ?
- ★ ଖାଞ୍ଜ ହଥାକୁନ୍ କୁମ୍ହାରାସ୍ ଏଦେର ନାଞ୍ଜାସ୍ ?
- ★ ଆଡ଼ି ହଥାକୁନ୍ କାଉଥା ଏଦେର ନାଞ୍ଜା ?

ଏନେମ୍ କାଥନୀନ୍ ମୂଲିତି ଆଗ୍ରିତାକ୍ ଯାଦ୍ ନାନ୍ଥର ।

● **ଚକ୍ଲେଟ୍ ମଖ୍ନା ଖେଲ୍**

ଦିଦି ପ୍ରାୟ ୩ ତୁ ୪ ଫୁଟ୍ ମେଛାନୁ ଏଅଁହାଠୁ ଚକ୍ଲେଟ୍ ଟା’ଙ୍ଗ ଚିଅ ଥାଉର ଖାଦାରିନ୍ ତେଗ୍ଥାକୁନ୍ ବାଇନୁ ଚକ୍ଲେଟ୍ ଖା’ଜାକି ଅନ୍ଧାଗେ ବାଅ ।

● **ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା**

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ହାପ୍ତାନୁ ଅନ୍ଥର ସାହି କାଥ୍ଥାନ୍ ତେଙ୍ଗା’ଗେ ପାଦାନ୍ତା ଇୟା ହେଦେ ରାଅନା ନାନେ ରାକାମ୍ ପାଦାନ୍ତା ସାହେତା ନାନୁ ଥାଲାର୍ ହି ନାଲାଖ ଥାଡ଼ାନୁ କୁଦା ହଅର ।

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଚାଇଁଦାର୍କା ଖାଞ୍ଜ ଇୟା ଆଟା ସାନର୍କା ଚିଆକୁନ୍ ନାନେ ରାକାମ୍ ଜିନିଷ ଖୁଲା ଖୁଲି ତେଥାର୍ ନାନାଗେ ବାଅ ।

● **କାଥନୀ ତେଙ୍ଗା “ପାଞ୍ଜକା କାରାଲି ହି କାଥ୍ଥା”**

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିର୍କି ରାଇ

କାଥନୀ ତେଙ୍ଗା ମୁଞ୍ଜାକୁନ୍ ଦିଦି କିଇତା ପ୍ରାଶ୍ନ ମେନ ।

● **ପ୍ରଶ୍ନ**

- ୫ କାଉଥା କୁଡ଼ି ହଥାକୁନ୍ ଏଦେର ନାଞ୍ଜା ?
- ୫ ଖାଞ୍ଜ ହଥାକୁନ୍ କାଉଥା ନେକାଗେ ଚିତା ?
- ୫ ଖାଞ୍ଜ ହଥାକୁନ୍ କୁମ୍ହାରାସ୍ ଏଦେର ନାଞ୍ଜାସ୍ ?
- ୫ ଆଡ଼ି ହଥାକୁନ୍ କାଉଥା ଏଦେର ନାଞ୍ଜା ?

● **ସୁରୁଥାତ୍ ଲିଖନା “ଛାପାନ ପୁରା ନାନା”**

ଦିଦି ଖେଖେଲନୁ ଥାଧା ଛାପା କାମ୍ଥ ଯିସେ ଚାକା, ଇଜା, ଟେବୁଲ ଇବ୍ଡା । ଇଦିନ ଦିଦି ପୁରା କାମ୍ଥାଗେ ଥାନ ।

ଖାନ୍ଧା - ୧

୩ - ୪ ବାରାଷ

ଖାନ୍ଧା - ୨

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

● ସୁରୁଥାଉ ଲିଖନା

ଖାଦାରନ୍ ଖେଖେଲନ୍ ରୁଗଡ଼ି, ଇୟା, ଗୁକ୍ଖାଡ଼ିନ୍ ନାନେ ରାକାମହି ଗାର
ଖାଣ୍ଡାଗେ ବାଅ ।

||≡ ≡ ≡ (()) UC // =

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୧ ବନ୍ ନାନର ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୪ ଆଉର ୩୫ ବନ୍ ନାନର ।

ଖାନ୍ଧା - ୧

୩ - ୪ ବାରାଷ

ଖାନ୍ଧା - ୨

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

● ଖୁଲା କାଥାବାଉଁ

ଦିଦି କାଥାବାଉଁ ଚୁର୍ଟ୍ ଏଦଥ, ଇସୁଲ, ଡାକ୍ତାରଖାନା, ପାଞ୍ଚାଏତ୍, ପୋଷ୍ଟାଫିସ୍ ପେଠ୍ନୁ ନାଲାଖ ନାନୁ ଆଲାରିନ୍ ଚିହ୍ନା ବାଅ ।

● ସଚନା ଖେଲ୍

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଏଅଁନ୍ଦାଠୁ ଜିନିଷ୍ ଯୈସେ ଷ୍ଟେଥୋ, ତାରାଜୁ, ଇବଡ଼ାନ ଚିଅ ଆଉର୍ ଖାଦାରିନ୍ ଡାକ୍ତାର ବେମ୍ରିଆ, ଦୋକାନବାଲା - ଗାହଁକି ମାନାର୍ କି ଆଭିନାୟ ନାନାଗେ ବାଅ ଆଉର୍ ଖାଦାରିନ୍ ସାହେତା ନାନ ।

● ଖେଲ୍ “ଖାନୁ ମିଂଖା”

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଅଣ୍ଟା ଧାରିନ୍ ଇଜ୍ତଥ ଆଉର୍ ଖାନୁ ମିଂଖାଗେ ବାଅ ।

ଆଗେ ତାରା ଅନ୍ କାଦାମ୍ କାଲା

ପାଛେ ତାରା ଅନ୍ କାଦାମ୍ କାଲା

ଆଗେ ତାରା ଦୁଇ କାଦାମ୍ କାଲା

ପାଛେ ତାରା ଦୁଇ କାଦାମ୍ କାଲା

ଇ ବେଶେ ନାନେ ରାକାମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଚିଅ ଆଉର୍ ଖାଦାରିନ୍ ଆଦିନ୍ ଏରାକୁନ୍ ନାନାଗେ ସାହେତାନାନ ।

● ଖୁଲା କାଥାବାଉଁ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ କାଥାବାଉଁ ଚୁର୍ଟ୍ ଏଦଥାକୁନ୍ ଡାକ୍ତାର, ମାଷ୍ଟାର, ଚିଠିବାଲା, ଦୋକାନବାଲା, ସାରପାଞ୍ଚ ଏନ୍ନେମ୍ ଏକାନ୍ନେ ସାହେତା ନାନନାର୍ ଆଦିନ୍ ତେଙ୍ଗ ।

● ସଚନା ଖେଲ୍ : “ଚିଠିବାଲା”

ଖାଦାର୍ ଭିତ୍ରେନ୍ଦୁ ଅରତସ୍ ଚିଠିବାଲା ମାନସ୍ । ଆସ ମେଖା ମେଖା କାଲସ୍, “ଏନ୍ ଚିଠିବାଲା, ଏନ୍ ଚିଠିବାଲା” ଦୁସରା ଖାଦାର୍ ବାଅର୍ “ଏସାନ କାଦାଏ” ? ଚିଠିବାଲା ମାଞ୍ଜକା ଖାଦାସ୍ ବାଅସ୍ “ମାଝି ଖୁଡ଼ି” । କିଇଆ ଖୁଡ଼ି, ମାଝିଆ ଖୁଡ଼ି ତାରା । ଆଉର୍ ଅଙ୍ଗନ୍ ଖାଦାର୍ ମେନର୍ “ଏଦରା ଅନ୍ଦର୍ କା ଦାଏ” ? ଚିଠିବାଲାସ୍ ବାଅସ୍ “ଚିଠି ଇୟା ପାଇସା ଇୟା ରାକ୍ଷି” ଇବଡ଼ାନ୍ । ଆଦି ଖଖା ଖାଦାର୍ ବାଗୁର୍ ଚିଆକି କାଲା । ଚିଠିବାଲା ବାଅସ୍ ମାଲା ନେଖାଏ ଜିନିଷ୍ ଆବଡ଼ାର୍ଗେ ଚିଅନ୍ । ଆଉର୍ ଅଙ୍ଗନ୍ ଥାସ୍ ଏନ୍ ଚିଠିବାଲା ଏନ୍ ଚିଠିବାଲା ବାଅସ୍ ଚିଅସ୍ । ଦିଦି ହର୍ମା କହଁ ଖାଦାରିନ୍ ଚିଠିବାଲା ମାନାଗେ ସୁଯୋଗ ଚିଅ ।

● ଖେଲ୍ “ଇଟା ଖାଁଡ଼ୁନ୍ଦୁ ଏକନା”

ଦିଦି ମାଝିନ୍ଦୁ ଛୋଟେ ଛୋଟେ ଆଡୁଆ ଆୟାକି ଅଣ୍ଟେ ସିଧା ଧାରିନ୍ଦୁ ଅଣ୍ଟା ଇଟା ଖାଣା ଉଇଆକି ଖାଦାରିନ୍ ଆ ଇଟା ମାଝିଆ ଏକାଗେ ବାଅ ।

● ପଞ୍ଜଳ

କହାଁ ଚିଠି ବାକ୍ସାହି ଛାପାନ୍ ୪ ଖାଣା ନାନାକି ଖାଦାରିନ୍ ଜଡ଼ିଆଗେ ବାଅ ଆଉର୍ ଆଦ୍ ଏଦେର୍ ଛାପା ହିକେ ଖାଦାରିନ୍ ମେନ ।

✍ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୨ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● ଆସ୍‌ରା ନାନନା ପ୍ରାଶ୍ନା

ଦିଦି ମାଷ୍ଟାର, ଡାକ୍ତାର, ଚିଠିବାଲା, ଦୋକାନବାଲା ହି ଛାପାନ୍ ଏଦ୍‌ଆକୁନ୍ ଆସ୍‌ରା ନାନନା ପ୍ରାଶ୍ନା ମେନ ।

- ☆ ମାଷ୍ଟାରସ୍ ଏଦେର୍ ନାନାଦାସ୍ ?
- ☆ ନିଙ୍ଗାନ୍ ନାଡ଼ି ଧାରି ହଲେ ଏଦେର୍ ନାନଦାସ୍ ?
- ☆ ନିମାଗେ ଜିନିଷ ଅନ୍ଦରନା ରାଇ ହଲେ ଏସାନ୍ କାଆଦାର ?
- ☆ ଚିଠି ପାତାର ନାମାଗେ ନେ ଅନ୍ଦରନାର ଚିନାର ?

✍ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୩ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● ମେସା ବାଆନା

ଦିଦି ୩ ୠ କାର୍ଡ ନାନ ଆଉର୍ ଅଷ୍ଟେମ୍ ଲେଖେ ପାହିଲା ଆଠ୍ଟାଜ୍ ରାଆନା ଛାପାନ୍ ଗୁଆଜାଗେ ଖାଦାରିନ୍ ବାଅ ।

● ଏକଦା ଆଲାର୍‌ହିକେ ଗୁଆଜଡ଼

ଦିଦି ଏକଦା ଆଲାର୍ ହିକେ ଗୁଇଜକା କାର୍ଡ, ଖାଦାରଗେ ଚିଅ ଏକାନୁ କି ଷ୍ଟେଥୋ, ଅର୍ମୋମିଟର୍, ଇଞ୍ଜେକ୍‌ସନ୍ ଇବଡ଼ା ସାଜେ ଚିଠି ବାକ୍ସାହି ଛାପାନ୍ ଚିଅ ଆଉର୍ ଏକଦା ଆଲାର୍ ହିକେ ଗୁଆଜାଗେ ବାଅ । ଇ ଲେଖା ୪/୫ ୠ ଛାପା କାର୍ଡନ୍ (ଏକଦା ଆଲାର୍‌ହିକେ ଗୁଇଜକା କାର୍ଡ) ଖାଦାରିନ୍ ଚିଆକୁନ୍ ଚିହ୍ନା ବାଅ ।

● ଖେଲ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ୨୦ ଦାଲ୍‌ନୁ ଭାଗନାନ । ଅଷ୍ଟେ ଦାଲ, ଡାକ୍ତାର, ଚିଠିବାଲା, ଦୋକାନବାଲା ଇବଡ଼ାରହି ଆଭିନାୟ ନାନର୍ ଆଉର୍ ଆଲଗା ଦାଲ, ପାହିଲ୍ ଦାଲ୍ ବଡ଼ ଏଦେର୍ ଆଭିନାୟ ନାନାର୍ ବାଅର୍ ।

● ଏକଦା ଆଲାର୍ ଗୁଆଜା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ନାନେ ରାକାମ୍ ଆକ୍ଷାରହି ଚିହ୍ନା, ଚିହ୍ନା ବାଆଗେ ଆକ୍ଷାର କାର୍ଡ କାମର୍ ଆଉର୍ ଏକଦା ଆଲଗା ହିକେ ଖାଦାରିନ୍ ଗୁଆଜାଗେ ବାଅ ।

ଠ	ଠ	ଠ ✓	ଠ
ଠ	ଗ	ଗ	ଗ
ର	ର	ର	ଠ
ର	ଠ	ଠ	ଠ

✍ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୬ ବନ୍ ନାନର୍ ।

ପାହିଲା କାର୍ତ୍ତ - ଇଞ୍ଜ, ଆଡ଼ି, ବାହି
 ଦସରା କାର୍ତ୍ତ - ଗୁକା, କାଠାଡ଼, ଗୁପାଲ
 ତିସରା କାର୍ତ୍ତ - ଚିଠି ବାକ୍ସା, କାଲାମ୍, ରୁକ୍ମା

ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୪ ବନ୍ ନାନର ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “କହା ମାନାକି ଡାକ୍ତାର ମାନନ୍”

କହା ମାନାକି ଡାକ୍ତାର ମାନନ୍
 ବେମରିଆ ରିନ୍ ଏରନ୍ ଦାଢ଼ା ଚିଅନ୍
 ବେମାରାନ୍ କୁଦାବଅନ୍
 ଏଘାଏ ଆଗେନ୍ ବାଡ଼ ବେମାର ନାଡ଼ି ଆଉର ଖୁଖି ହୁରମି କାଲ ବଂଗ ।

● ଖେଲ : “ମାଲ ଏରାକୁନ୍ ଗାନ୍ନା”

ଖାନ୍ଧାର ହେଖ୍ଟାନ୍ ପାଛେ ତାରା ନାନାକିରି ଗୋଲନ୍ ଇଜର । ଅଷ୍ଟେ କହାଁ ଖାନ୍ଧାସ୍ ଅଷ୍ଟା ଥାଲାନୁ ୨-୩୦ ଜିନିଷ୍ ଉଇଆକୁନ୍ ହରମାର ହି ହେଖ୍ଟାନ୍ ଉଇଅ, ଉଇଆ କାଲସ୍ । ହରମା ଖାନ୍ଧାର ଆବଡ଼ାନ୍ ମାଲ ଏରାକି ଗାନ୍ନା କୁନ୍ ବାଅସ୍ । ଆଦିହି ଖଖା ଜିନିଷ୍ ଧାରଚ୍କା ଖାନ୍ଧାସ୍ ହରମାର ହେଦେ ଜିନିଷ୍ଗୁଠିନ୍ ଏଦଥା ବାଅସ୍ ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “ଖୁଡ଼ି କୁଟିନ୍ ଉକ୍ତିରାଇ ପେଠ୍”

ଖୁଡ଼ି କୁଟିନ୍ ଉକ୍ତିରାଇ ପେଠ୍
 ଇଦ୍ ହିକେ ପେଠ୍ କାନା ଡାହରେ
 ଖାପରା ଏଡ଼ପା ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ିନ୍
 ସାବ୍ଜି ବାରଥାଲି ଗାଡ଼ି ଗାଡ଼ିନ୍
 ଇ ପାଖେନ୍ ଟାଟ୍ଟା, ଗାଠ୍ଟା ହି ବଝା
 ଆ ପାଖେନ୍ କିରୁ ସାଜା ବାରକା
 ଇ ପାଖେ ବିସରାଥାଲି ଆଡ଼ି, ଡୁଭ୍ନି, ଗାଗରା
 ଆ ପାଖେ ବିସରାଥାଲି ସିଂଘଡ଼ା, ଦାହିବାରା
 ହାଇକା ଇଞ୍ଜ ହେଦେ ମୁରଖେ ଭିଡ଼ଭାଡ଼
 ବିସା ହେଦାଗେ କାଲ୍ବାଲ୍
 ଗାରାମ୍ ଗାରାମ୍ ଘୁଗ୍ନି ମଅଖଡ଼
 ଭାଇ ଗଜା ତାରା ପେଠ୍ କୁଦଡ଼ ।

● ଖେଲ : “ଆନୁମାନ୍ ନାନାକି ସାଂଖ୍ୟା ବାଆନା”

ଇସ୍ତୁଲ୍, ପୋଷ୍ଟ ଆଫିସ୍, ଡାକ୍ତାରଖାନା, ପାଞ୍ଚାଏଡ଼, ପେଠ୍ ହି ଛାପାକାର୍ତ୍ତ (୩”x୩” କାର୍ତ୍ତ) ଇୟା କାଲାପାଟା, ଥର୍ମୋମିଟାର, ଚିଠିବାକ୍ସା, ଷ୍ଟେଥୋ, ଡଷ୍ଟର ହି ଛାପାକାର୍ତ୍ତ (ଆନ୍ନେମ୍ ୩”x୩” କାର୍ତ୍ତ) ନାନାକୁନ୍ ହରମା ଖାନ୍ଧାର ହେଦେ ଉଇଅର । ତାନିକ୍ ଦେରିତାକ୍ ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଏରାଗେ ସାମାଏ ଚିଅ । ଆଦିହି

● **ଡାକ୍ତର ବେମାରିଆରହି ଆଜିନାୟ**

ଅଷ୍ଟେ କହାଁ ଖାଦ୍ୟ ଡାକ୍ତର ମାନସ୍ ଆଉର ଛଟେ ଖାଦ୍ୟ ପାଉଲା ଝାଡ଼ା ମାନାତ୍ ରନା ବାଲା ବେମାରିଆ ମାନସ୍ । ଡାକ୍ତରାସ୍ ନାରିନ୍ ଏରସ୍ । ଛାତିନୁ ଷ୍ଟେଥୋ ଉଇଅସ୍ । ଡାକ୍ତରାସ୍ ଖେଲନା ଥର୍ମୋମିଟରାନ୍ ତାଥଖା କିଇଆ ଚିଅସ୍ ଆଉର ଦେହନୁ ଆନ୍ତୁ ‘ମାଲ୍ଲା’ ବାଅସ୍ । ଓ.ଆର୍.ଏସ୍. କାମନାନ୍ ଶିଖା ବାଅସ୍ । ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଆଜିନାୟ ନାନାଗେ ସାହେତା ନାନ ।

● **ଆଜିନାୟ ଡାକ୍ତରୀ : “ବାରଗ୍ସରେ ଏରା ସାବ୍ଜି ବାଲାସ୍”**

ବାରଗ୍ସରେ ଏରା ସାବ୍ଜି ବାଲାସ୍
ଅନ୍ଦର କାଆଦାସ୍ କହଣା, ଲାଉଆ, କାର୍ଲା
ସାବ୍ଜି ନୁ ନିନ୍ଦକା ତାଘାଏ ଝୁଡ଼ି
ଖନ୍ଦୁ ଆଲାଉହି ଭିଡ଼ ଏରା ।

● **ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା**

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ସାହି କାଥ୍ଥାନ ବାଆଗେ ଇସ୍ତୁଲ, ଡାକ୍ତରଖାନା, ପାଞ୍ଚାଏତ୍, ପୋଷ୍ଟଆଫିସ୍, ପେଠ୍ କୁଦାଗେ ହଅର୍ । ଆସାନ୍ ନାଲାଖ୍ ନାନୁ ଆଲାଉ ହି ନାଲାଖ୍ ବାରେ ତେଜ । ଛୋଟେ ଖାଦାର କାମଚକା ଛାପାନୁ ଦିଦି ଠିକ୍ଣା ଲିଖିଚିଅ ଆଉର ଲାଫାପାନୁ ଉଇଆକି ଷ୍ଟାସ୍ ଚିଆକି ଚିଠି ବାକ୍ତାନୁ ସାଜାଗେ ବାଅ ।

ଖଖା ଆ କାର୍ଡଗୁଠିନ୍ ଥାଇଲାନ୍ ଉଇଅ ଚିଅ ଇୟା କିର୍ରିନ୍ ଡାବ ଚିଅ ଆଉର ପ୍ରାଶ୍ନ ମେନ ।

- ଏଅଁନ୍ଦାଠୁ ଜିନିଷ୍ ରାହ୍ଗ୍ ?
- ଏଅଁନ୍ଦାଠୁ ଛାପା ରାହ୍ଗ୍ ?
- ଏଦେରା ଏଦେରା ରାହ୍ଗ୍ ?

☞ ଖାଦାର ଆଉଦାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୭ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● **ଡୋମିନୋ**

ସାର୍ପାଞ୍ଚ୍ସହି ନାଲାଖ୍, ଡାକ୍ତରାସ୍ହି ନାଲାଖ୍, ମାଷ୍ଟରାସ୍ହି ନାଲାଖ୍ ଗାହି ୧୦ଠୁ ଛାପା ହଅକୁନ୍ ଡୋମିନୋ କାର୍ଡ ତେଆର୍ ନାନର୍ ଆଉର ଖାଦାରଗେ ଆବଡ଼ା କାର୍ଡାନ୍ ଖା’ଜ । ଅରତ ଖାଦାସ୍ ଅଷ୍ଟେ କାର୍ଡ ଅନ୍ଦରା’କି ମାଝିନ୍ ଉଇୟ ଆଉର ଏଦେରା ଏଦେରା ନାଲାଖ୍ ହି ଛାପା ଚିଚ୍କିରାଇ ଆଉର ନେଖାଏ ନାଲାଖ୍ ବାଅର୍ । ଦସ୍ ର ଛାପା ସାଜେ ମେଶାମିଶି ରାଆନା କାର୍ଡ ନେଖାଏ ହେଦେ ରାଅ, ଥାସ୍ ଆଉର ଅଫନ କାର୍ଡ ଅନ୍ଦାକି ମାଝିନ୍ ଉଇଅସ୍ ଆଉର ଏକା ଏକା ଛାପାରାଇ ବାଅସ୍ । ଇ ଲେଖାମ୍ ୧୦ ଠୁ ଖାଦାର ୧୦ ଠୁ କାର୍ଡ ଅନ୍ଦରାକି ଉଇଅର୍ । କାର୍ଡନ୍ ରାଆନା ଆଲାସ୍ହି ନାଲାଖାନ୍ ବାଅସ୍ ।

● **ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା**

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ସାହି କାଥ୍ଥାନ ବାଆଗେ ଇସ୍ତୁଲ, ଡାକ୍ତରଖାନା, ପୋଷ୍ଟ ଆଫିସ୍, ପେଠ୍ କୁଦା ହଅର୍ । ଆଉର ଆସାନ୍ ନାଲାଖ୍ନାନୁ ଆଲାଉହି

● କାଥନୀ ତେଜନା: “ପାନ ବାଲାସ୍ ବୁଦ୍ଧି ଶିଖରାସ୍”

ସମାରୀ ବାହୁଡ୍ ହୁସିଆର କୁକ୍ଲେ ରାହରୁ । ଉନ୍ଦୁଲ୍ ପାନବାଲାସ୍ ଗୁଷ୍ଠେ ପାନ ଖିଦିଆ । ପାନବାଲାସ୍ ତାରାଜୁନୁ ପାନ ଓଜାନ ନାଞ୍ଜାସ୍ । ପାନ ଏକା ପାଲାନ୍ତୁ ଉଇଆସ୍ ଆଦ୍ ମାଇଆ ମାଞ୍ଜା ଆଉର୍ ବାଟକାରା ତାରତା କିଇଆ ମାଞ୍ଜା । ପାନ ବାଲାସ୍ ପାନ ଚିରୁସ୍ । ସମାରୀ ଧାନନ୍ତୁ ଏରାଲିଆ । ବାଆରୁ- ମସା, ଏଙ୍ଗା ଏଦେରଗେ କାମତି ପାନ ଚିରକାଏ ? ପାନବାଲାସ୍ ବାଗୁସ୍, ଥଡ଼େମାନ ହଲେ ନିଙ୍ଗାଗେ ହଥାଗେ ସୁବିଧା ମାନ । ସାମରୀ ଥଡ଼େକ୍ ପାଏସା ପାନବାଲାସ୍‌ଗେ ଚିରୁ । ପାନବାଲାସ୍ ପାଏସା ଗାନରୁସ୍ ଇରିଆସ୍ କାମତି ପାଏସା ରାଇ । ଆସ୍ ସମାରୀନ୍ ବାଆରୁସ୍, ନିନ୍ କାମତି ପାଏସା ଚିରକି ଦି । ସମାରୀ ବାଗୁ କାମତି ପାଏସା ଗାନନା ସାହାଜ୍ ମାଲ୍ଲିକା ମସା ? ପାନବାଲାସ୍ ବୁଦ୍ଧି ଶିଖରାସ୍ । ଆସ୍ ଆଉର୍ ନେକାହୁଁ କାମତି ପାନ ମାଲ୍ ଚିରୁସ୍ ।

● ପ୍ରାଶ୍ନା

- ☆ ସମାରୀ ଏଦେରା ଖିଦିଆ ?
- ☆ ପାନବାଲାସ୍ ଏଦେରାନୁ ପାନ ଓଜାନ ନାନଜାସ୍ ?
- ☆ ପାନବାଲାସ୍ ସମାରୀଗେ ଏଅଁଦା ପାନ ଚିରୁସ୍ ?
- ☆ ସମାରୀ ଏଅଁଦା ପାଏସା ଚିରୁ ?
- ☆ ପାନବାଲାସ୍ ଏଦେରା ଶିଖରାସ୍ ?

ନାଲାଖବାରେ ତେଜ । ଖାଦାର ତାମ୍ କାମରକା ଛାପା ନାଲାଖ କୋଲାଜନ୍ତୁ ଦିଦି ଠିକ୍‌ଶା ଲିଖତିଅ ଆଉର୍ ଷ୍ଟାମ୍ ଚିଆକି ଚିଠି ବାକ୍ତାନୁ ସାଜା’ଗେ ବାଅ ।

● କାଥନୀ ତେଜନା ‘ବୁଧନୀହି ଫରକ୍ ଖେନ୍ନା’

ଅଷ୍ଟେ ପାଦାନୁ ବୁଧନୀ ନାମେ ହି ଛୋଟେ କୁକ୍ଲେ ରାହରୁ । କାରାମ୍ ପାରାବ୍‌ଗେ ତାଙ୍ଗାଏ ମାମୁଁସ୍ ପାଏସା ତାଇଆସ୍ । ଆ ପାଏସାନୁ ଫରକ୍ ଖିଦିଆ । ମାମୁଁସ୍ ଫୋନ୍‌ନୁ ବାଆରୁସ୍ ବୁଧନୀ ନିଙ୍ଗାଗେ ଡାକ୍ତି ପାଏସା ତାଇକା ଦାନ । ବୁଧନୀ ତାମ୍‌ସ୍ ଏଡ଼ପାନୁ ମାଲ୍ ରାହାଗୁସ୍, ଆସ୍ ନାଲାଖନ୍ତୁ କେରକା ରୁସ୍ । ତାମ୍‌ସ୍ ଏଡ଼ପା ବାରନ୍ତୁମ୍ ବାରନ୍ତୁମ୍ ବୁଧନୀ ବାଆରୁ ଆବା ମାମୁଁସ୍ ଡାକ୍ତୁ ପାଏସା ତାଇକା ଦାସ୍ । ବୁଧନୀ ମେଞ୍ଜା, ‘ଏଦେରା’ ଚିଠିବାଲାସ୍ ମାମୁଁ ହେଦେ କାଲାକୁନ୍ ପାଏସା ଅଦରାସକା ? ତାମ୍‌ସ୍ ବାଗୁସ୍, ଗୁରୁଏ ଏନ୍ ନିଙ୍ଗାନ୍ ଡାକ୍ ଏଡ଼ପା ହଅନ୍ କାଲନ୍ । ଆସନ୍ ଏକାସେ ପାଏସା ବାରି ତେଜନ୍ । ଆଦ୍ ତାମ୍‌ସ୍ ଗାନେଡାକ୍ ଏଡ଼ପା କେରା । ଆଲାର୍ ଏକାନ୍ନେ ପାଏସା ଚିଆଲିଆର ଇରିଆ । ତାମ୍‌ସ୍ ବାଗୁସ୍, ମାମୁଁସ୍ ଏନ୍ନେମ୍ ଆଷ୍ଟା ଡାକ୍ ଏଡ଼ପାନୁ ନିଙ୍ଗାଏ ନାମେଟି ପାଏସା ଚିରକା ରାଅସ୍ । ନାମହାଏ ଚିଠିବାଲାସ୍ ନିଙ୍ଗାଏ ନାମେ ଏରାକୁନ୍ ନିଙ୍ଗାଗେ ଅହାକି ପାଏସା ଚିଅସ୍ । ବୁଧନୀ ଖୁସି ମାଞ୍ଜା । ଚିଠିବାଲାସ୍ ଆବାରି ବୁଧନୀଗେ ପାଏସା ଚିରୁସ୍ । ବୁଧନୀ ଫରକ୍ ଖେନ୍ନା କେରା ।

● ଓଜାନ୍ ହାଲକା ବାରେ ଆଖନା

ଦିଦି ଖାଦାରଗେ ଅଷ୍ଟେ ଖେଲନା ତାରାକୁ ଚିଆକୁନ୍ ଅନ୍ ପାଖେ ରୁଗୁଡ଼ି ଆଉର ଦସରା ପାଖେ ପୁଁପ ଆଉର ଆରଖା ଉଇଆକୁନ୍ ଏକା ପାଖେ କିଇଆ ମାନାଲି ଆଦ୍ ଓଜାନ୍ ଆଉର ଏକା ପାଖେ ମାଇଆ ମାନାଲି ଆଦ୍ ହାଲକା ହିକେ ବାଆକୁନ୍ ତେଜ ।

● ଆନ୍ଧୁ ଖେଲ : “ବିଜ୍ଞାନ ବାରେ ଆଖନା”

ଅଷ୍ଟେ କହାଁ ବାଲଚିନ୍ଦୁ ଦିଦି କେନ୍ଦ୍ରନ୍ଦୁ ଆନ୍ଧୁ ଉଇଅ । ଉପୁଲାରନା ଆଉର ମୁଲଖନା ଜିନିଷ ଯୈସେ- ରୁଗୁଡ଼ି, ଆରଖା, ପୁଁପ, ପରର, କାଙ୍କ, ଖାଣା ଇବଡ଼ାନ ଖାଦାରଗେ ଚିଆକୁନ୍ ପରୀକ୍ଷା ନାନାଗେ ସୁଯୋଗ ଚିଅ ।

● ଗାରାମ୍-ଠାଣ୍ଡା, ନାରାମ୍-ଚାନ୍ ଆଖନା

ଦିଦି କେନ୍ଦ୍ରନ୍ଦୁ ଅଷ୍ଟେ ଥାରିଆନ୍ଦୁ ଆନ୍ଧୁ ଉଇଆକି ଖାଦାରିନ୍ ଅଁସରତାକି ଠାଣ୍ଡା ଆଉର ବିଡ଼ନାନ୍ଦୁ ଆନ୍ଧୁନ୍ ଉଇଆକି ଆଦିନ ଅଁସରତାକି ଗାରାମ୍ ବାରେ ତେଜ । ଦିଦି ପେଠ୍ କୁଦାଗେ ହଅବାରି ଖାଞ୍ଜପା, ଶାଗ୍‌ସାବ୍‌ଜି ଝୁଲାପେଷ୍ଟ ଇବଡ଼ାନ ଅଁସର ତାକି ନାରାମ୍ ଚାନ୍ ବାରେ ତେଜ ।

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଖେଲନା ଅର୍ମୋମିଟର୍ ଏଦ୍‌ଆ ଖୁନ୍ ତାଢାଏ ବେଭାର ବାରେ ତେଜ ।

● ଖେଲ : ମେଛା-ପୁଡ଼ା ବାରେ ଆଖନା

ଖାନ୍ଧା-୨ନ୍ଦୁ ଚିରକି ରାଇ ।

🙏 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୫ ବନ୍ ନାନର ।

● ପ୍ରାଣ୍ଣା

- ☆ ବୁଧନୀଗେ ନେ ପାଏସା ତାଇକାରୁର ?
- ☆ ବୁଧନୀ ତାୟାସ୍ ଗାନେ ଏସାନ୍ କେରା ?
- ☆ ବୁଧନୀଗେ ନେ ପାଏସା ଚିରୁର ?
- ☆ ପାଏସାନ୍ଦୁ ବୁଧନୀ ଏନ୍ଦେରା ଖିନ୍ଦିଆ ?

● ଗାରାମ୍-ଠାଣ୍ଡା, ନାରାମ୍-ଚାନ୍ ଆଖନା

ଖାନ୍ଧା-୧ନ୍ଦୁ ଚିରକି ରାଇ ।

● ଖେଲ : “ମେଛା-ପୁଡ଼ା ବାରେ ଆଖନା”

ଏକ୍‌କେ ସାଙ୍ଗେ ଦିଦି ୫୦ ଖାଦାରିନ୍ ହଅ । ଦିଦି ଥାପଡ଼ି ଲାଅ ହଲେ ଖାଦାର ଦିଦିହି ରୁରିଅ ତାରା କିର ରଅର । ଆଦ୍ ଥାପଡ଼ି ଲାଆନା ବାନ୍ଦ ନାନ୍ ହଲେ ଖାଦାର ସାନ୍ନିତି କହାଁ ଧାଡ଼ିନ୍ଦୁ ଇଜଅର । ଆଉର ଅଫନ୍ ଦିଦି କହାଁତି ସାନ୍ନି ହିସାବନ୍ଦୁ ଇଜତା’କି ଖେଲ୍ ବେଚ୍‌ତଅ ।

🙏 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୮ ଆଉର ୩୯ ବନ୍ ନାନର ।

● ଖୁଲା କାଥାବାଢ଼ୀ

ଦିଦି କୀଡ଼ାମାକଡ଼ାହି ଛାପାକାଢ଼ି ଏଦଥ । ପାରିବେଶନୁ ରାଆନା କୀଡ଼ା ମାକଡ଼ାନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ଚିହ୍ନାବଥ । ଯେସେ- ପକ୍, ୦୦ପକ୍, ତିଙ୍ଗଲି, ଭୂଷଡ଼ି, ପାପୁଲା, ତିଇନି । ଦିଦି କୀଡ଼ାମାକଡ଼ାହି ବାରେନୁ ସାହାଜ୍ ପ୍ରଶ୍ନ ମେନ୍ଥ । ଯେସେ-

- ★ ନିମ୍ ହୁରମି ପକ୍ ଇରକାଦାରକା ?
- ★ ନିମାନ୍ ଏକଥାମ୍ ଉଲ୍ଲା ପକ୍ ୦୦ପକ୍, ଭୂଷଡ଼ି, ପାରମ୍‌କିରିକା ?
- ★ ନିମ୍‌ହାଏ ଭିତ୍ରେନୁ ନେ ପାପୁଲା ଇରକା ଦାରକା ?
- ★ ନେ ପାପୁଲା ଧାରକାଦାର କା ?
- ★ ପାପୁଲା ନେଖା ମାଲିଆ ଉକ୍ତି ? ଇବଡ଼ାଗୁଠି ।

☞ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ୍-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୬ ବନ୍ ନାନର ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “ଏମ୍ ହିକ୍‌ଦାମ୍ ଭୂଷଡ଼ି”

ଏମ୍ ହିକ୍‌ଦାମ୍ ଭୂଷଡ଼ି ଏମ୍ ହିକ୍‌ଦାମ୍ ଭୂଷଡ଼ି
 ଏସାନ୍ ଆମ୍ବୁ ଜାମା ମାନି
 ଆସାନ୍ ଏମ୍‌ହାଏଁ ତେରା ରାଇ
 ଏମ୍‌ହିକ୍‌ଦାମ୍ ଭୂଷଡ଼ି...

● ଖୁଲା କାଥାବାଢ଼ୀ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ କୀଡ଼ାମାକଡ଼ାହି ଛାପାକାଢ଼ି ଏଦଥାକିରି ତିଇନି, ପାପୁଲା, ଭୟଁ ଟେଟେ, ବଥଖ, ରାନିପକ୍, ୦୦ପକ୍, ଇମା, ପେନ୍ ଗୁଠି ନାମ୍‌ହାଏ ଏଦେର ଉପକାର ଇଆ ଅପକାର ନାନି ଇବଡ଼ାନ୍ ତେଙ୍ଗ । କୀଡ଼ାମାକଡ଼ା ବାରେ ଖାଦାର କିଇତା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଠିନ୍ ମେନର ।

- ★ ତିଇନି ନାମାଗେ ଏଦେରା ତିଇ ?
- ★ ତିଇନିହି ଏଡ଼ପାନ୍ ଏଦେର ବାଆନାର ?
- ★ ଇମା ନାମ୍‌ହାଏ ଏଦେର ନୁକ୍‌ସାନ୍ ନାନି ?
- ★ ଭୂଷଡ଼ି ନାମ୍‌ହାଏ ଏଦେର ନୁକ୍‌ସାନ୍ ନାନି ?
- ★ ତିଙ୍ଗଲି ନାମ୍‌ହାଏ ଅନ୍ନା ମଖ୍‌ନା ମାଲିଆଁ ଉକ୍ତିନ୍, ନାମ୍‌ହାଏ ନାଗାଦ୍ ହିକେ ନା ଖାରାପ ହିକେ ?

☞ ଖାଦାର ଯାହା ଉଭାର ତେଙ୍ଗର ଆବିଷାୟନୁ ଦିଦି ତାମ୍‌ହାଏ ସାଙ୍ଗେ ଆଲୋଚନା ନାନର ।

☞ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ୍-୨ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୦ ବନ୍ ନାନର ।

ବିଲଡ଼ି ପୁତି ହଲେ ଭୁଇଁ ଭୁଇଁ ନାନଦାମ୍
ଆଲାରିନ୍ ଏମ୍ ଶଶନୁ ଜବଦାମ୍

(ଖାଦାର ଭୂଷଡ଼ିହି ମୁଖା ଆଭାରକି ସାଙ୍ଗେନୁ ଭୁଇଁ ଭୁଇଁ ନାନର)

● ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ସାଙ୍ଗେନୁ ହଆକିରି ବାହରେତା କୀଡ଼ାମାକଡ଼ାନ ଏଦ୍‌ଅ
ଆଉର୍ ଆଦିହି ସାଙ୍ଗେ ଇମାଭୁଁଡୁ, ନେରରେ ଲାତା, ପକ୍ ଲାତାଗୁଠିନ୍ ଏଦ୍‌ଅ ।

● ବିନ୍ଦୁତି ବିନ୍ଦୁ ଜଡ଼ୁଆ କି ଛାପା କାମଅର୍

ଦିଦି ବିନ୍ଦୁ ରାଆନା ଛାପାନ୍ ଖାଦାରଗେ ଚିଅ ଆଉର୍ ବିନ୍ଦୁତି ବିନ୍ଦୁ ଜଡ଼ୁଆଗେ
ଖାଦାରିନ୍ ତେଙ୍ଗ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୭ ବନ୍ ନାନର ।

● କାଥନୀ ତେଙ୍ଗନା : “ଲାଣ୍ଡିସ୍ ଦୁଃଖ ହାଖଦାସ୍”

ବିଡ଼ନା ଉଲ୍ଲାତା କାଥଥା । ବିଅଖ ଅଣ୍ଡେ ଖୁସିମାନତି ଇ ଘାସିତି ଆ ଘାସି
ତେଗ୍‌ଆ କୁଦ୍‌ଦାଲିଆ । ବେ'ରୁଗେ ତାନ୍ ଅଣ୍ଡେ ସାଙ୍ଗେ ବେଦାଲିଆ । ଇ ବେଲାନୁ
ପକ୍ ଅଣ୍ଡେ ଅନ୍ନା ମଅଖନା ବେଦାଗେ କା'ଲିଆ । ବିଅଖ ବା'ରୁ-ପକ୍ ଭାଇ !
ଏଅନ୍ଦା ସୁନ୍ଦାର ବିଡ଼ନା ରାଇ, ନିଘାଏ ବେରନା ମାନ୍ ମାଲ୍ଲୁକା ? ବାରାଏ ସାଙ୍ଗେ
ସାଙ୍ଗେ ବେଚଡ଼ । ପକ୍ ବା'ରୁ- ମାଲା ମାଲା ଏଘାଏ ବେରନା ସାମାଏ ମାଲ୍ଲୁ ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “ମେଲେରିଆ ସାଙ୍ଗେ ବାତନାଡ଼ି”

ଦିଦି ଆଉର୍ ଖାଦାର ଭୂଷଡ଼ି ମୁଖାଆଭା କି ଏ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡିନ୍
ପାଡ଼ଅର୍ ।

ମାଲେରିଆ ଆଉର୍ ବାତ୍ ନାଡ଼ି
ପାଇଁଆନୁ ଦେହେ ଥାର୍‌ଥାରି ମାନି,
ଆଲାରିନ୍ ନାନଦାମ୍ କାଲ୍‌ବାଲ
ଏମ୍‌ହାଏ ଗୁନ୍ ଇଦ୍ ହିକେ ଆସାଲ୍
ବାରାରେ ବାରାରେ ଜାଲ୍‌ଦି ଜାଲ୍‌ଦି
ଲାଅଡ଼ ଭୂଷଡ଼ି ଗୁଠିନ୍
ବାଛୁରନା ରାଇ ହଲେ ଅନ୍ଦରା-ଆ ମାନ୍ଦାର
ଖେଅଁ କାଲ ଭୂଷଡ଼ି ଗୁଠି ।
ସାଫା ଉଇଅଡ଼ ନାମ୍‌ହାଏ ପାଦାନ୍
ବାରାରେ ବାଅଡ଼ ହରମାରିନ୍ ।
ବିଲ୍ଲି ତାଆକା ଏଡ଼ପା ବାହାରେ
ବେଡ଼ରଅଡ଼ ଟାଙ୍ଗାଆ କି ମଶାରୀ
ଭୂଷଡ଼ି ନାମ୍‌ହାଏ ହିକେ ବାଇରୀ ।

ଏନ୍ କାଦାନ ବାରନା ଉଲ୍ଲାଗେ ଅନ୍ନାମଅଖନା ବେଦାକି ଉଇୟନ୍ । ଇଦିନ୍ ବାଆକିରି ପକ୍ ତାଙ୍ଗାଏ ଡାହାରେନୁ କେରା । ବଅଖ ତାଙ୍ଗାଏ କାଥ୍‌ଥାନ ମେନାକିରି ଆଲ୍‌ଖାକି ଉଡ଼ାବାଚିରୁ ।

ଭାବରୁ- ପକ୍ ଏଅଁଦା ଭାକୁଆ ! ଏଅଁଦା ସୁନ୍ଦାର ପାଗନ୍‌ନୁ ମାଲ୍ ବେ'ରୁକିରି ନାଲାଖ ନାନାଲି । ଏନ୍‌ନେମ୍ ଏଅଁଦା ଉଲ୍ଲା ବିତ୍‌ରା । ଝାଡ଼ି ଚେଁପ୍ ଢେର ଉଲ୍ଲା ଲାଗିଆ । ବଅଖ ହେଦେ ଅନ୍ନା ମଖନା ମାଲ୍ ରାହରୁ । ଏଦେର ନାନ ? ଚେଁପ୍‌ନୁ ରୁୟାଁ ରୁୟାଁ ପକ୍ ହେଦେ କେରା, ବା'ରୁ - ପକ୍ ଭାଇ, ଏନ୍ ଦୁଇଦିନ୍ ମାନ ଏନ୍‌ରାହୁଁ ମାଲ୍ଲା ମଅକ୍ । ନିନ୍‌ଗା ଅନ୍ନା ମଖନା ଉଇକି ଦିନ୍, ଏଙ୍ଗା କାଟିକ୍ ଚିଇ । ପକ୍ ତାଙ୍ଗାଗେ କିଛି ଅନ୍ନା ମଖନା ଚିକା ଆଉର ବୁଝା ବାଆକି ବା'ରୁ- ଏନ୍ ଏକାବାରି ବାଆଲିକାନ କିଛି ଅନ୍ନା ମଖନା ଉଇଆଗେ, ଆ'ବାରି ଏଙ୍ଗାଏ କାଥ୍‌ଥାନ ଆଲ୍‌ଖାକି ଉଡ଼ା ବାଚିନ୍ ଆଉର ଏଙ୍ଗାନ୍ ଭାକୁଆ କାମ୍‌ଚକିନ୍ । ଆକୁନ୍ ଆକ୍‌କିନ୍ ନେହାରା ଭାକୁଆ ?

● ପ୍ରାଶ୍ନା

- ★ ବଅଖ ଖୁସ୍ ମାନତି ଏଦେର ନାନାଲିଆ ?
- ★ ବଅଖ ନେଖାଏ ହେଦେ ଅନ୍ନା ମଖନା ନେରୁ ?
- ★ ପକ୍ ତାଙ୍ଗାନ୍ ଏଦେର ବାଗୁ ?
- ★ ପ୍ରାକୃତ୍‌ନୁ ଭାକୁଆ ନେ ହିକେ ?

ଗୁରୁ ବାଅର ଇକାଥ୍‌ଆ ହରମାରିନ୍ ।

● ଛାପା କାମ୍‌ନା ଆଉର ରାଙ୍ଗ୍ ଚିଇନା ନାଲାଖ

ଦିଦି ଖାଦାରଗେ କାଗାକ୍ ଆଉର ରାଙ୍ଗ୍ ସିସା ଚିଆକିରି ପାପ୍‌ଲା, ଇସୁଙ୍ଗ୍ ଟାଟୁ, ଆଉର ଭିତ୍‌ମାଛି ଛାପା କାମ୍‌ଆଗେ ଆନ ଆଉର ରାଙ୍ଗ୍ ସିସାତି ରାଙ୍ଗ୍ ଚିଆଗେ ଆନ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ୍-୨ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୧ ବନ୍ ନାନର ।

● କିଇଆ-ମାଇଆହି ଆଖନା

ଏଦେର ଏଦେର କୀଡ଼ାମାକ୍‌ଡ଼ା ଆଉର ନେରରେ ଗଜର ଖାଜ କିଇଆ ଆଉର ଏଦେର ଏଦେର କୀଡ଼ାମାକ୍‌ଡ଼ା ଖାଜ ମାଇଆଁ ରାଇ ଆ ବିଷାୟନୁ ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ବୁଝାବଅ ।

● ଯୁଡ଼ି ରୁଜନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଦୁଇ ଦାଲ୍ ନାନ । ଅଷ୍ଟେ ଦାଲ୍‌ଗେ ଆକ୍ଷାର୍ କାଡ଼ ଚିଅ ଆଉର ଦସ୍‌ରା ଦାଲ୍‌ଗେ ଆକ୍ଷାର୍ ସାଂପାର୍‌କୀୟ ଛାପାକାଡ଼ ଚିଆକିରି ଖାଦାରିନ୍ ଯ'ଡ଼ିଆଗେ ବଅ ।

● ସାଂଖ୍ୟା ଆଖନା

● ଆଭିନୀୟ ଡାଣ୍ଡି : “ଏନ୍ (ଛଟେ) ମୁନୁ ପାପୁଲା”

ଏନ୍ ଛଟେ ପାପୁଲା ବେଗୁଗେ କା’ ଦିନ୍
 ପୁଁପୁ ମାଲୁଆ ଜିୟା ନିଦାଏ ରାଇରେ
 ପୁଁପୁ ମାଲୁଆ କାୟା ନିଦାଏ ରାଇ ।
 ପୁଁପୁମୁମ୍ ଉକ୍‌ଦିନ୍, ପୁଁପୁ ରାଶି ମୁଢ଼ଖ୍ ଦିନ୍,
 ପୁଁପୁ ମାଲୁଆ ଜିୟା ନିଦାଏ ରାଇରେ
 ପୁଁପୁ ମାଲୁଆ କାୟା ନିଦାଏ ରାଇ ।
 ପୁଁପୁ ନିଦାଏ ସାଙ୍ଗେ, ପୁଁପୁ ନିଦାଏ ମାଙ୍ଗେ
 ପୁଁପୁ ମାଲୁଆ ଜିୟା ନିଦାଏ ରାଇରେ
 ପୁଁପୁ ମାଲୁଆ କାୟା ନିଦାଏ ରାଇ ।

ଦିଦି କାମ୍‌ଚଳା ପାପୁଲାନୁ ଖେଖ୍‌ଖ୍‌ନୁ ଧାରୁଆକିରି ଆଭିନୀୟ ଡାଣ୍ଡି ପାଡ଼ ।

ଏହି ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ହି ପୃଷ୍ଠା-୩୮ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● କିଇଆ ମାଇଆ ହି ଆଖ୍‌ନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ନେରରେ ଗଜର୍, କୀଡ଼ାମାକଡ଼ା କାର୍ତ୍ତ୍ ଏଦୁଆକିରି ନେ ଖାଜ୍
 କିଇଆ ଆଉର୍ ନେ ଖାଜ୍ ମାଇଆ ରାଇ ଆଦିନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ମେନ ।

ଏହି ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୩୯ ବନ୍ ନାନର୍ ।

ଦିଦି ୧୦ ଗୁଟି ସାଂଖ୍ୟା, କୀଡ଼ାମାକଡ଼ା ଆଉର୍ ନେରରେ ଗଜର୍ ହି
 ଛାପାଗୁଠିନ୍ ଯଡୁଆଗେ ଚିଆକିରି ଖାଦାରିନ୍ ସାଂଖ୍ୟାହି ଧାରଣା ଚିଆ ।

ଏହି ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୨ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● କହାଁ-ସାନ୍ନି ବାରେ ଆଖ୍‌ନା

ଦିଦି କହାଁ ସାନ୍ନି କୀଡ଼ାମାକଡ଼ା ଆଉର୍ ନେରରେ ଗଜର୍ ଛାପାକାର୍ତ୍ତ୍
 ଖାଦାରଗେ ଖାଜ୍ । ଦୁଇଠୁ ଖାଦାରିନ୍ ଆପାନ୍ କାର୍ତ୍ତ୍ ଧାରୁଆକିରି ମାଝିନ୍
 ବାରଆଗେ ବଅ ଆଉର୍ ତାମହାଏ ଧାରରକା କାର୍ତ୍ତ୍‌ନୁ ଏକଦା କହାଁ ଆଉର୍ ଏକଦା
 ସାନ୍ନି କୀଡ଼ାମାକଡ଼ା ଆଦିନ୍ ମେନ ଆଉର୍ ଉଭାର ଖାଖ୍‌ଖ୍‌ଗେ ସାହେତା ନାନ ।

● ଧାରାବାହିକ ଚିନ୍ତା ନାନୁ

ଦିଦି ଭାଲୁପଚଗତି ପାପୁଲା ଇ କ୍ରମବିକାଶ ହି ୪ ଠୁ ଛାପା ଏଦୁଆକି
 ଖାଦାରିନ୍ ଭାଲୁ ପଚଗତି ପାପୁଲା ଆଉର୍ ପାପୁଲାତି ପଚଗ, ଇ ଜିୟା ଚୁକା ହି
 ଧାରାବାହିକ ବନ୍ ତେଜ୍ । ଆଦିନ୍ ଖ’ଖାନ୍ ହୁରମିନ୍ ମିଶା ବାଆକିରି କ୍ରାମନ୍
 ଉଇଆଗେ ଖାଦାରିନ୍ ତେଜ୍ ।

● ଆଭିନୀୟ ଡାଣ୍ଡି : “ଭାଗ-କୁଗୁନୀରେ ଭାଗ-କୁଗୁନୀ”

ଭାଗ-କୁଗୁନୀ ପୋକାର୍ ଝାରକାନୁମ୍ ଉକ୍ତି,

ଖାନ୍ଧା - ୧

୩ - ୪ ବାରାଷ

- ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ଭାଗ୍ ନାନା

ଦିଦି ହାରେକ୍ ନେରରେ ଗଜର ଆଉର କୀଡ଼ା ମାକଡ଼ା ହି ଛାପା କାଡ଼ି
ଚିଆକିରି ନେରରେ ଗଜର ଆଉର କୀଡ଼ା ମାକଡ଼ାଗୁଠିନ୍ ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ଭାଗ୍
ନାନାଗେ ଖାଦାରିନ୍ ତେଜ ।

ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୦ ବନ୍ ନାନର ।

- ସାଂଖ୍ୟା ବାରେ ଆଖନା

ଦିଦି ୭ ଗୁଟି କୀଡ଼ା ମାକଡ଼ାହି ଛାପାକାଡ଼ି ସାଙ୍ଗେ ସାଂଖ୍ୟା କାଡ଼ି ବନ୍
ଜ'ଉଆଗେ ତେଜ ।

☆ ଅଣ୍ଟେ ନେରରେ ହି ଛାପା ।

☆ ଦୁଇଠୁ ଭିତମାଛି ହି ଛାପା ।

☆ ତିନୁ ମାଙ୍ଗାର ହି ଛାପା ।

☆ ଚାଉରୁ ମାକରା ହି ଛାପା ।

✍ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୧ ବନ୍ ନାନର ।

- ଆଭିନାୟ ପପେଟ୍ ସୋ : “ନାମ୍ ହରମାଡ଼ ତିଙ୍ଗଲି”

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ତିଙ୍ଗଲି ଛାପା ରାଆନା ଆଙ୍ଗଲି ହି ପୁରୁଲି ଚିଆକିରି ଡାଣ୍ଡି
ପାଡ଼ାକିରି ଆଭିନାୟ ନାନାଗେ ତେଜ ।

ଖାନ୍ଧା - ୨

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

ବୋଲରେ ରାମ୍‌ଝାମ୍ ବୋଲରେ ସାଗାରୋରାତି,
ଭାଗ-କୁଗନୀ ପୋକାତ ଏମାନିମ୍ ଜରି

ବୋଲରେ ରାମ୍‌ଝାମ୍ ବୋଲରେ ସାଗାରୋ ରାତି ।

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡିନ୍ ନାଚ ଡାଙ୍ଗ ନାନାକିରି ପାଡ଼ା ଶିଖାବଥ ।

- ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “ଏନ୍ ମୁନୁ ପାପ୍‌ଲା”

ଖାନ୍ଧା-୧ନୁ ଚିର୍କା ରାଇ ।

ଦିଦି ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡିନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ନାଚ ଡାଙ୍ଗ ନାନାକିରି ଶିଖାବଥ ।

- କାଥନୀ ତେଜନା : “ଲାଣ୍ଡିସ୍ ଦୁଃଖ୍ ହାଖଦାସ୍”

ଖାନ୍ଧା-୧ନୁ ଚିର୍କା ରାଇ ।

- ପ୍ରାଶ୍ନା

☆ ବଅଖ ପକ୍‌ବନ୍ ଏଦେର୍ ବାଆର ?

☆ କାଥନୀନୁ ଲାଣ୍ଡି ନେହିକେ ?

☆ ଲାଣ୍ଡି ମାନୁତି ତାଘାଏ ଏଦେର୍ ମାଞ୍ଜା ?

ନାମ୍ ହରମାତ୍ ତିଙ୍ଗିଲି, ନାମ୍ ହରମାତ୍ ନାଦାତ୍
 ଝାଡ଼ାନୁମ୍ ଅକଦାତ୍ ପୁତୁରକାନୁମ୍ ମଅଖଦାତ୍
 ବାପୁରେ ନାମହାଏ ନାଲାଖ୍ ମାନ କା ମାଲା ।
 ନାମହାଏ ନାଲାଖ୍ ମାଞ୍ଜା ବେମାରବନ ଅନ୍ଦରନା
 ସେମାର ବନ୍ ଖାଟ୍ନା
 ବାପୁରେ ନାମହାଏ ନାଲାଖ୍ ମାନ୍କା ମାଲା ।

● କୋଲାଜ୍

ମାଙ୍ଗାର୍ ଛାପା ମାଇଆଁ ଛଟେ ଛଟେ କାଗାଜ୍ ଗୁରୁରାକିରି ଲାଟ୍‌କାଆଗେ
 ତେଜ ନିହେଲେ କାଗାଜ୍ ମାଇଆଁ ଧୁଲି, ରୁଗୁଡ଼ି ଗୁଠିନ୍ ଲାସ୍‌ସା ଚିଆକିରି
 ଲାଟ୍‌କାଆଗେ ଥାନ ।

✍ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୨ ବନ୍ ନାନର ।

● ଧୂଲି ଖେଲ୍

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଧୂଲି ମାଇଆଁ ପାପୁଲାହି ଛାପା ଆଉର ଭୟଁ ଟେଟେ
 (ଟେଟେ ବାନି) ଗୁଠିନ୍ ଧୂଲିନ୍ କାମ୍‌ଆଗେ ଥାନ ।

● ଆସ୍‌ରା ପ୍ରଶ୍ନ

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ନେରରେ ଗଜର ଛାପା ଏଦ୍‌ଅ ଯେସେ- ନେରରେ, ଗୁହଁ,

● କଲାଜ୍ ନାଲାଖ

ଦିଦି ପାପୁଲା ଛାପା ମାଇଆଁ ଲାସ୍‌ସା ଚିଆକିରି ଖାଦାରିନ୍ ଗୁଡ଼ି
 ସାଜାବାଆଗେ ତେଜ ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “ରାନି ପକ୍”

ଝାଡ଼ି ଚେଁପ୍ ବାରେରୁ, ରାନି ପକ୍ ନୁରଖିଆ
 ଖାଦାରିନ୍ ଭାଲେ ରିଝାବାଆରୁ...ରେ (୧)

ନିନ୍ ରାନୀ ପକାତ୍ ଏଅଁନ୍ଦା ସୁନ୍ଦାର ରାଆଦିନ୍
 ନେନ୍ଦରଗେ ଚେଁପ୍‌ନ୍ କୁଦ୍‌ଦିନ୍
 ନେନ୍ଦରଗେ ଚତରନ୍ କୁଦ୍‌ଦିନ୍ ।... (୨)

ନିନ୍ ଆକୁନ୍ ରାଆଦିନ୍, ନିନ୍ ନେଲା ବଙ୍ଗେ
 ଏସାନ୍ ନିଙ୍ଗାଏ ନେଡ଼େପାରାଇ...ରେ
 ଏସାନ୍ ନିଙ୍ଗାଏ ବାସେରା ରାଇ... ।

● ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ସାଙ୍ଗେନ୍ ହୁଆକିରି ପ୍ରାକୃତିନ୍ ରାଆନା ଇମା, ପକ୍,
 ୦୦ପକ୍, ନେରରେ ଲାତା, ବେଙ୍ଗା, ବିଛିଗୁଠିନ୍ ଏଦ୍‌ଅ । ଚେଁପ୍ ଭଲ୍‌ଲାନୁ ଭୁୟଁ
 ଟେଟେ, ରାନୀ ପକ୍‌ଗୁଠିନ୍ ଆପାନ୍ ଖାନ୍‌ଡ଼ି ଏଦ୍‌ଆକିରି ବୁଝୁରାଗେ ଥାନ ।

ବେଙ୍ଗା, ଭିତମାଛି ଗୁଠିହି ନାମେନ୍ ତେଙ୍ଗ । ଦିଦି ନେରରେ ଗଜର ବିଷାୟନୁ ସାହାଜ ପ୍ରାଣ୍ଣା ମେନ ।

- ★ ନିମହାଏ ଭିତରେନୁ ନେ ନେରରେ ଇରକାଦାର ?
- ★ ନିମହାଏ ଭିତରେନୁ ନେ ଗୁହିଁ ଇରକାଦାର ?
- ★ ନେରରେ ଗଜର ଏକାସେ ତିରଲ ?
- ★ ଭିତମାହିନ୍ ଇରକୁନ୍ ନେକାଗେ ଇଲ୍ତକା ଲାଗି ?

● **ଛାପା କାମନା**

ଦିଦି ଖାଦାରଗେ ଖଡ଼ି ଚିଆର କି ଗୁଟାନ୍ ନୁ ନେରରେ ହି ଛାପା କାମଆଗେ ଆନ ।

● **କାଥନୀ ତେଙ୍ଗନା : “ବାନ୍ଦରା ହି ଆନ୍ଧୁ ଅନ୍ନା”**

ଅଷ୍ଟେ ଜାଙ୍ଗାଲନ୍ କହାମ୍ ପଖରା ରାହର । ଆ ପଖରାନ୍ ହୁରମି ଜିଆ ଜାନ୍ତୁର ଆନ୍ଧୁ ଅନାଗେ ବାରନାର । ଆ ପଖରାନ୍ ଅଷ୍ଟେ ମାଙ୍ଗାର ରାହର । ପଖରାନ୍ ଆନ୍ଧୁ ଅନାଗେ ବାରନା ଜିଆଜାନ୍ତୁର ଆଦ୍ ଧାରଆକି ମୁଖ । ଉନ୍ଦୁଲ ବାନ୍ଦରା ଅଷ୍ଟେ ଆନ୍ଧୁ ଅନାଗେ ବାରର । ତାଙ୍ଗାଗେ ମୁରୁକ୍ ଆନ୍ଧୁ ଅନକା ଲାଗଗାଲିଆ । ଆନ୍ଧୁ ଖାଇଣନ୍ ଇରିଆ ଯେ ମାଙ୍ଗାର ଅଷ୍ଟେ ଆନ୍ଧୁ କିକିଆ ନୁଖୁରକି ରାଇ । ଆନ୍ଧୁ ହେଦେ କିରକୁନ୍ ଧାରଅ ଚିଅ । ବାନ୍ଦରାହି ଆନ୍ଧୁ ମାଲ୍ ଉଣ୍ଡକୁନ୍ ମାଲ୍ ଗୁଲ୍ଲରଅ । ବାନ୍ଦରା ମାନ୍ ମାଲ୍ଆ ଆରଗିଆ । ମାଇତେକ୍ ଇରିଆ ଯେ, ଅଷ୍ଟେ

● **ଆଶ୍ରା ନାନ୍ନା ପ୍ରାଣ୍ଣ**

ବିଛି ପାରମୁକୁନ୍, ନେରରେ ପାରମୁକୁନ୍, ତିଜନି ପାରମୁକୁନ୍ ଇୟା ଦେହେନୁ ଭାଲୁ ପକ୍ ଉଁସୁରକୁନ୍ ଏନ୍ଦେର ନାନାଗେ ପାଡ଼ାରଅ ଆଦିନ୍ ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ମେନ ଜା'ଲେ ତେଙ୍ଗ । କୁକୁନ୍ ପେନ୍ ରାହାଚକୁନ୍ ଏନ୍ଦେର ମାନି ଆଉର ନାମହାଏ କୁକୁଡ଼ା ରୁଜିନ୍ ଏକାସେ ସାପା ନାଞ୍ଜକୁନ୍ ପେନ୍ ମାଲ୍ ମାନ ଆଦିନ୍ ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ତେଙ୍ଗ ।

● **ଖେଲ୍ : “ବାଗିରୁ ପୁଁପ୍”**

ଦିଦି ଖାଦାରଗେ ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ପୁଁପ୍ ହି ନାମେ ଚିଅ । ବାହରେ କାଟି କାଟି ଗେଛାନୁ କହାଁ କହାଁ ଗୋଲ୍ ଖାଣ୍ଡାକିରି ଆଭିତରେ ଏଅନ୍ଦା ଖାଦାରିନ୍ ଇଜ୍ଆଗେ ବଅ । ଗୁଏରୁ ଖାଦାରିନ୍ ପାପୁଲା କାମଅ । ନେହାରା ଗୋଲ୍ ଭିତରେ ଇଜ୍କା ରାଅର, ଦିଦି ସିଟି ଚିରକା ଖାନେମ୍ ପୁଁପ୍ ମାଞ୍ଜକା ଖାଦାର ଇଗୋଲତି ଆଗୋଲ୍ ବଂଗର । ଏକାବାର ଦିଦି ବାଗିରୁ ତିନ୍ଧାନ୍ ଲେଖ୍ଟେ ଇଜ୍ଆଗେ ବଅ ଖାଦାର ଇଜ୍ଅର । ଗୋଲ୍ ବାହରେ ରାହାଚକା ଖାଦାର ପାପୁଲା ମାଞ୍ଜକା ଖାଦାରିନ୍ ବଙ୍ଗାକି ଧାରଆଗେ ଚେଷ୍ଟା ନାନର । ନେ ଧାରା ଖାତରଅସ୍ ଆସ୍ ପାପୁଲା ମାନଅସ୍ ଆଉର ପାପୁଲା ଲେଖେ ଆଭିନାୟ ନାନସ୍ । ଏନ୍ଦେମ୍ ଖେଲ୍ ଗୁଲ୍ଲରଅ ।

● **ଅଲାର୍ ଅଲାର୍ ଭାଗନାନ୍ନା**

କୀଡ଼ାମାକ୍ଡ଼ା ଆଉର ନେରରେ ଗଜରହି ଛାପାକାଡ଼ି ଚିଆକିରି ଦିଦି

ତା'ଡ଼ି ଆମ୍ଭୁନ୍ ଉଁସୁରକି ରାଇ । ଆଦ୍ ଆ ତାଡ଼ିନ୍ ଡେଗୁଆକିରି ଇରିଆ ଯେ ମାଙ୍ଗାର୍ ଆ ତାଡ଼ି ହେବେ ହାଜିର୍ ମାଞ୍ଜକିରାଇ । ଆସାନ୍ ଆମ୍ଭୁ ଉଣ୍ଡକୁନ୍ ମାଙ୍ଗାର୍ ଧାରୁଅତିଅ । ମାନ୍ ଦୁଃଖ୍ ତି ଇଜଗ ଆଜଗ ଇରିଆ ଯେ ତାଡ଼ି ହେବେ ଅଷ୍ଟେ ଠୁଡୁଁ ପୁଁପ୍ ରାଇ । ଆ ପୁଁପାନ୍ ବାନ୍ଦରା ନାଡ଼କାକି ଅନ୍ଦରା । ପୁଁପୁହି ନାଡ଼ାର୍ ଡେର୍ ଲାମା । ବାନ୍ଦରା ପୁଁପାନ୍ ତଖ୍ଟାକିରି ନାଡ଼ାହି ଅନ୍ତାରତାନ୍ ଆମ୍ଭୁନ୍ ଚିଡ଼ିଆ ଆଉର୍ ଅନ୍ ତାରତାନ୍ ତାଙ୍ଗାଏ ବାଇତି ଚିପିଆ । ବାନ୍ଦରା ଆମ୍ଭୁ ଅନ୍ନାକିରି ଜାଙ୍ଗାଲ୍ ବଂଗା । ମାଙ୍ଗାର୍ ଠାକରାଆ କି କୁଙ୍ଗାନ୍ କାସ୍ତିଆ ।

● ସାନ୍ନିତି କହାଁ କ୍ରମନ୍ ସାଜାବାଆନା

ଦିଦି ହାଡ଼ିବୋଡ଼ିନ୍ ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ହି ପାପୁଲା କାମ୍ଆକିରି ଖାଦାରିନ୍ ସାନ୍ନିତି କହାଁ କ୍ରମନ୍ ସାଜାବାଆନେ ଆନ ।

● ଖେଲ୍ : “ବାଗିରୁ ପୁଁପ୍”

ଖାନ୍ଧା-୨ନ୍ ଚିରକା ରାଇ ।

ନେରରେ ଗଜର୍ ଆଉର୍ କୀଡ଼ାମାକଡ଼ା ଗୁଠିନ୍ ଆଲଗା ଆଲଗା ରୁଜାତୋ ଖାଦାରିନ୍ ତେଙ୍ଗ ।

📖 ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ୍-୨ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୩ ଆଉର୍ ୪୪ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● କାଥନୀ ତେଙ୍ଗନା : “ବାନ୍ଦରାହି ଆମ୍ଭୁ ଅନ୍ନା”

ଖାନ୍ଧା-୧ନ୍ ଚିରକା ରାଇ ।

● ପ୍ରାଶ୍ନା

- ☆ ମାଙ୍ଗାର୍ ଏସାନ୍ ରାଆଲିଆ ?
- ☆ ଆମ୍ଭୁ ଅନାକାଲବାରି ଜାନ୍ତୁଗୁଠିନ୍ ମାଙ୍ଗାର୍ ଏଦେର୍ ନାନାଲିଆ ?
- ☆ ବାନ୍ଦରା ଏକାନ୍ଦେ ଆମ୍ଭୁ ଅଣ୍ଟା ?
- ☆ କାଥନୀ ତି ନିମ୍ ଏଦେରା ଶିଖର୍ କାର ?

ସୂଚୀ

୯ ମାହିନା ହି ଶେଷକୁ ଖାଦ୍ୟ କିଛିତା ଚିର୍କା ଦାକ୍ଷତାଗୁଠିନ୍ ହାସଲ ନାନସ୍

୩ - ୪ ବାରାଷ୍

- ୫ ଠୁ ଗୋଷ୍ଠି ସହାୟକସହି ନାମେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଆବ୍ଡାର ହି ଛାପା ଆଉର୍ ପ୍ରକୃତ ଆଡ୍ଡାନ୍ ଚିହ୍ନଟ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍
- ୫ ଗୁଟି ସାଂଖ୍ୟା ଗାନ୍ତି ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ୧ ଡି ୫ ଗୁଠି ସାଂଖ୍ୟାହି ଛାପା ରାଆନା କାର୍ତ୍ତ୍ ଏରାକିରି ଆନ୍ନୁ ଏଅଁନ୍ଦା ଠୁ ଛାପା ରାଇ ଆଦିନ୍ ତେଜା ଅଙ୍ଗସ୍
- ୫ ଠୁ କୀଡ଼ାମାକଡ଼ା ଆଉର୍ ୫ ଠୁ ନେରରେ ଗଜର ହି ନାମେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଛାପା ଗୁଠିନ୍ ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍ ।
- କେରକା ୩ ମାହିନାନ୍ ମାଞ୍ଜକା ଏକା'ମ୍ ଅଣ୍ଡେ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡିନ୍ ପାଡ଼ାକି ଆଭିନାୟ ନାନସ୍
- କେରକା ୩ ମାହିନାନ୍ ବାଚକା ଏକା'ମ୍ ଅଣ୍ଡେ କାଥନୀ ବାଆଅଙ୍ଗସ୍
- କହାଁ-ସାନ୍ନି, ମେଛା-ପୁଡ୍ଡା, ଗାରାମ-ଥାଣ୍ଡା, ନାରାମ-ଚାନ୍, ଆଉର୍ ଅଥ୍‌ଥା-ହାଲକା ସାଂପାର୍କିତହି ଆଖ୍‌ନା ଛାପା ଗୁଠିହି ଚିହ୍ନଟ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ୍

- ୫ ଠୁ ଗୋଷ୍ଠି ମହାୟକସହି ନାମେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଆବ୍ଡାର ହି ଛାପା ଆଉର୍ ପ୍ରକୃତ ଆଡ୍ଡାନ୍ ଚିହ୍ନଟ୍ ନାନାକିରି ଆବଡାର ହି ନାଲାଖ୍ ତେଜା ଅଙ୍ଗସ୍
- ୧୦ ଗୁଟି ସାଂଖ୍ୟା ଗାନ୍ତି ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ୧ ଡି ୬ ରାଆନା ଛାପାକାର୍ତ୍ତ୍ ଏରାକିରି ଆନ୍ନୁ ଏଅଁନ୍ଦାଠୁ ଛାପାରାଇ ଆଦିନ୍ ତେଜା ଅଙ୍ଗସ୍
- ୬ ଠୁ କୀଡ଼ାମାକଡ଼ା ଆଉର୍ ୬ ଠୁ ନେରରେ ଗଜରହି ନାମେ ତେଜା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର୍ ଛାପାନ୍ନୁ ଚିହ୍ନଟ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍
- କେରକା ୩ ମାହିନାନ୍ ମାଞ୍ଜକା ଏକା'ମ୍ ଅଣ୍ଡେ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡିନ୍ ଠିକ୍ ଭାବେ ନାଚ ଡାଙ୍ଗନ୍ ପାଡ଼ା ଆଙ୍ଗସ୍
- କେରକା ୩ ମାହିନାନ୍ ବାଚକା ଏକା'ମ୍ ଅଣ୍ଡେ କାଥନୀ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- କହାଁ-ସାନ୍ନି, ମେଛା-ପୁଡ୍ଡା, ଅଡ଼େ-ବାଗ୍‌ଗେ, ମାଲଁଆ-କିଇଆ, ଆଗେ-ଖଅଖା, ଭିଡରେ-ବାହରେ ଆଉର୍ ଅଥ୍‌ଥା-ହାଲକା ସାଂପାର୍କିତ ହି ବାରେ ଛାପାଗୁଠିନ୍ ଚିହ୍ନଟ୍ ନାନା ଅଙ୍ଗସ୍
- ଡାକ୍‌କାର୍-ବେମାରୀସ୍, ଦକାନୀସ୍-ଖିନ୍ଦୁସ୍, ଆଉର୍ ମାଷ୍ଟାରାସ୍-ପାଡ଼୍‌ଉସ୍, ସଂପାର୍କିତ ହି ନାର୍ ଡାଙ୍ଗ୍ ନାନସ୍
- ମୁଲୁଖ୍‌ନା ଆଉର୍ ଅଲ୍‌ନା ଘାଟନା ଆଡ୍ଡାନ୍ନୁ ଏନ୍ଦେ ନାନସ୍ ଆଦିନ୍ ତେଜା ଅଙ୍ଗସ୍

ଖାନ୍ଧା - ୧

ଖାନ୍ଧା - ୨

୩ - ୪ ବାରାଷ

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

- ଖୁଲା କାଥୁଆବାଉଁ
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଛାପା ଏଦ୍‌ଆକୁନ୍ ଆମ୍ବୁ, ତାଆକା ଆଉର୍ ଖାଜ୍‌ହି
ବେଭାର୍‌ବାରେ କାଚନାଖୁଅର୍ ।

✍ ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ୍-୧ ପୃଷ୍ଠା ୪୩ ବନ୍ ନାନର୍ ।

- ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ବାର୍‌ଷା”

ବାଚା ଉନ୍ଦୁଲ୍ ବେଙ୍ଗଟି ରାନୀ
ବାଏ ବାଦାଲି ବାଏ
ନିଘାଏ ଦେହେନ୍ଦୁ ଉଇଦିନ୍ ଆମ୍ବୁ ଏସ୍‌ତେ ବାର୍‌ଇ
ଏଙ୍ଗାନ୍ ନିନ୍ ତେଙ୍ଗାଏ ।
ବାଦାଲି ବାଆଚା ମେନାଏ ବେଙ୍ଗଟି ରାନୀ
ଝାରିଆ ପଖୁରାତା ଆମ୍ବୁ ବିଡ୍‌ନାନ୍ ହାଇଭାଁୟ ମାନି ।
ବାର୍‌ଇ ଏଘାଏ ଗୁସାନ ।
ବାଦାଲି ବାଦାଲି ବାଜ୍‌ଡାରିଇ ହଲେ
ବିଜ୍‌ଲି ଚାମ୍‌କାରି ଇ
ଘାଡ୍ ଘାଡ୍ ସାଡ୍ଡି, ଝାଡ୍ ଚେଁୟ ମାନି ।
ଠାଣ୍‌ହା ତାଆକା ଇସ୍‌ସିଇ ବାଦାଲିନ୍
ନିଦ୍‌ଗି ଝାଡ୍ ଚେଁୟ ।
ଚାଇଁଦିଇ ଚି ମାନ୍ ମାସାନ୍
ପାର୍‌ତାନ୍ ଆଉର୍ ଖେଖ୍‌ଲାନ୍ ।

- ଖୁଲା କାଥୁଆ ବାଉଁ
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଛାପା ଏଦ୍‌ଆକୁନ୍ ଆମ୍ବୁ, ତାଆକା ଆଉର୍ ଖାଜ୍‌ହି ବେଭାର୍
ବାରେ ବାଅ ।

✍ ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ୍-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୫ ବନ୍ ନାନର୍ ।

- ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ସାମୁଦାର୍‌ରେ ସାମୁଦାର ନୀଲ୍ ସାମୁଦାର”

ସାମୁଦାର୍‌ରେ ସାମୁଦାର ନୀଲ୍ ସାମୁଦାର ...୨
ବାଏରେ ଇଞ୍ଜି ଏଅନ୍‌ଦାରେ ଆମ୍ବୁ
ଇନ୍‌ଦାରେ ଆମ୍ବୁ ଇନ୍‌ଦାରେ ଆମ୍ବୁ
ସୁପ୍‌ଲି ଭାଇର୍ ଭାଇର୍ ଆମ୍ବୁ, ସୁପ୍‌ଲି ଭାଇର୍ ଭାଇର୍ ଆମ୍ବୁ ।
ସାମୁଦାର୍‌ରେ ସାମୁଦାର ନୀଲ୍ ସାମୁଦାର ...୨
ବାଏରେ ଇଞ୍ଜି ଏଅନ୍‌ଦାରେ ଆମ୍ବୁ
ଇନ୍‌ଦାରେ ଆମ୍ବୁ ଇନ୍‌ଦାରେ ଆମ୍ବୁ
ଠିମ୍‌ହନା ଭାଇର୍ ଭାଇର୍ ଆମ୍ବୁ, ଠିମ୍‌ହନା ଭାଇର୍ ଭାଇର୍ ଆମ୍ବୁ ।
ସାମୁଦାର୍‌ରେ ସାମୁଦାର ନୀଲ୍ ସାମୁଦାର ...୨
ବାଏରେ ଇଞ୍ଜି ଏଅନ୍‌ଦାରେ ଆମ୍ବୁ
ଇନ୍‌ଦାରେ ଆମ୍ବୁ ଇନ୍‌ଦାରେ ଆମ୍ବୁ
କାଡ୍‌ମା ଭାଇର୍ ଭାଇର୍ ଆମ୍ବୁ କାଡ୍‌ମା ଭାଇର୍ ଭାଇର୍ ଆମ୍ବୁ
ସାମୁଦାର୍‌ରେ ସାମୁଦାର ନୀଲ୍ ସାମୁଦାର ...୨
ବାଏରେ ଇଞ୍ଜି ଏଅନ୍‌ଦାରେ ଆମ୍ବୁ

● ଫୁକା ଉର୍ନା କାମ୍ ଧାନ୍ଧା

ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଠାକୁ ଠାକୁ ଫୁକା ଉର୍ନାଗେ ଦିଦି ବାଅ । ଅଣ୍ଡେ ଉର୍ନାକି କିକଥା ଉକଥ । ଦସ୍‌ରାନ୍ ଉର୍ନାକି କିକଥା ଉକଥ । ଏନ୍ନେମ୍ ୫ ଠୁ ଫୁକାକିକଥା ଉକଥାଗେ ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ବାଅ । ଆଉର ଅଙ୍ଗନ୍ ପାହିଲା ଫୁକାନ୍ ଅନ୍ଧାକି ହଟର । ଦସ୍‌ରାନ୍ ହଟର ଏନ୍ନେମ୍ ୫ ଠୁ ଫୁକାନ୍ ।

● ଆନ୍ଧୁ ଖେଲ

ଖାନ୍ଧାର ତାମ୍‌ହାଏ ଇଛା ଅନୁସାରେ ଆନ୍ଧୁ ରାଆନା, ଛଟେ ଡଣ୍ଡକାନ୍ ବେଚାଗେ ଦିଦି ସୁବିଧା ନାନ । ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଟକା ରାଆନା ଆଲାଗ ଆଲଗ ଆକାର୍ ହି ଥାଲି ଚଥାକି ତାମାନ୍ ପାରୀକ୍ଷା ନାନାଗେ ସୁଯୋଗ ଚିଅ ।

☞ ଖାନ୍ଧାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୪ ବନ୍ ନାନର ।

● ବିଜ୍ଞାନ ବାରେ ଆଖ୍‌ନା

ଗାଦି ଖାଣା, କାବସି, କିର୍ରି, ଇବ୍‌ଡାନ୍ ଖାନ୍ଧାର୍‌ଗେ ଚିଆକୁନ୍ ଚାକ୍‌ଦାଗେ ବାଅ । ଆବଡ଼ା ଚାକ୍‌କା ବାରି ଏକାନ୍ନେ ଓଜାନ୍ ମାନି ଆଦିନ୍ ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଏଦ୍‌ଅ । ଆଦିହି ଖଖାନ୍ ଖାନ୍ଧାର୍ ତାମିମ୍ ପରୀକ୍ଷା ନାନର ।

ଏଅଁଦା ଠୁ ଜିନିଷ (ବେକ୍, ଚିନି, ଖାଜ୍) ଆନ୍ଧୁନ୍ ମେଶ୍‌ରା କାଲି । ଏଅଁଦାଠୁ ଜିନିଷ (କାକ୍ ଖାଣା, ପାନ୍ଧା ଖାଣା) ଆନ୍ଧୁନ୍ ମାଲ୍ ମିଶ୍‌ରି ଆଦିନ୍ ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଏଦ୍‌ଅ ।

ଇନ୍ଧାରେ ଆନ୍ଧୁ ଇନ୍ଧାରେ ଆନ୍ଧୁ
ଖେସେର ଭାଇର ଭାଇର ଆନ୍ଧୁ ଖେସେର ଭାଇର ଭାଇର ଆନ୍ଧୁ ।
ସାମୁଦାରରେ ସାମୁଦାର ନୀଲ ସାମୁଦାର ...୨
ବାଏରେ ଇଞ୍ଜି ଏଅଁଦାରେ ଆନ୍ଧୁ
ଇନ୍ଧାରେ ଆନ୍ଧୁ ଇନ୍ଧାରେ ଆନ୍ଧୁ
କୁକୁ ଭାଇର ଭାଇର ଆନ୍ଧୁ କୁକୁ ଭାଇର ଭାଇର ଆନ୍ଧୁ
ସାମୁଦାରରେ ସାମୁଦାର ନୀଲ୍ ସାମୁଦାର ...୨
ବାଏରେ ଇଞ୍ଜି ଏଅଁଦାରେ ଆନ୍ଧୁ
ଇନ୍ଧାରେ ଆନ୍ଧୁ ଇନ୍ଧାରେ ଆନ୍ଧୁ
ପୁର୍ଷା ଭାଇର ଭାଇର ଆନ୍ଧୁ ପୁର୍ଷା ଭାଇର ଭାଇର ଆନ୍ଧୁ ।

● ଫୁକା ଉର୍ନା କାମ୍ ଧାନ୍ଧା

ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ଠାକୁ ଠାକୁ ଫୁକା ଉର୍ନା' ଗେ ଦିଦି ବାଅ । ଅଣ୍ଡେ ଉର୍ନାକି କିକଥା ଉକଥ । ଏନ୍ନେମ୍ ୬ ଠୁ ଫୁକା କିକଥା ଉକଥାଗେ ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ବାଅ । ଆଉର ଅଙ୍ଗନ୍ ପାହିଲା ଫୁକାନ୍ ଅନ୍ଧାକି ହଟର, ଦୁସ୍‌ରାନ୍ ହଟର । ଏନ୍ନେମ୍ ୬ ଠୁ ଫୁକାନ୍ ହଟାଗେ ଦିଦି ଖାନ୍ଧାରିନ୍ ବାଅ ।

● ବିଜ୍ଞାନ ବାରେ ଆଖ୍‌ନା “ଉପ୍‌ଲାର୍‌ନା ଆଉର ମୁଲଖ୍‌ନା ।”

ଆନ୍ଧୁ ରାଆନା ଛଟେ ଥାଲିନ୍ ସାହାଜନ୍ ହାଖ୍‌ରନା ଆଉର ହେଖାନ୍ ଧାରଥା ତାର୍‌ନା ଜିନିଷ ଯୈସେ ରୁଗ୍‌ଡ଼ି, କାକ୍ ଖାଣା ପାକ୍‌ଖ, କାବସି, କାଉଡ଼ି ଇବ୍‌ଡାନ୍ ଚିଆକୁନ୍ ଆନ୍ଧୁ ଡାଣକାନ୍ ଚିଡ଼ା ଗେ ବାଅ । ଏକ୍‌ଦାତ୍ ଉପ୍‌ଲା ରାଅ ଆଉର ଏକ୍‌ଦା ମୁଲଖ୍

- **କାଥନୀ ତେଜନା “ଦୁଇ ଜଡ଼ା ଏଡ଼ା”**
 ଅଣ୍ଟେ ପାଦାନୁ ଝାରିଆ ରାହଚା । କାଲାବାରା ଗେ ଝାରିଆ ମାଈଁଆ ଅଣ୍ଟେ ପାଟା ରାହଚା । ଉନ୍ଦୁଲ୍ ଅଣ୍ଟେ ମଖାର ଏଡ଼ା ଆ ଡାହରେନୁ ମେନାଗେ କାଲିଆ । ଆ ପାଖେତି ଆଉର ଅଣ୍ଟେ ଗଲା ଏଡ଼ା ଏଡ଼ପା ତାରା କିରିରାଲିଆ । କାମ ଚାଅଡ଼ା ରାଆନା ଛଟେ ପାଟାନୁ । ଦୁୟୋ ଏଡ଼ା ଅଙ୍ଗନୁ ପାର ମାନା ପଲ୍ଲର । ମଖାର ଏଡ଼ା ବାଟା - ନିନ୍ ଖଖା ତାରା କାଲାଏ, ଏନ୍ କାଲନ୍ ଆଦି ପାଛେ ବାରକେ ।’ ଏନ୍ନେମ୍ ଝାଗଡ଼ା ମାନୁମ୍ ମାନୁମ୍ ଦୁୟୋ ଏଡ଼ା ଭିତ୍ରେ ମାରପିଟ୍ ସୁରୁ ମାଞ୍ଜାର କେରା । ଛଟେ ପାଟା ମାଈଁଆ ମାରପିଟ୍ ମାନୁମ୍ ଦୁୟୋ ଏଡ଼ା ପାଟାତି କିଇଆ
 ଆମ୍ବୁନୁ ମୁଲ୍ଖୁଆର କେରାର । ଆଉର ଉନ୍ଦୁଲ୍ ଆପାଖେ ଆଉର ଅଣ୍ଟା ଯୋଡ଼ା ଏଡ଼ା ମୁହୁଡ଼ା ମୁହୁଡ଼ି ଭେଟ୍ ମାଞ୍ଜାର । ଦୁଇୟ ସରଚାର ଆଉର ଅଣ୍ଟେ ତାଙ୍ଗାନ୍ ତେଗାକି ପାର ମାଞ୍ଜା । ଦୁୟର କଡେମ୍ କଡେମ୍ ଏଡ଼ପା କେରାର ।
 ☆ ଏଡ଼ା ଗୁଠିର ଏଦେର ଗେ ମାରପିଟ ମାଞ୍ଜାର ?
 ☆ ଏଡ଼ା ଗୁଠିର ମାରପିଟ୍ ମାଞ୍ଜାକାତି ଏଦେର ମାଞ୍ଜା ?
- **ସାଧାରାନ୍ ଜ୍ଞାନ ଚିଇନା**
 ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ସାଧାରାନ୍ ଜ୍ଞାନ ଚିଆଗେ କିଇତା ଲିଖିରକା ଆସ୍‌ରା ନାନନ୍‌ନା ପ୍ରଶ୍ନ ମେନ ।
 ☆ ନିମ୍‌ହାଏ ବାବସ୍‌ହି ନାମେ ଏନ୍ଦ୍ରା ?
 ☆ ନିମ୍‌ହାଏ ରାଜିହି ନାମେ ଏନ୍ଦ୍ରା ?
 ☆ ନିମ୍‌ହାଏ ପାଦାହି ନାମେ ଏନ୍ଦ୍ରା ?

- ଆଦିନ୍ ଖାଦାର ଏରଥର । ଖାଦାରିନ୍ ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ରାଜ୍ ହୁଆରକି ଆମ୍ବୁନୁ ମେଶା ବାଅର୍ ଆଉର ଆମ୍ବୁ ହି ତାଙ୍ଗାଏ ରାଜ୍ ମାଲ୍ଲକି ଆକାର ହୁଁ ମାଲ୍ଲା, ଖାଦାର ଆଦିନ୍ ଏରର ।
- **ଆକ୍ଷାର ହି ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନଅଡ଼**
 ୬ ୠ ଆକ୍ଷାର ଯେସେ - ଅ, ଇ, ଉ, ର, ଏ, ଓ ଖେଖେଲନ୍ ଲିଖାକୁନ୍ ଆଦି ମାଈଁଆ ତେବ୍‌ବାତି ତିଇନା ତାରା ରୁଗ୍‌ଡ଼ି, ଚାଲ୍‌କୁର, ପୁଁପ, ଆତ୍‌ଖା ସାଜାବାଆଗେ ବାଅର୍ ।
 ‘ଆକ୍ଷାର ଚିହ୍ନା ସାଜେ ଛାପାନ୍ ଯୋଡ଼ାନ୍ ଚାଆଜର ।’
 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୭ ବନ୍ ନାନର ।
 - **ସାଂଖ୍ୟାବାରେ ଆଖ୍‌ନା ଡୋମିନୋ**
 ଦିଦି ସାଂଖ୍ୟା ଡୋମିନୋ ମାଧମନ୍ ୧ ଚି ୧୦ ଗୁଟି ସାଂଖ୍ୟା ଗାନନ୍‌ନା ଖାଦାରିନ୍ ତେଜ । କାର୍ଡ ଗୁଠିନ୍ ଏନ୍ନେମ୍ ଚିହ୍ନା ରାଆନା ଛାପା ଚିଅ (୬”x୩” କାର୍ଡ) ଆଉର ଦିଦି ଏନ୍ନେମ୍ ୧୦୦ ଛାପା ଖାଦାରିନ୍ ଜଡ଼ଆ ଗେ ବାଅ ।
୦	୦୦		
	୦୦	୦୦୦	
		୦୦୦	୦୦୦୦
- **ସାଧାରନ୍ ଜ୍ଞାନ**
 ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ସାଧାରାନ୍ ଜ୍ଞାନ ଚିଆଗେ କିଇତା ଲିଖିରକା ଆସ୍‌ରା ନାନନ୍‌ନା ପ୍ରାଶ୍ନା ମେନ ।

- **ଆସରା ନାନନା ପ୍ରଶ୍ନ**
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ତାମହାଏ ହେଖେନ୍ନୁ ଉରାକି ଆବଡ଼ାରିନ୍ ଚାରିଅତାରା ତାଆକା ରାଇ ବାଆକୁନ୍, ଆନୁଭାବ ନାନତଅ ।
 - ★ ତାଆକା ଚାଲରକୁନ୍ ଏକାନେ ଲାଗୁଗି ?
 - ★ ଆମ୍ବୁ ମାଲ୍ ରାହାର୍ କୁନ୍ ଏଦେର୍ ମାନ ?
 - ★ ଖାଜ୍ ନାମାଗେ ଏଦେର୍ କାମ୍ନୁ ବାରି ?
- **ଆଭିନାୟ ଖେଲ**
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଦୁଇ ଦାଲ୍ନୁ ଭାଗ୍ ନାନ । କହାଁ ଖାଦାରିନ୍ ଆମ୍ବୁହି ନାନେ ରାକାମ୍ ବେଭାର୍‌ବାରେନ୍ନୁ ଖାଦାରିନ୍ ଆଭିନାୟ ନାନାଗେ ବାଅ । (ଅନ୍ନା, ଏମ୍ନା, କାଡ଼ିକା ନାନନା, କିର୍ରି ସାଫା ନାନନା ଇବଡାନ) ସାନ୍ନି ଖାଦାରିନ୍ କହାଁର ଏଦ୍‌ରା ଆଭିନାୟ ନାନର ମେନ ।
- **ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା**
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ସାଥେମ୍ କାଥାନ୍ ତେଜାଗେ ବାହରି ପାରିବେଶନ୍ନୁ କୁଦା ଗେ ହଅ । କୁ'ବି, ପଖରା, ଖାଡ୍ ଝାରିଆ ଏଦ୍‌ଆ ବାଅ ଆଉର୍ ଚାରିଅ ତାରା ତାଆକା ଚାଲରନାନ୍ ଆନୁଭାବ ନାନତ ।
- **ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୫ ବନ ନାନର୍**
- **ଖେଲ “ମାଜାର ନିଘାଏ ଆମ୍ବୁନ୍ନୁ ବାରରକିରାଇ”**
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଗୋଲତି ଇଜତଅ । ମାଝିନ୍ନୁ ଅଷ୍ଟେ ଖାଦାସ୍ ମାଜାର୍ ମାନାକୁନ୍ ଇଜଅସ୍ । ଦୁସରା ଖାଦାର, ମାଜାର ନିଘାଏ ଆମ୍ବୁନ୍ନୁ ବାରରକିରାଇ ବାଆକୁନ୍ ଭିତ୍ରେ ତେଗର୍ । ମାଜାର୍ ମାଞ୍ଜକା ଖାଦାସ୍ ନେକାନ୍ ଅଁସରସ୍ ଆସ୍ ମାଜାର୍ ମାନସ ।

- ★ ନିମହାଏ ପାଞ୍ଚାଏତ୍ ହି ନାମେ ଏଦ୍‌ଆ ?
- ★ ନିମହାଏ ଜିଲ୍ଲାହି ନାମେ ଏଦ୍‌ଆ ?
- ★ ନାମହାଏ ରାଜିହି ନାମେ ଏଦ୍‌ଆ ?
- ★ ନାମହାଏ ଦେଶହି ନାମେ ଏଦ୍‌ଆ ?
- ★ ନିମହାଏ ଖୁଡ଼ିତା ପେଠ୍ ଏସାନ୍ ଉକ୍ତି ?
- **ଆସରା ନାନନା ପ୍ରାଶ୍ନ**
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଶାଁସ୍ ହଅ ନା ଗେ ତାଆକାହି ଦାରକାର୍ ତେଜ । ଖାଦାରିନ୍ ବାଇ ଆଉର୍ ମୁଇଁ ବାନ୍ନାନାର୍ କି ଏଦ୍‌ଆ ମାନାଲି ଆଦିନ୍ ମେନ ।
 - ★ ତାଆକା ମାଲ୍ ରାହାର୍‌କୁନ୍ ଏଦେର୍ ମାନ ?
 - ★ ବାଗ୍‌ଗେ ଆମ୍ବୁ ମାଞ୍ଜକୁନ୍ ଏଦେର୍ ମାନ ?
 - ★ ଖାଜ୍ ମାଲ୍ ରାହାର୍‌କୁନ୍ ଏଦେର୍ ମାନ ପାହେଁ ?
 - ★ ପାଞ୍ଜା କିଇଆ କାଗାଜାନ୍ ଉଇକୁନ୍ ଏଦେର୍ ମାନ ?
 - ★ ପୁକାନ୍ ଟକା ନାଞ୍ଜକୁନ୍ ଏଦେର୍ ମାନ ?
- **ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା**
ଖାଦାରିନ୍ ସାଥେମ୍ କାଥାନ୍ ତେଜାଗେ ବାହରି ପାରିବେଶନ୍ନୁ କୁଦାଗେ ହଅ । ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୯ ବନ ନାନର୍
- **ଖେଲ “ମାଜାର ନିଘାଏ ଆମ୍ବୁନ୍ନୁ ବାରରକି ରାଇ”**
ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିରକି ରାଇ
- **ଖେଲ “ଖାଡ୍ - କୁଟି”**
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଗୋଲ୍‌ନୁ ଇଜତାକି ବାଅ । ଖାଡ୍ ବାରକୁନ୍ ଭିତ୍ରେ ତେଗକେ, କୁଟି ବାରକୁନ୍ ଗୋଲ୍‌ହି ବାହରି ତାରା ତେଗକେ । ଏକା କାଦାସ୍ ଉଲଟା ନାନସ୍, ଆସିନ୍ ଦୁସରା ଖାଦାର ଯାହା ବାଅର, ଆସ୍ ନାନସ୍, ଯିସେନ୍ ବେଜା ଲେଖେ ତେଗତାସ୍ ଲାୟା ଲେଖେ ତେଗତାସ୍ ଇବଡାନ ।

ଖାନ୍ଧା - ୧

୩ - ୪ ବାରାଷ

- ଖୁଲା କାଥୁଆବାଉଁ
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ରିତୁ ଗୁର୍ଚ୍ଚ ଏଦାଆକୁନ୍ ବିଡ଼ନା, ଚେଁପ୍, ପାଇଁଆ ଆଦିନ୍
ତେଜ । ୧୨ ମାହିନା ଆଉର୍ ଓ ଉଲ୍ଲୁହି ବାରେନ୍ନୁ ତେଜ ।
- ଛାପାନାଲଖ
ଦିଦି ଖାଦରଜିନ୍ ଭେଡ଼଼ା, ପେଆଜ, ଆଲୁ, ଆତଖା, ଝତା ଝତା ଖାଞ୍ଜପା,
ସଞ୍ଜ ଆଉର ରାଜ ଆଲତା, ନିଲ୍ ଜବଡ଼ାନ୍ ଚିଅଁ ଆଉର କାଗାଜ ଚିଆକିରି ଛାପା
କାମଆଗେ ବଅ ।
👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ୍-୧ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୬ ବନ୍ ନାନର
- ଖେଲ “ଆମକୋ ଜାମକୋ ତିତ୍ରିଜା ଜଡ଼ାବାହ୍” ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଗୋଲନ୍ନୁ
ଅକ୍ତଅ ଆଉର୍ ଡ଼ାଣ୍ଡିନ୍ ପାଆଡ଼, ଖାଦାର ଖଖା ଖଖା ବାଅର, ଆମକୋ ଜାମକୋ
ତିତ୍ରିଜା ଜଡ଼ାବାହ୍, ବାଆ ଅଙ୍ଗର କା ଉଲ୍ଲୁହି ନାମେ ? ସୁରୁ ଖାଦାସ ସମାର, ଦସରା
ଖାଦାସ୍, ମାଙ୍ଗାର, ଏନ୍ନେମ୍ ଏଡ଼଼ାଉ ତାକ୍ ବାଅର । ଏନ୍ନେମ୍ ଖେଲ୍ ମାଧମନ୍ନୁ ଖାଦାରିନ୍
ବାଆଗେ ଉସାହିତ୍ ନାନର । ମାଝିନ୍ନୁ ଖଦାର ତେଜା ପାଲ୍ଲୁର୍ ହଲେ ଦିଦି ସାହେତା
ନାନ ।
- ଆସରା ନାନନା ପ୍ରାଣ୍ଣା
 - ☆ ପାଇଁଆ ଉଲ୍ଲୁ ନାମ୍ ଏଦେରା ଆତଦାତ୍ ?
 - ☆ ଆଇସକ୍ରିମ୍ ଚିତ୍ତକୁନ୍ ନିମାଗେ ଏକାସେ ଲାଗ୍ଗି ?
 - ☆ ଚେଁପ୍ ମାଞ୍ଜକୁନ୍ ଏଦେରା ମାନି ?
 - ☆ ଚେଁପ୍ ଉଲ୍ଲୁ ନାମ୍ ଏଦେରା ଆତତ୍ ?

ଖାନ୍ଧା - ୨

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ

- ଖୁଲା କାଥୁଆ ବାଉଁ
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ବିଡ଼ନା ଚେଁପ୍, ପାଇଁଆ ବାରେ ରିତୁ ଗୁର୍ଚ୍ଚ ଏଦାଆ କୁନ୍ ତେଜ
ଆରିତୁନ୍ନୁ ଏକାସେ ଲାଗ୍ଗି ଆଉର୍ ନାମ୍ ଏଦାଆ ଆତଦାଦ ଖାଦାରିନ୍ ତେଜ ।
👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ୍ ୨ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୦ ବନ୍ ନାନର ।
- କୁଡ଼ି ଗୁଆଜନା
ଦିଦି ନାନେ ରାକାମ୍ ରିତୁହି କାଡ଼୍ ଆଉର ଆରିତୁନ୍ନୁ ମାଞ୍ଜକା ଖାଞ୍ଜପା ଜେସେ,
ପାନ, ଟାଟଖା, ନେଠ୍ଠା ଜବଡ଼ାହି ଛାପା କାଡ଼୍ ଖାଦାର ଗେ ଖାଜର । ରିତୁ ସାଜେ
ଖାଞ୍ଜପାହି କୁଡ଼ି ଗୁଆଜାଗେ ଖାଦାରିନ୍ ସାହେତା ନାନାର ।
- ଖେଲ୍ “ଜିନିଷ୍ଟ ନେଖଏ ହେଦେ ରାଇ”
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଗୋଲନ୍ନୁ ଅକ୍ତଅ । ଅରତ ଖାଦାସ୍ ବାହାରି କାଲସ୍, ଭିତରେ
ରାହଚକା ଖାଦାରିନ୍ ଅଷ୍ଟେ ରିତୁହି କାଡ଼୍ ଚିଆକି ନୁଡ଼୍ ଆଗେ ବାଅ । ଭିତରେ ରାଆନା
ଖାଦାର ଥାପଡ଼ି ଲାଅର । ବାହରେ ରାଆନା ଖାଦାର ନେ ଉଇକିରି ବେଦର । ଏକା
ଖାଦାସ୍ ଛାପାନ୍ ଧରଚକାଦାସ୍ ଥାସ୍ ହେଦେ କାଲବାରି ଖାଦାର ଜରସେ ଥାପଡ଼ି
ଲାଅର । ଥାସ୍ତି ଗେଛା ରାଅସ୍ ହଲେ ଦସରା ଖାଦାର ଧୀରେ ଧୀରେ ଥାପଡ଼ି ଲାଅର ।
ଥାସ୍ତି ଗେଛା ରାଅସ୍ ହଲେ ଦସରା ଖାଦାର ଧୀରେ ଧୀରେ ଥାପଡ଼ି ଲାଅର ।
ଖାଦାସ୍ ଜ ସୁଚନା ବନ୍ ହାଖାକୁନ୍ ଛାପାନ୍ ବେଦସ୍ । ଏକା ଖାଦାସ୍ ଛାପା ଧାରଚକାଦାସ୍
ଆସିନ୍ ହାଖନା ବାଦେ, ଥା ଖାଦାସ୍ ବାହାରି କାଲସ୍ ।
- ଆସରା ନାନା ପ୍ରାଣ୍ଣା ।

- ପ୍ରାକୃତିକ୍ ଏରନାବୁଝୁରନା
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ହାରେକ୍ ରିତୁନୁ ବାହରିତାରା ହଅ । ନାନେରାକାମ୍ ରିତୁତା ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ୍, ଶାଗ୍ସାବଜି ଏରାଗେ ବାଅ ଆଉର ଏହେରା ଇରିଆର୍ ମେନ ।
- ପପେଟ ସୋ
ଦିଦି ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ୍, ଶାଗ୍ସାବଜି ଇବଡ଼ାହି ଠେଇଟ୍‌କା ପୁତଲି କାମା କି ଆଦିହି ଉପକାର୍ ବାରେ ଖାଦାରିନ୍ ବାତାବାଅଜ୍ଞେସେନ କି-
ନାମେ ଏଘାଏ ଜାନ୍ତୁ ନାମେ ଏଘାଏ ଜାନ୍ତୁ
ଦେହେନ୍ ଉଇ ଆଷ୍ଟ୍
ସାତେଜ ଉଇ ଚେହେରା ଖାନୁନ୍
ଉଇ ଚୁକ୍ ଚୁକ୍ ଚୁମଡ଼ାନ ।
- ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ତାଆକାଗ୍‌ଲରିଇ ଧ୍ରେ ଧ୍ରେ”
ତାଆ କା ଧ୍ରେ ଧ୍ରେ ଚୁଲ୍‌ରିଇ - ପାହିଲା ମାହିନା ଜାନୁଆରୀ,
ଝାରନା ବାହି ଝିରିଝିରି - ଦସ୍‌ରା ମାହିନା ଫେବୃଆରୀ,
ବେରଖା ଚୁମକାଲି ଗଜ - ତିସ୍‌ରା ମାହିନା ହିକେ ମାର୍ଚ୍ଚ
ତିହାରନ୍ ପାଦା ଝିଲିମିଲି - ଚୁଉଥା ମାହିନା ଏପ୍ରିଲ୍ ।
ଏଡ଼ା ଚିଂଖି ମେଁ ମେ - ପାଚଠୁଁ ମାହିନା ମେ ।
ପାଠ୍‌ନୁ ମାଲ୍ ମାନ୍ ଶୁନ - ଛାଟ୍ ଓଁ ମାହିନା ଜୁନ୍ ।
ଝିପିର୍ ଝିପିର୍ ଚେପ୍‌ବାରଇ - ସାତଠୁଁ ମାହିନା ହିକେ ଜୁଲାଇ ।
ଏଡ଼ପାନୁ ରାଇ ଚଟ୍ - ଆଠଠୁଁ ମାହିନା ହିକେ ଅଗଷ୍ଟ ।

- ବିଡ଼ନା ଉଲ୍ଲା ନାମାଗେ ଏକସେ ଲାଗ୍‌ଗି ?
- ଗାହାଦ୍ ଉରଖ୍ ହଲେ ନାମ୍‌ହାଏ ଏନ୍‌ରା ମାନ୍ତି ?
- ବିଡ଼ନାନ୍ ନାମ ଏହେରା ମଅଖତ ?
- ORS ନାମ୍ ଏହେରାଗେ ଅନଡ୍ ?
- ପ୍ରାକୃତିକ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା
ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ହାରେକ୍‌ରିତୁନୁ ବାହରେ ତାରା ହଅ ଆଉର ନାନେ ରାକାମ୍ ରିତୁ ତା ଖାଞ୍ଜପା, ପୁଁପ୍, ଶାଗ୍ସାବଜି ଏରାଗେ ବାଅ । କେହ୍‌ନୁ ବାରାକି ଏହେରା ଇରିଆର୍ ମେନ । ଜୁମାନାଞ୍ଜକା ଜିନିଷ୍‌ହି ନାନେରାକାମ୍ କାମ୍‌ଧାଷା ନାନର ।
- ଆଭିନାୟ
ଦିଦି କାରାଇଲି, ଟାମ୍‌ରସ୍, ପାବିତା, କେଡ଼ା, ଟାଟ୍‌ଖା, କହିଡ଼ା, ଆଡ଼ଖା ଇବଡ଼ାରହି ମୁଖା ଇୟା ମୁକୁଟ୍ ତେଆର ନାନାକୁନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ଆଦ୍‌ତର ଆଉର ଆଦିହି ଉପକାରିତା ବାରେନ୍ ଆଭିନାୟ ନାନାକୁନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ବାଅ ।
- ଆଗେ - ପାଛେ - ମାଝି ବାରେ ଆଖ୍‌ନା
ଦିଦି ଅଷ୍ଟେ ରିତୁହି କାର୍ଡ୍ ହୁରମି ଖାଦାରହି ମାଝିନ୍ ଉଇଅ । ଇଦ୍ ଏକା ରିତୁ ମେନ ଆଉର ଇଦିହି ଆଗେ ଏକା ରିତୁ ରାହଗ୍ ମେନାକୁନ୍ ଉଭାର୍ ଆଦାୟ ନାନ । ଆରିତୁତା କାର୍ଡ୍ ଆଦିହି ପାଛେନ୍ ଉଇଆ ଗେ ଖାଦାରିନ୍ ବାଅ । ଆଦିଲେଖା ଆରିତୁ ପାଛେ ଏକାରିତୁ ବାର୍‌ଅ ମେନାକୁନ୍ ଆରିତୁତା କାର୍ଡ୍ ଆଦିହି ଆଗେନ୍ ଉଇଆଗେ ବାଅ । ଇଲେଖା ଦିଦି ହର୍ମା ଖାଦାରିନ୍ କାର୍ଡ୍ ଚିହ୍ନାକି ଆଗେ, ପାଛେ, ମାଝି ବାରେ ତେଜ ।
👉 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୧ ବନ୍ ନାନର ।

ନାଲୀଖ ନୁ ମାଲ୍ମାନ ହାର୍‌ବାର - ନାଡ଼ି ମାହିନା ସେପ୍ଟେମ୍ବର ।
ସାଲ୍‌ଗା'ଗେ ଚିରୁଇ ଅନ୍ଧରା ପରର - ଦାଶ୍‌ପୁଁ ମହିନା ଅକ୍ଟୋବର
ଝାଣ୍ଡା ଉଡ଼ିଆରି ଫାର ଫାର - ଏକାଦଶି ମାହିନା ନଭେମ୍ବର
ଖେସ୍‌ସେ ଚେଡ଼ୁଆ ଭାର ଭାର - ଦ୍ଵାଦଶି ମାହିନା ଡିସେମ୍ବର ।

● **ସାମୟ ବାରେ ଆଖନା 'ଇନ୍ଦ୍ରା - ଚେର - ନେଲା'**

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଚେର ଏନ୍ଦେରା ବିରକାଚାର, ମକ୍କାଚାର, ଏନ୍ଦେରା
ଇରକାଚାର ଆଦିନ୍ ଯାଦ୍ ନାନାଗେ ବାଅ ଆଉର ଇନ୍ଦ୍ରା ଏନ୍ଦେର ନାନର ଖାଦାରିନ୍
ମେନ । ନେଲା ଏନ୍ଦେରା ମଖଅଚ, ଏନ୍ଦେରା ବେଚତ୍ ଇବତାନ ମେନ । କେନ୍ଦ୍ରୁ ଚିରକା
ହାପୁହି ମଅଖନାହି ରାକାମ୍ ଖାଦାରିନ୍ ତେଜାଗେ ଇନ୍ଦ୍ରା ଏନ୍ଦେରା ଉଲ୍ଲା, ଇନ୍ଦ୍ରା ନାମ୍
ଏନ୍ଦେରା ମଖଅଚ; ଚେର ଏନ୍ଦେରା ଉଲ୍ଲା ରାହତା, ନାମ୍ ଏନ୍ଦେରା ମକ୍କାଚକାଚ୍ ଯାଦ୍
ନାନତ୍ ଆଉର ନେଲା ଏନ୍ଦେର ଉଲ୍ଲା, ନାମ୍ ଏନ୍ଦେରା ମଖଅଚ୍ ତେଜ୍ ।

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଉଲ୍ଲାହି ଆଲାଗ୍ ଆଲାଗ୍ ସାମୟ

(କୈସେ, ପାଇରି, ଉଲଟାବେଲା, ପୁତ୍‌ବାରି, ମାଆଖା) ବାରେ ତେଜ ।

● **କୁଡ଼ି ଚୁଆଇନା**

ଦିଦି ରିତୁ ଛାପାକାଡ଼ ଆଉର କିରରିହି ଛାପାକାଡ଼ ଖାଦାର୍ ଗେ ଖାଟ୍‌ଟର ।
ଅରତ୍ ଖାଦାସ ଅଷ୍ଟେ ରିତୁ ହି କାଡ଼ ଅନ୍ଧାକି ଉଇଅସ୍ ହଲେ, ଆରିତୁନ୍ ବେଭାର ମାନାଚ୍
ରାଅ କିଚିରିହି କାଡ଼ ନେଖାଏ ହେଦେ ରାଅ ଆସ ଆ କାଡ଼ ବନ୍ ଅନ୍ଧାକି ରିତୁ ହେଦେ
ଉଇଅସ । ଦିଦି ଇଆନ୍ ସାହେତା ନାନ ।

📖 ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହିଭାଗ୍-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୭ବନ୍ ନାନର୍ ।

● **ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି "ବାଇଶାଖ ମାହିନା ବିଡ଼ନା ଟାଣେ ଟାଣ"**

ବାଇଶାଖ ମାହିନା ବାରୁ ଲାଗୁଆ ବିଡ଼ନା ଟାଣେ ଟାଣ,
ଆଇଶ୍ଵିମ୍ ମିଇଖ୍ ଏଙ୍ଗାନ୍ ବାରଥା ବାରଥା ।

ଜେନ୍ଦ୍ରୁ ଚେଣେ ମିଇଖ୍ ଚୁଷିର୍ ମେନା ମେନା ।

ପାର୍ ଯୋଗ୍ ଏରାକି, ଖେସ୍‌ସେ ନିମ୍ ଚାଁଖା ଚାଁଖା

ଆଷାଡ଼ନ୍ଦୁ ପ୍ରେନା ଆନ୍ଧୁ ଖାଚ୍‌ରି ଝାର ଝାର

ଶାଓ୍ଵାନ୍ଦୁ ଚାଷ୍ କାମ୍ ମାନି ହାର୍‌ବାର ।

ଭାଦନ୍ଦୁ ପାଦାଚ୍ ଚତରନ୍ଦୁ ପେର୍ ପେର୍

ଦାସ୍‌ରାନ୍ଦୁ ବାଦାଲିଚ୍ ନିଲ୍ ଚାକ୍ ଚାକ୍

କାର୍ଡିକ୍ ନୁ ମାନି ପୂଜା ଫାଟକା ଫାଟ୍ ଫାଟ୍

ମାଂଗ୍‌ଶିର୍ ନୁ ଚାଷିସ୍ ଚେଡ଼ଦାସ୍ ଖେସ୍‌ସେ ବଝାବଝା

ପୁଷ୍ଟନ୍ଦୁ ଭେର୍ ପାଇଆ, ପାଲୁମାନି ଠାନ୍ ଠାନ୍

ମାନ୍ଦ୍ରୁ ଚିରଚି ଆଦନାର ଧାପ୍‌ଧାପ୍

ଫାଗ୍‌ଗୁନ୍ଦୁ ଟାଟାଖା ପୁଁପ୍ ମାହାକାରିଇ ମାହ୍ ମାହ୍,

ଚାଇତିନ୍ଦୁ ମାଲିପୁଁପ୍ ପାଣ୍ଡୁରୁ ଫାର୍‌ଫାର୍

ବେଜା ବାଇ ବେଜୁଲିନ୍ ଡେଗାଏ ଫାକ୍‌ଫାକ୍

ବାରା ମାହିନାନ୍ଦୁ ବାରାଠୁ ନାମେ ମାନେ ଉଇଆ ଉଇଆ ।

● **କାଗାଜ୍ ଏସ୍‌ନା**

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ରାଫିନ୍ କାଗାଜ୍ ଚିଆକି ଡଙ୍ଗା, ପାଙ୍ଗା, ତାରାଜୁ ଇବଡ଼ା,

କାଗାଜ୍ ଏସ୍‌ଆକି ତେଆର୍ ନାନନା ଶିଖା ବାଅ ।

● ସଂଖ୍ୟା ବାରେ ଆଖନ୍ଦା ‘ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି’

ଏକ କେରାସ୍ ଶିକାର ନାନା

ଦୁଇ ରାହୁରୁସ୍ ସାଙ୍ଗେ

ତିନ୍ କେରାସ୍ ତାଙ୍ଗାଏ ପାଛେ

ଲାକଡ଼ା ଇରିଆ ଡାହରେ ।

ରୁଏର ଆରଗିଆସ୍ ମାନୁ ମାଈଆ

ପାଁର ଖାତରା କିଇଆ

ଛାଅ ଏରାକି ଆଲଖାଲିଆ

ଡାଡ଼ିନୁ ଦେ’ରୁ ଡିଲୁଆ ।

ସାତ୍ ବାରରୁ ଘୁଘୁରୁ ଆଭାକି

ଆଠ୍ ପାଡ଼ିଆ ଡାଣ୍ଡି ।

ନାଆଁ କେରା ଡଙ୍ଗା ହେଦେ,

ଦାସ୍ ଲାଅରୁ ଖେଡ଼ା ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହିଭାଗ୍-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୮ବନ୍ ନାନର ।

★ ସାଧାରାନ୍ ଜ୍ଞାନ୍

★ ନିମ୍ହାଏଁ ପାଦାହି ନାମେ ଏଦେରା ?

★ ନିଘାଏ ଦିଦି ହି ନା’ମେ ଏଦେରା ?

★ ନିଘାଏ ନା’ ମେ ଏଦେରା ?

● ସଂଖ୍ୟା ବାରେ ଆଖନ୍ଦା ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି

ରୁମକୁ ଝୁମା ରୁମକୁ ଝୁମା ରୁମକୁ ଝୁମା ରେ ।

ରୁମକୁ ଝୁମା ରୁମକୁ ଝୁମା ରୁମକୁ ଝୁମାରେ... ।

ଏକ୍ ଏକ୍ ମାନା ବାରା ଦୁଇ ଦୁଇ ମାନା ଅକ୍ଳା

ତିନ୍ ବାରାଇଆ ନିନ୍ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେରେ

ରୁମକୁ ଝୁମା ରୁମକୁ ଝୁମା ରୁମକୁ ଝୁମାରେ ।

ରୁଏର ରୁଏର କୁଦଦା ବା ଖାଖେର, ହରମାତ୍ ଧାରତ୍ ଖେର

ପାଞ୍ଚ ଅହା କଞ୍ଚ ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେରେ ।

ନାଓ୍ଵ ନାଓ୍ଵ ମଅଖତ୍ ନେଓ୍ଵା - ଦୁଖିଆରିନ୍ ନାନତ୍ ସେଓ୍ଵା

ଦାସ୍ ଆକ୍ତ୍ ଆଲଖାଲିଆସ୍ - ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେରେ

ରୁମକୁ ଝୁମା ରୁମକୁ ଝୁମା ରୁମକୁ ଝୁମାରେ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହିଭାଗ୍-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୨ବନ୍ ନାନର ।

● ବିଜ୍ଞାନ୍ ବାରେ ଆଖନ୍ଦା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ମାର୍ଜିନ୍ ପୁତ୍ଲି ଚିଆକି ଆଦିନ୍ କିହାକୁନ ଏରାଗେ ବାଅ । ତ୍ରୁଇଁ କାଗାଜାନ୍ ଗୋଲ୍ ଗୋଲ୍ ନାନାକି ୨ ଖାଣା ଅଥର ଅ । ଦୁଇଅ ଗୋଲ୍ ମାଝିନ୍ ଠାଇକ୍ଵା ଚିଆକୁନ୍ ଜତଅ । ଗୋଲ୍ କାଗାଜ୍ ହିଁ ମାଈଆ ତାରା କୁଲ୍ଲା ହି ମାଇଆ ଭାଗ୍, ଆଲାରହିକୁ । ପୁଁପମାନ୍ କାମଅ ଆଉର ଗୋଲ୍ କାଗାଜ୍ ହି ଖଖାତାରା କିଇଆ ଭାଗ୍ନୁ କୁଲ୍ଲାହି ଡାଣ୍ଡି ଆଲାରହି ଖେଡ଼େ, ପୁଁପ୍ ଘାମ୍ଲା ନାନର ।

● ଆକ୍ଷାର୍ ଚିହ୍ନା

- ☆ ନିମ୍ନାସ୍ତ୍ରୀ ଏହେଉ ନାମେ ?
- ☆ ନିମହାଏ ଆୟତ୍ରୀ ଏହେଉ ନାମେ ?
- ☆ ନିମହାଏ ରାଜିତ୍ରୀ ଏହେରା ନାମେ ?

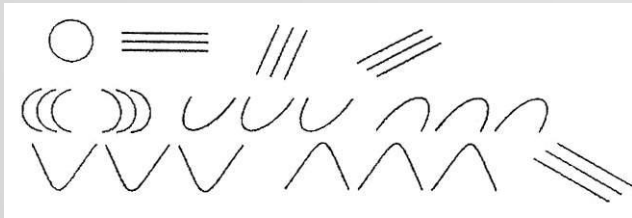
● ସଅରନା ଖେଲ୍ ‘ଉଲ୍ଲାବାରେ ଆଖନା’

ଦିଦି ଖାଦାରଗାନେ ନାନେରାକାମ୍ ଉଲ୍ଲାହି ବାରେନୁ କଥଥାବାର୍ତ୍ତା ନାନ । ଇନ୍ନା ଏକା ଉଲ୍ଲାହିକେ ମେନ । ଆଉର୍ ବାଆଗେ ସାହେତା ନାନ । ଫୁକା ଉରନା ଲେଖେ ନାନାଗେ ବାଅ । ଯାଦି ଇନ୍ନା ବୁଧବାର ରାଅ ହଲେ ସାମାର ଉଲ୍ଲାତାଫୁକା, ମାଙ୍ଗାର ଉଲ୍ଲାତାଫୁକା ଆଉର୍ ବୁଧବାର ଉଲ୍ଲାତାଫୁକା ସରନାଲେଖେ ଉରାଗେ ବାଅ ଆଉର୍ ଆଦିନ୍ ଖଟାଗେ ବାଅ ।

● ଆକ୍ଷାରହି ଚିହ୍ନା

ଦିଦି ଖେଖେଲ୍ନୁ ଆକ୍ଷାର ଚିହ୍ନା ଲିଖ ଚିଅ ଆଉର୍ ଆଦିନ ମାଇଆ ରୁଗୁଡ଼ି, ରୁଲକୁର୍, ପୁଁପ୍ ଚିଆକୁନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ସାଜାବାଗେ ବାଅ ।

● ଦିଦି କିଇଆତ୍ରାଲେଖେ ଗାର ନାତ୍ରକାଗେ ବାଅ ।

● କାଥନୀ ତେଜନା ‘ତୁଲ୍ସୀ ଦୁଇ ଆତ୍ରଖାତି ମାହାକାରାଇ’

ଦିଦି ସ, ଧ, ନ, ପ, ଫ, ଥ, ଇବଡ଼ା ଆକ୍ଷାର ଚିହ୍ନା ଏଦାଖୁନ ଆ ରାଗ୍ ରାଆନା ନାନେ ରାକାମ୍ ଶାଭ୍ ସାଙ୍ଗେ ଖାଦାରିନ୍ ଉଜାରାନ୍ ନାନାକୁନ୍ ଚିହ୍ନା ବାଅତ୍ର ଜୈସେ - ସ - ସଜା, ପ - ପରଗ, ଥ - ଥଧନା ।

● କାଥନୀ ତେଜନା ‘ଖିସାରକା କାଛୁଆ’

ଅଷ୍ଟେ କହାଁ ପଖରା ରାହ୍ଲ । ପଖରାନ୍ ବାହୁତ୍ ଇଞ୍ଜା, କାଛୁଆ, ବେଙ୍ଗା, ଆଉର୍ କାକଡ଼୍ ରାଆଲିଆ । ଦୁଇଠୁ ହାଁସା ହୁର୍ମିଉଲ୍ଲା ଆପଖରାନ୍ ବାରାଲିଆର୍ । ହାଁସା ଦୁଇୟ ଅଷ୍ଟେ କାଛୁଆଗାନେ ସାଙ୍ଗେ ମାନାଲିଆର୍ ।

ଅଘାନ୍ ଦେର୍ ଉଲ୍ଲା ତାକଲେ ଆମ୍ବୁ ମାଲ ବାର୍ଲ । ଖାଡ଼୍, ଝାରନା, ପୋଖରାତା ହୁର୍ମି ଆମ୍ବୁ ବାତିଆ କେରା । ପାଖରାତା ଆମ୍ବୁ ବାତିଆ କେରା ଖାନେ ତିନ୍ସାଙ୍ଗେର୍ ବାହୁତ ଚିତ୍ରାନ୍ ଖାତ୍ରାର । ହାଁସା ଗୁଠିହି ତେନାରାଇ ଆରକୁନ୍ ଉଡ଼ିଆରାକୁନ୍ କାଲା ଅଙ୍ଗର୍ ହଲେ କାଛୁଆ ଏହେଉ ନାନ ?

ଆଖିରନ୍ ଆବଡ଼ାର ଅଷ୍ଟେ ଉପାୟ ନାଞ୍ଜାର । ହାଁସା ଦୁଇୟ ଖାଣେ ଢାଣ୍ଡା ଆନ୍ଦରାର । ଢାଣ୍ଡାହି ଦୁଇୟ ତାରା ହାଁସା ଦୁଇୟ ରୁବାଆକି ଥାର୍ଲର । ଢାଣ୍ଡାହି ମାଝିନ୍ କାଛୁଆ ରୁବାଆକି ଧାର୍ଲ । ହାଁସା ଗୁଠି ଅଷ୍ଟେ କହାଁମ୍ ପଖରା ତାରା ଉଡ଼ିଆରା ଉଡ଼ିଆରା କେରାର । ଆବଡ଼ାର କାଆନ୍ଦୁମ୍ କାଆନ୍ଦୁମ୍ ଢାହରେନ୍ ଅଷ୍ଟେ ଟଙ୍କା ମାଇଆ କାଲିଆର୍ । ଟଙ୍କାନ୍ ଆଡ଼ୁଖାପୁ ଖାଦାର ଆଡ଼ୁ ଖାପାଲିଆର୍ । ବାଦାଲିନ୍ କାଛୁଆ ଅଷ୍ଟେ କାଆନାନ୍ ଏରାକି, ଅରଡ଼ ଖାଦାସ୍ ବାଆରସ୍, ଇ କାଛୁଆଦ୍ ଖାତ୍ରଅ ପାହେଁ କି, ଏନ୍ ବିଇତା କି ମଅଖନ୍ ପାହେଁ ।

ଆଡ଼ୁଖାପୁ ଖାଦାସହି କାଥଥାନ୍ ମେନାକି କାଛୁଆ ବାହୁତ ଜର୍ ଖିସାରା । କେବାଆକି ବାଆର, ନିଘାଏ ଗା ବାହୁତ୍ ସାହସ୍, ଏନ୍ ବାଦାଲିନ୍ କାଆଦାନ୍, ଏରା

ବାର୍ଷା ଉଲ୍ଲା ରାହୁ । ସତ୍ୟଭାମାପୁର ପଦାନୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଲେଖେ ଛଟେ ଖାଦ୍ୟ ରାହାଉ । ଆସ ଉତ୍ତୁଲ୍ ଇଷ୍ଟୁଲ କାଲିଆସ । ଚେଁପୁନୁ ଡାହାରଘାଟ୍ ଚତର ମାଞ୍ଜିକିରାହୁ । ଆଦିଗେ ଖାଦ୍ୟହି ଖେତ୍ତେ ଡାହରେନୁ ନୁରଦିଆ କେରା । ତାଘାଏ ଝୁଲା ପେଣ୍ଡୁ ଚତର ମାଞ୍ଜା କେରା । ଆଦି ଖଖାନୁ ଦାଶରା ଛୁଟି ମାଞ୍ଜା । ଖାଦ୍ୟ ପାଦାତା ହରମା ଖାଦାରିନ୍ ଅନଗୁସାନ୍ ନାନାକି ରୁଲକୁର, ରୁଗଡ଼ି, ପାଦାତା ଡାହରେନୁ ଚିଡ଼ାକି ସାମ୍ତାଲ ନାଞ୍ଜାର । ଜୈସେନ୍ ବାରଷାଉଲ୍ଲା ପାଦାତା ଡାହାରେ ଚତର ମାଲମାନ ଆଉର୍ ଏକାମ୍ ଖାଦାର ତାଘାଏ ଲେଖେ ଇଷ୍ଟୁଲ କାଲ ବାରି ମାଲ୍ ଖାତରଅର୍ । ଇଷ୍ଟୁଲ ଖଲରା ଖଖା ପାଦାତା ଆଲାର ଆଉର୍ ଇଷ୍ଟୁଲ ମାଷ୍ଟାରସ୍ ପାଦାତା ହରମା ଖାଦାରିନ୍ ସାବାସ୍ ବାଆରସ୍ ଆଖାଦ୍ୟ ନେ ହିକେ ଆଖଦାର ? ଆସ୍ ନାମହାଏ ଓଡ଼ିଶାନତା ମଧୁବାବୁ ହିକଦାସ୍ । ଆସ୍ ଓଡ଼ିଶାନତା ଉନ୍ନାତିଗେ ନାଲାଖ୍ ନାନାଲିଆସ୍ । ଆଦିଗେ ଆଲାର ବାଆନାର -

ବେଶ୍ ପାଠ୍ ପାଠ୍
ମଖାର ଘଡ଼ନୁ ଆରଗଏ,
ମଧୁବାବୁ ସାଙ୍ଗେ ଲାଡ଼ଏ ।

- ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ଏତ୍ ଆରଉଲ୍ଲାବାଦରା ଅଷ୍ଟେ”
ଦିଦି କହାଁ ଆଉର୍ ସାନ୍ନି ହରମି ଖାଦାରଗେ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡିନ୍ ପାଆଡ଼ା କି
ଆଭିନାୟ ନାନାଗେ ଶିଖାବାଅ ।
ଏତ୍ ଡାଣ୍ଡି ବାଦରା ଅଷ୍ଟେ
କରୁ କେରା ପାଦାନୁ

ପଲ୍ଲାଦାଏ ? ଏଜାନ ଏହା ମଅଖଏ ?
କାଛୁଆ କେବ ବାରି ଡାଣ୍ଡାଦ୍ ତାଘାଏ ବାଇତୁ ଆମ୍ବରା କେରା । ଆଦ୍ କିଇଆ ଖାତରାଆକି ଘାଅଘାସ୍ ମାଞ୍ଜାକେରା । କାଛୁଆ ଖିସାରାଖାନେ ତାଘାଏଇ ଦାଶା ମାଞ୍ଜା । ପ୍ରାଣ୍ଣା

- ★ ନେ ନେ ସାଙ୍ଗେ ରାହରୁ ?
- ★ ଆବଡ଼ାର୍ ପଖରାତା ଆମ୍ବୁ ବାତିଆ କେରାଖାନେ ଏଦେର ଚିଡ଼ା ନାଞ୍ଜାର ?
- ★ ହାଁସା ଗୁଠିର୍ କାଛୁଆନ୍ ଏକାନେ ହଅରୁ ?
- ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ବିଡ଼ନା ଉଲ୍ଲା ତେଲା ପାନି”
ବିଡ଼ନା ଉଲ୍ଲା ତେଲାପାନି -
ମିଜୁର୍ ନା’ଲି ଏରାକି ମଖାର ବାଦାଲିନ୍ ।
ରୁଇତ୍ ବୈଶାଖ୍ ନୁ ମୁରୁଖ୍ ବିଡ଼ନା,
ଗାହାଦନ୍ ଜିୟା ତାନାବାନା ।
ପୁଶ୍ ମାହିନାନ୍ ମୁରୁଖ୍ ପାଇଆ,
ରୁ’ଲିନ୍ ପାସଙ୍ଗୀ ଉଇଆ ।
- ସାଧାରାନ୍ ଜାନ
★ ନାମହାଏ ରାଜି ହି ମୁଖ୍ୟମାନ୍ତ୍ରାସ୍ ହିନାମେ ଏହା ?
★ ନାମ୍ ହାଏ ଭାରାତ୍ ଦେଶ୍ ହି ପ୍ରାଧାନ୍ ମାନ୍ତ୍ରାସ୍ ହି ନାମେ ଏହା ?
★ ନାମହାଏ ଜାତୀୟା ଝାଣ୍ଡା, ପାଶୁ, ଅଡ଼ା, ଖେଲ୍, ଖାଞ୍ଜିପା ଆଉର୍ ପୁଁପୁହି ନାମେ ତେଜା ?

ସମାର ଉଲ୍ଲା କୁନି ଏଡ଼ପା,
 ଉକ୍ଳିଆ ବାନ୍ଦରା ମେସ୍‌ଗାନୁ ।
 ମାଙ୍ଗାର ଉଲ୍ଲା ବାନ୍ଦରାହି,
 ସାହାସ୍ କେରା ବାଡ଼ରା
 ବୁଧ ଉଲ୍ଲା ପାଲ୍ଲା ଏଦ୍‌ଆ କି
 ଖାଦାରିନ୍ ଚିରୁ ଖେଦ୍‌ରୁ ।
 ବିଫେ ଉଲ୍ଲା ବାନ୍ଦରା ନାଞ୍ଜା
 ବାଡ଼େ ଗାଡ଼ବାଡ଼ି
 ଶୁକ୍ଳ ଉଲ୍ଲା କୁନି ଏଡ଼ପାନୁ
 ଅଣ୍ଡା ଅକ୍ଳାକୁନ୍ ମାଣ୍ଡି ।
 ଶନିରୁ ଉଲ୍ଲା ଆଲାର, ବାନ୍ଦରାନ୍ ଧାରରୁ
 ଧାରଆକୁନ୍ ଜାଙ୍ଗାଲନ୍,
 ତାଙ୍ଗାନ୍ ଆସିଆର ଚିକାର ।

• କାଥ୍‌ନୀ ତେଙ୍ଗ୍‌ନା “ଖିସାର କା କାଛୁଆ”

ଖାନ୍ଧା-୨ ନୁ ଚିରକା ରାଇ ।

• ପ୍ରଶ୍ନ

- ★ ହାଁସା ଆଉର କାଛୁଆ ଏସାନ୍ ରାଆଲିଆର ?
- ★ ହାଁସା ଦୁୟ ଡାଣ୍ଡା ପାରମାକି ଏକାତାରା କେରାର ?

★ ନାମ୍‌ହାଏ ପାଞ୍ଚାୟାଉ ହି ସାରାପାଞ୍ଚସ୍ ହି ନାମେ ଏହା ?

✎ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୩ ଆଉର ୫୪ ବନ୍ ନାନର ।

- କାଥୁଥାବାଉଁ
ଦିଦି କାଥୁଥାବାଉଁ ଗୁର୍ଚ୍ଚ ଏଦାକୁନ୍ ବିଇଡ଼ି, ଚାନ୍ଦ, ବିନ୍କୋ ଇବଡ଼ା ଏକ୍ସାନ୍ ରାଇ, ଆଉର୍ ଆର୍ ଏକାବାରି ମେରଖାନ୍ନୁ ଏଥେରନାର୍ ଆଦିନ୍ ଡେଙ୍ଗର୍ ।

● ପ୍ରାଶ୍ନା

- ☆ ବିଇଡ଼ି ଏକା ଦିଶାନ୍ନୁ ଉରଖ୍ ?
- ☆ ବିଇଡ଼ି ଏକା ଦିଶାନ୍ନୁ ମୁଲଖ୍ ?

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ନୀଲ ବାଦାଲି”

ନୀଲ ବାଦାଲି ମାଜିଆରେ, ବିଇଡ଼ି ଆନ୍ନୁ ଆଲଖ୍ରେ,
 ଗୁନ୍ଦ ମାମା ରାଜିନ୍ନୁ, କୁନ୍ଦାକାଲମ୍ ବାରାରେ ।
 ରକେଟ୍ ମାଜିଆ ଅକ୍ମାରେ ।
 ତିଇନା ହେଷ୍ଟା ଆଗେ ହଥା, ଡେବ୍ବା ହେଷ୍ଟା ପାଛେହଥା
 ହିଲା ବା'ଚା ଧୁରେ ଧୁରେ
 ନିନ୍ ଅଢ଼ନ୍ କିରା କାଲାଏ
 ତିଇନା ଖେଡ୍ଡେ ଆଗେ ହଥା
 ଡେବ୍ବା ଖେଡ୍ଡେ ପାଛେ ହଥା ।
 ହିଲା ବାଗ୍ ଧୁରେ ଧୁରେ
 ନିନ୍ ଅଢ଼ନ୍ କିରା କାଲାଏ

- କାଥୁଥାବାଉଁ
ଦିଦି କାଥୁଥାବାଉଁ ଗୁର୍ଚ୍ଚ ଏଦାକୁନ୍ ବିଇଡ଼ି, ଚାନ୍ଦ, ବିନ୍କୋ ଇବଡ଼ା ଏକ୍ସାନ୍ ରାଇ, ଆଉର୍ ଆର୍ ଏକାବାରି ମେରଖାନ୍ନୁ ଏଥେରନାର୍ ଆଦିନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ଡେଙ୍ଗର୍ ।

● ପ୍ରାଶ୍ନା

- ☆ ଚାନ୍ଦ ଏକାବାରି ଇଥ୍ରିଇ ?
- ☆ ବିନ୍କୋ ଗୁଠି ଏକ୍ସାନ୍ ରାଇ ?
- 👉 ଖାଦାର୍ ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ୍ ୨ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୫ ବନ୍ ନାନର ।

● ଆଭିନାୟ ସାଙ୍ଗୀତ “ଭେମନୀ ହା ହା ସାଖେ”

ଦିଦି ଫିଲ୍ଟାର କାଗାଜ୍ (ରାଜ୍ଜାରି) ବେଭାର ନାନାକି ୭୦ ରାଜ୍ଜାରେ
 ଖାଦାର୍ଗେ ଡେଙ୍ଗ । ପାହିଲେ ସାଥେମ୍ ଏଦାକି ୭୦ ରାଜ୍ଜାବନ୍ ଚିହ୍ନାବାଅ ରାଜ୍ଜାକାଡ଼ି
 ଯା ନାନେ ରାକାମ୍ ରାଜ୍ଜାହି ଜରିକାଗାଜ୍ ଏଦାକୁନ୍ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡିବନ୍ ଖାଦାରିନ୍
 ପା'ଡ଼ାଗେ ବାଅ ।
 ଇନ୍ଦ୍ର ଧାନ୍ନୁହି ସାତ୍ତୁ ରାଜ୍
 ଆଦିନ୍ ଅଢ଼ନ୍ ଏରା ଏରା ଏରା
 ହାରେ ଭାଲା ଏରା ଏରା ଏରା
 ‘ଭେ’ନ୍ନୁ ମାଞ୍ଜା ଭେଟାଜ୍ ରାଜ୍
 ‘ମ’ନ୍ନୁ ମାଞ୍ଜା ମଟାନୀଲ ।

ଡେବ୍‌ବା ହେଖା ଆଗେ ହଥା
 ଡେବ୍‌ବା ହେଖା ପାଛେ ହଥା
 ହିଲା ବାଗ୍ ଧୂରେ ଧୂରେ, ଆଉର ଅଢ଼ାନ୍ କିରା କାଲା
 ଡେବ୍‌ବା ଖେଡ୍‌ଡେନ୍ ଆଗେ ହଥା
 ଡେବ୍‌ବା ଖେଡ୍‌ଡେନ୍ ପାଛେ ହଥା
 ହିଲାବାଗ୍ ଧୂରେ ଧୂରେ ଆଉର ଅଢ଼ାନ୍ କିରା କାଲା
 ଦେହେ ନିଘାଏ ଆଗେ ହଥା
 ଦେହେ ନିଘାଏ ପାଛେ ହଥା
 ହିଲାବାଗ୍ ଧୂରେ ଧୂରେ ଆଉର ଅଢ଼ାନ୍ କିରାକାଲା ।

● ଏଖ୍ ଖେଲ୍

ଖାଦାରିନ୍ ଦିଦି ବିଡ୍‌ନାନ୍ ହଥାକି ହେଖା ଆଉର ଆଇଲିନ୍ ନାନାରାକାମ୍ ଢାଙ୍ଗ୍
 ନାନା କିରି ନାନେରାକାମ୍ ହି ଏଖ୍ ନାନାଗେ ବାଅ । ହୁସ୍‌ରା ଖାଦାରିନ୍ ଇଦ୍ ନେଖାଏ
 ଏଖ୍ ବାଆକୁନ୍ ମେନ ।

● ଆଭିନାୟ ଢାଣ୍ଡି “ଏକା ଦିଶାନୁ ବିଇଡ଼ି ଆରଗି”

ଏକା ଦିସାନୁ ବିଇଡ଼ି ଆରଗି
 ଏକା ଦିସାନୁ ବିଇଡ଼ି ଆରଗି
 ପୁରୁବ୍ ଦିଶା ହିକେ ଆଦିମ୍
 ଇଜକୁନ୍ ତାଘାଏ ତାରା ନାଞ୍ଜକୁ ମୁହିଁ

‘ନ’ନ୍ତୁ ମାଞ୍ଜା ନୀଲ
 ‘ହା’ନ୍ତୁ ମାଞ୍ଜା ହାରା
 ବିଡନା ଟେପ୍ ମାନ ହେଲେ
 ଆଦିନ୍ ଅଢ଼ାନ୍ ଏରା ଏରା ଏରା
 ଭାଲା ଏରା ଏରା ଏରା ।

‘ହା’ନ୍ତୁ ମାଞ୍ଜା ହାଲ୍‌ଦିଆରା,
 ‘ସା’ନ୍ତୁ ମାଞ୍ଜା ସାତରା ରାଙ୍ଗ୍
 ‘ଖେ’ନ୍ତୁ ମାଞ୍ଜା ଖେଁସ ରାଙ୍ଗ୍
 ଇନ୍ଦ୍ର ଧାନୁହି ସାତ୍ ଠୁ ରାଙ୍ଗ୍
 ଇନ୍ଦ୍ର ରାଜାସ୍ ଚିରୁସ୍ ଗାନ୍‌ରୁସ୍ ।
 ଆଦିନ୍ ଅଢ଼ାନ୍ ଏରା ଏରା ଏରା
 ହାରେ ଭାଲା ଏରା ଏରା ଏରା ।

✎ ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ୍ ବାହି ଭାଗ୍-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୬ ବନ୍ ନାନର ।

● ଏଖ୍ ଖେଲ୍

ଖାଦାରିନ୍ ଦିଦି ବିଡ୍‌ନାନ୍ ହଥାକି ଇଜତଥ । ଛୋଟେ ଖାଦାରିନ୍ ଇଜତାକୁନ୍
 କହା ଖାଦାରଗେ ଚୁକ୍‌ଖାଡ଼ି, ଠାକରକା, ଇଟାନୁ ଏଖ୍‌ହି ଗାରଛାପା ନାନାଗେ ବାଅତ୍ ।

● ଆଭିନାୟ ଢାଣ୍ଡି “ଏକା ଦିଶାନୁ ବିଇଡ଼ି ଆରଗି”

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିରକିରାଇ

ପାଛଲି ମାନଦିଶା ପାଛିମ୍ ।
ଡେବ୍ବା ତାରା ଉତ୍ତାର ମାନ
ତିଜନା ତାରା ଦାକ୍ଷିଣ ମାନ ।

● ସାମାୟ ବାରେ ଆଖନା

ଦିଦି ହୁରମି ଉଲ୍ଲାତା ରୋଜ୍ ନାଲୀଖି ହି ଛାପାକାର୍ଡ୍ ଆଉର୍ ବିଇଡ଼ି ଉରଖନା,
ଉଲଟାବେଲା, ପୁତବାରୀ, ମାଖା ହି ଛାପା ଚିଆକୁନ୍ ଜୁଡ଼ି ରୁଆଜାଗେ ବାଅଡ୍ ଆଉର୍
ଦି ଦି ସାହେତା ନାନ ।

● ଆକ୍ଷାର ଆଖନା - ଘ, ନ, ଲ,

ଦିଦି ଆକ୍ଷାର ଚିହ୍ନା ଚିଆକୁନ୍ ଚିହ୍ନା ରାଆନା ଶାଉ କାର୍ଡ୍ ରୁଆଜା ଗେ ବାଅ ।
ଘ - ଘଡ଼, ଘାଡ଼ି, ଘାଣ୍ଟି
ନ - ନଲ, ନାଡ଼ିଆ, ନାଅର୍
ଲ - ଲଟା, ଲଲା, ଲାତା

📖 ଖାଦାର ଆଉଧାସ ବାହି ଭାଗ - ୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୪୯ ବନ୍ ନାନର୍ ।

● କାଅନୀ ତେଜନା : “ପାଅରିଆସ୍ ବୁଢ଼ି ଶିଖରାସ୍”

ବିଡ଼ନା ଉଲ୍ଲା, ପାଅରିଆସ୍ ପାଖନା ଖାଣ୍ଡୁମ୍ ଖାଣ୍ଡୁମ୍ ଖାଡ଼ଦିଆସ୍ କେରାସ୍ ।
ବିଇଡ଼ିନ୍ ଏରାକୁନ୍ ବାଅରୁସ୍ - ‘ନିନ୍ ଏଅନ୍ଦା ତାକାଡ୍ ବାନ, ରୁନ୍ ଲେକିନ୍ ବାହୁଡ଼
ବେଶ୍ । ଆଦ୍ ଠାଣ୍ଡା ଚିଇ ।’ ଚାଦ୍ ମେନାଲିଆ । ଆଦ୍ ବିଇଡ଼ିନ୍ ଏରାକୁନ୍ ଆଲଖିଆ,

- ଆକ୍ଷାର ଆଖନା : ହ, ତ, ଢ, ଶ, ଝ, କ, ଖ
ଦିଦି ଆକ୍ଷାର ଚିହ୍ନାହି ଆକ୍ଷାର ତୋମିନୋ ଚିଆକି ଜଅଡ଼ାଗେ ବାଅ ।
ଆକ୍ଷାର ତୋମିନୋ

- କାଅନୀ ତେଜନା : “ପାଅରିଆସ୍ ବୁଢ଼ି ଶିଖରାସ୍”
ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିର୍କିରାଇ

● ପ୍ରାଶ୍ନା

- ☆ ବିଇଡ଼ିନ୍ ଏରାକି ପାଅରିଆସ୍ ଏନ୍ଦରା ବାଆରୁସ୍ ?
- ☆ ରୁନ୍ ବିଇଡ଼ିନ୍ ଏରାଖୁନ୍ ଏନ୍ଦେରଗେ ଆଲଖିଆ ?
- ☆ ରୁନ୍ଦି କାଅଥାନ୍ ମେନାକି ବିଇଡ଼ି ଏନ୍ଦେର ନାଖା ?
- ☆ ପାଅରିଆସ୍ ଏନ୍ଦେରା ଆସୁବିଧା ମାଖା ?
- ☆ ଆସ୍ ବିଇଡ଼ିନ୍ ଏନ୍ଦେରା ବାଆରୁସ୍ ?

● ସାମାୟ ବାରେ ଆଖନା : “ପାଇରି କୁଦ୍ନା ଦେହେଗେ ଭାଲା”

ନାଲଡ୍ ବେଚଡ୍ ପାଡ଼ଡ୍ ଡାଣ୍ଡି,
ସାଡ୍ ବାଜ ଏକାବାରୀ,

‘ଏନ୍ ବାହୁତ କହାଁ’ । ବିଇଡ଼ି ମାନେ ମାନେ ସର୍ବୁ ରାରେ ପାଥରିଆ, ଏକାସେ ରୁନ୍ଦ କହାଁ ବାଆଦାଏ । ଦୁସରା ଉଲ୍ଲା ବିଇଡ଼ି ଆଉର ମାଲ୍ ଉରଖୁଆ । ଗୁରିଅତାରା ଉଖା ମାଞ୍ଜା କେରା । ପାଥରିଆସ୍ ନାଲାଖନ୍ଦୁ କାଲା ପଲ୍ଲାସ୍ । ଆସ୍ କିଇଡ଼ାନୁ ରାହରୁସ୍ । ସର୍ବୁସ୍ ବିନକୋଗୁଠି ହେଲେ ତାନିକ ବାରଅ ପାହେଁ । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମେରଖାନୁ ବିନକୋ ଗୁଠି ବାରୁ । ତାନିକୁନ୍ ବିଲ୍ଲିମାଞ୍ଜା । ପାଥରିଆସ୍ ତାଙ୍ଗାଏ ରୋଜ୍ ନାଲାଖ୍ ନାନା ଉଜିଆସ୍ । ଆସ୍ ବିଇଡ଼ିନ୍ ଗହରାରକୁନ୍ ବାଆରୁସ୍ - ‘ଧାମେଁ’ ଏନ୍ ଭାକୁଆ, ବାଲ୍ଲୁକୁନ୍ ବାଚକାନ୍ ଚିଚକାନ୍ । ଇ ଧାରତାଗେ ବିଇଡ଼ି, ରୁନ୍ଦ, ବିନକୋ ହରମାରଗେ ଦାରକାର ରାଇ । ଏଙ୍ଗାନ୍ ମାଫ୍ ନାନାଚିଆ । ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗ୍ ବିଇଡ଼ି ଉରଖୁଆ କେରା । ଅଡ଼ାଗୁଠି ଚେରେବେରେ ଚିଞ୍ଚୁଆ । ପାଥରି ଆସ୍ ଖୁସି ମାନ୍ତି ନାଲାଖନ୍ଦୁ କେରାସ୍ ।

- ପ୍ରାଶ୍ନା
 - ☆ ରୁନ୍ଦହି କାଥୁଆନ୍ ମେନାକୁନ୍ ବିଇଡ଼ି ଏଦେର ନାଞ୍ଜା ?
 - ☆ ପାଥରିଆସ୍ହି ଏଦେରା ଆସୁବିଧା ମାଞ୍ଜା ?
 - ☆ ପାଥରିଆସ୍ ବିଇଡ଼ିନ୍ ଏଦେରା ବାଆରୁସ୍ ?
- ରାଜା ଖେଲ୍

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଖାଁଶେ ଖାଁଶେ କାଗାଜ ଚିଆକି, ଆ କାଗାଜନ୍ଦୁ ଅନଟିପା ରାଜା ଚିଡ଼ଅ ଆଉର କାଗଜାନ୍ ଏସାଗେ ବାଅ । ଖୁଲ୍ଚୁକୁନ୍ ଏକା ଛାପା ମାନ, ଆଦ୍ ଏଦରା ହିକେ ବାଆକୁନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ମେନ ।
- ଛାପା କାମନା

ଆୟ ମଖାଗେ ଚିନ୍ଦ ଆବାରି,
ନାଅ ବାଜେ ପାଡ଼ଅର୍ ପାଠ
ହଲେ ନାମ୍ ମାନତ୍ ଲାଠ ।
ସାମେ ବାଜଜା ବାରା
ବୁଧୁସ୍ ହେଖ୍ଟେ ନହରାସ୍,
ଆୟ ସାଙ୍ଗେ ଅଣ୍ଡାସ୍ ॥

- ରାଜା ଖେଲ୍

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିଚକିରାଇ ଖେଲ୍ ବେଚତ ।
- ଛାପା କାମନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ବିଇଡ଼ି ରୁନ୍ଦ, ବିନକୋହି ନାମୁନା ଛାପା କାମ୍ଆଗେ ବାଅ ।
ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୭ ବନ ନାନର ।
- ହେଦେ ଗେଛା (ପଜଲ)

ଖାନ୍ଧା-୧ ନୁ ଚିଚକାରାଇ ।
ଖାଦାର ଅଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୮ ବନ ନାନର ।
- ସାଂଖ୍ୟା ବାରେ ଆଖନା

ଖାଦାରିନ୍ ୧ ତୁ ୨୦ ଗୁଟି ସାଂଖ୍ୟା ଶିଖାବାଅର । ଦିଦି ପ୍ରାକୃତି ତି ଜୁମାବାରକା

ଦିଦି ଖେଖେଲନ୍ତୁ, ବିଇଡ଼ି, ଗୁନ୍ଦ, ବିନକୋହି ଛାପା କାମଅ ଆଉର ଖାଦାରିନ୍ ନାମୁନା ଛାପା କାମଆଗେ ରାଜିନ୍ ଚାକ୍ଖାଡ଼ି ଚିଅ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୦ ବନ ନାନର ।

● ପାଏସା କାଉଡ଼ି ବାରେ ଆଖନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଏକ ରୁପିଆ, ଦୁଇ ରୁପିଆ, ପାଞ୍ଚ ରୁପିଆ ଆଉର ଦାଶ ରୁପିଆହି କାଉଡ଼ି ଚିଆକି ପାଏସାହି ଛାପା କାମଆଗେ ବାଅ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୧ ବନ ନାନର ।

● ହେଦେ-ଗେଛା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ଏଅଁନ୍ଦାଠୁ ଛାପା କାର୍ତ୍ତ ଏଦ୍ଅ । ଆନୁତି ଖାଦାର ହେଦେ ଅଷ୍ଟେ ମାନୁ ଆଉର ଗେଛାନୁ ଅଷ୍ଟେ ବିଜ୍ଜଲି ଖୁଟା ରାଅ । ଏନ୍ନେମ୍ ୫-୬ ଠୁ କାର୍ତ୍ତ ନାନା କୁନ୍ ଏକ୍ଦା ହେଦେ ରାଇ ଆଉର ଏକ୍ଦା ଗେଛାନୁ ରାଇ ଛାପାନ୍ ଏଦ୍ଅ କି ଚହ୍ନା ବାଅ ।

● ସାଂଖ୍ୟାବାରେ ଆଖନା

ଦିଦି ଖେଖେଲନ୍ତୁ ୫ ଠୁ କହାଁ ଗୋଲ ନାନ ଆଉର ପ୍ରାକୃତିତି ଜାମାନାଞ୍ଜକା ଜିନିଷ ଜୈସେ - କାଙ୍କ, ପୁଁପ୍, ଆଡ଼ଖା, ରୁଗୁଡ଼ି, ମାଞ୍ଜି, ଚିଆକୁନ୍ ୧ ସାଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନା ରାଆନା ଗୋଲନ୍ତୁ ଅଷ୍ଟେ ଉଇଆଗେ ବାଅ । ୨ ସାଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନାନ୍ତୁ ୨ ଠୁ ଏନ୍ନେମ୍ ୫ ସାଂଖ୍ୟା ଚିହ୍ନାନ୍ତୁ ୫ ଠୁ ଜିନିଷ ଉଇଆଗେ ଖାଦାରିନ୍ ବାଅ ଆଉର ଇନ୍ନମ୍ ତାମାନ୍ ସାହେତା ନାନର ।

ଜିନିଷାନ୍ ଅନଗୁସାନ୍ ନାନାକି, ୧ ଠୁ ଆଡ଼ଖା, ୨ ଠୁ ପୁଁପ୍, ୩ ଠୁ ଠେଇଚକା, ୪ ଠୁ ଖାଞ୍ଜପା, ୫ ଠୁ ରୁଗୁଡ଼ି ଇ ଲେଖାମ୍ ୨୦ ଗୁଟି ଜିନିଷାନ୍ ଗୁଆଜାଗେ ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ବାଅ । ଇନ୍ନୁ ଖାଦାରିନ୍ ସାହେତା ନାନର ।

● ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି : “ଓଡ଼ିଶା ରାଜିନ୍ତୁ ନାମହାଏ ଏଡ଼ପା”

ଓଡ଼ିଶା ରାଜିନ୍ତୁ ଏଡ଼ପା ନାମହାଏ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର ହିକେ ରାଜଧାନୀ ନାମହାଏ,
ତିରିଶ୍ ଜିଲ୍ଲା ନାମହାଏ ରାଜିନ୍ତୁ ରାଇ
ନାମହାଏ ଭାଷା କୁଡୁଖ୍ ରାଇ ।
ଏମ୍ହାଏ କହାଁ ଖାଡ଼ ହିକେ ମାହାନଦୀ
ମାଇଆ ଉଇଅର୍ ନାମ୍ ତାଘାଏ ନାମେନ୍ ।

● ସାଧାରନ୍ ଜ୍ଞାନ

- ☆ ନାମହାଏ ଜିଲ୍ଲା ହି ନାମେ ଏହା ?
- ☆ ନାମହାଏ ରାଜିହି ନାମେ ଏହା ?
- ☆ ନାମହାଏ ଦେଶିହି ରାଜଧାନୀ ନାମେ ଏହା ?
- ☆ ନାମହାଏ ରାଜିତା କହାଖାଡ଼ିହି ନାମେ ଏହା ?

ଦିଦି ମାଇଆତା ପ୍ରାଶ୍ନାନ୍ ମେନାକୁନ୍ ଉଭାର ଚିଆଗେ ଖାଦାରିନ୍ ସାହେତା ନାନ ।

📖 ଖାଦାର ଆଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୯ ବନ ନାନର ।

- ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି “ଓଡ଼ିଶା ରାଜିନୁ ନାମହାଏ ଏଡ଼ପା”

ଖାନ୍ଧା-୨ ନୁ ଚିରକି ରାଇ

- ସାଧାରନ୍ ଜ୍ଞାନ

- ✱ ନିମହାଏ ପାଦାହି ନାମେ ଏନ୍ରା ?
- ✱ ନାମହାଏ ଜିଲ୍ଲାହି ନାମେ ଏନ୍ରା ?
- ✱ ନାମହାଏ ରାଜିହି ନାମେ ଏନ୍ରା ?
- ✱ ନାମହାଏ ରାଜିତା ରାଜଧାନାହି ନାମେ ଏନ୍ରା ?

- ପ୍ରାକୃତିନ୍ ଏରନା ବୁଝୁରନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ବାହାରେ ହଥାକି ବିଇଡ଼ି, ଆଉର୍ ମେରଖାନ୍ ଏଦଥା କି ସାଥେମ୍ କାଥୁଥାନ୍ ତେଜ ।

👉 ଖାଦାର ଅଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ପୃଷ୍ଠା ୫୨ ବନ୍ ନାନର୍ ।

👉 ଖାଦାର ଅଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୧ ହି ୫୩, ୫୪ ଆଉରି ୫୫ ବନ୍

ନାନର୍ ।

- ପାଏସା କାଉଡ଼ି ବାରେ ଆଖନା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ ୫୦ ପଏସା, ୧ ରୁପିଆ, ୨ ରୁପିଆ, ୫ ରୁପିଆ, ୧୦ ରୁପିଆ ଆଉର୍ ୨୦ ରୁପିଆ କାଉଡ଼ି/କାଗାଜ୍ ଲଟ୍ ଏଦାଖୁନ ଚିହ୍ନାବାଅ । ଖାଦାର ଦୋକାନବାଲା ଗାହୁକିସ୍ ଖେଲ୍ ବେଚର

- ପାଏସା ଚିଆ ଜିନିଷହଥା

ଦିଦି ଖାଦାରିନ୍ କହୁଁ ଆଉର୍ ସାନ୍ନି ହିସାବ୍ ତି ଦୁଇଠୁ ଦାଲ୍ ନୁ ଭାଗ ନାନ । କହୁଁ ଖାଦାରିନ୍ ଦୋକାନବାଲା ମାନାକୁନ୍ ନାନେରାକାମ୍ ଜିନିଷ (ଆଡ଼ଖା, ପୁଁପ) ବିଇସାଗେ ବାଅର୍ ଆଉର୍ ଛୋଟେ ଖାଦାରିନ୍ ଗାହୁକି ମାନାକି ଖେନ୍ଦାଗେ କାଲର୍ ।

👉 ଖାଦାର ଅଭ୍ୟାସ ବାହି ଭାଗ-୨ ହି ପୃଷ୍ଠା ୬୦ ବନ୍ ନାନର୍ ।

ସୂଚୀ

ବାରାଷ୍ଟ୍ର ଶେଷକୁ ଖାଦ୍ୟ କିଛିତାଚିତ୍ତା ଦାକ୍ଷାତାଗୁଠିନ୍ ହାସାଲ୍ ନାନସ୍ ବର୍ଷ ଶେଷରେ ପିଲାଟି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଦକ୍ଷତା ହାସଲ କରିବ

୩ - ୪ ବାରାଷ୍ଟ୍ର

୪ - ୫/୬ ବାରାଷ୍ଟ୍ର

- ୧ ତୁ ୧୦ ଗୁଟି ଗାନ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ୧ ତୁ ୫ ସଂଖ୍ୟାକ ରାଆନା ଗୁଟି ଛାପାରାଆନା କାର୍ତ୍ତ୍ ଏରାକି ଅନୁତି ଏ ଅନ୍ନାଠୁ ରାଇ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- କାମସେକାମ୍ ୩ ଠୁ ଆକ୍ଷାରହି ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା, ଅଙ୍ଗସ୍
- ୧, ୨, ୫ ଆଉର ୧୦ ରୁପିଆ କାଉଡ଼ି/କାଗାଜଲଗ୍ ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍
- ଅନ୍ ବାରାଷ୍ଟ୍ର ଭିତରେ ତିଳାରାହାରକା କାମସେ କାମ୍ ଏକଦାନିମ୍ ଦୁଇଠୁ କାଅନୀ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- ଅନ୍ ବାରାଷ୍ଟ୍ର ଭିତରେ ମାଞ୍ଜିକା ରାହଚକା କାମସେ କାମ୍ ଏକଦାନିମ୍ ଦୁଇଠୁ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି ଆଭିନାୟ ନାନାକୁନ୍ ପାଆଡ଼ା ଅଙ୍ଗସ୍
- ତିନୁରୁ ରିତୁହି ନାମେ ଆଉର ରିତୁନ୍ ବେଭାର ନାନାତ ରାଅର କିଚରି/ଜିନିଷହି ନାମେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- ବିଇଡ଼ି, ଚାନ୍ଦ ଆଉର ବିନକୋ ଏକାବାରି ଆଉର ଏକସାନ୍ ଏଥେରନାର ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- ଆପାନ୍ ଦେହେତାନ୍ ହେଷ୍ଟା ଖେଡ୍ଡେ ବାଅସ୍ ଆଉର ଏଦାବାଆସ୍
- ଆକ୍ଷୁ, ଖାଜ୍, ଆଉର ତାଆକାହି ଅଷ୍ଟେ ଅଷ୍ଟେ ଉପକାର ବାରେ ବାଆଅଙ୍ଗସ୍
- ତାଙ୍ଗାଏ ପାକା, ତାଙ୍ଗାଏ ନାମେ, ରାଜି ଆଉର ରାଜି ତା, ରାଜଧାନୀ ହି ନାମେ, ରାଜ୍, ଆବା, ଆୟହି ନାମେ ପାରିବାରତା ନାମେ ବାତା ବାଆଅଙ୍ଗସ୍

- ୧ ତୁ ୨୦ ଗୁଟି ଗାନ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍ ଆଉର ୧ ତୁ ୬ ସଂଖ୍ୟାକ ରାଆନା ଗୁଟି ଛାପାକାର୍ତ୍ତ୍ ଏରାକି, ଆନୁତି ଏଅନ୍ନାଠୁ ଛାପାରାଇ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- କାମସେ କାମ୍ ୬ଠୁ ଆକ୍ଷାର ଚିହ୍ନାନ୍ ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍
- ୫୦ ପାଏସା ଆଉର ୧, ୨, ୫, ୧୦ ଆଉର ୨୦ ରୁପିଆ ହି କାଉଡ଼ି/କାଗାଜଲଗ୍ ଚିହ୍ନା ଅଙ୍ଗସ୍
- ଅନ୍ ବାରାଷ୍ଟ୍ର ଭିତରେ ତିଳାରାହାଚକା କାମସେ କାମ୍ ଏକଦାନିମ୍ ତିନୁ କାଅନୀ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- ଅନ୍ ବାରାଷ୍ଟ୍ର ଭିତରେ ମାଞ୍ଜିକା ରାହଚକା କାମ୍ ସେ କାମ୍ ଏକଦାନିମ୍ ତିନୁ ଆଭିନାୟ ଡାଣ୍ଡି ନାଟାକ୍ ନାନନାଲେଖେ ପା'ଡ଼ା ଅଙ୍ଗସ୍
- ତିନୁ ରିତୁହି ନାମେ ଆଉର ହାସ୍ତାହି ଉଲ୍ଲାଗୁଠିହି ନାମେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- ଚୁଇରଠୁ ଦିଶାନ୍ ଏଦଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- ଆକ୍ଷୁ ଖାଜ୍ ଆଉର ତାଆକାହି ଉପକାର ବାରେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- ଜାତୀୟା ପଶୁ, ଅଡ଼ା, ପୁଁପ୍, ଖାଞ୍ଜିପା ଆଉର ଝାଣ୍ଡାହି ନାମେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍
- ତାଙ୍ଗାଏ ବୁକ୍, ଜିଲ୍ଲା, ରାଜି, ରାଜିତା ରାଜଧାନୀ, ଦେଶ ଆଉର ଦେଶହି ରାଜଧାନୀ, ମୁଖ୍ୟମାନ୍ଦ୍ରୀ ଆଉର ପ୍ରାଧାନ୍ ମାନ୍ଦ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ନାମେ ବାଆ ଅଙ୍ଗସ୍

ଖୁଡ଼ିତା ଆଲାର ହି ସାହେତା ଆଉର ମାଦେତ ଗେ ଦିଦି ହି ଭୂମିକା (ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ସମ୍ପୃକ୍ତି ଓ ସହଯୋଗ ପାଇଁ କର୍ମୀଙ୍କ ଭୂମିକା)

ଖାଦ୍ୟିନ୍ ଠିକ୍ ହିସାବନ୍ ଯାତାନ୍ ଆଉର ବାଛା ବାଆନା ସାମାଜିହି ଅଣ୍ଟେ କହାଁ ଜିମେବାରି ହିକେ । ଖାଦ୍ୟ ହି ଚାଏର ଠୁ ଆଧିକାର ବନ (ଉଜ୍ଜନା, ବାଛରନା, ବିକାଶ, ଆଉର ଭାଗହଅନା) ଧ୍ୟାନ୍ ତିଆକୁନ୍ ଆଜାନ୍ ବାଡ଼ି ଦିଦି ଆୟ ବାବା ଆଉର ପାଦାନ୍ତା ଖାଦ୍ ବିକାଶ ଯୋଜନାନ୍ ପୁରାପୁରି ହିସାବନ୍ ମେଶରାକି ଯାତାନ୍ ଶୀଳ ମାନ ।

ଖାଦ୍ୟ ଆଜାନ୍ବାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ଉଲ୍ଲାନୁ ପ୍ରାୟ ୩୦ଟି ଟପାଣ୍ଟା ସାମାୟ ବିତାବାଆଦାସ୍ । ବାକି ସାମାୟ ତାନ୍ଦାଏ ପରିବାର ଆଉର ପାଦାନ୍ତା ବିତାବାଆଦାସ୍ । ଆୟ ବାବା ଆଉର ଖୁଡ଼ିଆର ଖାଦ୍ୟ ହି ବିକାଶଧାରାବନ୍ ଯାଥେଷ୍ଟ ପ୍ରାଭାବିତ୍ ନାନୁର । ଆଦିଗେ ପାହିଲା-ଖାଦ୍ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମନ୍ ଆୟ ବାବା ଆଉର ଖୁଡ଼ିଆର ହି ସାହେତା ବାଗେଗ ଦାରକାର୍ । ଆଦିଗେ ଆଜାନ୍ବାଡ଼ି ଦିଦି ଖାଦ୍ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକରାମ୍ଗେ ଖୁଡ଼ିଆର ଭିତରେ ସାଚେତାନ୍ତା ସୃଷ୍ଟି ନାନ, ଆଉର ପାଦାନ୍ତା ପାଞ୍ଚ ଆଲାରିନ୍ କେନ୍ଦ୍ର ପାରିଚ୍ଛଳନା ଗେ ଭିରା ବାଅ ।

ଆୟବାବା ଆଉର ଖୁଡ଼ିତା ଆଲାର ହି ସାହେତା ହି ଉଦ୍ଦେଶ୍

- ଆଜାନ୍ବାଡ଼ି ଦିଦି - ଆୟ ଆବା / ଖୁଡ଼ି ଭିତରେ ସାମାୟ ବାଡ଼ାବାଆକିରି ଖାଦ୍ୟ ହି ହୁରମି ବିକାଶଗେ ସୁଯୋଗ ତେଆର ନାନୁର ।
- ଆୟ ବାବାରହି ସାଭା ଆଉର ଖୁଡ଼ିତା ଆଲାର ସାଙ୍ଗେ କାଛନାଖରାଆକୁନ୍ ଆଜାନ୍ବାଡ଼ି ଦିଦି କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ଖାଦ୍ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ହି ଯୋଜନା ନାନୁ ।
- କେନ୍ଦ୍ର ହି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମନ୍ ପାଦାନ୍ତା ସାମ୍ପାତି (ଆଲାର ଆଉର ଜିନିଷବତ୍) ବେଭାର ନାନୁ ।

- ଖାଦ୍-ବିକାଶନ୍ ସୁରୁଆତ୍-ଇସ୍କଲ ଶିକ୍ଷାହି ବାରେ ଜୋର୍ ତିଆଗେ ଖୁଡ଼ିତା ଆଲାରିନ୍ ସାଚେତାନ୍ ନାନୁ ।
- ଏଡ଼୍ ପା କୁଦ୍ନା ଏରନା ଆଉର ଖାଦାର ହି ପ୍ରାକୃତି ଏରନା ବୁଝୁରନାଗେ ଖୁଡ଼ିତା ଆଲାର ଗୁସ୍ତେ ସାହେତା ହଅନା ।
- ପୁରାପୁରି ହିସାବନ୍ ଖାଦ୍ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମନ୍ ଆୟବାବା ଆଉର ଖୁଡ଼ିତା ଆଲାରିନ୍ ଭିରାବାଆନା ।

ଦିଦି ଆୟବାବା ଆଉର ଖୁଡ଼ିତା ଆଲାରିନ୍ ଏକାସେ ଭିରାବାଅ ?

- ୧- କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ଖାଦାରିନ୍ ହଅନା ଅନ୍ଦରନାଗେ ଆୟବାବା ଆଉର ଖୁଡ଼ିତା ଆଲାରହି ସାହେତା ହଅ ।
- ୨- ମାଝି ମାଝିନ୍ ଆୟବାବା / ଖୁଡ଼ିତା ଆଲାର ହି ବୈଠକି ନାନାକୁନ୍ ଖାଦ୍ ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ ଯୋଜନା କାମଅର ।
- ୩- କେନ୍ଦ୍ରନ୍ ଆୟବାବାର ଆଉର ଖୁଡ଼ିଆର ରାଆକିରି ଖାଦାରହି ନାର, ତାଣ୍ଡି, ଆଉର ଖେଲ୍ ଏରାଅଜାନ୍ ଆଉର ଖାଦାରଗେ କାଥ୍ନୀ ଆଉର ତାଣ୍ଡି ଗୁଠିନ୍ ତେଜାନ୍ । ଆଦିଗେ ସୁଯୋଗ କାମଅର । ଆଦିଗେ ଖାଦାର ଉସାହିତ୍ ମାନଅର ।
- ୪- ଖୁଡ଼ିନ୍ ରାଆନା ହାରେକ୍ ରାକାମ୍ ପେଷା ଧାରି ଆଲାରହି ସାହେତା ତି ଖାଦାରଗେ ଖେଲ୍ନା, ଖେଲ୍ ଜିନିଷ୍ ଆଉର ଶିଖିରନା ନାଲାଖ୍ଗେ ଜିନିଷ୍ ତେଆର ନାନର ।

୪- ଖାଦାର ହି ଜାନାମ୍ ଉଲ୍ଲା ମାନ୍ନା, ଜାତୀୟ ଉଲ୍ଲାମାନ୍ନା, ତିହାର ପାରାବ୍, ଖାଦ୍‌ମେଲା ବାର୍ଷିକିୟା ତେହାର୍, ମାଜ୍ ମାଜ୍‌ଲିସ୍ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀମ୍ (ଭୁଜ୍‌ମାଣ୍ଡି) ନାନ୍ନା । ଖାଦାର ହି ହେଖ୍‌ଖ୍‌ତି କାମ୍‌ଚକା ଖେଲ୍‌ନା ଆଉର୍ ଛାପା ଗୁଠିହି ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ନାନାକିରି ଆୟ ବାବା ଆଉର୍ ଖୁଡ଼ିଆରିନ୍ ନେଓତା ଚିଅର୍ । ତାମହାଏ ସାଙ୍ଗେ ମିଶିରାକିରି ନାନେ ରାକାମ୍ ହି ଆୟୋଜନ କାମ୍‌ଅର୍ ।

୬- କାମ୍‌ସେକାମ୍ ଅନ୍ ବାରାଷ୍ଟନ୍ ଦୁଇଅର (୨ମାହିନାନ୍ ଅଢ଼ନ୍) ଖୁଡ଼ି / କେନ୍ଦ୍ର ହେଦେ ପାରାବ୍, ଖାଦ୍ ମେଲା ଗୁଠି ଖୁଡ଼ିଆରହି ସାହେତା ତି ଆୟୋଜନ ନାନର୍ । ଇ ନାଲାଖ୍ ତୁ ଖାଦାରହି ଶିକ୍ଷା ବାରେନ୍ ଖୁଡ଼ିଆର ହି ସାଚେତାନ୍ ବାଡ଼ରଅ । ଖୁଡ଼ିଆର ହି କେନ୍ଦ୍ରତା ସଭ୍ୟ ହିକ୍‌ଦାମ୍ ବାଆକୁନ ଆଖଅର୍ ।

୭- ନିୟମିତ୍ ଏଡ଼ପା ପାଲିନ୍ ଏରାଗେ ବଅ । ଆୟ ବାବାର୍ ଖାଦାରହି ଦେହେଁ ଆଉର୍ ସାଫ୍ ସୁତରା ବାରେନ୍ ବୁଝା ବାଅର୍ । ଦିଦି ଏର ଯେ, ଆୟ ଆବାର୍ ଏକାନେ ତାମହାଏ ଖାଦାରିନ୍ ସାଫା ସୁତରା ନାନାକିରି ତାଇଆନାର୍ ।

୮- ଆୟ ଆବା ଆଉର୍ ଖୁଡ଼ିଆର ହେଦେନ୍ ଖାଦାରହି ବାରେନ୍ ଏଦେରହିଁ ଆଭିଯୋଗ ମାଲ୍ ଅନ୍ଦରଅର୍ । ଯାତନା ସମ୍ଭାବ ନାମ୍‌ଖାଦାର୍ ବାରେନ୍ ଧାନ୍ୟାବାଦ୍ ଚିଆକିରି ସାମାଧାନ ନାନର୍ ।

୯- କେନ୍ଦ୍ର ହି ଦେଖ୍ ରେଖ୍ ଆଉର୍ ଆଦିହି ଚାରିଅ ତାରତା ପାରିବେଶ ବନ୍ ସୁନ୍ଦାର୍ ଆଉର୍ ଆକାର୍ଷନ୍ ନାନାଗେ ଖୁଡ଼ିଆରିନ୍ ଲାଗାବାଅର୍ ।